
فهرست دست‌نویس‌های فارسی در کتابخانه مسعود جهندی - میلسی (پاکستان)

تهیه و نگارش دکتر خضر نوشاهی^۱

زیر نظر دکتر عارف نوشاهی^۲

درآمد

پس از اتمام کار بزرگ فهرست مشترک نسخه‌های خطی فارسی پاکستان تألیف استاد احمد منزوی (مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، اسلام‌آباد ۱۳۵۷-۱۳۶۲ ه.ش، ۱۴ جلد) ما باید در پاکستان دو گونه کار در زمینه فهرست‌نویسی نسخه‌های خطی انجام بدهیم:

یکی نسخه‌هایی که در فهرست مشترک وارد نشده، باید شناسایی شود و نسخه‌هایی که به گونه ناقص یا نادرست در فهرست مشترک وارد شده، به طور دقیق و کامل شناسایی شود؛

دیگری چون در فهرست مشترک نسخه‌ها در هم کرده شده و «فردیت» کتابخانه‌ها در «جمع» گم شده است، جا دارد که فهرست‌های مستقل کتابخانه‌های پاکستان نیز تألیف و چاپ شود.

در سال‌های پس از بازگشت استاد احمد منزوی از پاکستان به وطن مألوف - ایران - عرصه فهرست‌نویسی نسخه‌های خطی در پاکستان تقریباً تنگ شده و این وضعیت به هیچ روی به سود فرهنگ و کتابشناسی نیست. آقای دکتر خضر نوشاهی و من بنده که در زمان اقامت استاد منزوی در پاکستان یاور و همکار ایشان بودیم و از ایشان نسخه‌شناسی را آموخته بودیم، این خلاء را بیش از هر کس در پاکستان احساس کردیم و کمر همت برای فهرست‌نویسی نسخه‌های خطی پاکستان بستیم. در این‌جا به اقتضای موضوع فقط از تلاش‌های آقای خضر نوشاهی یاد می‌کنم. ایشان در این مدت فهرست‌های چندگانه تهیه کرده‌اند، مثلاً:

۱. فهرست نسخه‌های خطی فارسی کتابخانه دکتر نوازش علی شوق، کراچی، که به نام گنجینه شوق چاپ شده است (انتشارات کافی، کراچی، ۱۹۳۳ م). آقای خضر نوشاهی بسیار به جا این فهرست را به استاد منزوی تقدیم کرده است.

۲. فهرست نسخه‌های خطی عربی و فارسی کتابخانه دکتر نبی‌بخش بلوچ، حیدرآباد که هم اکنون به آرشیو سند، کراچی سپرده شده است. این فهرست نخست به صورت مقاله به عنوان «فهرست ذخیره مخطوطات دکتر نبی‌بخش خان بلوچ مخزونه سنده آرکائیوز کراچی» در تحقیق، نشریه گروه زبان اردو، دانشگاه سند، جام شورو، شماره ۱۲-۱۳، سال ۱۹۹۸-۹۹ م، صفحات ۸۳۷-۹۲۸، چاپ شده است و بعدها با تجدید نظر به صورت کتاب با عنوان

۱. پژوهشگر متون فارسی و فهرست‌نگار، پاکستان. ۲. درآمد به قلم دکتر عارف نوشاهی است.

فهرست دست‌نویس‌های عربی و فارسی در مجموعهٔ دکتر نبی‌بخش خان بلوچ در آرشیو سند، کراچی (پاکستان) از طرف مؤسسهٔ نشر فهرستگان، تهران به چاپ رسیده است.

۳. فهرست نسخه‌های خطی فارسی کتابخانهٔ مسعود جهندیر، میلسی که اینک در دست خوانندگان گرامی است.

کتابخانهٔ مسعود جهندیر، میلسی

کتابخانهٔ پژوهشی مسعود جهندیر (Mas'ud Jhandir Reserch Library) (نام پیشین: کتابخانهٔ سردار جهندیر) یکی از کتابخانه‌های معتبر خصوصی پاکستان است که به همت سه برادر کتاب دوست میان مسعود احمد و میان محمود احمد و میان غلام احمد در روستایی به نام سردار پور جهندیر، میلسی، ضلع وهاری (پنجاب) اداره می‌شود و به پاس بزرگی یکی از برادران به نام مسعود احمد موسوم گردیده است. علت تسمیه «جهندیر» این است که این خانواده از اولاد حضرت ابوالفضل عباس «علمدار» است و چون اخلاقش به شبه قاره آمدند به زبان محلی «جهنداگیر» که مترادف «علم‌دار» است معروف شدند. «جهندیر» تصحیف «جهنداگیر» است. زمینداری در منطقه ملک غلام محمد جغتایی (۱۹۳۶-۱۸۶۵م) در ۱۸۹۰م هستهٔ اصلی این کتابخانه را بنیاد نهاد و طبق وصیت او پس از وفاتش به نوهٔ دختری‌اش میان مسعود احمد سپرده شد و او با همکاری برادرانش و تلاش جانسوزانهٔ خود، آن‌را به یکی از بزرگترین و منظم‌ترین و با صفاترین کتابخانه‌های شخصی پاکستان تبدیل کرد. تا پایان سال ۲۰۰۳م آمار موجودی کتابخانه به شرح زیر بوده است:

کتاب‌های چاپی: ۱۱۵۰۰۰ (۶۰۰ چاپ مختلف از مصحف کریم).

مجلات و نشریات: ۸۰۰۰۰ (شماره).

نسخه‌های خطی: ۳۰۰۰ نسخه (۱۱۳۳ نسخهٔ مصحف کریم).

شمار کتاب‌های چاپی از لحاظ زبان: اردو: ۵۰۰۰۰؛ انگلیسی: ۲۱۰۰۰؛ فارسی: ۱۶۵۰۰؛ عربی: ۱۳۵۰۰.

اغلب کتاب‌ها دینی و ادبی است، چنان‌که ۲۷۵۰۰ مجلد کتاب در موضوعات دینی و ۲۷۰۰۰ مجلد کتاب در موضوعات ادبی است.

کتابخانه با نظام کتابداری دهدنی دیوثی اداره می‌شود و یک کتابدار و صحاف و چند نفر غبارروب دائم مشغول به کاراند. این کتابخانه در جنوب لاهور با فاصلهٔ ۸۵ کیلومتر از ملتان و بهاولپور واقع است و نیازهای محققان، استادان و دانشجویان دانشگاه‌های ملتان و بهاولپور را به وجه احسن تأمین می‌کند. محققان داخلی و خارجی برای دیدن و استفاده کردن از کتاب‌های چاپی و خطی و مجلات به این کتابخانه می‌آیند (به طور مثال در ابتدای نسخه‌های خطی کشکول کلیمی و سر العارفین یادداشت‌های محقق ارجمند مرحوم سید شریف احمد شرافت نوشاهی (در گذشتهٔ ۱۴۰۳/۵/۱۹۸۲م) دیده شده که چند روز در این کتابخانه به سر برده بود). نکتهٔ دیگر قابل یادآوری و تحسین‌برانگیز این است که صاحبان کتابخانه هر مراجعه‌کننده به کتابخانه را مهمان شخصی خود می‌دانند و ازو پذیرایی به عمل می‌آورند و او تا هر مدتی که بخواهد، می‌تواند برای استفاده از کتابخانه مهمان باشد. این عملی است که در کتابخانه‌های خصوصی اصلاً وجود ندارد. من در بهار ۱۹۹۸م حدود یک هفته در کتابخانهٔ مسعود جهندیر بودم و از اخلاق کریمانهٔ برادران جهندیر بی نهایت تحت تأثیر قرار گرفتم.

تاکنون چندین کتابخانه‌های خصوصی به این کتابخانه اهدا شده است.

کارهای انجام شده درباره نسخه‌های خطی کتابخانه

تاکنون چند نفر درباره نسخه‌های خطی کتابخانه کارهایی به شرح زیر انجام داده‌اند:

۱. آقای نسیم اختر قمر مجددی در سال ۱۹۸۳م به بعد برخی نسخه‌های خطی آن‌جا را فهرست‌برداری کرده که در مجلدات چهارده گانه فهرست مشترک پاکستان گزارش شده است؛
۲. مجموعه شخصی دکتر نوازعلی شوق، کراچی را کتابخانه مسعود جهندیر ایتباع کرده است. فهرست نسخه‌های خطی این مجموعه چنان که بیشتر ذکر شده، دکتر خضر نوشاهی تهیه کرده و جداگانه در ۱۹۹۳م چاپ شده است.
۳. آقای محمد شریف سیالوی در طی مقاله‌ای به زبان اردو ۴ نسخه عربی و فارسی و علوم قرآنی را معرفی کرده است. رجوع شود به مقاله: «علوم قرآن بر چند نادر فارسی/ عربی مخطوطات کا تعارف (مسعود جهندیر اسلامیة لائبریری میلیسی)»، مجله فکر و نظر، اسلام‌آباد، جلد ۳۶، شماره ۴-۳، رمضان-ذی‌الحجه ۱۴۱۹ و محرم و صفر ۱۴۲۰هـ/ ژانویه-ژوئن ۱۹۹۹م، ص ۳۹۵-۳۸۵.
۴. آقایان محمد اسحاق و ایاز حسین چودهری رساله تحصیلی فوق لیسانس زبان و ادبیات عربی را به راهنمایی محمد شریف سیالوی به دانشگاه بهاء‌الدین زکریا، ملتان گذرانیده‌اند و ۴۰۰ نسخه خطی عربی را معرفی کرده‌اند. رجوع شود به پایان‌نامه: مسعود جهندیر لائبریری: عربی مخطوطات کی تفصیل فهرست.
۵. آقای بلال حسین نوشاهی که مدتی کتابدار نیز بوده است، در طی دو مقاله به زبان اردو نسخه‌های خطی عربی و فارسی سیرت پیامبر اکرم ﷺ و حدیث را فهرست کرده است. مشخصات این دو مقاله به شرح زیر است:
الف: «مخطوطات سیرت (فارسی) مسعود جهندیر لائبریری میلیسی»، مجله ششماهه السیره، کراچی، شماره ۳، ربیع‌الاول ۱۴۲۱هـ/ ژوئن ۲۰۰۰م، صفحات ۳۶۸-۳۴۷.
- ب: «مخطوطات حدیث مسعود جهندیر لائبریری میلیسی»، مجله ششماهه السیره، کراچی، شماره ۵، ربیع‌الاول ۱۴۲۲هـ/ مه ۲۰۰۱م، صفحات ۳۹۴-۳۴۷.
۶. خانم دکتر نکت فردوس که در ۲۰۰۳م از طرف مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، اسلام‌آباد برای فهرست‌نویسی نسخه‌های خطی مأموریتی داشت. این مأموریت انجام شده است و فهرست الفبائی نسخه‌های خطی زیر چاپ است.

فهرست حاضر

فهرست حاضر تهیه کرده دکتر خضر نوشاهی در سال ۱۹۹۷م است و در بردارنده مشخصات ۷۵۶ نسخه از ۴۵۲ عنوان کتاب در موضوعات زیر است:

موضوع:	تعداد عنوان کتاب:	تعداد نسخه‌ها:
اخلاق (فلسفه عملی)	۱۹	۳۰
اوراد و ادعیه	۲	۴
هندوئی	۲	۲
علوم قرآن	۱۶	۶۶
حدیث	۶	۱۰

۲۸	۲۱	عقاید
۶۸	۴۸	فقه
۱۰۷	۸۷	عرفان
۱۷	۹	فرهنگ نامه‌ها
۷	۷	دستور زبان
۲	۲	ریاضی
۴	۴	نجوم
۱	۱	کیمیا
۴	۳	طبیعیات
۱۶	۱۵	علوم غریبه
۴۷	۳۳	پزشکی
۱۳	۲	نثر ادبی
۲۶	۱۲	انشاء
۲۵	۱۵	داستان‌ها
۲	۲	بلاغت
۱۳۷	۶۸	منظومه‌ها
۶۵	۳۷	دیوان‌ها
۳	۲	جغرافیا
۳	۳	سفر نامه
۲۰	۸	قصه‌های پیامبران و سیرت حضرت محمد ﷺ
۳۹	۲۱	زندگی نامه بزرگان دین
۱	۱	زندگی نامه سرایندگان
۹	۶	تاریخ

مقداری از نسخه‌های کتابخانه از کتاب‌هایی تأمین شده است که پس از تجاوز شوروی به افغانستان (۱۹۷۹م) از کتابخانه‌های دولتی آن کشور خارج شده و در این جا جذب شده است (چنان‌که بر برخی نسخه‌ها مهر کتابخانه دولتی کابل دیده شده است). از میان هزاران فاجعه‌ای که در ۲۵ سال گذشته بر سر کشور عزیز افغانستان رفته است، این یکی از نمونه‌های آن است.

این فهرست زمانی تهیه شد که هنوز نسخه‌های خطی مجموعه دکتر نواز علی شوق، کراچی به این کتابخانه سپرده نشده بود و طبعاً مشخصات آن‌ها در این فهرست نیامده است. چنان‌که قبلاً متذکر شده‌ایم فهرست نسخه‌های خطی مجموعه دکتر نواز علی عشق کراچی جداگانه چاپ شده است و نیاز به تکرار آن در این جا ندیدیم. آقای خضر نوشاهی هر کتاب را با منابع زیر سنجیده است:

گنج‌بخش: فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه گنج‌بخش، تألیف احمد منزوی، اسلام‌آباد، ۶۱-۱۳۵۷ ه.ش، ج ۴.
 مشترک: فهرست مشترک نسخه‌های خطی فارسی پاکستان، تألیف احمد منزوی، اسلام‌آباد، ۷۵-۱۳۶۲ ه.ش، ج ۱۴.
 موزه: فهرست نسخه‌های خطی فارسی موزه ملی پاکستان کراچی، تألیف عارف نوشاهی، اسلام‌آباد، ۱۹۸۳ م.
 اگر در این سه منبع کتابی پیدا نشد، گفته شده که نشانی کتاب در منابع در دسترس پیدا نشده است. علاوه بر سه منبع مذکور در چند مورد به منابع زیر مراجعه شده است:
 پاکستان مین فارسی ادب کی، تألیف دکتر ظهورالدین احمد، لاهور، ۱۹۷۷ م، جلد ۳.
 تذکره علمای هند، تألیف رحمان علی، لکهنو، ۱۹۱۴ م.
 فهرست نسخه‌های خطی فارسی، تألیف احمد منزوی، تهران، ۵۳-۱۳۴۸ ه.ش، ج ۶.
 فهرست‌واره کتاب‌های فارسی، تألیف احمد منزوی، تهران، ۸۲-۱۳۷۴ ه.ش، ج ۸.
 در پایان برای سهولت در ارتباط با کتابخانه نشانی‌های آن آورده می‌شود:
 آدرس پستی:

Mas'ud Jhandir Research Library

Sardarpur Jhandir , P. C. 61240

Mailsi, Distt: Vihari, Punjab, Pakistan

شماره‌های تلفن و نمابر (برای تماس از خارج):

تلفن: 0092-6515-430787,430430 ؛ فاکس: 0092-6515-430789

ای‌میل:

Jhandir_Library@yahoo.com

Jhandir_Library@hotmail.com

در خاتمه از آقای ابوالفضل حافظیان و آقای احمد رضا رحیمی ریسه سپاسگزاری می‌کنم که به همت ایشان چاپ این فهرست امکان‌پذیر شد.

عارف نوشاهی

اسلام‌آباد

۲۲ آذر ۱۳۸۳ ه.ش / ۱۲ دسامبر ۲۰۰۴ م

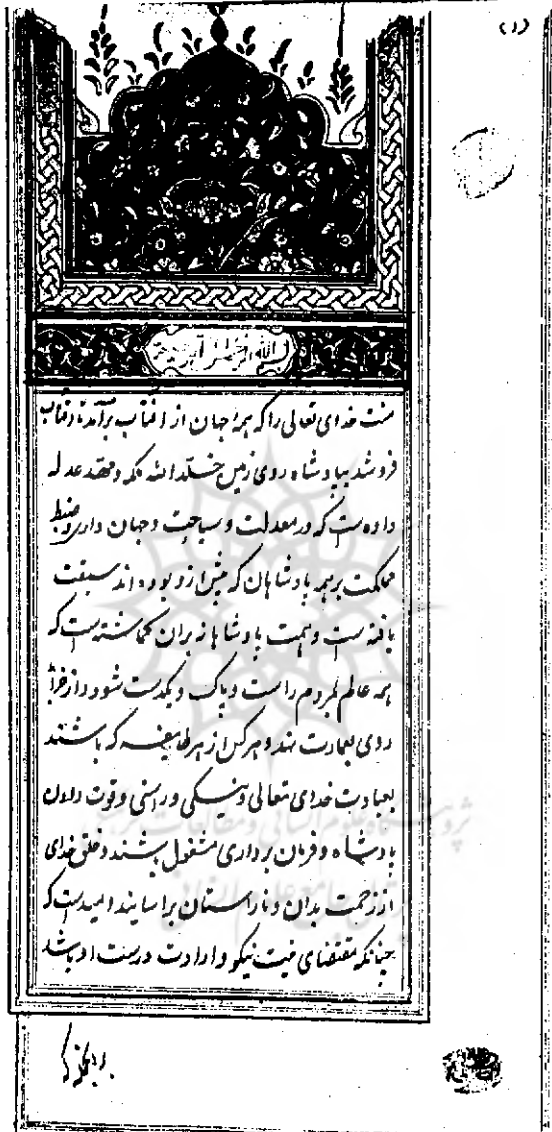
منابع:

آمار و تاریخچه کتابخانه از جزوه‌های زیر نقل شده است:

غلام احمد، میان: «تعارف مسعود جهندیر ریسرچ لائبریری»، ماه‌نامه لیگل ایدیشن، ملتان، فوریه ۲۰۰۴ م،

ص ۱۸-۱۶.

قاسم محمود، سید؛ مسعود جهندیر ریسرچ لائبریری، سردارپور جهندیر، [۲۰۰۴ م].

دکوت بلور و در حد و در کمان و در بها با و کمان نوره در سب
 نزدیک بهمی باشد و تو تیا هم از انجائی آزند و بچینا که در گرم
 سیرما از برتر و بیشتر است در سرد سیرما نوره بیشتر است و در نوره
 تفاوت چندان نیست که در زرا هم بی تفاوت است
 نوره زکستان نیکوتر از دیگر باشد و نوره باب در دست
 در بهای متاعها و زینتها با پندگی از چندان نیست که پند
 زرد زرد و بار و های تیز سوخته و با پز شود و در و نگار در این
 مانند خاستر که دو در زری و زمان بردای نزدیک است
 در فرجه و دار و های چشم و دیگر سحرها نوره نیز بکار دارند
 و شفقت دهد و بگرد خارش سود دارد و با دیگر دارد
 بوی دهن خوش کند و دوشواری بول را سود دارد و بید
 از طرفهای زمین هیچ طرف پائینه تر از نوره نباشد
 و بگویند و دار و پاک در وی کشند پاک و نیکو ماند و نوره
 شیر بسته شود و باست که دو تمام شد کجاب
 حمد بر ما مگر الله تعالی و حسن زینب

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ وَتَمَّ بِاَمْرِ

تتم نامی از دستورات جامع موسوم تحت المؤمنین که مشتمل است بر تفصیلات
 دستورات و وصایای اعمالی که سلطان بادویه مرکب و ذکر مرکب از ترکیبات چون
 سطلخی و مرضی را بدوای مفردها و المنتوان بنماید تا برین موافق مرکب با مرکب این
 مفردات گردد و در نتیجه از مرکب قلیل الاخرای مقصود حاصل شود و سیرت کثیر الاخرای
 در سبب کثرت اجزای بسیار میباشد مثل ادخال چیزی که بدو قوه و ادای مقصود باشد
 از مایه صلح که دو دو با معادن شود و با تقویت نفوذ او مستفوز باشد و امثال آن
 از استخراج الیه از رفع کراته طعم و قوت حفظ کیفیت و احداث کیفیت از استعمال
 آن و باجود مرکبات اجزاء که اصل باشد و از ترکیب او بدو پیوسته باشد
 کند مثل و غیره از ترکیب و سرور معنی آن باشد و اصل نماید مثل طلا و دیگر
 معنی و غیره از ترکیب و اگر او بدو ترکیب است و در هر دو که اگر مرکب معنی دیگری
 و در قدری شربت مساوی کنند که فعل یکدیگر را مانع نشوند مثل است و بی اجزاء
 یا اجزای قلیف با طبیعت حلال طبیعت اعضا و سطله و طبیعت او بدو پیوسته
 آن بر معنوی و ضلعی و فصلی و مکانی و عاداتی و سستی مستفوز باشد و چون

فهرست دست‌نویس‌های فارسی در
کتابخانه مسعود جهندیر - میلسی (پاکستان)

بادشاه ایشان میر سید خواجه میر حیدری غفرالله
لهما فی الدین و الدنیا و الآخرة علی ید عبدالضعیف
النحیف الراجی من رحمة الله الملك الباری مطهر
خواجه ابن حسن خواجه غفرالله له و لوالدیه و
الاستاذہ و لجميع المؤمنین و المؤمنات سنه الف و
مائین و اثنان و خمسين (۱۲۵۲ھ) من هجرت
النبي صلی الله علیه و آله و اصحابه و اهل بینه و
تبعه و محبه و بارک و سلم برحمتک یا ارحم
الرحمین.

★ 45/3 - نستعلیق، محمد مراد ابن محمد صالح
بلخی، ۱۲۵۹ھ، ۱۵۶گ.

★ 161 - نستعلیق، برهان قلی بیگ بخاری، به روز
آدینه چهارم ذوالحجه ۱۳۱۳ھ، در عهد سید امیر
عبدالاحد، مجدول، ۱۶۴۱گ، با مهرهای کتاب
«برهان قلی بیگ».

[7893] اموریشی

از: جوهر مل ولد کلیان داس کایتیه ماتهر، با همکاری
برادر خود بندر ابن داس. درباره نظام مملکت و حکومت
نگاشته است. مؤلف ۱۷ رکن از خدمات مُلک‌داری را
چنین آورده است.

۱. صاحب سرکار. ۲. دیوان صاحب‌مدار. ۳. بخشی
سپه سالار. ۴. خان‌سامان بیوتات. ۵. مستوفی کفایت
شعار. ۶. دیوان فهیمه کار. ۷. منشی پاکیزه روزگار. ۸.
وکیل دربار هوشیار. ۹. کوتوال شہامت دیار. ۱۰. داروغه
جلادت اطوار. ۱۱. مسرف از جمع خرج خیردار. ۱۲.
تحویله‌دار محاسبه گزار. ۱۳. فوجدار دفتردار. ۱۴. امین
دیانت‌دار. ۱۵. شقدار پادان کردار. ۱۶. کارکن سرخاب
اسامی دار. ۱۷. فوطه‌دار محل اعتبار.
- آغاز: ایزد جان بخش جهان آفرین رب المعبود

◇ اخلاق (فلسفه علمی) ◇

[7888] ابواب الجنان

از: محمد شفیع فرزند میرزا رفیع‌الدین قزوینی
متخلص به «واعظ» (د: ۱۰۸۹ھ/۱۶۷۸م) پدرش جلد
اول و دوم را نگاشته بود. جلد سوم را او نگاشته است. هر
سه جلد چاپ شده است.
مشترک، ۲۲۱۰/۴.

★ 41/3 - نستعلیق، بیرم علی ولد عاشور علی ساکن
قرباغی، ۱۶ ربیع‌الثانی ۱۲۷۴ھ، عنوان‌ها شنکرف،
۳۶۸گ.

[7892-7889] اخلاق محسنی: جواهر الاسرار

از: حسین واعظ کاشفی.

در سال ۹۰۰ھ (= اخلاق محسنی) نگاشته است.
آغاز: حضرت پادشاه علی الاطلاق عزت کلمه و
جلت عظمة منشور دولت.
مشترک، ۲۲۲۸/۴؛ موزه، ۲۹۸.

★ نستعلیق، ق ۱۲، ۱۵۰گ. آغاز (افتاده): که
آوازه توبه و اثابت و اوصاف فتوت و عدالت او با
سماع اقصی.

★ 100 - نستعلیق خوش، ۱۲۵۲ھ، سرلوح،
مجدول کمند بندی، ۲۵۷گ.

ترقیمه: قد وقع الفراغ من تسويد هذا الكتاب
المسمى باخلاق محسنی من تصنیفات حضرت
شیخ الشیوخ صاحب التفسیر المشهور به میر
حسین واعظ قدس الله تعالی سره و نور مرقده
لاجل سیادت مآب کمالات اکتساب نقابت انتساب
حضرت ایشان نقیب سید پارسا خواجه ابن سید

۴. فضیلت نماز کفارت و فرائضها فوایت.

۵. فضیلت چهار رکعت بعد از نماز پیشین.

۱۰. فضیلت تسمیه.

۲۰. فضیلت عقوبت نوحه کردن.

۳۱. فضیلت دوگانه پیش از صبح.

آغاز: بسمله. و المؤمنین و المؤمنات کمترین دوستان

دینی و محبان یقینی بندگی سلطان کمال الدین اشارت کرد

نسخه هر نوع فایده‌ها را.

مشترک، ۲۲۹۲/۴.

★ $\frac{13}{3}$ - نستعلیق، محمد اسلم، به روز چهارشنبه به

وقت چاشت ۶ محرم (۵) ق ۱۳هـ، حق ملک میان

عبدالرسول ولد ملا عبدالله موضع سردیکی چیمه

(ضلع گوجرا نواله)، ۴۴۴.

جواهر الاسرار: اخلاق محسنی

[7899, 7898] حلیه المتقین

از: محمد باقر مجلسی (د: ۱۱۱۰هـ).

در ۵ رجب ۱۰۷۹هـ نگاشته است (خاتمه). شامل ۱۴

«باب» و خاتمه.

آغاز: الحمد لله الذي حلّى انبيائه المرسلين بأحسن

حلیه المتقین... اما بعد چنین گوید تراب اقدام مؤمنین و

خادم طلبه.

موزه، ۲۹۹؛ مشترک، ۲۳۱۳/۴.

★ 163 - نسخ خوش، محمد صادق ابن محمد

مومن تونی، فی يوم الثلثا ۱۴ رمضان المبارک

۱۰۹۱هـ، در حین حیات مؤلف و دوازده سال پس

از تألیف کتابت شده است، ۱۴۶گ، آغاز (افتاده تا

آخر باب هفتم): خواه بحق او را کشته باشند یا به

باطل.

★ 33 - A - نسخ خوش، ق ۱۲هـ، سرلوح طلایی،

مجدول، ۶۷۵ ص.

واهب... انسان را بهترین موجودات و عزیزترین کائنات.

در منابع در دسترس بدین نام کتابی پیدا نشد.

★ 176 - نستعلیق شکسته آمین، ق ۱۳هـ، ۲۰گ،

در مجموعه شماره ۲.

[7895, 7894] برهان العارفين

منسوب به ابوالحسن خرقانی (د: ۴۲۵هـ).

در تذکیر و وعظ و حکایت و حدیث و سخنان علما و

مشایخ در ۲۳ «باب».

آغاز: الحمد لله... این مختصر است در علم تذکیر و

وعظ و حکایات و حدیث صحیح...

موزه، ۲۹۴؛ مشترک، ۲۲۵۲/۴.

★ 148 - نستعلیق معمولی، ملا سعدالدین بن ملا

ریاطی آخند، ۲۰ ربیع الاول ۱۲۸۸هـ، در مجموعه

ص ۱ - ۱۴۱، شماره یکم.

★ 22 - نستعلیق معمولی، حافظ غلام سرور،

ق ۱۳هـ، عنوانها سرخ، ۵۹ ص.

[7896] تنبيه الغافلین

از: بهاء الدین بن محمد ابراهیم ترمذی.

آغاز: الحمد لله الذي امرنا بالعلم... چنین گوید... که

عزیزی از برادران.

موزه، ۲۹۵؛ مشترک، ۲۲۸۱/۴.

★ 128 - نستعلیق (الهی بخش ولد ابوالبقا)،

۱۲۰۳هـ، برای برخورداران حیدر بخش و کرم

الهی، ۲۷گ.

[7897] جنت الفردوس

از: نصیرالدین محمد بن راجه سلطان (مشترک، ۴/

۲۲۹۲) که به فرمایش سلطان کمال الدین نگاشته است

(دبیاچه). نام نگارنده در نسخه نیامده است. شامل ۳۱

«باب» و ۹ «فصل».

بابها: ۱. فضیلت دوگانه پیش از صبح؛ ۲. فضیلت

چهار رکعت خشنودی خصمان ۳. در فضیلت [دوگانه] به

روح امام حسن عليه السلام و امام حسین عليه السلام روز عاشورا.

موزه، ۳۰۳؛ مشترک، ۲۳۳۶/۴.

★ 26 - نستعلیق، محمد مصطفی ولد محمد خان عارف زکی، ۱۴ شوال ۱۱۵۰ هـ، ۳۰۶ ص.
 ★ 91 - A - نستعلیق بسیار زیبا، سید میر حسین الموسوی، یوم الخمیس ۵ ربیع‌الاول ۱۳۳۶ هـ، حسب فرمایش جرنیل (ژنرال) محمد سرور خان صاحب حاکم محکمه‌جات صنایع و بدایع دولت علیه افغانستان، ۶۲۴ ص، نسخه زیبا و بسیار خوش خط است.

[7904] راحت القلوب

از: فیض الله سنّامی.
 در ۱۹ «باب» نگاشته است.
 آغاز: الحمد لله... می‌گوید بنده ضعیف مبارک فیض الله سنّامی که هیچ کاری مهم‌تر از ایمان نیست.
 گنج‌بخش، ۱۹۲۷/۲، مشترک، ۲۳۴۳/۴.
 ★ 264 - نستعلیق، ق ۱۳ هـ، انجام افتاده، ۴۱ گ.

[7905] رشد المجالس

از: موسی بن محمد شوان افغان.
 آغاز: الحمد لولیه و الصلوات... بدان که اسعدک الله تعالی فی الدارین که می‌گوید مؤلف این مختصر اضعف عبادالله...
 مشترک، ۲۳۵۱/۴.
 ★ $\frac{23}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۳ هـ، ۲۰ گ.

[7906] سخنان لقمان حکیم

آغاز: چند سخن از لقمان حکیم شنوید. از لقمان حکیم پرسند که از آدمیان داناتر کیست.
 گفت آن کسی که از مخالفت روزگار تنگ نشود.
 ★ $\frac{36}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۳ هـ، در مجموعه از صفحه ۱۳۳ تا ۱۳۵، در آخر این مجموعه روایت‌هایی چند از ملوک عجم به نثر و نظم.

[7900] دَرُ الْمَجَالِسِ

از: سیف ظفر نوبهاری.
 موزه، ۳۰۱؛ مشترک، ۲۳۲۱/۴.
 ★ 241 - نستعلیق خوش، ق ۱۲ - ۱۳ هـ، مجدول، عنوان‌ها شنگرف، ناقص الآخر، ۱۶۵ گ. (در نسخه ما نام مؤلف سید ظفر نوبهاری).
 آغاز (از دیباچه یک برگ افتاده): گردانید سینه پاک انبیاء الواح احکام در باطن اولیاء به الهامات.

[7901] دلیل الاحسان

از: عنایت‌الله ساکن قصبه نمکسار، شاگرد میان عبدالله ملتانی.
 شامل ۸ «فصل».. در ۱۱۱۲ هـ / ۱۷۰۰ م نگاشته است.
 ۱. در توحید باری تعالی.
 ۲. در نعت محمد مصطفی ﷺ.
 ۳. در صفت اصحاب کبار.
 ۴. در نصیحت خلق الله که حق قبیله و همسایگان بیارند.
 ۵. در قناعت و محنت حضرت علیه‌السلام که چه مشقت‌ها کرده‌اند.
 ۶. در بیان خلق پیغمبر علیه‌السلام.
 ۷. در منع کردن زنان مسلمانان را از شرک ۸. در فضیلت دعا.

آغاز: هزاران حمد سپاس مر صانع را که بناء هفت آسمان‌ها را بی‌ستون نگاهداشت.
 گنج‌بخش، ۱۹۲۳/۲، مشترک، ۲۳۳۲/۴.

★ 94 - A - نستعلیق معمولی، (به خط امیر جان ۱۲۸۲ هـ)، در مجموعه شماره دوم از ص ۹ - ۸۳، ناقص الآخر، با مهر «امیر جان».

[7902, 7903] ذخیره الملوك

از: میر سید علی همدانی.
 آغاز: حمد بسیار و ثنای بی‌شمار حضرت ملکی را که اسباب معاش سگان خطه ملک دنیوی.

سرآغاز قیاس شود با مفتاح الجنان، پس از این.
 ★ 21 - نستعلیق، بلال متوطن مکهن بیله انهبان
 والا، ۱۰ شعبان ۱۲۶۹هـ، ۳۹۴ ص.

[7914-7910] کیمیای سعادت

از: امام غزالی طوسی (۴۵۰-۵۰۵هـ).
 آغاز: شکر و سپاس فراوان بعدد ستاره آسمان و قطره
 باران و برگ درختان و ریگ بیابان و ذره‌های زمین.
 موزه، ۳۱۳؛ مشترک، ۴/۲۴۲۳.

★ 14 - نسخ خوش خفی، اولیاء رکن‌الدین العمری
 فاروقی، به روز جمعه ۲۸ ربیع‌الآخر ۹۳۸هـ،
 مجدول، عنوان‌ها شنگرف، ۲۶۸گ. آغاز این
 نسخه افتادگی دارد.... (پس از دو صفحه) رکن
 سوم: از ارکان معاملات راه دین.

★ 311 - نستعلیق، ق ۱۰ - ۱۱هـ، ۱۳۵گ. آغاز:
 از ارکان معاملات...

★ 7 - 8 - نستعلیق خوش، ق ۱۱، با یادداشتی
 مسورخ ۱۰۵۰هـ، تا رکن معاملات جلد دوم،
 ۲۵۳گ.

★ 155 - نسخ خوش، ق ۱۱ - ۱۲هـ، عناوین
 شنگرف، ۸گ در آغاز به خامه دیگر نوشته شده
 است، ۲۶۴گ، با مهر: «دارد امید ز فخر دو جهان،
 سید هاشمی عبدالرحمن ۱۲۳۵هـ».

★ 2 - نستعلیق شکسته‌آمیز، ق ۱۲هـ، عنوان‌ها
 شنگرف، ناقص الآخر، از فصل «بدان که هر چند
 اندر وجود است»، ۳۴۸گ.

[7915] مفتاح الجنان

نام نگارنده در نسخه‌ها گوناگون است. در کشف
 الظنون، ۱۷۶/۲، وجیه‌الدین آمده است. مرید نصیرالدین
 محمود چراغ دهلوی.

آغاز: حمد بیحد و ثنای بیعد مر خالق احد و رازق صمد
 را که برگزیده بشر را از کل مخلوقات و لقد کرمنای بنی آدم
 برکشید (قس: عجائب الاخلاق، پیش از این).
 مشترک، ۴/۲۴۵۹.

[7907] سراج المنیر

از: قاضی محمد شریف کاشف شیرازی.
 شامل ۲۰ «لمعه» و یک خاتمه.
 مشترک، ۴/۲۳۶۵.

★ نستعلیق خوش، غلام علی ولی ابوالعلی
 موسوی، در موضع بهادوله، جهت خواندن میر
 محمداقبر، روز سه‌شنبه ۲۶ محرم‌الحرام ۱۲۶۴هـ،
 ۱۱گ. آغاز (افتاده): مستجابة و لوکان فاجر او را
 نوشیروان پرسیدن که ترا با وجود چندین ظلم کدام
 تجربه...

[7908] شرح اخلاق ناصری

از: علیم الله الحسینی جالندهری، نک: آغاز.
 آغاز: نسأله من فضله العظیم و نصلی علی نبیه
 الکریم... و بعد می‌گوید... علیم الله... که اکثر عزیزان با
 تمیز (شرح) سپاس بی‌نهایت و ستایش بی‌غایت و حمد و
 مدح به یک غایت است.
 مشترک، ۴/۲۲۳۴؛ تذکره علمای هند: ۱۴۷؛ پاکستان
 مین فارسی ۳/۳۹۸.

★ 120 - نستعلیق، ترقیمه محو شده، ق ۱۳هـ،
 عنوان‌ها شنگرف، ۱۰۸گ.

[7909] عجائب الاخلاق

از: ناشناخته.

نسخه ما در برگ دوم در مقدمه کتاب ناقص است، و
 شاید نام مؤلف و کتاب را در آن جا بوده است. در مشترک،
 ۴/۲۳۸۴ نام این کتاب «عجائب الاخلاق» آمده است.

مأخذ مؤلف: تفسیر مفتی، کفایه شعبی، بدیع‌المستانی،
 فقه ابواللیث، خلاصه الحقایق، فواید الاسلام، کتاب تقویم،
 وسیلة القلوب، مرصاد العباد، تفسیر زاهدی، زاد الارواح، ام
 المعانی، ترغیب الصلوة و ملفوظات شیخ فریدالدین و جز
 آن‌ها.

آغاز: حمد بیحد و ثنای بیعد مر خالق و رازق صمد را
 که برگزیده بشر را از کل مخلوقات.

★ $\frac{66}{3}$ - نستعلیق، ق ۵۱، عنوان‌ها شنگرف، ۸۱۴ص.

★ $\frac{76}{3}$ - نستعلیق، متن به نسخ عرب، ق ۵۱۳، سرلوح، مجدول، کمند بندی، ۲۰۵گ.

[7916, 7917] نور الهدی

از: منشی ملا حسن شهید ملتانی (۱۲۰۲-۱۲۶۵هـ) برای فرزند ارجمند غلام یاسین نگاشته است. پند و نصایح عرفانی به نثر آمیخته به نظم، نامیوب، یا سربندهای: ای جان‌بابا. آغاز: الحمد لله الهادی الی صراط المستقیم... اما بعد این رساله ایست موجز مسمی به نور الهدی برای فرزند ارجمند... غلام یسین که مظهر اسم الهادی است، صورت تحریر یافت. مشترک، ۲۴۸۹/۴.

★ 183 - نستعلیق شکسته‌آمیز، غلام محمد، ۱۳۳۹هـ، ۳۰ص.
★ 239 - نستعلیق، (نور محمد بن محمد عظیم سکنه تیل چراغ)، شماره دوم در مجموعه، ص ۴۷-۹۲، چند برگ در آخر ناخوانا.

[7921] مفتاح الجنان

از: محمد وجیه ادیب یا محمد مجیر وجیه ادیب. باب‌ها: ۱. در کلمه تهلیل و ذکر و استغفار و دعاها که هر روز در سحرگاه... ۱۲. در شکر. ۱۳. در صبر و رضا. ۱۴. در مناجات و دعا و اوقات استجابت مشتمل بر هفت فصل. ۱۵. در نماز عید و دعا به جهت قضا حاجات در پنج فصل. ۱۶. در ادعیه عصمت و عافیت و ظفر و نصرت یافتن بر دشمنان در ۸ فصل. ۲۰. در عصمت از عذاب و فتنه...

آغاز (پس از فهرست): باب اول در کلمه تهلیل و ذکر و استغفار و دعاها که هر روز در سحرگاه و بامداد شیانگاه بخوانند و فضیلت درود مشتمل بر پنج فصل، فصل اول در کلمه تهلیل. مروی است که رسول الله ﷺ فرموده هر که بگوید هر روزی... موزه، ۳۱۷؛ مشترک، ۲۴۵۹/۴.

★ 130 - ثلث، اسحاق عرف منگو احمد درویش قریشی، ۲ جمادی الاول ۹۲۴هـ، ۲۷۳گ. با مهر: «بارک [مبارک]؟ بنده شاه جهانگیر ۱۰۳۵هـ».

◇ اوراد و ادعیه ◇

[7918-7920] موزع الحسنات: شرح دلائل الخیرات

از: محمد فاضل بن محمد عارف اسفندنی دهلوی. آغاز: حمد و ثنای گوناگون سیاس و ستایش از حد افزون سزاوار حضرت منعمی است... بسمله... یعنی به نام خدای مهربان و بخشاینده. آغاز می‌کنم این کتاب را. مشترک، ۸۵۳/۱۴.

★ B-1 - نستعلیق، محمد بن یوسف تنوی، وقت عصر، یوم الاربعاء، ۱۴ جمادی الثاني، ۱۱۹۴هـ، متن دلائل الخیرات شنگرف، با مهر کاتب «شفیم محمد به روز جزای ۱۱۹۴هـ».

★ 107 - نستعلیق خوش، متن به نسخ شنگرف، ق ۵۱۳، مجدول، کمند بندی، ۲۵۵گ.

◇ هندوئی ◇

[7922] ترجمه جوگ بشست

از شیخ صوفی (مقدمه نسخه). آغاز: سیاس و ستایش تمام نیایش و نیاز حضرت تیسست که ذرات اکوان فروغ یافته آفتاب حقیقت است. موزه، ۹۱۲.

★ 176 - نستعلیق، گردهاری لعل برادرزاده خوش وقت رای ولد رای نین سکه، ۶ شوال ۱۲۶۴هـ، در شهر بهوپال، ۲۰۴گ. با یادداشت مسند نشینی نواب جهانگیر محمد خان ۲۹ شعبان ۱۲۵۳ در ماه

۱. دلیل الوقوف، ۲. تیسیر ابو عمرو دانسی در قرآنه سبعه، ۳. مجمع البیان طبرسی (تفسیر امامیه)، ۴. اعراب القرآن، ۵. مواهب علیه، ۶. خلاصه منهج، ۷. منهج الصادقین، ۸. ترکیب القرآن، ۹. کتاب زید بن ثابت، ۱۰. ترجمه منتخب کنز العرفان، ۱۱. دُر النظم یونی مغربی، ۱۲. دلیل الوقوف، ۱۳. صحیح بخاری، ۱۴. عقاید نصرتیه، و غیره.

سه حاشیه در تفسیر است و بین السطور ترکیب‌های نحوی را آورده و ترجمه فارسی را بین السطور به شنگرف نوشته است.

آغاز: بسمله... بآء جار متعلق ابتدا مقدر. اسم مجرور بکسره مضاف مضاف الیه و موصوف، صفة الله، صفة بعد صفة الله.

الحمد لله رب العالمین... شکر و سپاس مر خدای راکه پروردگار عالمیانست.

★ B - 38 - متن قرآن ثلث، ترجمه و شرح نستعلیق، سرلوح زیبا، مجدول طلایی، در آغاز هر سوره سرلوح، نشان آیات طلایی، ترجمه و عنوان‌ها شنگرف، عنوان سوره‌ها سفید، قطع بزرگ، نسخه کامل.

۱۲۶۰ (کذا) جنت نشین شد. تاریخ صدر نشینی نواب شاه جهان بیگم صاحبه دام اقبالها ۱۵ محرم ۱۲۶۳ هـ مطابق ۱۲۵۴ ف.

[7923] سری کرشن نامه (منظوم)

از: ناشناخته.

آغاز: سری کرشن جیوسهای:

تا کی سخن از جان و تن

گویی بلاف صد سخن

جز دگر او دم بر مزن

سری کرشن گو سری کرشن گو

انجام:

ار واقف از احوال ما

ماضی و استقبال ما

داننده احوال ما

سری کرشن گو سری کرشن گو

مشترک، ۲۱۷۹/۴.

★ 240 - نستعلیق، چاندن مل نانکه، برای مطالعه برخوردار کامگار اودهوداس ولد ستیه مل قوم ککرجه، سمت ۱۹۱۳ بکرمی، ۸گ.

❖ تفسیر ❖

[7927-7925] احسن القصص: تفسیر سورة یوسف

از: معین الدین محمد مسکین فراهی (د: ۹۱۰ هـ یا ۹۱۶ هـ).

آغاز: الحمد لله... همی گوید بنده ضعیف مسکین معین المسکین غفرالله... مدتی ست مدید و... موزه، ۱؛ مشترک، ۱: ۳.

★ 44 - نستعلیق، متن قرآن شنگرف، ق ۱۲ هـ، مجدول، کندبندی، ۹۷گ.

★ 307 - نستعلیق خوش، ق ۱۲ هـ، ۱۲۸ ص، ناقص الطرفین. آغاز (دباجه افتاده): در تفسیر

◀ علوم قرآنی

۱. ترجمه

۲. تفسیر

۳. تجوید و علوم قرآنی

❖ ترجمه ❖

[7924] قرآن حکیم (ترجمه و حواشی فارسی و عربی)

کاتب در آن ۲۱ علم قرآنی را در حاشیه و بین السطور ذکر کرده است و از کتاب‌های علوم قرآنی که بهره برده، فهرست آن‌ها را در آغاز نوشته است:

تفسیر پاره عم است. آغاز: عم يتساءلون، اصل
عما بوده است یعنی از چه سؤال می‌کنند و
می‌پرسند یکدیگر.

★ 99 - A - نسخ و نستعلیق، ق ۱۲، ۱۷۲گ.

★ 12 - A - نستعلیق، عربی‌ها به خط نسخ، ق
۱۲، ۱۲۶گ، با مهر «نجم‌الدین زنده قیل».

★ 100 - A - نسخ معمولی، ملا حسن محمد ابن
بیگ مرزا، ق ۱۲، ۱۵۲گ. آغاز: قال النبي
عليه السلام مفتي القرآن تسميه فقال عبدالله ابن
عباس رضی الله عنهما.

★ 40/3 - نستعلیق معمولی، کاتب بی‌سواد است،
۱۵۷گ. آغاز افتاده: شما را اگر حق تعالی روزی
را.

تفسیر حسینی: مواهب علیه
تفسیر سورة يوسف: احسن القصص

[7937] [تفسیر قرآن]

نام مفسر آن نامعلوم. تفسیر کامل قرآن است از
دیدگاه شیعی.

تاریخ آغاز تألیف ۱۱۰۲ (= فیض عام عالی).

تاریخ انجام تألیف ۱۱۱۵ (= الهام‌های غیبی).

برای نمونه: والتجم: الی آخر الآیه قسم به ستاره وقتی
که فرود آید. مفسران را در تأویل این آیه اختلاف است.
بعضی گفته‌اند که الف لام برای جنس است.

سورة الرحمن: الرحمن: الی آخر الآیه. مخفی نماند که
رحمان اسمی ست از اسمای صفات لیکن چون مشتمل بر
مبالغه است در افاضه رحمت جائز نیست اطلاق آن بغیر
خدای تعالی و مانند رحیم و راحم نیست که برای غیر جائز
باشد.

آغاز: بسم... معبود بحق است از برای تیمن و تبرک...
بخدا درین صورت لفظ اسم زاید باشد... الحمد... بر نیکی
اختیاری استغراق است زیرا که نیکیها تمام با اختیار خدا
است.

سورة فاتحة الكتاب کتابی دیگر علیحده مصحح و
مفسر و مترجم.

★ 57 - A - نستعلیق، ق ۱۲، ۱۷۲گ،
ناقص الآخر.

[7928] تفسیر بحر مواج: البحر المواج والسراج الوهاج

از: قاضی شهاب‌الدین احمد حنفی دولت‌آبادی (د:
۸۴۸ یا ۸۴۹هـ).

به روزگار سلطان ابراهیم شاه شرقی (۸۰۴-۸۴۴هـ)
تألیف کرده است. تفسیر همه قرآن است.

آغاز: حمادی حمد طیب را که رانحه فاتحه آن بنفحه
آلاء مطابه و نوحه نماء.

موزه، ۲، مشترک، ۱/۱۰ «بحر مواج».

★ 41 - 40 - A - نستعلیق خوش، ق ۱۰-۱۱،

در یک جلد صحافی شده، جلد اول از سورة فاتحه
تا سورة كهف - و جلد دوم سورة مریم تا الناس،
مجدول آیات قرآنی به خط شنگرف، ۵۳۶ +
۵۹۵گ.

[7936-7929] تفسیر چرخسی

از: یعقوب بن عثمان غزنوی چرخسی (د: ۸۵۱هـ /
۱۴۴۷م).

به سال ۱۴۴۷/۸۵۱م تألیف کرد. تفسیر تعوذ و
بسمله و سورة فاتحه و پاره ۲۹ و ۳۰ است.

آغاز: لك الحمد یا من بیده الملك و هو علی كل شیء
قدیر.

موزه، ۳، مشترک، ۱/۲۳-۳۰.

★ 119 - نستعلیق، محمد فاضل، ۹ ربیع الآخر
۹۹۶هـ، ۱۰۰گ.

★ 53 - A - نستعلیق خوش، آیات قرآن شنگرف،
برگ اول و آخر نونویس، ق ۱۱، ۱۵۸گ.

★ 159 - نسخ خوش، ۱۱۱۱هـ، مجدول طلائی،
عنوان‌ها شنگرف، ۱۸۰گ.

★ 329 - نستعلیق و نسخ، نورالدین ولد محمد
یوسف ابن حافظ عثمان، ۱۲۰۶هـ، ۶۸گ، فقط

آغاز: سورة مریم عَلَيْهَا السَّلَامُ مکيه باجماع ایشان اسی بن کعب از حضرت سید عالم عَلَيْهِمُ السَّلَامُ روایت کرده که هر که سورة مریم بخواند، حق سبحانه و تعالی وی را ده حسنه بدهد... کهتقص. اختلاف علما در حروف معجم که در اوایل سوره‌اند.

مشترک، ۵۱/۱

★ B - 14 - نستعلیق، متن قرآنی شنگرف نسخ
مغرب، سیدجعفر بن سیدنورالله در پشاور ۱۱۷۴هـ،
نصف آخر قرآن، ۴۷۹گ.

[7940] غایة التفسیر (منظوم)

از: ناشناخته.

کسی که باشنده بهاول پور بوده است. ترجمه منظوم قرآن حکیم است، نه تفسیر. تاریخ سرودن این ترجمه ۱۲ ربیع الاول ۱۲۷۳هـ است که در چهل ماه و سه روز به انجام رسانده است. چنانچه در آن می‌سراید:

دوازدهم ماه ربیع اولین

یعنی بروز عرس ختم مرسلین

اندر چل ماه سه روز هم بر آن

ختم شد معانی قرآن

بود ز سن هجرت از روزگار

اعداد «عرفج» بود اندر شمار

مؤلف هم‌روزگار نواب رحیم یار خان عرف نواب بهاول خان رابع (نواب نهم ریاست بهاول پور) بوده است.

[تاریخ جلوس ۲۲ صفر ۱۲۵۵هـ / ۳ اکتبر ۱۸۵۸م -

تاریخ وفات ۷ ذیقعد ۱۲۸۲هـ / ۲۵ مارس ۱۸۶۶م. نک:

صادق التواریخ از میرزا محمد اشرف گورگانی دهلوی،

چاپ مطبع الانوار پریس سرکار عالی بهاول پور، ۱۳۱۷هـ /

۱۸۹۹م.]

در آن می‌سراید:

ختم شد این از دل پُر اختصاص

در عهد نیک مسلمان خاص

تاج سرش اسم محمد رسول عَلَيْهِمُ السَّلَامُ

خان بهاول شده درگه قبول

نمونه ترجمه: سورة المزمل: یا ایها المزمل قم اللیل...:

انجام: من الجنة الى آخر الآیه. این جا «من» برای بیان است یعنی وسوسه‌ای که شیطان در دلها می‌کند در این صورت بیان «الذی» شد یا همان وسواس که قوه وهمیه انسانی و نفس اماره در دلها می‌کند و بنا برین بیان وسواس است. اللهم احفظني علی کلا التقدرین و احرسني من شر أشرار الثقلین و بارک علی بخیر الدارین و اعف عني سهوي و اغفر لي ذنبي بحق رسولک سید الکونین.

خاتمه کتاب:

بسم الله الرحمن الرحيم

دست بر آورده بجمود کریم

ناز و نعيم دو جهان در کفش

خلق ازل تا به ابد مصرفش

سخن آفرین. آفرین سخن، سخن آفرین را که خلق کلام بی کلام خلق تواند و ستایش دانش بدانش ستایش آن دانش تلقین را که دانا کند هر که را داند که نداند.

★ B - 4 - متن قرآن نسخ و ثلث مغرب خوش،

تفسیر بر حاشیه آن بخط نستعلیق خفی خوش و

در آن الفاظ قرآن به نسخ مغرب شنگرف، ق ۱۲هـ

صفحه اول و دوم منقش زیبا، ۴۳۸گ.

[7938] جواهر التفسیر لتحفة الامیر

از: ملا حسین واعظ کاشفی (د: ۹۱۰هـ / ۱۵۰۵م).

در سال ۱۴۸۵ / ۵۸۹۰م جلد اول را نگاشت، و در

سال ۱۴۸۷ / ۵۸۹۲م به جلد دوم پرداخته و بعد از تفسیر

آیه هشتاد و چهارمین سورة نساء در گذشت.

آغاز: زینت فاتحه هر کتاب و زیور خاتمه هر خطاب.

موزه، ۴: مشترک، ۴۸/۱.

★ A - 42 - نسخ خوش، نورالدین محمد بن

سلطان محمد، يوم السبت ۲۷ شوال ۱۰۵۵هـ،

عنوان و نشان‌ها شنگرف، صفحه اول نونویس،

۲۱۸گ.

[7939] خلاصه منهج الصادقین

از: ملافتح الله ابن شکرالله کاشانی.

در سال‌های ۹۸۲-۹۸۸هـ بدان می‌پرداخته است.

بسم الله الرحمن الرحيم

روشن بر تاج همین در یتیم

ای که بپوشیده گلیم بدوش

خیز بشب بهر عبادت بهوش

ورنه بود اندک نیم از شبی

کمترو زاید تو بگو یا ربی

خوان تو قرآن را به آهستگی

حرفاً حرفاً به پیوستگی

نمونه ترجمه: سورة اخلاص: قل هو الله احد...:

بسم الله الرحمن الرحيم

هست نگین بر سر ختم مقیم

گو ای محمد ﷺ که خدای احد

قادر و قیوم و توانا صمد

زاده از کس نسه از او کس ولد

نیست به او کفو و شریک احد

در آغاز هر سوره پس از بسمله، در مصراع ثانی غالباً

عنوان سوره را ظاهر کرده است. مثلاً:

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله بر تاج شده در یتیم

(سورة كهف)

بسم الله الرحمن الرحيم

مریم مقبول به درگاه کریم

(سورة مریم)

بسم الله الرحمن الرحيم

طه اسمت ز سرور عظیم

(سورة طه)

بسم الله الرحمن الرحيم

روزن پر نور ز کاخ عظیم

(سورة انبیاء)

بسم الله الرحمن الرحيم

مؤمن هستند بدار التعمیم

(سورة المؤمنون)

بسم الله الرحمن الرحيم

نور الهی است درو پس عمیم

(سورة التور)

بسم الله الرحمن الرحيم

هست گل از گلین یاغ نسیم

(سورة المدثر)

بسم الله الرحمن الرحيم

همچو مهار است به اشتر عظیم

(سورة الفلق)

آغاز: سورة الكهف وهی مكیة مائة و عشر آية

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله بر تاج شده در یتیم

شکر مر آن خالق نازل نمود

بر بنده خود مصحف فاضل نمود

اوست که نه نهاده کجی در میان

از همه الفاظ و معانی قرآن

انجام:

وسوسه سازد بصدور اناس

از همه اجناس جن و نیز ناس

شکر خدا شد پناه اختتام

معنی قرآن به نظم کلام

من که بتالیف نکردم غلط

ور بود از کاتب باشد فقط

یا رب از کور دلان دور دار

کن به جهان روشن این یادگار

سیس ۲۸ شعر در شمار حروف، الفاظ، آیات و سجده‌های

قرآن بعد از آن دعای خاتمه قرآن را نظم کرده است و در

آن وصف نواب بهاول خان (چهارم) را کرده است.

★ متن قرآن به خط نسخ جلی بر هامش و ترجمه

به خط نستعلیق، در متن عنوان و نشانه‌ها شنگرف،

قطع ۱۸ × ۲۶ سم، ۳۴۱ گ، ۱۵ سطر در هر

صفحه. نیمه ثانی قرآن حکیم است.

ترقیمه: «تمت تمام شد نیمه ثانی از تفسیر منظومه

غایة التفسیر به روز جمعه وقت شمس، ششم ماه

رمضان المبارک ۱۲۷۷ هجری، اللهم اغفر لمصنفها

و لکاتبها و لقاریها بحق محمد صلی الله تعالی علی

خیر خلقه محمد و آله و اصحابه اجمعین. آمین.»

این نسخه خیلی مهم است، اما متأسفانه جلد

آغاز: کهیمص. در مواهب صوفیان از مواهب الهی.
 ★ A - 2 - نستعلیق، آیات قرآنی نسخ معرب شنکرف، کبیر بن مولانا جهانگیر شاه‌آبادی، ۱۹ شوال ۱۰۵۱ هـ. ۴۴۴گ. آغاز قبل از سوره طه افتاده: سخنی بیهوده و تباه... لیکن شتوند سلام از خدای تعالی یا از ملائکه یا از یکدیگر.

★ B - 10 - نسخ خفی خوش، ق ۱۱ هـ، مجدول، متن قرآن شنکرف، ناقص الطرفین، از لحاظ خط نسخهٔ ارزنده، ۴۶۱گ.

★ A - 67 - نسخ خوش، ق ۱۱ هـ، مجدول، با مهر «گل محمدخان ولد صوبه خان ۱۲۵۶ هـ» «سهر دیگر «یا باقی انت الباقی»، ۳۰۷گ. از سوره یاسین تا آخر قرآن، آغاز: یتس. در ینابیع آورده که هر حرفی از حروف مقطعه سری است.

★ 160 - نستعلیق مایل به شکسته، ق ۱۱ هـ، با مهر «عصام‌الدین ابراهیم شاه جهان»، ۳۳۴گ، آغاز: بعد از تمهید قواعد محامد الهی.

★ $\frac{6}{3}$ - نستعلیق خوش، حقیقت الله موضع عرشین، ۱۱۱۷ هـ، حسب ایماء عظیم الله خان، ۸۷۳ ص، نیمهٔ دوم، آغاز: کهیمص، در مواهب صوفیان.

★ $\frac{70}{3}$ - نستعلیق خوش، ق ۱۱ - ۱۲ هـ، ۷۳۲گ. نصف اول، سرلوح زیبا، مجدول، آغاز: بعد از تمهید قواعد محامد الهی.

★ $\frac{65}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۱ - ۱۲ هـ، ۲۵۸گ.
 ★ $\frac{62}{3}$ - نسخ، ق ۱۲ - ۱۳ هـ، ۲۲۱گ، نصف ثانی.
 ★ $\frac{61}{3}$ - نسخ، ق ۱۲ هـ، ناقص الطرفین، ۳۲۰گ.
 ★ $\frac{63}{3}$ - نستعلیق، متن قرآن شنکرف، ۲۸۴گ، ناقص الطرفین.

★ $\frac{3}{3}$ - نستعلیق، متن قرآن نسخ، محمد مراد ولد شیخ مرزا عباسی، ۲۱ جمادی الاول، ۱۱ هـ (۲) موافق جلوس ۳۷ (عالمگیری؟) ۳۹۰گ، جلد اول.

★ A - 98 - نسخ خوش، ق ۱۱ - ۱۲ هـ، الفاظ قرآن شنکرف معرب، ۳۷۱گ، ناقص الطرفین. آغاز: می‌نویسند نوشته محرف را بآیدیم بدست خود.

اول آن پیدا نشد. در منابع در دسترس نسخهٔ دیگری از آن اطلاع نیافتیم.

[7941] مصباح العاشقین: تفسیر سورهٔ والضحی:

تحفة العاشقین

از: بهاء‌الدین محمود بن ابراهیم نبیرهٔ قاضی حمیدالدین ناگوری (دیباچه).

تفسیر سورهٔ والضحی است که از تفاسیر معتبره و از احادیث صحیح و از تصانیف قاضی حمیدالدین ناگوری در قلم آورده و نام مصباح العاشقین نهاده است.

آغاز: الحمد لله... اما بعد حمد و الصلوة می‌گوید بنده ضعیف فقیر حقیر خاکپای عاشقان سگ کرکین در عارفان غلام غلامان درویشان لباس پوشان بیچاره بهاء‌الدین. مشترک، ۷۰/۱.

★ B - 12 - نستعلیق معمولی، (گل حسن) در اوائل ق ۱۴ هـ، شمارهٔ یکم در مجموعه، برگ ۱ - ۳۴.

[7982-7942] مواهب علیه: تفسیر حسینی

از: حسین بن علی کاشفی (د: ۹۱۰/۱۵۰۵م).

آغاز: بعد از تمهید قواعد محامد الهی.

موزه، ۱۰، مشترک، ۹۲/۱.

★ $\frac{64}{3}$ - نستعلیق خوش، ۲۲ ربیع الاول ۹۰۴ هـ، ۶۱۲گ.

★ A - 96 - نستعلیق خوش، الفاظ قرآنی نسخ شنکرف خوش، آخر ماه شعبان ۹۱۲ هـ، مجدول طلائی، زیبا، ۸۵۲ ص، جلد دوم است. آغاز: کهیمص. در مواهب صوفیان.

★ 103 - نستعلیق و نسخ، ق ۱۰ - ۱۱ هـ، مجدول، تا الجزء السادس عشر، صفحهٔ اول ندارد، آغاز: نزول و قصص انبیاء آنچه اصح و اشهر است، ۴۱۹گ.

★ A - 26 - نستعلیق، آیات به خط نسخ معرب شنکرف، ۱۰۱۵ هـ، سرلوح، مجدول، ۲۰۲گ، جلد ثانی.

- ★ 17 - نسخ و نستعلیق، والد عبدالباقی، ۷۰۱ هـ. نصف اول، با مهرهای «عبدالباقی ۱۱۲۶ هـ»، «افوض امری الی الله عبده سعید الله». با یادداشتی از فرزند کاتب و مهر او.
- ★ 131 - نستعلیق خوش، فیض الله ولد محمد اسحاق ساکن اندرون قلعه پخته ملتان، متصل روضه منوره حضرت شاه رکن‌الدین قدس الله سره العزیز، ۱۹ رجب ۱۱۳۸ هـ، متن قرآن هم بخط نستعلیق اما به شنگرف، مجدول، ۴۲۴ گ، نیمه ثانی.
- ★ 330 - نسخ خوش خفی، متن قرآن شنگرف، مجدول طلائی، ۱۱۵۷ هـ، سرلوح، کمندبندی، ۲۶۴ گ، نصف اول.
- ★ 132 - نسخ، ق ۱۲ هـ، متن قرآن شنگرف، مجدول، ۲۷۸ گ، نیمه ثانی.
- ★ 8 - B - نستعلیق، ق ۱۲ هـ، برگ اول از آغاز افتاده، انجام هم ناقص است، ۲۷۷ گ.
- ★ 97 - A - نستعلیق، ق ۱۲ هـ، نصف ثانی، ناقص الطرفین، از آغاز و انجام یک برگ افتاده است. آغاز: واجعل رب وگردان فرزند مرا ای پروردگار.
- ★ 129 - نستعلیق خفی خوش، متن قرآن نسخ مغرب، ق ۱۲ هـ، ۴۰۰ گ، نصف اول.
- ★ 126 - نستعلیق، الفاظ قرآن شنگرف، به دو خامه، ق ۱۲ هـ، در دو جلد صحافی شده، ۲۰۲ + ۱۶۱ گ، ناقص الطرفین. آغاز: گویا که آن علماء لا یعلمون نمی‌دانند که قرآن کلام الله است.
- ★ 133 - نسخ، به دو خامه، ق ۱۳ هـ، ناقص الطرفین، ۲۸۴ گ. آغاز: صابران را بنصرت و حکم کرده‌ایم بغلیه مؤمنان بر کافران.
- ★ 137 - نسخ، ق ۱۲ هـ، الفاظ قرآنی شنگرف، مجدول، ۲۲۸ گ، جلد اول.
- ★ 125 - نستعلیق خوش، متن قرآن نسخ مغرب، ق ۱۲ هـ، مجدول، ۲۶۶ گ، جلد اول، ناقص الآخر.
- ★ 127 - نسخ، ق ۱۲ هـ، ۲۰۰ گ، نیمه ثانی.
- ★ 138 - نستعلیق خوش، آیات قرآنی نسخ مغرب شنگرف، ق ۱۲ هـ، ۴۴۸ گ، نسخه کامل و مهم.
- ★ 95 - A - نسخ خوش، ق ۱۲ هـ، مجدول، ۳۴۸ گ، آغاز برابر نمونه جلد اول.
- ★ 153 - نستعلیق و نسخ، محمد صالح، ۱۲۵۱ هـ، ۶۴۲ گ، نصف اول.
- ★ 152 - نستعلیق، متن قرآنی نسخ مغرب شنگرف، ق ۱۳ هـ، با یادداشت تولد عبدالرسول ابن ملا عبدالحمید فی سنه ۱۲۸۳ هـ و تولد نور چشمی عبدالرشید جان ۲۰ جمادی‌الثانی ۱۳۱۴ هـ، با مهر «عبدالرسول»، ۳۹۲ گ، نصف ثانی.
- ★ 63 - A - نسخ و نستعلیق به دو خامه، ق ۱۲ - ۱۳ هـ، عنوان و نشان‌ها شنگرف، ۳۳۲ گ، ناقص الطرفین. آغاز (افتاده): دل‌های شما ای بیبوده من بعد ذلک از پس زنده شدن.
- ★ 41 - نستعلیق و نسخ، متن قرآن بخط نسخ شنگرف، ق ۱۳ هـ، ۴۸۷ گ، آغاز (افتاده): ... می‌گفت نمی‌شنید و ندای او این بود که از روی نیاز.
- ★ 146 - نستعلیق، متن به نسخ شنگرف، مجدول، ق ۱۳ هـ، ۴۱۶ گ، آغاز (افتاده): و بهمد خدای که تبلیغ احکام شرعست و یا ملازمه عدل در آن.
- ★ 101 - A - نستعلیق خوش، آیات قرآن شنگرف مغرب نسخ، مجدول، ۳۴۱ گ، نصف ثانی.
- ★ 16 - B - متن به نسخ جلی مغرب سیاه، فارسی‌ها نستعلیق، ق ۱۳ هـ، ۷۲۶ ص، ناقص الآخر.
- ★ 6 - B - نسخ خوش، آیات قرآنی شنگرف، محرم الحرام ۱۱۵۷ هـ، سرلوح، نصف اول، ۲۶۴ گ.
- ★ 7 - B - متن قرآن در متن به نسخ خوش مغرب، تفسیر بر حاشیه آن به نستعلیق و در آن الفاظ قرآنی شنگرف، ۱۲۹۲ هـ، ۵۸۴ گ، نسخه کامل و خوب و بسیار زیبا است.
- ★ 5 - B - نسخ و نستعلیق، ق ۱۲ - ۱۳ هـ، متن قرآن در متن و بر حاشیه آن دو تفسیر عربی و فارسی است. تفسیر فارسی تفسیر حسینی است.

بشنو این چند بیت تا گردی
 مسطلع بر قواعد قراء
 انجام:
 بهر عبدالرؤف کردم نظم
 بعنایات حضرت مولا
 تا شود مستفید ازین ابیات

حق رساند بمقصد اقصى

★ 149 - نستعلیق، ق ۱۳۰۰، عنوانها شنگرف، در
 مجموعه شماره پنجم از برگ ۴۱۶ تا ۴۲۰.
 ★ 37 - B - نستعلیق، ق ۱۳، در مجموعه ص
 ۴۱ تا ۵۰.

★ 37 - B - نستعلیق، ق ۱۳، در همان مجموعه
 بار دگر همین نسخه نقل شده است از ص ۷۴ تا
 ۸۱.

[7988] مطلوب القرائة

از: عبدالکبیر بن عبدالعزیز بن کبیر بن ابی محمد بن
 ابی بکر المقرئ سنایی (دیباچه).
 آغاز: الحمد لله... بدان اسعدک و وفقک الله تعالی علی
 تحصیل علم القرائة که در خواندن کلام مجید و فرقان
 حمید متابعت قراء سبعة.

★ 37 - B - نستعلیق، ق ۱۳، در مجموعه ص
 ۵۱ تا ۶۹.

[7989] معرفة القرائة

از: عبدالرحیم بن محمد یوسف ساکن پرگنه رسولپور
 هیلان توابع پندی (بهاءالدین) مرید نورالدین محمد القاری
 شاگرد حاجی ابراهیم (مقدمه) در عهد ابوالمظفر
 شهابالدین محمد محیی الدین محمد اورنگ زیب پادشاه
 غازی (مقدمه).

• نام رساله در مقدمه معرفة الصفات آمده است. فصل در
 بیان حروف مع الصفات مخرج.
 آغاز:

من به غیر تو نه بینم در جهان

قادرا پروردگارا جاودان...

۲۵۹گ. ناقص الطرفین، آغاز: و ما یلقها الا الذین
 صبروا و ما یلقها الا ذو حظ عظیم... و ما یلقها و
 ندهند این خصلت که مقابله بدیست به نیکی.
 ★ 9 - B - نسخ، ق ۱۳، آغاز (افتاده): می گفت
 کس نمی شنید و ندای او این بود که از روی نیاز.
 انجام: در سورة اخلاص افتاده، ۴۸۷گ.

❖ تجوید و علوم قرآنی ❖

[7983] بیان آیات القرآن

رسالة کوچکی درباره آیات القرآن و رموز اوقاف و
 سجده تلاوت و تجوید و جز آنها. نک: آغاز.

آغاز: بیان آیات القرآن. قال الامام الهمام ملک
 الافاضل فی العالمین جارالله العلامة فخرالخورزم. جمیع
 آیات القرآن ستة ألف و ستمائة...
 ★ 296 - نستعلیق خوش، ق ۱۳، ۱۴گ.

[7984] تجوید الفاتحه، رساله فی...

نام نگارنده نامعلوم، نام کتاب در آغاز آمده است.

آغاز: هذه رساله فی تجوید الفاتحه. بدان که قراء
 سبعة رحمهم الله تعالی چنین گفته اند هر که در خواندن
 سورة فاتحه این پنجاه و هفت جای را نگاه دارد.

★ 181 - نستعلیق، ق ۱۳، شماره یکم در
 مجموعه برگ ۱ تا ۱۱.

[7985-7987] مخارج حروف: قواعد قراء (منظوم)

از: کسی که برای عبدالرؤف نظم کرده است. نک: انجام.
 آغاز:

بعد حمد مریی دو جهان

سامع حروف آشکار نهان

بعد حمد ثنای مدح احد

نعمت پیغمبر دلیل هدی

الزکوة. با مهرهای: «وقت لرضا لله تعالی»، «قاضی میر سید قمر»، «بسم الله الرحمن الرحيم - کهیصص - جمعتق - و هم اله واحد لاله - قاضی میر سید قمر».

★ $\frac{58}{3}$ - نسخ، ق ۱۲ هـ مجدول، عنوان‌ها شنکرف، ۲۷۸ گ، قطع بزرگ. آغاز: کتاب بیوع. بیع گاهی به معنی عقد آمده که اثر آن بر آمدن مال است.

★ 16 - نستعلیق، به دو خامه، ق ۱۳ هـ، در دو جلد صحافی شده، در آغاز صفحه اول از کتاب عین الفقه پیوست شده است. ۶۲۸ ص.

★ 10 - نستعلیق، عربی‌ها به خط نسخ، خیرالله ساکن دیه مکانه، عنوان‌ها شنکرف، مجدول، ۳۰۹ گ. در ترقیمه نام کاتب چنین آمده است. کساتبش دان تو خیرالله

عفی عیبیه و سترالله
مسکن کاتب است دیه مکانه
حرسها ریسه و اعانه

آغاز: باب الحوض و الشفاعة: حوض در لغت جمع شدن آب و سیلان اوست.

★ 76 - A - نستعلیق، ق ۱۳ هـ، ۷۷۳ گ. آغاز: کتاب بیوع. بیع گاهی به معنی عقد آید.

[7996] تیسر القاری فی شرح صحیح البخاری

از شیخ نورالحق مشرقی دهلوی ابن شیخ عبدالحق محدث دهلوی (د: ۱۰۷۳ هـ).

آغاز: بسم الله والحمد لله... اما بعد این صحیفه کرامت و نمیقه شرافت صحیح امام المحدثین... ابی عبدالله محمد بن اسمعیل البخاری.

مشترک، ۳۴۸/۱۴.

★ 93 - A - نستعلیق خوش، ۲۷ رمضان المبارک ۱۲۷۷ هـ، سرلوح زیبا، مجدول، ۷۷۸ گ.

[7997] چهل حدیث

به روایت بهاء‌الدین ابن یوسف بن مالک دینار (دیباچه).

حمد بیحد و ثنای بی‌عد مر حضرت رب العالمین را که انعام او عام است.
مشترک، ۱۳۳/۱.

★ 122 - نستعلیق (الهی بخش ولد ابوالبقا بن عبدالواحد سلطانپوری، ۱۲۰۴ هـ) عنوان‌ها شنکرف، در مجموعه برگ ۱۳ تا ۱۷.

[7990] مقصود الحافظین

از: غیاث‌الدین بن سید کمال‌الدین به روزگار ابوالمظفر محمد کامران بهادر غازی.

شامل ۱۴ «باب»: ۱. مخارج حروف، ۲. صفات حروف، ۳. استعاده، ۴. بسمله، ۵. نون ساکن و تنوین، ۶. ادغام متماثلین، ۱۰. وقف آخر کلمه، ۱۴. اختلاف ابوبکر و حفص.

آغاز: همه تاها و ستایش‌ها مر حضرت غفوری را که آمرزنده گناهان بسیار است و سپاس‌ها و شکرها مر شکوری را که پذیرنده طاعات است.
مشترک، ۱۳۶/۱.

★ 181 - نستعلیق، ق ۱۳ هـ، عنوان‌ها شنکرف، در مجموعه شماره ۲، برگ ۱۱ تا ۲۷.

◆ حدیث ◆

[7995-7991] اشعة اللمعات: ترجمه مشکوة المصابیح

از شیخ عبدالحق محدث دهلوی.
در ۱۰۱۹-۱۰۲۵ هـ در چهار جلد نگاشته است.
آغاز: الحمد اکمل الحمد علی کل حال و فی کل حین... اما بعد بنده مسکین عبدالحق بن سیف‌الدین الدهلوی.

موزه، ۸۰۹؛ مشترک، ۳۵۴/۱۴.

★ 50 - نستعلیق خوش، عبدالرحمان بن جلال الدین، حسب فرمایش محمد زمان ولد عبدالرحمان مروزی، ۱۰۴۰ هـ، ۶۳۴ ص، دفتر اول تا کتاب

م. موافق ۴ کاتک ۱۹۶۱ ب. به روز چهارشنبه. در
مجموعه شماره یکم، گ۴.

آغاز: حمد احدی را که قل هو الله احد نام اوست و
مدح صمدی را که الله الصمد کلام اوست.
مشترک، ۳۴۲/۱۴.

★ 294 - نسخ، حافظ غلام رسول، ق ۱۳ هـ،
شماره ۲ در مجموعه، گ۲۰.

❖ عقاید ❖

[7998] چهل حدیث

گردآوری از ناشناخته.

آغاز: الحمد لله... اما بعد چهل حدیث حضرت سید
المرسلین و خاتم النبیین احمد مجتبی محمد مصطفی ﷺ
علی خیر خلقه. حدیث اول. قال نبی ﷺ و من قرء و حفظ
اربعین.

مشترک، ۳۴۳/۱۴ چهل حدیث - ۱ هـ.

★ 94 - A - نستعلیق، ق ۱۳ - ۱۴ هـ، در مجموعه
برگ یکم تا هشتم.

[7999] شرح چهل حدیث

جامع اربعین: تاج الدین حافظ البخاری، شرح از:
حسام الدین بن علاء الدین الروح آبادی از شاگردان
حضرت شیخ برهان الدین ساوجی (مقدمه).

آغاز: اما بعد حمد الله و الصلوات... این چند سطور که
نوشته آید ان شاء الله شطری از احادیث نبوی ﷺ و
عطری از فوایح لویح الطاف.

★ 308 - نستعلیق، (گل حسن ولد نور محمد)،
ق ۱۴ هـ، انجام ناتمام، گ۸۲.

[8001] اثبات رجعت

از: محمدباقر ابن محمد تقی مجلسی (د: ۱۱۱۰ هـ).
نکا: آغاز.

آغاز: الحمد لله... و بعد چنین گوید بنده پر گناه و
معاصی خطانا (کذا) محمدباقر ابن محمد تقی، این رساله
ایست در چگونگی احوال خیر مآل ائمه معصومین صلوات
الله و حدیث که بر ایشان واقع شود بر سبب اعجاز و
معجزات و چنگ غوغا و شور و فساد و بعضی بر محبت
ایمان و بعضی به کفر طغیان خواهد شد. بر مقدمه، چهارده
حدیث و خاتمه مرتب گردانیده رجعت نامیدن.

مشترک، ۱۰۲۱/۲.

★ ۲۷ - نستعلیق، ق ۱۳ هـ، گ۱۴۸.

[8002, 8003] اعتقادنامه

از: عبدالرحمان جامی (۸۱۷-۸۹۸ هـ/۱۴۱۴-
۱۴۹۲ م).

آغاز:

بعد حمد خدا و نعت رسول

بشنو این نکته را بسمع قبول

موزه، ۱۶۴؛ مشترک، ۱۰۳۷/۲.

★ 45 - A - شکسته، ق ۱۲ هـ، گ۱۸.

★ 17 - B - نستعلیق خوش (غلامحسین)، یوم

اللاتین، ۱۳ ربیع الاول ۱۳۲۷ هـ، گ۱۳.

[8004] ایمان کامل (منظوم)

از: مولانا عبدالعزیز پرهاروی.

در باره سبب تألیف و نام کتاب و تعداد اشعار و غیره
در آن چنین گفته است:

[8000] مناجات و شرح حدیث (منظوم)

از: پیر رومی (کذا).

آغاز:

یک حدیث یاد دارم از رسول

بود مقبول همه اهل قبول

تا که معلوم گسرده همش

تا که حد است امتان را شفقتش

★ 294 - شکسته، غلام حیدر ولد مولوی غلام

رسول، ۹ شعبان ۱۳۲۲ هـ، مطابق ۱۹ اکتبر ۱۹۰۴

عبد احد ساکن ده چنارک عرف قریشی الفاروقی،
۱۰ رمضان ۱۲۴۰هـ، به روز جمعه، کتاب در
ترقیمه می‌نویسد: «هم درین ماه رمضان
سمنددرانی حاکم کونات محمد اعظم خان مرحوم
را و برادرش محمود و پسرش نقشبند را بناحق
بی‌موجب شرعی خفه کرده کشته بودند...» در آغاز
فهرست مطالب آورده، ۴۴۸ ص.

[8006] تحفة المبارک

از: ناشناخته.
دربارهٔ هفتاد و دو ملت که از آن‌ها فقط یک ملت
اسلام ناجی و مقبول است و باقی همه باطل و مردود،
مشمول و متضمن بر ۷ «فصل».
۱. در بیان اسلام (اهل سنت و جماعت).
۲. در بیان دوازده فرقه روافضیه.
۳. در بیان دوازده فرقه خارجییه.
۴. در بیان دوازده فرقه جبریه.
۵. در بیان دوازده فرقه قدریه.
۶. در بیان دوازده فرقه جهمییه.
۷. در بیان دوازده فرقه مرجیه.

آغاز: الحمد لله الذی هدانا لی دین الاسلام و ارشدنا
الی ما یوسل الی دارالسلام... اما بعد بدان که این رساله
است در بیان اهل السنة و الجماعة و فرق میان ناجیه و غیر
ناجیه.

★ B - 1 - نستعلیق، (محمد بن یوسف تتوی،
۱۱۹۴هـ)، ۵گ، شماره دوم در مجموعه. صفحه
اول نو نویس.

[8007] تکمیل الایمان و تقویة الایقان

از: شیخ عبدالحق محدث بن سیف‌الدین التترک
دهلوی بخاری.
رساله ایست در بیان عقاید اسلام و قواعد ملت بر
طریق سنیه اهل سنت و جماعت مشتمل بر فواید شریفه و
معانی لطیفه و توضیح کلام.

مشفق از خساندان مصطفی
زیدهٔ اولاد پاک مسرتضی...
خواست از من روزی آن فرخنده نام
نسخهٔ منظوم در علم کلام...
پس قلم بگرفت و کاغذ ساز کرد
عقل ما نیز آن زمان پرواز کرد
فی البدییه گفتم ای نیکو سرشت
نظم را از من شنیده می‌نوشت...
یک صد و ده بیست چیزی بیش و کم
در یکی روز آمد از ما در رقم
در دو سه روز این کتاب آور تمام
فضل حق امداد کرده و السلام...
چون شد از فضل خدا انجام او
دانشستم «ایمان کامل» نام او
گر بخوانی این کتاب ای پر تمیز
دارد امید دعا عبدالعزیز
آغاز:
ای خداوند کریم ذو المنن
عاجزم از شکر الطاف تر من
مشرک، ۱۰۴۲/۲.

★ 320 - نستعلیق، غلام مرتضی برای یاسخ خاطر
لغت جگر میان ولی محمد و میان غلام محمد و
میان عطا محمد (۱۲۸۲هـ) شماره دوم در مجموعه
برگ ۲۰ تا ۳۲.

[8005] براهین قاطعه در ترجمهٔ صواعق محرکه

متن صواعق محرکه فی الرد علی الرفضة و البدعة از
ابن حجر الهیثمی المکی، ترجمه از مولانا کمال‌الدین
فخرالدین جهرمی در سال ۹۹۴هـ نگاشته است (دیباچه).
شامل مقدمه و ده «باب» و خاتمه.
آغاز: الحمد لله الذی فضل نبینا محمد صلی الله علیه و
سلم سایر الانبیاء... بعد از سیاس و ستایش ملک غلام و
درو در نامحدود بر رسید انام بر ذوی الافهام مخفی نیست.
مشرک، ۱۱۳۱/۲.
★ 142 - نسخ و نستعلیق، سید احمد ولد آخوند

[8011] دافع المشركين

از: محمد نصرالدین الملقب بالفتح محمد بن سید محمد شاوالدین (کذا) المغربی.

در باره توحید و ممانعت شرک، نامیوب.

آغاز: الحمد لله الذي اوضح طريق الهداية بنور كلامه و افتتح ابواب الاديان يرسل رسوله... اما بعد می‌گوید... سید محمد نصرالدین... بدان ای عزیز که خدای تعالی قدیم است و قدیمیت مر او را سزاوار.

★ 108 - نستعلیق، الهی بخش برای برخوردار

فرزند ی حیدر بخش، بروز یکشنبه، ۲۵ شعبان ۱۲۰۲ هـ، ۵ گ، در مجموعه رساله اول.

[8012] دافع الملحدين

از: ابراهیم بن فضل الله.

آغاز: سیاس و ستایش بی قیاس مر حضرت صمدیت را که فرستاده قرآن مجید... می‌گوید... ابراهیم بن فضل الله....

گنج‌بخش، ۵۰۳؛ مشترک، ۱۰۹۶/۲.

★ 108 - نستعلیق، الهی بخش ولد ابوالبقا بن

عبدالواحد بن شیخ عبدالرحیم قریشی سلطان پوری ثم نور محلی، برای برخوردار حیدر بخش، بروز دوشنبه ۱۰ جمادی الاول ۱۲۰۲ هـ، ۲۲ گ، کرم خورده، در مجموعه پس از دافع المشركين.

[8016-8013] رسالة قاضي قطب

مسائل فقه و اعتقادی به طریق پرسش و پاسخ.

آغاز: الحمد لله... بدان که بندگی حق سبحانه و تعالی بر همه بندگان مکلف فرض است علم بندگی نیز فرض عین است.

موزه، ۸۲۹؛ گنج‌بخش، ۲۲۳۲/۴.

★ 144 - نستعلیق، سیف‌الله، از جهت میان محمد

سعید، ق ۱۳ هـ، نام رساله در ترقیمه آمده است، اما آغازش با نسخه‌های گنج بخش جداگانه است. در مجموعه رساله یکم، برگ ۱ - ۱۳.

آغاز: الحمد لله... والصلوة على سيد المرسلين و امام المتقين خاتم النبيين... اما بعد می‌گوید فقیر فقیر اضعف عباد الله القوى الباری سیف‌الدین الترتک الدهلوی البخاری. مشترک، ۱۰۶۸/۲.

★ B - 18 - نستعلیق خوش، عبدالحفیظ ابن

درویش محمد، ۶ ربیع‌الثانی ۱۱۲۸ هـ، مطابق ۵ جلوس فرخ سیر بادشاه، روز چهارشنبه، عنوان و نشان‌ها شنگرف، ۹۵ گ.

[8008] حجة الهند

از: محمد ابن عمر محرابی.

برای دختر نل رای متی نگاشته است.

آغاز: الحمد لله... اما بعد می‌گوید دعای گوی کافه اسلام و کمترین امیدوار به فضل ذوالجلال و الاکرام و الانعام ابن عمر محمد محرابی... این نسخه فراهم آورده بودند بجهت دختر نل رای متی.

مشترک، ۹۵۲/۲.

★ 84/3 - نستعلیق، ق ۱۳ هـ، عنوان‌ها شنگرف،

مجدول، ۱۲۸ گ، ناقص الآخر.

[8010, 8009] حفظ الايمان

از: حسام‌الدین متقی.

در سه «اصول».

۱. در تحقیق ایمان.

۲. در اسبابی که سبب سوء خاتمه و سبب زوال ایمان

و خرابی ایمان‌اند.

۳. در اسبابی که بدان بقاء ایمان حاصل آید.

آغاز: ربنا آتانا من لدنک رحمة... اما بعد می‌گوید فقیر بی‌بضاعت با وجود عدم استطاعت که چند مدت به مطالعه کتب معتبر.

گنج‌بخش، ۱۹۶۳/۴؛ مشترک، ۱۰۹۰/۲.

★ A - 79 - نستعلیق خوش، محمد صدیق بن

محمد عالم، ۲۷ رجب ۱۱۷۶ هـ، ۲۰ گ.

★ 265 - نستعلیق، ق ۱۳ هـ، ناقص الآخر، ۲۸ گ.

در سال ۱۱۸۱ هـ شرح کرده است. در خاتمه نام کتاب واضح‌البیان آمده است.
 آغاز: الحمد لله حمداً یوفای نعمه و یکافی مزید کرمه و عدد خلقه ...
 ★ 87 - A - نستعلیق، ملا شیخ محمد و محمد امین شاه میراخور و میرزا محمد امان و ملا بیدماغ، ۱۳۰۱ هـ، مجدول، منقش، زیبا، ۳۷۸ گ.

★ 263 - نستعلیق، ق ۵۱۳، عنوان‌ها سرخ، شماره چهارم در مجموعه برگ ۳۱ - ۳۲.
 ★ 243 - نستعلیق، ق ۵۱۳، شماره پنجم در مجموعه برگ ۴۶ تا ۵۱، آغاز: الحمد لله... بدان که ایمان اقرار کردن بر زبان است.
 ★ 251 - نستعلیق، ق ۵۱۳، برگ ۶۱ - ۶۶ ناقص
 الآخر، شماره پنجم در مجموعه.

[8022] عقاید اهل سنت و جماعت

[8017] سؤال و جواب

از: مسعود ابن ابی بکر عمر بن صالح بخاری.
 ★ 24 - نستعلیق، (رسول داد، ۱۲۶۷ هـ) آخرین رساله در مجموعه.

از: ناشناخته. به طریق سؤال و جواب، نک: آغاز.
 آغاز: اگر شخصی گوید که: اول علم کدامست و آخر علم کدامست؟ جواب می‌گویم: اول علم شناختن الله تعالی و آخر علم گذاشتن امرها است به سوی الله تعالی. سؤال: از کجا می‌دانید که اول علم شناختن الله تعالی و آخر علم گذاشتن امرها است بسوی الله تعالی.

[8023] عمدة الواعظین

از: ابوبکر احمد بن محمد بن علی قریشی ملقب به بدر.
 موزه، ۳۱۰.

★ 149 - نستعلیق، ۱۲۸۲ هـ، در مجموعه شماره دوم، برگ ۳۵۶ - ۳۶۵.

[8020- 8018] شرح قصیده امالی

★ 177 - نستعلیق، عربی‌ها به نسخ، ۱۱۰۵ هـ، مجدول، عنوان‌ها شنگرف، ۲۳۵ گ. آغاز (افتاده):
 و حق فرموده ان لاتعبدوا الشيطان انه لکم عدو مبین و جای دیگر فرمود...

شرح از: آخوند درویزه ننگرهاری (د: ۱۰۴۸ هـ).
 آغاز: مالک مالک مولی الموالی... یعنی خدای پادشاه پادشاهان است و خداوند خداوندان است.
 موزه، ۱۸۴؛ مشترک، ۱۱۵۸/۲.

[8024] غصبيه

از: بهلول کول بن مرزا خان برکی ثم جالندهری.
 در سال ۱۱۵۱ هـ نگاشته است (دیباچه). در دیباچه می‌گوید: «باعث تألیف این رساله «غصیه» آن شده چون بعضی عالمان جهت رسوایی و بدنامی احقر تا کسی رجوع به این جانب نکند و مجلس ندارد بسر گرفته عوام الناس کاذب در شهر شهره انداختند که فلانی فتوی می‌دهد که خوردن گوشت مواشی جایز است و به مردم امر به پنج نوشی می‌کند، حال آن که بر فقیر در آن روزها این هر دو مسأله بوجه احسن تحقیق نبودند تا بفتوای و امر چه رسد هر چند احقر انکار و اباء آورد، هرگز آن متعصبان قبول نکردند و هنگامه برپا نمودند که این کس واجب‌القتل است که این چنین مسائل اختراع می‌نماید. لهذا فقیر بعد از این

★ 269 - نستعلیق شکسته‌آمیز، ملا عبدالعزیز، ۷ ذیحجه ۱۰۸۸ هـ، برگ ۲۷ - ۳۶، آغاز افتاده.
 ★ 64 - نستعلیق خوش، متن قصیده به خط نسخ
 معرب شنگرف، در ترقیمه نام کتاب «رساله جلالی از سید محمد گجراتی» نوشته شده است که درست نیست، ۳۴ ص.
 ★ 24 - نستعلیق، (ملا رسول داد)، ۱۲۶۷ هـ، شماره دوم در مجموعه.

[8021] شرح مظهر کل: واضح‌البیان

متن از: مولانا کمال‌الدین القرانکینی.
 شرح از: شیخ ناظم (؟).

[8027] مصباح الهدایه: شرح رساله مهتدی:

شرح رساله شیخ بابو

شرح از: حبیب الله (ترقیمه).

آغاز: حمد بیحد و ثنا بیعد مر موجودی را که وجود جمله موجودات بایجاد اوست.

مشترک، ۱۱۸۴/۲.

★ 290 - نستعلیق، گل حسن ولد میان نورمحمد

ابن میان قادربخش قوم صباغ، ۲۷ رجب ۱۳۰۱ هـ، ۳۲۶ گ.

[8028] المعتمد فی المعتقد: عقاید تورپشتی

از: شهاب الدین ابو عبدالله فضل الله بن سید تاج الدین تورپشتی.

آغاز: الحمد لله رب العالمین قال مولا الصدر الاعظم الامام المعظم كهف الاكابر والامم منبع الجود والكرم... شهاب الحق والذین.

★ 328 - ثلث، ۱۰۶۳ هـ، ۲۲۹ گ، نسخه مهم و قدیم.

❖ فقه ❖

[8026] مجالس

از: ناشناخته. شامل «مجلس» هاست.

[8029] اساس المصلی

از: بدر رکن مذكر سندی.

آغاز: الحمد لله... بدان اسعدك الله تعالی... در فتاوی کبیری.

گنج بخش، ۲۱۷۴/۴؛ مشترک، ۳۹۵/۱۴.

★ 302 - نستعلیق، ق ۵۱۱ هـ، ۱ گ، شماره یکم در مجموعه.

[8030] بیت الاسلام

نام کتاب در ترقیمه آمده است. اما آغاز این نسخه موافق بارسالة قاضی قطب است، نام نگارنده نامعلوم.

شهره تفحص و تتبع کتب معتبرات نمود تا این هر دو مسأله در شریعت چه حکم دارد.»

آغاز: بعد از حمد صانمی که عالم را گوناگون آفریده و در سینه هر واحد فهمی و علمی دیگر نهاده.

★ 128 - نستعلیق، شاید به خط مؤلف، ۱۱۵۱ هـ، ۱۲ گ در مجموعه شماره دوم.

[8025] لباب الاخبار

متن عربی از: احمد بن عبدالله.

ترجمه فارسی از: محمد بن محمود بن محمد

مستوفی، در چهل «باب».

موزه، ۳۱۴؛ مشترک، ۲۴۳۲/۴.

★ 175 - نستعلیق خوش، علم الدین ساکن جاتری

کی، برای مطالعه محمد شاه جیو، قصبه سیالکوت،

۳ ماه ربیع الثانی ۱۲۶۱ هـ، مطابق اول ماه و ساقه

۱۹۰۲ بکر می، ۱۲۶ ص، در مجموعه شماره یکم.

آغاز (از فهرست افتاده): در عقوبت زنا، باب بیست

هفتم در عقوبت لواطست، باب بیست هشتم در

عقوبت خمر خوردن، باب بیست نهم در فضیلت

تیر انداختن.

[8035] ترغیب الصلوة

از: محمد بن احمد زاهد معروف به زین.
 آغاز: الحمد لله الذى جعل الصلوة وسيلة الى النجاة...
 پس از خداوند تعالی و تعظیم و درود مصطفی ﷺ
 می‌گوید بنده راجی رحمة الله الواحد محمد ابن زاهد.
 مشترک، ۴۵۱/۱۴.

★ ۵۲/۳ - نستعلیق، محمد دائم ولد محمد فاضل،
 ساکن قصبه شیخوپوره، ۲۱ شوال ۱۱۴۲هـ،
 ۱۶۵گ.

[8036] تیسیر الاحکام

از: شهاب شمس عمر دولت‌آبادی (د: ۵۸۴۸هـ/
 ۱۴۴۵م).

آغاز (افتاده): و به کتاب‌های خدای تعالی از فرقان و
 توریت و انجیل و زبور و صحف ابراهیم.
 گنج‌بخش، ۲۲۰۵/۴؛ مشترک، ۴۴۴/۱۴.
 ★ 302 - نستعلیق، غلام مرتضی ساکن مرو، برای
 پاس خاطر ولی محمد ولد میان غلام محمد به روز
 یکشنبه ۱۲ ماه محرم ۱۲۸۰هـ، شماره دوم در
 مجموعه، ۴۱گ.

[8037] جادة ایمان (منظوم)

از: نور محمد.
 نام کتاب در خاتمه و ترقیمه آمده است. درباره عقاید
 و مسائل نماز در ۹ «باب» سروده است.
 باب‌ها: ۱. در تعریف توحید ایزد تعالی.
 ۲. نعت سید عالم محمد مصطفی ﷺ.
 ۳. در بیان تألیف کتاب و کسر نفسی خود می‌گوید.
 ۴. ارکان ایمان.
 ۵. شرایط ایمان.
 ۶. صفت ایمان.
 ۷. در بیان مسائل شرع که ۱۳۰ مسئله دانستن فرض
 است.
 ۸. واجبات شریعت.

آغاز: الحمد لله... مسئله بدان که ایمان اقرار کردن
 است به زبان یعنی گفتن کلمه طیب لا اله الا الله...
 مشترک، ۴۳۰/۱۴.

★ 257 - نستعلیق خوش، عبدالواحد، ق ۱۲هـ،
 ۲۱گ.

[8033-8031] تحفة نصایح (منظوم)

از: یوسف گدا.
 آغاز:

حمدی بگویم بی‌عدد سر خالق جن و بشر
 کرده معلق آسمان هم اختران شمس و قمر
 موزه، ۸۱۷؛ مشترک، ۴۲۵/۷ و ۴۴۷/۱۴.

★ 231 - نستعلیق معمولی، محمد امین، ۱۱۰۷هـ،
 ۹۸گ، سپس قصه «یوسف و زلیخا»ی منظوم،
 آغازش:

بود شبی خوش به هوای بهار
 در غم دلبر به دلم خار خار

★ 40 - نستعلیق، فقیر شاه ولد میان محمد قاسم
 فقیر خیل، در قریه مانکی، به روز سه شنبه به وقت
 چاشت ۱۲۵۴هـ، ۵۱گ، محشی.

★ 24 - نستعلیق، ملا رسول داد بن ملا دلدار
 وردگ، ساکن موضع کوت، ۹ جمادی‌الآخر،
 ۱۲۶۷هـ، شماره یکم در مجموعه.

[8034] شرح: هدایة الروائع فی حل تحفة النصایح

متن تحفة نصایح از: یوسف گدا.
 گزارش از: محمد بن غلام محمد.
 آغاز: الحمد لمن هو نور السنوت حمداً کثیراً... اما بعد
 می‌گوید احقر عباد الله العلام الصمد عبده محمد بن غلام
 محمد... که چون کتاب والا نصاب تحفة نصایح از تألیف
 سلطان الواعظین مولانا یوسف جونپوری... حمدی بگویم
 بیحد مر خالق جن و بشر، الی آخره، حمدی بیای عظمت
 است چنان که لفظ بیعد بر آن دال است.
 مشترک، ۲۵۰۳/۴ - ۲۵۰۲.
 ★ 35 - B - نستعلیق، ق ۱۲هـ، ۱۵گ.

۹. سنت‌های شریعت.

پس از «باب‌ها» بی‌شماره، باب اندر غسل، واجبات، باب فرائض غسل، باب در بیان آب پاک و نجس و مستعمل. آغاز:

سپاس و ستایش کنم بی‌شمار

مرا خالق و خلق آمرزگار

که از آب ناپیچ کرده عیان

صوره‌های نیکو همه خاکیان

انجام:

شده «جاده ایمان» تمت تمام

بود بر محمد صلوات و سلام

مشترک، ۱۲۳۷/۸.

★ 181 - نستعلیق، ق ۱۳، عنوان‌ها شنگرف، در مجموعه شماره دوم برگ ۲۷ - ۴۰.

[8038] جامع عباسی

از: بهاء‌الدین محمد بن حسین عاملی (د: ۱۰۳۰هـ).
فقه شیعی در ۲۰ «باب».

آغاز: الحمد لله... و بعد چون توجه خاطر ملکوت اشرف اقدس کلب آستان علی بن ابی طالب علیه السلام. موزه، ۸۲۱؛ مشترک، ۴۷۰/۱۴.

★ 46 - نستعلیق خوش، زیبا، ۲۰ رجب ۱۱۸۹هـ، مسجدول طلاتی، کمند بندی طلاتی، محشی، عنوان‌ها شنگرف، ۵۰۸گ.

[8039] حافظیه: نام حق

(منظوم)

از: خواجه حافظی حکاک کرمانی. در هرات جایگزیده، نود سال زیسته و تا ۹۲۸هـ/۱۵۲۱م زنده بود (مشترک، ۱۰۸۵/۲).

در ترقیمه نسخه ما به خطا به «خواجه شمس‌الدین حافظ شیرازی» منسوب شده و نام کتاب نام حق آمده است.

آغاز:

ای دل اول بگو تو بسم الله

کس ادا شکر نعمت الله

انجام:

حافظ این نظم کرده و این ابیات

در بهشتش خدا دهد درجات

★ $\frac{51}{3}$ - نستعلیق، اسماعیل بن ملا حسن بن آقا

محمد، ۱۵ صفر ۱۲۵۸هـ، برای فرزند خود محمد امین، عنوان‌ها شنگرف، در مجموعه شماره یکم،

۶گ، ترقیمه: تمت تمام شد نام حق من تصنیف خواجه شمس‌الدین حافظ شیرازی علیه الرحمه، به

دست خط فقیر حقیر و عبدالذلیل اسماعیل ابن المرحوم ملا حسن بن آقا محمد المرحوم در ارض

اقدس حضرت امام ثامن جناب علی بن موسی الرضا علیه الملک التحیه و الثناء از برای نور

چشمی‌ام محمد امین در تاریخ پانزدهم شهر صفر المظفر سنه یک هزار و دوست و پنجاه و هشت

۱۲۵۸. تمت الكتاب.

[8040] حجة العلماء

از: عبدالحلیم ولد ملا محمد بن محمد یعقوب عرف تمیم انصاری.

مآخذ نگارنده: ملقط، دستور القضاة، نافع الدلیل، تحفة الفقه، کنز، شرح وقایه و ایضاح و جز آن‌ها.

شامل ۱۲ «باب»: ۱. وضو؛ ۲. غسل؛ ۳. تیمم.

★ 279 - نستعلیق، ق ۱۳، ۱۴گ، ناقص الآخر.

[8041] حلاوت المصلی

از: ناشناخته.

یاب‌ها: ۱. در بیان فرائض ۲. واجبات نماز ۳. سنت‌های نماز ۴. در بیان آداب نماز در حالت تکبیر ۵. در بیان پلیدی ۶. در بیان شکننده وضو ۷. سنت‌های وضو ۸.

شکننده نماز ۹. مکروهات نماز ۱۰. در بیان استحاضه و حیض و نفاس و حمل و سقط و پاکی.

مشترک، ۴۸۹/۱۴.

★ B-12 - نستعلیق (گل حسن ق ۱۳-۱۴هـ).

۲۸گ.

[8042، 8043] حیرت الفقها

از: علاء مفتی بخارانی.

آغاز: الحمد لله... بعد از تاریخ هجرت مصطفی صلی الله علیه و آله هشتصد و نود و پنج سال خواست که دین محمد که بهترین آدمیان است.

گنج‌بخش، ۲۲۱۶/۴؛ مشترک، ۴۹۲/۱۴.

★ 150 - نستعلیق، عوض محمد، ۲۲ رمضان به روز چهارشنبه ۱۰۵۱هـ، ۱۲۵گ، کناره‌های برگ‌ها کرم خورده، اما متن محفوظ است.

★ $\frac{11}{3}$ - نستعلیق تورسون نیاز، ۱۲۵۸هـ، ۱۰۲گ، آغاز (افتاده)؛ و رسم بدعت و آئین ضلالت را عارف.

[8046] سراج الصلوة فوز النجات:

ترجمه خلاصه کیدانی

ترجمه خلاصه کیدانی و سراج الصلوة است و از کتب دیگر نیز استخراج کرده مسایل فقه اهل سنت را در آورده است.

آغاز: سنگ خاره آفریده است درون وی گرمی هست که رزق وی بیمن گیاه سبز است و برابر دزدی وی مسلط کرده است.

مشترک، ۵۲۱/۱۴.

★ 22 - B - نستعلیق معمولی، ق ۱۳-۱۴، ۹۳گ.

[8047] دار السلام

نام نگارنده نامعلوم، نام کتاب در نسخه از خامه دیگر در دیباچه نوشته شده است. مسائل فقه به طریق پرسش و پاسخ.

آغاز: حمد وافر و ثنای متکاتر مر حضرت بی نیازی را که انعام علی الدوام است... بدان که اسمدک... که این کتاب دارالسلام معظم و مکرم در بیان صفت ایمان احکام و احکام الصلوة که روشنائی دلهاست... سوال اگر تو را پرسند که تو مسلمانی، جواب بگو الحمد لله.

مشترک، ۵۳۰/۱۴ «در الاسلام» به استناد فهرست شیرانی، ۲۸۲/۲.

★ 320 - نستعلیق غلام مرتضی ولد میان ابراهیم عرف بهتی ساکن مرو، ۲۷ ذوالحجه ۱۲۸۲هـ، برای لخت جگر ولی محمد و میان غلام محمد، در مجموعه برگ ۱ - ۲۰.

[8048] راحة القلوب

از: عبدالله ابن احمد ابن محمد البشیری الخافی.

در ۸۵۰هـ نگاشته است (دیباچه).

از کتاب‌های معتبر مثل هدایه و وقایه و نهایه و غیر آن جمع کرده، دربارهٔ فرائض و واجبات و سنت و آداب و مکروه منهی و حلال و حرام و جز آن‌ها.

[8044] حیرة الفقیه

از: ابو سعید شریف علاء قریشی.

آغاز: حماد ابن حمد جمیل و قصار این ثناء جزیل مر خداوندی را که طابع علما را به حلیه حل مشکلات.

گنج‌بخش، ۲۲۱۵/۴ - مشترک، ۴۹۷/۱۴.

★ 144 - نستعلیق طلیگی، ق ۱۳، ۱۵گ، شمارهٔ دوم در مجموعه.

[8045] خلاصه کیدانی، ترجمه:

ترجمه و شرح خلاصه کیدانی

متن کیدانی از: لطف الله نسفی کیدانی.

ترجمه از: ناشناخته.

آغاز: هذا کتاب ترجمه الکیدانی. فهرست ابواب، باب اول فرائض نماز، باب دوم در بیان واجبات نماز... (پس از فهرست): الحمد لله الذی خلق آدم علیه السلام من طین... اما بعد به دلیل منقول و معقول مفهوم معلوم است.

مشترک، ۱۴ : ۵۲۵.

★ 178 - نستعلیق خفی، ق ۱۳، در مجموعه شماره ۳، ناص الآخر، ۸گ، پس از آن اقتباس از مفتاح الجنان ۳گ، و بعد از آن ۵گ در مسائل نماز.

آغاز: الحمد لله... اما بعد جو مرجع احکام اشرف انام
درین ایام میمنت فرجام سرکار حجة الاسلام... مرتضی
الامام خلیفه بالحق.
مشترک، ۵۷۹/۱۴.

★ $\frac{35}{3}$ - نستعلیق، عطا محمد ابن جمعه، یوم پنج
شنبه، ۱۷ رمضان المبارک ۱۲۸۰هـ، عنوان‌ها
شنگرف، ۱۵۰گ، یا یادداشت مطالعه شیخ مرتضی.

[8053, 8052] صلاة ماچینی

از: فضل الله بن ایوب بن ابی الحسن المعروف ماچین.
در ۷۱۵هـ به انجام رسانده.
آغاز: الحمد لله... می‌گوید بسنده ضعیف فضل الله...
مسایل نماز که بر آن اعتماد است.
مشترک، ۵۸۴/۱۴.

★ 255 - نستعلیق، کریم بخش، به روز جمعه
۱۲۳۵هـ، ۳۶گ.

★ 256 - نستعلیق، ق ۱۳، ۲۸گ، ناقص
الطرفین، آغاز: یاد گرفتن و فهم کردن مر فرزندان
مسلمانان را و نام این کتاب را مختصر صلاة
ماچینی.

[8054] صلوة مسعودی

از: مسعود بن محمود بن یوسف سمرقندی از فقیهان
قرن ششم یا هفتم هجری.
آغاز: باید دانستن که زکوة دادن فریضه است. به نص
قرآن و هم به حدیث.
موزه، ۸۳۴، مشترک، ۵۸۸/۱۴.

★ 289 - نستعلیق، ۱۲۳۱هـ، ۲۷۶گ، ناقص الآخر.

[8056, 8055] عماد الاسلام: عمدة الاسلام

از: ابو طاهر بن کمال ملتانی.
آغاز: الحمد لله... بدان ارشدک الله تعالی که در کشف
الاسرار آورده است اول چیزی که بر بسنده واجب است
پیش از جمله فریضه‌های پس از بلوغ.
مشترک، ۶۰۲/۱۴.

به طریق: چون پرسند، جواب بگو. صد مسئله فقهی
آورده است.
آغاز: الحمد لله... این رساله ایست که صد مسئله است
اما در ضمن این ده هزار مسئله است.
مشترک، ۵۳۶/۱۴.

★ B-20 - نستعلیق، (۱۲۷۱هـ)، عنوان و نشان‌ها
شنگرف، ورق آخر ندارد، ۵۵گ.

[8049] سکریه

از: بهلول کول بن مرزا خان برکی جالندهری.
در مسئله آب پنج (بنگ) نگاشته است. تاریخ نگارش
۱۱۵۰هـ (دیباچه).

آغاز: أحمد لمن سیح الاشیاء کلها له و الصلوة و
السلام علی سیدنا محمد عبده... اما بعد می‌گوید در سنه
یک هزار و یک صد و پنجاه بهلول کول... بعضی می‌گویند
که پنج پلید است و نیز بعضی که نماز بر پنج پریده روا
نیست.

★ 128 - نستعلیق، به خط نگارنده، ۶گ در
مجموعه شماره سوم، در آخر نسخه چندین
یادداشت از همین نگارنده به خط خودش، در آخر
نسخه قصیده نعمت الله ولی.

[8050] شرف العلم والعلماء

از: سید سعد الله ابن میران ابن سید موسی.
در ۲۰ «فصل» نگاشته است (دیباچه).
آغاز: الحمد لله... در کتاب‌های فقه آورده است قال
النسی رضی الله عنه طلب العلم فریضه علی کل مسلم.
مشترک، ۵۷۵/۱۴.

★ 261 - نستعلیق حافظ غلام رسول، ق ۱۳،
۷۹گ.

[8051] صراط النجات

از: شیخ مرتضی انصاری دزفولی شوشتری بن محمد
امین.
گرد آوری حاج محمد علی یزدی.

[8063-8060] [فقه ناشناخته]

نسخه‌های زیر یکی نیستند.

★ 306 - نسخ، ق ۵۱۱، ۷۳گ، ناقص الطرفین، آغاز: ممکن نیست اگر مسلمانان بسیار باشند و کافران اندکی باشند که نماز جنازه بر همه باید گذارد.

★ $\frac{53}{3}$ - نستعلیق، غرة ماه رجب المرجب ۱۰۸۷ هـ، عنوان‌ها شنگرف، حق ملک محمد مصطفی ﷺ، مجدول، ۱۹۱گ. آغاز: کتاب الزکوة. زکوة در نعت به معنی نما و تطهیر آید.

★ 300 - نستعلیق، ق ۵۱۳، ۱۳۳گ، ناقص الطرفین، آغاز: فی الصلوة المکتوبه فتاوی‌شان الفصل السادس فی سجدة السهو.

★ 258 - نستعلیق پخته، ق ۵۱۳، ۲۰۸گ، ناقص الطرفین، آغاز (از فصل پنجم افتاده): گزیده به آب و نمک بر محل لدغ می‌مالید و کافرون و معوذتین می‌خواند. فصل ششم: بدان که مباح چون کسب است از برای تجمل این در شرح خلاصه گفته و در ظهري گفته.

[8064] کتاب الرساله هو مسائل واجوبه

از: مولانا قوام‌الدین لاترادی الحنفی.

(آغاز، عنوان) مسائل فقه به طریق سؤال و جواب. آغاز: مسأله. ان الله تعالی عالم الغیب و السرائر ای آنچه در دل می‌کند فی الحکمة فی تسلیط الکراما الکاتبین. جوابه لیس ذلک و لکن انما سلط علیهم الکراما کاتبین.

★ 285 - نستعلیق، حبیب‌الله ولد میان شریف محمد، به روز جمعه، ۱۹ صفر المظفر ۱۱۸۱ هـ، ۵۳گ، با مهر «اللهم نور قلبی بنور محمد ۱۱۴۴هـ».

[8065] کنز الدقایق، ترجمة

متن کنز الدقایق از: ابوالبرکات عبدالله بن احمد نسفی

(د: ۷۱۰هـ).

★ 118 - نستعلیق، حسن علی شاه برای برخورداران نجابت علی شاه و اکبر علی شاه و سردار علی شاه، ۱۵ جمادی‌الاول ۱۱۷۴ هـ، ۵ + ۷۸گ.

★ 250 - نستعلیق، ق ۵۱۳، عنوان‌ها شنگرف، ۱۳۸گ، ناقص الآخر، پس از آن کتاب فقه به روش سؤال و جواب و پس از آن ذکر مسائل میت به زبان عربی.

[8057] فتاوی‌الامینیة

از: محمد امین المؤمن آبادی از شاگردان مولانا نظام

الدین هروی مفتی.

نام کتاب و نگارنده در کلفون آمده است.

فتاوی به عنوان‌های: «کتاب»، هر کتاب بر یک موضوع، کتاب الطهارة، کتاب الصلوة، کتاب الزکات. آغاز: یا دائماً الفصل علینا بتوفیق محامدک و یا باسطقاً لایدینا.

مشترک، ۴۰۴/۱۴.

★ 117 - نسخ و نستعلیق به دو خامه، ۱۰۳۲ هـ، ۳۱۱گ.

[8058] فتاوی‌حجة

از: کمال کریم ناگوری.

آغاز: الحمد لله الذی انزل علی عبده الکتب. گنج‌بخش، ۱۴: ۶۱۹.

★ 301 - تحریر نستعلیق، ق ۵۱۳، ۶۸گ، ناقص الآخر.

[8059] فتاوی‌مولانا عبدالحمی دهلوی: سؤال و جواب

از: مولانا عبدالحمی بدهانوی دهلوی مرید و داماد

حضرت شاه عبدالعزیز محدث دهلوی.

به طریق سؤال و جواب.

آغاز: سؤال اول که عقاید صوفیه این زمان.

★ 88 - A - نستعلیق، ق ۵۱۳، ۴۷گ.

★ 7 - نستعلیق، به دو خامه، ق ۱۳ هـ، عنوان‌ها
شنگرف، ۲۱۰ گ. آغاز (افتاده): می‌گوید اگر مردی
بالغ است و زن بالغ نیست فاما نزدیک بلاغت
رسیده است.

[8073] مجموع سلطانی

از: گروهی که به دستور سلطان محمود غزنوی (د:
۴۲۱ هـ) گرد آمده بود.
آغاز: الحمد لله... بدان که این کتاب معظم و مکرم در
بیان مسائل.
گنج‌بخش، ۲۲۹۴/۴؛ مشترک، ۷۱۸/۱۴.
★ 287 - نستعلیق، الله بخش ساکن بلدة شکارپور،
ماه محرم ۱۱۸۱ هـ، ۱۱۵ گ.

[8074] مختصر منظوم

از: جامی (ملک جامی).
مسائل فقه منظوم.
پس از نعت نبی ﷺ و آل و اصحاب، تحت عنوان
«مدح شاهنشاه یگانه عصر» توصیف شاه سبحان قلی کرده
است:

بخصوص از جلوس شاه زمان
شاه سبحان قلی بهادر خان
از جلوسش به مسند خانی

هست تاریخ «ظلی سبحانید»
۱۰۶۱ هـ

زیر همین عنوان می‌سراید:

داشت صدر الشریعه مختصری

مختصر نی که معدن گهری

مختصر اندران عبارتها

معتبر اندران روایت‌ها

مختصر نظم مختصر کردم

تحفه بر شاه بحر و بر بردم

آغاز:

ای براه تو کفر و دین بامید

سوده رخساره سیاه و سفید

مشترک، ۸۷۰/۷.

ترجمه از: نصرالله بن محمد بن جمال الازدی معروف
به کرمانی.

آغاز: الحمد لله الذی اوضح مناہج الشریعه.

موزه، ۸۴۵؛ مشترک، ۶۸۹/۱۴.

★ 31 - A - نستعلیق طلیگی، ق ۱۳ هـ، ۲۵۶ گ.

[8066] مجمع المسائل (عربی مع ترجمه فارسی)

از: مولوی عبدالرسول ابن محمد حسین بن صوفی
قربان الهروی ساکن قریه ترکان السفلی.
شامل دو «اصل» و هر اصل در چند فرع، اصل‌ها: ۱.
کتاب الطهارت در ۳ فرع؛ ۲. کتاب الصلوات در ۸ فرع.
آغاز: قال الحسن البصری رحمه الله ان الله تعالی اودع
علوم الکتب... شیخ حسن بصری رحمه الله علیه در اسناد
صحیح روایت کرده است. این که حق تعالی علم کتاب‌ها و
صحیفه‌های که سابقه پیغمبران گذشته.

★ $\frac{71}{3}$ - متن به خط ثلث و نسخ، ترجمه به
نستعلیق، محمد نبی ابن مولوی عبدالرسول ۲۰
رجب ۱۲۳۹ هـ، ۱۲۲۷ ص.

[8072-8067] مجموع خانی فی عین المعانی

از: کمال کریم ناگوری.
آغاز: حمد و سپاس مر پادشاهی راکه دارالملک
دولت آباد نهاد انسانی.
موزه، ۸۴۷؛ مشترک، ۷۰۵/۱۴.

★ 19 - نستعلیق، ق ۱۱ هـ، عنوان‌ها سرخ،
۱۴۶ گ.

★ 18 - نستعلیق، محمد حیات، شوال ماه، ۱۹
جلوس (۴)، ق ۱۲ هـ، ۱۴۸ گ.

★ بی شماره - نستعلیق، یوم پنجشنبه، ۱۲۴۴ هـ،
عنوان‌ها شنگرف، مجدول، ۱۶۰ گ.

★ 73 - A - نستعلیق، ق ۱۲ - ۱۳ هـ، ۲۲۶ گ، کرم
خورده.

★ 327 - نستعلیق خوش، ق ۱۲ - ۱۳ هـ، ۱۵۱ گ.
آغاز (افتاده): علی السماء کثیره. لکن شهاب مثله
لم يوجد جامع الثقات قاطع الطمات.

★ 80/3 - نستعلیق، ۱۲۵۶ هـ، عنوان‌ها شنگرف، ۳۲۷ گ.

★ 51 - نستعلیق خوش، ق ۱۳ هـ، عنوان‌ها شنگرف، ۴۰۴ گ.

[8080] مصباح الرسائل

از: ابومر ترضی یار محمد حسینی (دیباچه).
به فرمایش شاگرد خود اسمعیل درویش تألیف کرد.
رساله‌ایست دربارهٔ غسل میت و جنازه.
آغاز: الحمد لله الذی اعاننی علی جمیع هذه المسائل و الصلوة و السلام علی رسوله محمد الذی خص بالفضائل، اما بعد ابومر ترضی...
مشترک، ۱۴/۷۴۵، همین نسخه در آنجا معرفی شده است.

★ 302 - نستعلیق، ق ۱۳ هـ، ۷ گ، ناقص الآخر، شماره ۳ در مجموعه.

[8081] معیار الحقایق فی شرح کنز الدقایق

شرح از: ضیاء الدین محمد بن سعد الله حسینی حنفی.
آغاز: سپاس بی‌قیاس مر خدای را عز شأنه که نوع انسانی را از جمیع انواع حیوانی برگزید.
موزه، ۸۴۶؛ مشترک، ۱۴/۶۹۵.

★ 9 - نستعلیق، خیر محمد، یوم الثلاثاء، ۱۰ شوال ۱۲۲۳ هـ، عنوان‌ها شنگرف، ۲۷۴ گ، نویسنده در ترقیمه شعر خود نوشته است:
سرمهٔ هر دو چشم خیر الله
خاکپای تو یا رسول الله

[8082] مهمات المسلمین

از: ناشناخته.
به طریق «اگر پرسند»، «جواب بگو». در دیباچه می‌گوید چهار فصل است، اما ۴ فصل نیست.
آغاز: بدان اسعدک الله فی الدارین که این کتابی است در بیان معرفت ایمان و اسلام و نماز و روزه و حج و زکوة و فریضه و واجب و سنت و مستحب و مباح و مکروه و

★ 88 - نستعلیق خوش، ق ۱۳ هـ، عنوان‌ها سرخ، ۱۶۸ گ، انجام ناقص از «کتاب در بیان گرو».

[8075] مسائل اربعین فی بیان سنت سید المرسلین

از: سید ابو محمد جالیسری.
آغاز: الحمد لله الذی خلق من الماء... اما بعد چون سنه یکهزار و دو صد و پنجاه و پنج.
موزه، ۸۴۹؛ مشترک، ۱۱۷۹/۲.

★ 253 - نسخ و نستعلیق، الله دتا، برای نظام الدین، ۱۲۶۸ هـ/۱۹۰۹ بکرمی، ۸۶ گ، در آخر نسخه فهرست مسائل شامل است.

[8076] مسائل زنان

از: عبدالکریم مخدوم، نامبوب، مسائل ایمان و عقاید.
آغاز: الحمد لله... بعد از این فقیر حقیر خدمتگار مسلمانان مسمی عبدالکریم مخدوم می‌خواهد که مسائل چند خالص از برای زنان جمع سازد تا ایشان را از آتش دوزخ سبب عمل کردن...

گنج‌بخش، ۱/۴، ۲۳۰؛ مشترک، ۱۴/۷۳۶.
★ 77 - A - نستعلیق، ق ۱۳ هـ، ۴۳ گ.

[8079-8077] مسلک المتقین (مثنوی)

از: صوفی الله یار بن الله قلی بخاراییسی. مرید شیخ نوروز نقشبندی.
مثنوی دربارهٔ عقاید و مسائل نماز و زکوة و روزه و حج. کتاب نماز در سال ۱۱۱۱ هـ/۱۶۹۹ م کتاب زکوة به روز دوشنبه به تاریخ ۲۴ محرم ۱۱۱۲ هـ/۱۷۰۰ م تألیف کرد.
آغاز:
حمد ببعده ثنای بی اعداد

بسخدایی که نور ایمان داد
موزه، ۸۴۹ - مشترک، ۸/۹۸۴.

★ 7 - نستعلیق، ۱۱۶۰ هـ، عنوان‌ها شنگرف، ۷۵۰ ص.

دوم، برگ ۱۰ - ۱۷.
 ★ $\frac{29}{3}$ - نستعلیق، محمد یوسف، ۱۲۷۵هـ، شماره یکم در مجموعه. آغاز:
 ابتدا می‌کنم بنام خدا
 کز دو حرف آفرید هر دو سرا
 نام حق بر زبان همی رانم.....
 ★ 263 - نستعلیق، ق ۱۳، عنوان‌ها سرخ، شماره یکم در مجموعه برگ ۱ - ۸.
 ★ 251 - نستعلیق، ق ۱۳، شماره دوم، در مجموعه برگ ۷ - ۱۲.

[8089] شرح نام حق

از: اختیار بن غیاث‌الدین هروی.
 آغاز: سیاس بقیاس پرورنده راکه رحمت.
 موزه، ۸۵۵؛ مشترک، ۳۶۱/۷.
 ★ 269 - نستعلیق، ق ۱۲، برگ ۱-۲۷ در مجموعه با مهر «عبدالعزیز».

[8090] شرح نام حق

نام شارح نامعلوم.
 آغاز: نام حق... کلمه همی زاید است چنانچه... همی گویم و همی کنم و حرف کاف علیه معنی آنکه یعنی ذکر زیان از آن می‌کنم.
 گنج‌بخش ۱۸۳۸/۳.

★ 122 - نستعلیق، الهی بخش ولد ابوالسقا بن عبدالواحد سلطان پوری برای فرزند ارجمند حیدر بخش، ۲۷ رجب ۱۲۰۴هـ، به روز سه‌شنبه، در مجموعه شماره یکم، برگ ۱ - ۱۳، محشّن، کرم خورده.

[8091] شرح نام حق

شرح از محمد بن غلام محمد گهلوی.
 آغاز: نام حق... مصنف بعد بجهت امتثال امر ابتدای تمحید که از حدیث کل امر...
 مشترک، ۷۷۵/۱۴.

احکام و ارکان، و این کتاب را بر چهار فصل بنا نهاده شد تا مبتدیان را پستدیده بود بنابر آن این کتاب را مهمات المسلمین نام نهاده شد.
 مشترک، ۷۶۸/۱۴ «مهمات المسلمین، مختصره».
 ★ 19 - B - نستعلیق، ۵ شعبان المعظم ۱۲۷۱ هـ، عنوان و نشان‌ها شنگرف، ۵۵۵گ.

[8083] نافع المسلمین (منظوم)

از: یاسین بن ابراهیم ساکن ملتان.
 در ۱۲۶۲ هـ پس از درگذشت پیغمبر سروده است.
 در آن می‌سراید:

هست یسن ابن ابراهیم خان
 ساکن دارالامان ملتان بدان
 یکهزار و دو صد و شصت دو سال
 از وصال آن رسول ذوالجلال
 هست «نافع مسلمین» را این کتاب
 فیض این برسد بهر کس بی حساب
 گنج‌بخش، ۲۳۱۳/۴؛ مشترک، ۱۲۸۴/۸.

★ 304 - نستعلیق، غلام مرتضی ولد میان ابراهیم عرف بهتی، ساکن مرو، ۲۵ ربیع الاول ۱۲۹۲ هـ، برای پسران خود ولی محمد و میان غلام محمد، ۱۳گ.

نام حق: حافظیه

[8088-8084] نام حق (منظوم)

از: شرف بخارایی.
 آغاز: نام حق بر زبان همی رانم.
 مشترک، ۳۵۲/۷.

★ 266 - نسخ، ق ۱۲، دو برگ آخر نو نویس، به خط غلام حسن ولد میان نبی بخش قوم در کهان سنی مسلمان سکنه موضع بدهو تحصیل میلسی ضلع ملتان، ۲۲ ص.
 ★ 243 - نستعلیق، ق ۱۳، در مجموعه شماره

وقایه): «بسم الله... الحمد لله رافع اعلام شریعة الفراء»...
(شرح): ابتدا کرده شد به بسم الله بحقیقه بحمد باضافة یعنی نسبت بغیر که مذکورات کتاب است.
مشترک، ۷۹۶/۱۴.

★ 149 - نستعلیق، ملا فرمان قل ابن ثناقل در
مدرسه مرزا الوغ بیگ در قیشلاق چقه ۱۳۰۱ هـ،
در مجموعه شماره یکم، برگ ۱ - ۳۵۵.

[8096] هدایه: ترجمه

متن عربی از: برهان‌الدین علی مرغینانی (د: ۵۹۳ هـ)،
مترجم نامعلوم.
آغاز: کتاب البیوع باب الکسب و طلب الحلال. بیع
گاهی به معنی عقد آید.
مشترک، ۸۰۰/۱۴.
★ $\frac{111}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۱۱ هـ، عنوان و نشان‌ها
شنگرف، ۲۵۶ گ.

❖ عرفان ❖

[8097] آداب الطالبین

ترجمه و شرح از: ناشناخته.
متن عربی وقایة الروایة فی مسایل الهدایة از محمود
بن صدر الشریعه.
موزه، ۸۶۰.
★ 123 - نستعلیق، ملا فتح‌الله ابن عزت‌الله، ق
۱۳، ۳۰۷ گ. آغاز (افتاده از دیباچه): بیافتن
ایمان و شفقت کردن بر اهل ایمان... اما بعد فان
العید... عبیدالله ابن مسعود بن تاج الشریعه.

[8098] آداب طریقت

از: ناشناخته.
شامل ۴۵ «آداب».
مشترک، ۱۲۱۷/۳ «آداب طریقت» همین نسخه.

★ 194 - نستعلیق، نورمحمد سکنه موضع
تیلجراخ، ۱۷ ذیقعدہ ۱۳۲۰ هـ، در مجموعه شماره
یکم، ۳۱ ص. آغاز (افتاده از آداب دوم): آداب

★ 252 - نستعلیق، دوست محمد عرف حذرانی،
۱۳۱۳ هـ، بر الفاظ متن خط شنگرف کشیده، در
مجموعه برگ ۱ - ۱۵.

[8092, 8093] نجات المسلمین (منظوم)

از: عبدالنبی جامی.
در سال ۱۰۸۰ هـ / ۱۶۶۹ م نگاشته است.
موزه، ۸۵۶؛ مشترک، ۹۰۲/۷.

★ $\frac{1}{1}$ - نستعلیق، مراد بخش ابن میان محمد
(شاهد)
جیو المعروف دسوندهی شاه ابن سعد الله، ۷ ربیع
الثانی ۱۲۴۰ هـ، ۵۵ گ. آغاز: حمد صانعی که او هام
مخلوقات در ادارک مصنوعات او قاصر است.

★ 268 - نستعلیق، جان محمد ولد میان پیر بخش،
ساکن چوند بهروانه ضلع جهنگ، برای یاس خاطر
مولوی الله دته صاحب سکنه ملتان نزد غله‌مندی
چوک بازار در مسجد کتره سادات، ۲۶ ذوالحججه
۱۳۰۷ هـ، به روز چهارشنبه، ۵۶ گ. آغاز:
میکنم آغاز از حمد خدای مستعان
تا شود این نامه نامی گرمی در جهان

[8094] وقایه، ترجمه شرح

ترجمه و شرح از: ناشناخته.

متن عربی وقایة الروایة فی مسایل الهدایة از محمود
بن صدر الشریعه.
موزه، ۸۶۰.

★ 123 - نستعلیق، ملا فتح‌الله ابن عزت‌الله، ق
۱۳، ۳۰۷ گ. آغاز (افتاده از دیباچه): بیافتن
ایمان و شفقت کردن بر اهل ایمان... اما بعد فان
العید... عبیدالله ابن مسعود بن تاج الشریعه.

[8095] وقایه، شرح مختصر

شرح از: جلال‌الدین محمد دوانی الحکیم (د: ۹۰۲ یا
۹۰۷ هـ).
آغاز: حمد و سپاس صانعی را سبب ادای فرائض و
واجبات و سنن مرتبه عباد را بدرجۀ اعلی رسانید... (متن

میرشرف خواجه مرحوم، بروز چهارشنبه ۱۸ شوال ۱۲۶۵هـ. حسب الخواش سید محمد عینی خان ابن سید محمد عزیز خان خواجه، عنوان و نشان شنگرف، ۱۱۶گ.

[8102] انیس الارواح

از: خواجه معین الدین چشتی اجمیری (۵۳۷-هـ). ۶۳۲هـ.
ملفوظات خواجه عثمان هارونی (د: ۶۱۷هـ) را در ۲۸ «مجلس» گرد آورده است.
مشترک، ۱۲۹۴/۳.

★ 34 - B - نستعلیق، ۱۹ ربیع الاول ۱۳۱۱هـ، ۳۵گ. آغاز (افتاده): ترا بخدای رسانیدم همین که این بگفت و بدست مبارک مقراض بستند. پس از این ترجمه اردو کتاب مسافرنامه مخدوم جهاتیان جهانگشت از محمد عباس خلف الصدق سید غلام علی دهلوی است.

[8103] الاوراد

از: شیخ بهاء الدین زکریا ملتانی (۵۶۶-۶۶۶هـ).
آغاز: الحمد لله... قال الشيخ بدان که طریقه شیوخ سلف... استقامت است.
موزه، ۸۱۳؛ مشترک، ۱۲۹۹/۳.

★ 197 - نستعلیق و نسخ، سید خان محمد ولد سید وهاب شاه ۱۸ شعبان ۱۲۲۴هـ، عنوان و نشانها شنگرف، به دو خامه، ۱۶۴گ.

[8104] اوراد روحی

از: شیخ محمد عرف شیخ لدها حنفی چشتی فریدی.
اوراد مستقوله و معموله حضرت عبدالله خلیفه فریدالدین گنج شکر را در پنج «گنج» نگاشته است.
آغاز: الحمد لله الذى خلق الانسان والجنان... اما بعد این اوراد.
برای تفصیل نک: مشترک، ۱۳۰۴/۳ در آنجا همین نسخه معرفی شده است.

باقی از مرید بغایت مشکل است، آداب سیوم: اینک هرچه از پیر صادر شود آنرا صواب داند.

[8099] آداب الفقر: فقر نامه

از: ناشناخته.
آغاز: الحمد لله... بدان که این رساله را خواندن و عمل کردن بر هر درویش لازم است.
برای تفصیل نک: مشترک، ۱۷۵۵/۳ همین نسخه.
★ 190 - نستعلیق، ق ۱۲، ۱۰گ.

[8100] ارشاد الطالبین

از: آخوند درویزه ننگرهاری.
آغاز: حمد بیحد و ثنای بیعد سزای ذاتی که بتغلب وحدت.
مشترک، ۱۲۳۸/۳.
★ 89 - A - نستعلیق، ق ۱۳، عنوانها شنگرف، ۲۶۰گ.

[8101] اسرار الاولیاء

ملفوظات حضرت شیخ فریدالحق و الشرع و الدین را بدرالدین اسحاق به تاریخ ۱۸ شعبان ۶۳۱هـ به روز دوشنبه گرد آورده است.
نام کتاب و صاحب ملفوظات در دیباچه آمده است.
شامل ۲۲ «فصل».

فصلها: ۱. در ذکر عشق اسرار الاولیاء. ۲. در ذکر متعبدان و درویشان. ۳. در ذکر رزق. ۴. در ذکر توبه و جز آن. ۵. در خدمت کردن بزرگان. ۶. در ذکر حق و تلاوت قرآن. ۷. ذکر سوره اخلاص. ۸. ذکر خرقة. ۹. در ذکر گلیم و صوف. ۱۰. در ذکر محبت و جز آن. ۲۰. ذکر کشف و کرامات. ۲۲. در ذکر رنج و محنت.

آغاز: الحمد لله نور قلوب العارفين بنور معرفته و فضل احوال المحبين على العالمين بكماله [و] فضله و حکمته، حمد بیحد و ثنای بیعد مر حضرت صمدیت را.
مشترک، ۱۲۵۱/۳.

★ 28 - نستعلیق خوش، نبات خواجه این

★ 314 - نستعلیق پخته، محمد رحیم بخش
سیرانی، اول ربیع‌الثانی ۱۳۱۴ هـ، ۱۰۵ ص. در
مجموعه شماره اول.

[8107] تمهیدات: زبدة الحقایق

از: عین القضاة همدانی.
آغاز: الحمد لله... بدان که در حق صورت بنیان و ظاهر
جویان با مصطفی علیه الصلوة والسلام خطاب این آمد.
مشترک، ۱۳۶۰/۳.

[8105] [ترجمه الفاظ و آیات ابیات جامی]:

شرح ابیات جامی

★ 36 - نستعلیق خوش پخته، ذیقعدہ ۱۰۲۸ هـ،
۱۹۶ گ، در نسخه نام کتاب «کتاب عین القضاة»
آمده است.

از: محمد قاسم بن ابوالقاسم بخاری (دیباچه).
نام کتاب در دیباچه به صراحت نیامده است. در
دیباچه چنین نوشته است: «ترجمه از برای آیات و
احادیث و ابیات و امثال و لغاتی که در شرح عارف مخدوم
جامی قدس سره السامی ایراد یافته مرقوم گردد.» و در
ترقیمه آمده است: «تمت هذه النسخة الشریفة المبارکة
المسماة بشرح ابیات العنسیة الی شرح المعروف مولانا
عبدالرحمان جامی».

[8108] تنویر القلوب فی لطایف المحبوب

از: احمد بن زین الابرار میر عالم المسمی به مولوی
احمد خان (کلفون) بختیار اوشی ثم الخراسانی الغزنوی.
ملفوظات خواجه الله بخش تونسوی، نامیوب، با سر
بندهای «لطیفه».

آغاز: انشیته نامحدود مرقادری را مثلثای کتاب
کریمش را از محض فضل بسبب هدایت اکثر مؤمنان
ساخته.

آغاز: الحمد لله الذى نور قلوب العاشقین... اما بعد
فیقول العبد... احمد بن میر عالم المسمی بالیختیار
الاشی...
مشترک، ۱۳۶۴/۳.

★ $\frac{24}{3}$ - نستعلیق، مرزا عظیم ابن مرزا محسن
بلخی، ۱۳۲۲ هـ، ۳۴ گ.

★ 97 - نستعلیق، به روز سه‌شنبه سلخ شعبان
۱۳۲۳ هـ، ۶۱ گ.

[8106] ترجمه دعای سیرانی

مترجم نامعلوم.

آغاز:

از: ملا خدابخش ملتانی.
آغاز: الحمد لله... اما بعد معلوم باد از فقیر مسکین ملا
خدابخش ملتانی که اکثر مشایخ...
مشترک، ۱۳۷۱/۳.

بقول الله جل الله ربی
انا الجبار فاطلبنى تجدنى
... انا الموجود فاطلبنى تجدنى...
(ترجمه):

★ 191 - نستعلیق، ق ۱۴ هـ، ۴۷ ص.
★ 239 - نستعلیق، نورمحمد ولد میان محمد بن
محمد عظیم سکنه تیل چراغ، ۱۷ ربیع الاول
۱۳۳۰ هـ، در مجموعه ص ۱-۴۷. آغاز (۴ صفحه
افتاده): جمیع مشایخان در عمل آورده‌اند واضع
شریف بود چند کلمات مراقبه نوشتند.

سنم موجود ای طالب کجایی
چرا در حضرت ما در نیایی
مشترک، ۱۳۲۲/۳ و ۱۶۱۵/۷ و ۱۳۸۵/۱۴.

★ 305 - نسخ و نستعلیق خوش، محمدیناه ولد
محمد حیات، قوم خواجه صدیقی، ۱۰ گ. در
مجموعه شماره دوم، پس از قصیده بانث سعاد
است به خط نسخ و بین السطور آن ترجمه فارسی.

مشترک، ۱۴۰۳/۳، این کتاب به کوشش آقای نجیب مایل هروی در تهران چاپ شده است.

★ 120/3 - نسخ خوش، ق ۱۰ - ۱۱هـ، عنوان‌ها شنگرف، مجدول طلائی، در مجموعه شماره یکم. آغاز: الحمد لله... بدان ای طالب حق بین و سالک صراط مستقیم.

★ A - 60 - نستعلیق خوش بخته، ق ۱۱هـ، عنوان‌ها شنگرف، ۱۰۹گ. آغاز: حمد و ثنای نامتناهی مر پروردگاری را که استحکام قواعد اسلام.

[8117] حق نما

از: محمد داراشکوه قادری (۱۰۲۴-۱۰۶۹ یا ۱۰۷۰هـ).

آغاز: هو الاول و الآخر... حمد ذاتی را که اوست موجود مطلق و نعت نبی را که اوست مظهر کل... مشترک، ۱۴۱۵/۳.

★ 188 - نستعلیق، غلام نبی ولد مولوی محمد اشرف جهت میان غلام قادر، شماره دوم در مجموعه ص ۱۵۸ - ۱۸۴.

[8118] حقیقت الحقیقه

از: ناشناخته.

★ 313 - نسخ، ملا ایاز کاکر ولد ملا اسماعیل، در بلاد احمد شاه در قریه روح رباط، در محله برهان خان، ۹ ربیع الثانی ۱۲۴۵هـ، برگ‌ها بی‌ترتیب، ۴۲گ. آغاز (افتاده): دست و پسای می‌آید، نام سیزدهم نیز نفی اثبات کلهم است که نفی از اخفی برداشته می‌شود.

[8119] خلاصه السلوک

از: غلام حسین فقیر این شاه غلام محمد.

به فرمایش بعضی طالبان سلوک مجددیه را به عنوان اختصار عبارت نوشته، «خلاصه السلوک» نام کرده (دیباچه).

[8111] ثمرات الحیات

از: علی میرعسکری بن محمد تقی بن قاسم الخوافی. آغاز: حمد الخفی و الجلی لله القوی الولی... اما بعد می‌گوید از غایت عجز و انکسار و نهایت ضعف. مشترک، ۱۳۷۴/۳.

★ 186 - نستعلیق، ۲۸ صفر ۱۳۰۴هـ، در مجموعه شماره یکم از ص ۱ - ۸۹، پس از آن «مکتوبات غوث الاعظم»، گردآورده علی متقی (د: ۹۷۵هـ) جمله ۱۱ مکتوب از ص ۸۹ تا ۱۰۰.

[8114، 8113، 8112] جواهر خمسه

از: خواجه ابوالمؤید محمد بن خطیرالدین معروف به شیخ محمد غوث گویایاری (د: ۹۷۰هـ / ۱۵۲۶م) در سال ۱۴۴۹/۹۵۶م در پنج «جوهر» نگاشته است. موزه، ۲۱۳، مشترک، ۱۳۹۲/۳.

★ 113 - نستعلیق، اکبر شاه، ۱۲ شعبان ۱۲۳۸هـ، عنوان‌ها شنگرف، ۷۸گ. نسخه حاضر فقط جوهر سوم از جواهر خمسه است. آغاز: جوهر سیم در دعوات و اعیان و طریق آن. و این مشتمل بر مقدمه و قصولست. مقدمه. بدان که چون طالب از ایرار و اختیار. در آخر قصیده‌ای به زبان عربی، با آغاز: شـهـدت بـأن الله والی ولایستی

و قد من بالتصرف فی کل لحظتی

★ 139 - نستعلیق خوش، محمد غوث، ۱۱ محرم ۱۲۷۲هـ، ۲۳۴گ، برگ‌ها مخلوط با نسخه جواهر الاسرار.

★ بی شماره - نستعلیق و نسخ، مرادبخش برای عبدالرسول، در مجموعه.

چهل اسرار، از: میر سید علی همدانی، نک: بخش دیوان‌ها.

[8116، 8115] چهل مجلس: ملفوظات علاءالدوله سمنانی

از: علاءالدوله سمنانی، احمد بیابانکی (د: ۷۴۶هـ / ۱۳۳۶م) گرد آورده امیر اقبال شاه بن سابق سجستانی.

شنیده، در دو فصل درین نسخه جمع کرده است. فصل اول در معنی کلمه طیبیه.

آغاز: الحمد لله الذی توحد بذاته حقیقه و تفرّد لصفات جمیله... اما بعد فان العبد الضعیف ابراهیم ابن ادریس. مشترک، ۱۴۵۰/۳.

★ B - 24 - نستعلیق معمولی، ق ۱۳، ۱۲ گ.

[8123] راحت القلوب

ملفوظات شیخ فریدالدین مسعود گنج شکر، گردآوری خواجه نظام‌الدین اولیاء (۶۳۴-۷۲۵هـ/۱۲۳۷-۱۳۲۵م).

مشترک، ۱۴۶۹/۳.

★ 42 - نستعلیق، ق ۱۳، عنوان‌ها شنگرف.

۱۰۹ گ. آغاز (افتاده): تکریم گفتیم حقیقت ایشان از درجه بیان و از احاطه امکان این احقر بیرون است.

[8124] رساله الانوار

نام نگارنده نامعلوم.

نام کتاب در خاتمه و کلفون آمده است.

شامل سه «قسم» و ده «قاعده».

قسم‌ها: ۱. راه ارباب معاملات.

۲. راه اصحاب مجاهدات.

۳. راه سایرین حضرت صمدیت.

آغاز: حمد و شنائی نامتناهی پروردگاری را که استحکام قواعد اسلام را منجاء طالبان سعادت ملکوتی گردانید... اما بعد بدان ای عزیز که راه‌های طالبان حق به جناب بارگاه احدیت بیشتر از آن است که آن را حصر توان کرد.

★ $\frac{120}{3}$ - نسخ خوش، ق ۱۱ - ۱۰، عنوان‌ها

شنگرف، مجدول، در مجموعه شماره دوم، ۸ گ.

[8125] رساله باذن الله

منسوب به شیخ عبدالحق محدث دهلوی.

★ $\frac{2}{4}$ - همراه کتاب مناقب غوثیه، شماره ۷ در

مجموعه.

ناموب، بی‌عنوان‌ها، پس از دیباچه می‌نویسد: بدان که سلوک طریقه حضرات خواجگان قدس الله سره دو گام است. گام اول در سلوک و گام دوم در جذب سیر آفاقی. در آخر شجره طریقت داده شده است از پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله تا پدر نگارنده.

آغاز: الحمد لله علی ما نعم و علم الانسان ما لم یعلم و الصلوة و السلام... اما بعد می‌گوید بنده پر تقصیر غلام حسین فقیر.

مشترک، ۱۴۳۲/۳ در آن جا کتایی دیگر به همین عنوان معرفی شده است..

★ A - 36 - نستعلیق، ق ۱۳، مجدول، ۳۸ گ.

[8120] خلاصه الفوائد

از: حکیم محمد عمر سید پوری. ملفوظات خواجه نور محمد چشتی مهاروی، (د: ۱۲۰۵هـ / ۱۷۹۰م) را در «دو باب» و فصل‌هایی نگاشته است. مشترک، ۱۴۳۴/۳.

★ 33 - نستعلیق، ق ۱۳، عنوان‌ها شنگرف.

۲۷ گ. آغاز (افتاده): سماع وقوع یافته و این هم

آنحضرت فرمودند.

[8121] خلاصه المعارف

از: سید آدم بنوری (د: ۱۰۵۳هـ / ۱۶۴۳م).

آغاز: الحمد لله رب العالمین، حمداً کثیراً بعدد کلمات اسمایه و آله که حقیقت انسان را به تکریم انسان سری و انا سره سرافراز نموده.

مشترک، ۱۴۳۵/۳.

★ $\frac{77}{3}$ - نستعلیق، محمد رستم جالندهری ولد

محمد عیسی، ۱۷ ذیقعد ۱۱۲۶هـ، سرلوح،

مجدول، عنوان‌ها شنگرف، ۲۱۸ گ.

[8122] دستور الانام

از: ابراهیم بن ادریس.

مؤلف در دهلوی به خدمت حضرت قطب‌الدین اوشی رسیده، و از خدمت ایشان در باره کلمه طیبیه سخن‌ها

مشترک، ۳/ ۱۴۹۰.

★ 246 - نسخ و نستعلیق، (نورمحمد بن میان محمد)، ۲۵ محرم الحرام ۱۳۲۸هـ، روز دوشنبه، در مجموعه شماره ۳، برگ ۲۵ - ۳۴.

[8130] رساله عرفانی

از کسی که از عقیدتمندان میران محمد مهدی (جونپوری) بوده است.

در آن می‌نویسد: پنجم مراتبه ذکر خفی حضرت میران سید محمد مهدی آخر زمان در آید که خاتم ولایت مهدی هستند.

آغاز: حمد و ثناء حضرت بی‌نیازی را که همه نیازمندان به خود گردانید.

★ A - 50 - نستعلیق شکسته‌آمیز خوش، ق ۱۳هـ، ۳۰گ، جای عنوان‌ها خالی مانده است.

[8131] رساله عرفانی

از: محمد غوث بن سید حسن قادری لاهوری (د: ۱۱۵۲هـ یا ۱۱۵۵هـ).

آغاز: حمد بیحد و ثنای بی‌حد حضرت واجب الوجود که فایض الوجود وجود... محمد غوث بن سید حسن قادری که چون این احقر از خدمت والد خود از بعضی بزرگان چیزی طلب استفاده این راه نموده آنچه در نصیب و استعداد این حقیر بعد ازوشان رسید در خاطر گذشت بعضی مقامات سلوک را و حقایق را در بیان آرد.

مشترک، ۳/ ۱۴۹۴.

★ $\frac{A-74}{A-75}$ - نستعلیق، در مجموعه ص ۷۲ تا ۱۲۰.

[8132] رسایل کاسانی

از: سید احمد بن سید جلال‌الدین کاسانی نقشبندی معروف به خواجگی احمد و مخدوم اعظم (د: ۹۴۹هـ/ ۱۵۴۲م) ابن مولانا جلال‌الدین، مرید مولانا محمد قاضی، مرید خواجه عبیدالله احرار، عبیدالله خان شیبانی از ارادتمندانش بود. موزه، ۲۲۳.

[8126] رساله حقیقت

از: ناشناخته. ناموب، با سربندهای ای سید، ای سید. آغاز: الحمد لله که حقیقت از آفتاب روشن تر است و جمال وحدت از مرآت کثرت همه حال در نظر. مشترک، ۳/ ۱۲۱۷.

★ A - 82 - نستعلیق، ق ۱۳هـ، ۹گ.

[8127] رساله سعدالدین کاشغری

از: شیخ سعدالدین کاشغری (د: ۸۵۹ یا ۸۶۰هـ). آغاز: وله الحمد و الصلاة والسلام علی محمد و آله اجمعین. بدان که شیخ سعدالدین کاشغری می‌فرمودند. مشترک، ۳/ ۱۴۹۰ همین نسخه.

★ 246 - نستعلیق، نورمحمد بن میان محمد بن میان محمد عظیم، ۳ صفر ۱۳۲۸هـ، به روز دوشنبه، در مجموعه شماره پنجم، برگ ۷۴ تا ۷۷.

رساله شاه فقیرالله علوی شکارپوری: زمرةالقدس، رساله

[8128] رساله شطاریه

از: خواجه بهاء‌الدین بن ابراهیم انصاری قادری چشتی. مشترک، ۱/ ۷۰ ذکر این اثر.

★ 315 - نستعلیق، اشرف علی، ذیقعد ۱۲۶۱هـ، نوامبر ۱۸۴۵م، در مجموعه ص ۱۳۱ - ۱۵۸.

رساله شیخ شهاب‌الدین سهروردی: رساله صوفیه

[8129] رساله صوفیه: رساله شیخ شهاب‌الدین سهروردی

از: شیخ شهاب‌الدین سهروردی. آغاز: رساله صوفیه شیخ شهاب‌الدین سهروردی، همگی ثنا و ستایش مرخداى راست که پرورنده عالمیان است.

- و تعالی کنت کنزاً مخفياً...
 ۱. اسرار النکاح (گ ۱-۱۶)
 ۲. سماعیه (برگ ۱۷-۴۵)
 ۳. وجودیه (برگ ۴۶-۷۱)
 ۴. آداب السالکین (برگ ۷۲-۱۱۴)
 ۵. نصیحة السالکین (برگ ۱۱۵-۱۳۵)
 ۶. سواد الوجه (گ ۱۳۵-۱۴۳)
 ۱۹. فتح نامه (برگ ۳۶۲-۳۶۹)
 آغاز: الحمد لله الذي جعل آدم خليفة في الأرض...
 سبب تألیف این نسخه آن بود که این ضعیف کمترین از
 خادمان این مخدومان شبی در واقعه دید که اکابر اولیا که
 این زمان بوجود شریف ایشان قایم است.
 ۲۰. بابریه (برگ ۳۷۰-۳۹۰)
 موزه، ۲۲۷.
 ۲۱. تنبیه العلماء (برگ ۳۹۰-۳۹۹)
 آغاز: الحمد لله الذي جعلني من امة محمد عليه
 السلام...
 پیشوایانی که ره بین آمدند
 گاه بیگاه از پی این آمدند
 * 15 - نستعلیق خوش، ۱۰۲۷هـ، ۳۹۹گ. در
 خاتمه رقعات خواجه باقی بالله (برگ ۴۰۰ -
 ۴۰۷)، آغاز: نامه که حضرت ایشان سلمه الله به
 پادشاه هند نوشته.
 ۹. گنج نامه (برگ ۱۶۵-۱۸۳)
 آغاز: الحمد لله الذي جعل آدم خليفة في الارض...
 بدان ای طالب صادق که عالم و آدم.
 ۱۰. بکائیه (برگ ۱۶۵-۲۰۴)
 مکتوبه رمضان المبارک ۱۰۲۶هـ.
 ۱۱. تنبیه السلاطین (برگ ۲۰۴-۲۱۹)
 موزه، ۲۲۶ «عدالت السلاطین».
 ۱۲. الولد سرآبیه (برگ ۲۱۹-۲۲۳)
 آغاز: الحمد لله الذي خلق آدم على صورته و نفع فيه
 من روحه.

[8133] رسایل محمد چشتی

- موزه، ۲۲۶ «شرح حدیث الولد سرآبیه».
 ۱۳. نفحات السالکین (برگ ۲۲۴-۲۳۹)
 آغاز: الحمد لله الذي طهر نفوس السالکین بتجليات
 نفحات اسمایه و صفاته و نور بصر و بصیرة العاشقین
 بمشاهدة جماله و جلاله و ذاته.
 ۱۴. ذکر (برگ ۲۴۰-۲۵۳)
 آغاز: الحمد لله الذي أظهر عيون الحكمة و المعرفة في
 قلوب المخلصین المحققین و أجرى المعارف و الحقایق.
 ۱۵. شرح چهار کلمه (برگ ۲۵۲-۲۵۶)
 موزه، ۲۲۶؛ گنج‌بخش، ۶۶۹/۲.
 ۱۶. مرآة الصفا (برگ ۳۱۵-۳۲۰)
 آغاز: قال داود يا رب لم خلقت الخلق. قال تسبارک
- از: خواجه محمد چشتی احمدآبادی گجراتی.
 درین مجموعه در دیباچه رساله اول «تقسیم الاوراد
 علی ساعات اللیل و النهار» نام نگارنده بدین‌گونه آمده
 است: «شیخ محمد بن محمد المعروف بالشیخ حسن محمد
 بن شیخ احمد المعروف به میان جیو بن الشیخ نصیر الحق و
 الملة و الدین بن شیخ مجد الحق و الدین بن شیخ سراج
 الحق و الدین بن شیخ کمال الحق و الدین خاله الحقیقی
 شیخ نصیرالدین محمود اودهی چراغ دهلی.» دارای ۳۵
 رساله به شرح زیر:
 ۱. تقسیم الاوراد علی ساعات اللیل و النهار
 (ص ۱-۱۴)

- آغاز: الحمد لله... من النبيين والصديقين والشهداء و الصالحين اما بعد فيقول العبد... شيخ محمد چشتي...
 ١٢. حيرة في الذات (ص ٣٠٧-٣١٥)
 آغاز: الحمد لله... اما بعد فيقول العبد... شيخ محمد چشتي... هذه رسالة الحيرة في ذات الله و صفات و اسمائه بفضل الله.
 ١٣. الناس باللباس، رساله (ص ٣١٥-٣٢٣) مشترك، ٣/ ٢٠٥١.
 ١٤. نكات الاخوان (ص ٣٢٣-٣٢٥)
 آغاز: الحمد لله... اما بعد... محمد چشتي... هذه رسالة نكات الاخوان بعون الله الملك المنان بها التترك بسنن رسول الله المنان الديان. با سر بندهای: «نکته».
 مشترك، ٣/ ٢٠٧٨.
 ١٥. النية، رساله (ص ٣٢٥-٣٢٧) آغاز: الحمد لله... اما بعد... شيخ محمد چشتي... هذه رسالة النية.
 ١٦. الايمان، رساله (ص ٣٢٧-٣٣٢) مشترك، ٣/ ١٣١٢.
 ١٧. الاذكار و المراقبات و الانوار لاولى الابصار (ص ٣٣٢-٣٣٣) مشترك، ٣/ ١٢٣٣.
 ١٨. روح اعظم (ص ٣٨١-٤٠٢) مشترك، ٣/ ١٥٣٠.
 ١٩. جواهر العلوم، رساله (عربي) (ص ٤٠٣-٥٠٨) مشترك، ٣/ ١٨٣٢.
 ٢٠. الجهاد الاصغر (ص ٥٠٩-٥١٣) آغاز: الحمد لله... اما بعد... محمد ابن احمد ابن نصير معروف بشيخ حسن محمد... هذه رسالة مشتمل على فوايد الجهاد الاصغر. مكتوبه ١٢ رمضان ١٠٠٢ هـ.
 ٢١. شرح رساله فوايد الاصول (ص ٥١٤-٥٢٣) آغاز: الحمد لله... اما بعد فقد نقل عن الشيخ قطب الاقطاب نصير الحق و الدين محمود اودهی... فوايد چند به جهت وصول باری عزوجل.
 آغاز: الحمد لله الذي أمر عباده بالاوراد و الطاعات بالفضل و الامتنان. مشترك، ٣/ ١٣٥٨.
 ٢. چهار برادران (ص ١٥-٢٠) آغاز: الحمد لله... اما بعد فلما رأى والذي و استاذي و مرشدي. مشترك، ٣/ ١٣١٩ «برهان العاشقين».
 ٣. مجالس الحسينيه (ص ٢١-١١٦) آغاز: الحمد لله الذي هدانا... مشترك، ٣/ ١٨٤٥.
 ٤. رفيق الطلاب (ص ١١٧-١٣٢) آغاز: حمد مر خالق راکه محمود في نفس الامر است. مشترك، ٣/ ١٥٢٣.
 ٥. الهامات في بيان سرايات امهات الصفات (ص ١٢٣-١٤٠) آغاز: حمد بيحد و ثنای بيحد مر خدای راکه به همه حال و دود است. مشترك، ٣/ ١٢٨٥.
 ٦. هداية المشيخة بعنايت الله الصمدية (ص ١٤١-١٦٨) آغاز: الحمد لله... اما بعد فيقول العبد الحقير الفقير الى رحمة الله الصمد شيخ محمد چشتي... ٧. لب، رساله (ص ١٦٩-١٧٠) آغاز: الحمد لله... اما بعد مي گويد ضعيف نحيف فقير حقير شيخ محمد چشتي... مشترك، ٣/ ١٨٣٢.
 ٨. معرفت، رساله (ص ١٧١-١٧٦) آغاز: الحمد لله... من الله الملك العلي العلام على خير الانام محمد خير البشر. مشترك، ٣/ ١٩٥١.
 ٩. لذات المنتهين (ص ١٧٧-٢٠٠) مشترك، ٣/ ١٨٣٣.
 ١٠. راحات المريدين (ص ٢٠١-٢٩٥) مشترك، ٣/ ١٤٧١.
 ١١. تحفة السلوك (ص ٢٩٧-٣٠٥)

۲۲. شرح قصه عورت [= زن] گل فروش
(ص ۵۲۵-۵۳۰)
آغاز: الحمد لله... اما بعد فقد نقل انه قال شيخ الاحرار
وقبله الابرار صاحب راز سيد محمد گيسو دراز الحسيني
الچشتي قدس سره، روزی در راه می‌رفتم.
مشترک، ۱۵۴۱/۳.
۲۳. شرح قصه جماعت مسافران (ص ۵۳۱-۵۴۰)
آغاز: الحمد لله... على رسوله الخير البشر كالشمس
في نجوم الانبياء للأخر محمد و آله اجمعين... اما بعد فاعلم
انه قد قال صاحب راز گيسو دراز السيد الحسيني
الچشتي... يك روز چنین اتفاق افتاد.
مشترک، ۱۳۸۶/۳.
۲۴. الجهاد الاكبر، هذه الرسالة في بيان... (عربی)
(ص ۵۴۱-۵۴۶)
مشترک، ۱۳۹۷/۳.
۲۵. چند افسانه، رساله (ص ۵۴۷-۵۵۰)
آغاز: الحمد لله الذي جعل اولياء غواصين في بحر
الليالي... افسانه اول: ای دیوانه که گویند آهن در آتش
کردند.
مشترک، ۱۳۹۸/۳.
۲۶. شوح بیت: ز دریای شهادت (ص ۵۵۱-۵۵۲)
آغاز: الحمد لله... قال افضل الشعراء مفخر الاولياء
اميركبير خسرو... فرد. ز دریای شهادت چون نهنگ لا بر
آرد سر.
مشترک، ۱۴۴۹/۳.
۲۷. فضل الكسب، رساله (ص ۵۵۳-۵۵۶)
آغاز: الحمد لله... اما بعد... محمد ابن قطب الاولياء...
شيخ حسن محمد... هذه رسالة في فضل الكسب بعون الله
الرب بدان که طالب را باید که بر کس اهانت نکند.
۲۸. طلب الحلال، رساله (ص ۵۵۷-۵۵۸)
آغاز: الحمد لله الذي أحب الجمال و أمر بطلب
الحلال... اما بعد فيقول العبد... شيخ محمد... بدان که طالب
را باید که در طلب حلال باشد. استجابت دعا بر حلال
موقوف است.
۲۹. المساهلة في المعاملة، رساله (ص ۵۵۹-۵۶۰)
- آغاز: الحمد لله الذي يحب المساهلة في المعاملة... اما
بعد... شيخ محمد... هذه رسالة المساهلة في المعاملة حق
سبحانه و تعالیٰ دين را دوست می‌دارد.
۳۰. اعجوبة العشق، رساله (ص ۵۶۰-۵۶۲)
آغاز: الحمد لله... اما بعد... شيخ محمد... هذه رسالة
اعجوبة العشق واقفه الفسق بدان اسعدك الله في الدارين.
مشترک، ۱۲۸۲/۳.
۳۱. الخلوۃ في الجلوة، رسالة (ص ۵۶۳-۵۶۴)
آغاز: الحمد لله... اما بعد... شيخ محمد... هذه رسالة
الخلوة في الجلوة. بدان که خلوت بر انواع است یکی چون
کس در خلوت بنشیند صایم بود.
مشترک، ۱۴۳۹/۳ «خلوت و جلوت».
۳۲. المسجد والکعبة والاقصى، رسالة
(ص ۵۶۵-۵۶۶)
آغاز: الحمد لله... اما بعد... شيخ محمد... هذه رسالة
المسجد والکعبة والاقصى لمن اتبع الهدى.
مشترک، ۱۹۱۹/۳.
۳۳. رسالة العلم، رساله (ص ۵۶۷-۵۷۱)
آغاز: الحمد لله... هذه رسالة العلم.
مشترک، ۱۷۰۴/۳.
۳۴. رسالة القرآن: قرآن، رساله
(ص ۵۷۱-۵۷۵)
آغاز: الحمد لله الذي علم القرآن خلق الانسان علمه
البيان و الصلوة و السلام... اما بعد... شيخ محمد... بدان
اسعدك الله تعالیٰ في الدارين.
مشترک، ۱۷۷۸/۳.
۳۵. النهاية هو الرجوع الى البداية، رسالة
(ص ۵۷۷-۵۷۹)
آغاز: حمد متوافر و ثنائی متکثیر مر منعمی را که انعام
او به عرفان و وجدان از جمله مخلوقات و موجودات بر
نوع انسانی اتم است.
مشترک، ۲۰۹۰/۳.
- ★ 4 - نستعلیق خوش، با تاریخ‌های ۱۰۰۲ هـ و
۱۰۲۰ هـ، عناوین شکرگف، ۵۷۹ ص، با مهر «در
گلشن وجود عجب گل محمد است».

با عنوان‌های: ۱. شناختن خود و طلب علم کردن، ۲. در سیر گرفتن، ۳. شناختن نفس سلفی و علوی، ۴. در خلوت بودن و از خلق بریدن، ۵. در یافتن خود، ۶. در معرفت روح نفس عقل کردن، ۷. در شناختن پنج حواس، ۸. در حیرت که (از) شکر حاصل آید، ۹. اخلاص صبر کردن، ۱۰. در جمله حال.

آغاز: الحمد لله... صلوة... بدان که الله الذی نور قلوب العارفين بالصدق علی... بفضلہ کہ قال الله تعالی واسع علیکم ظاہرة باطنہ.

★ 50 - A - نستعلیق شکسته آمیز، ق ۱۳، شماره سوم در مجموعه از برگ ۴۰ تا ۸۵ با دو خامه، ناقص الآخر.

[8138] سلک السلوک

از: ضیاءالدین نخشبی دهلوی بدایونی (د: ۷۵۱/۱۳۵۰م).
آغاز: حمدی که از عطر روایح او ارواح اولیا معطر گردد.

مشترک، ۳/۱۵۵۳.

★ 23 - 3 - 98 - نستعلیق، ق ۱۳، ۱۱۷گ.

[8139] سی حرفی (منظوم)

از: میان گل محمد مشهور به میان کنگال قادری.
سیحرفی به زبان پنجابی سروده است و «حمید» او را به زبان فارسی منظوم ساخته است. در خاتمه می‌سراید:
شکر الله شرح این ابیات مفز و جد و جان
صورت املا پذیرفت از حمید کم زبان
با وجود آنکه از هندی زبان آگه برد
بی‌خبر از حسب حال و اصطلاح عارفان
لیک فیض مرشد ارشد که جان جان اوست
شد مدّ حال او گفت آنچه گنجد در بیان
یا الهی زمین نصایح بهره‌ور کن از کرم
آسر و مأمور و سامع قاریان و کاتبان
نمونه ترجمه سی حرفی از پنجابی به فارسی:

[8134] رقعات کلیم الله: مکتوبات کلیم الله

از: شاه کلیم الله جهان‌آبادی.
آغاز (بدون دیباچه): رقعہ از شیخ المشایخ ابوالقاسم قشیری منقول است صلوة حاجت بخواند وضو تجدید کامل کند.

مشترک، ۳/۲۰۰۰.

★ 39 - نستعلیق تحریر، ق ۱۳، ۷گ.

[8135] رؤیت الله، رساله

از: ناشناخته.
نام رساله در آغاز آمده است.
آغاز: مراقبه، مراقبه، مراقبه، مراقبه، رؤیت بصورت انسان که هیئت افلاک است و افلاک عین صورت انسان است و انسان نسخه الهی است.
★ نستعلیق، ق ۱۳، ۳گ.

زبدة الحقایق: تمهیدات

[8136] زمرة القدس، رساله

از: مولانا شاه فقیرالله علوی شکارپوری.
آغاز: الحمد لله... اما بعد فهذه رساله فی بیان ما اکتسب صاحبنا و ناصرنا و مولانا مولوی فقیرالله صاحب قندهاری قدس الله سره العزیز، بدان که اول که تلقین کند طالب را و طالب پیش مرشد بیاید.
★ 49 - نسخ و نستعلیق به دو خامه، ق ۱۴، با یادداشت‌های ملکیت مورخ ۱۳۰۱، ۱۳۵۸، ۱۳۹۵، با مهرهای «سید غلام شاه»، ۵۱ ص.

[8137] سراج القلوب؟

از: احمد موسی چرمپوش.
کلمات شیخ علی بن ابراهیم صوفی را گرد آورده است.

(متن):

[8140] سیر مقامات

م: مذهب نه چهره عشق یارانین

تان تان وجود مین روح جان هووی

(ترجمه):

م: مذهب عشقست و این ملت بگیر

باشدت ای نفس من تا در بدن روح روان

شعر چهارم از متن:

کنگال او کبھی منزل عشق وی وی

ثابت پو نچھی سلامت امان هووی

(ترجمه):

غم مخور کنگال سخت است ارچه منزلهای عشق

سالم و خاتم رسی باشی ز نقصان در امان

پس از سی حرفی، شجره طریقت منظوم به زبان

فارسی به عنوان: شجره قادریه کنگالیه رقیقه نوشته شده

است. اسمای زنجیره پس از نام شیخ عبدالقادر جیلانی

چنین است: شاه عبدالرزاق، ابونصر، شاه شهاب، شاه

شرف، شه شمس، شاه علاءالدین علی، شاه بدرالدین

حسن، شاه شرف‌الدین یحیی، شاه شرف‌الدین، قاسم

احمد، سید حسن، عبدالباسط، عبدالقادر، حضرت محمود،

شاه عبدالله، شاه عنایت، حافظ احمد، شیخ عبدالصبور، گل

محمد (عرف کنگال).

در آخر این زنجیره چندین یادداشت درج شده است.

از آن جمله: خلیفه میان کنگال، میان محمد رفیق بوده است.

تاریخ عرس میان گل محمد (عرف کنگال) ۲۴ محرم

است، و زیارتگاه او در مانگلی والا هست.

آغاز: الف ایک داهین تان سمجهی ناهین جهراً دم

گیاکوی آوندانی.

الف ای نفس گویم ترا هرگز نمی‌فهمی زمن

هر نفس کان رفت از عمر تو باز آید دگر؟

مشترک، ۲۰۹۴/۳.

★ 137 - نستعلیق شکسته‌آمیز، غلام احمد بن

لثیق صاحب، در مجموعه رساله آخر، ۱۱گ. با

مهر: «سر دشمن بزیر ذوالفقار است - محمد شاه

غلام چار یار است». با یادداشت‌های مفید درباره

میان کنگال قادری.

از: شیخ عبدالجلیل لکهنوی چشتی.
 آغاز: الحمد لله دائماً و الصلوة علی نبیه قائماً، بعد هذا
 گفته می‌آید رساله سیر مقامات از برای طالبان هدا.
 مشترک، ۱۵۷۲/۳.

★ 74 - A - نستعلیق، (نوروز علی شاه، ۱۲۷۳هـ)

عنوان‌ها شنگرف، در مجموعه شماره یکم، ص ۱-

۱۲۰.

[8141] شرح اسماء الحسنی: فواید اسماء الحسنی

به روایت شیخ حسن بن حسین بابویه، نک: آغاز.

آغاز: روایت می‌کند شیخ حسن ابن حسین بابویه از
 شیخ جعفر بن محمد داود از ابو عبدالله محمد بن وهبان ابن
 محمد بن حماد بن بشر البصری الازدی المعروف به
 اردبیلی از پدر خود وهبان در سنه ثمان و ثمانین و ثلثمائه
 مر او در جامع کوفه بشیخ محمد ابن احمد العباس اجازت
 نوشت... بسمله... هو الله الذی لا اله الا هو این جمع اسماء
 ذات است یعنی اوست خدای سزای پرستش که موصوف
 است.

مشترک، ۱۵۸۲/۳، آغاز نسخه ما با آن جدایی دارد.

★ 322 - نستعلیق، فیض عالم پسر قاضی محمد

امین، ۲۴ رجب ۱۳۲۲، ۵۹گ.

[8142, 8143] شرح التعرف لمذهب التصوف

متن از: ابوبکر بن ابی اسحاق محمد بن ابراهیم بن

یعقوب البخاری.

شرح از: ابو ابراهیم اسماعیل بن محمد بن عبدالله

البخاری (دیباچه و کلفون).

در کلفون آمده است: شرح از محمد ابراهیم المستملی

تلمیذ ابو ابراهیم اسماعیل بن محمد.

آغاز: الحمد لله المحتجب بکبریایه عن درک العیون.

ش. قال الشیخ الفقیه ابو ابراهیم اسماعیل بن محمد بن

عبدالله بخاری خدای عزوجل را محتجب شاید گفتن و

محبوب نشاید. مشترک، ۱۳۵۳/۳.

... اما بعد نموده می شود که پیش از انشاء این نامه نامی و افشای این صحیفه گرامی رباعی چند در اثبات وحدة وجود... رباعی: واجب که وجود بخش نو و کهن است... (شرح): درین دو رباعی اشارت است به اتحاد. مشترک، ۹۶۵/۲.

★ 196 - نستعلیق، محمد المدعو بالاکمل، ق ۱۳هـ، عنوان و نشان شنکرف، ۱۶۷گ، در مجموعه شماره دوم، با «رساله تحقیق مذهب الصوفیة و المتکلمین» به عربی.

[8145] شرح سیر العباد الی المعاد

متن از: حکیم ستانی غزنوی.
نام شارح نامعلوم.
در دیباچه می گوید که این شارح بنا به اشاره حاجی بیگ بن جلال الحق و الدین یول قتلغ نوشته است.
آغاز: الحمد لله... بدان الهمک الله طریق الرشاد و ارشادک رفیق السداد که نفس ناطقه را که حقیقت انسانیت باصطلاح شرع نفس مطمئنه و کلمه طیبه خوانند...
مرحبا ای برید سلطان وش

نعت از آب و تاجت از آتش
★ $\frac{6}{4}$ - نستعلیق خوش، ق ۱۱ - ۱۲هـ، در مجموعه شماره یکم.

[8146] شرح قصیده خمیره غوثیه

متن از: شیخ عبدالقادر جیلانی (۴۷۰-۵۶۱هـ).
شرح از: ناشناخته.
آغاز: حضرت غوث الاعظم قدس سره چون شخصی خواهد که این حرز را دعوت کند... (پس از چهار برگ) آغاز (قصیده عربی) سقانی الحب الکاسات الوصالی، (شرح) نشانید مرادوستی و عشق خدا کاسه های وصال.
مشترک، ۱۶۲۱/۳ ش 8683 و 8684.

★ 323 - نستعلیق شکسته آمیز، میر سید شاه، ق ۱۲هـ، ۱۲۴گ.

★ 68 - نسخ، ق ۱۰ - ۱۱هـ، متن را به حرف «م» و شرح را به حرف «ش» مشخص کرده است و این حرف ها را به شنکرف نوشته است، مجدول طلائی، ۲۹۷گ. با یادداشت های زیر:

۱. «این کتاب مستطاب مبارک مبرک که به مطالعه حضرت خود حضرت خواجه محمد باقی بالله قدس الله سره در آمده و از خدمت ایشان و از کتابخانه آن حضرت به اولاد امجاد رسیده. شبی در واقعه حضرت معظم الیه دید که این رساله در... حضرت میان محمد معصوم قدس سره با کتاب دیگر دادند. بعد چند روز این کتاب مستغنی الالقباب به فقیر الحقیر تراب اقدام اهل الله... بعد از وصال حضرت ایشان قدس سره... باین فقیر رسید». به خط مبارک خواجه خورد پسر حضرت [باقی بالله].

۲. تم انتقل بطریق العوض من کتاب نقد النصوص الذی هو شرح الشرح فصوص الحکم من تصانیف حضرت مولوی الجامی قدس سره السامی باضعف عبادالله المفتقر الی الله الودود خواجه صادق ابن خواجه عیبده الله العلوی نسبا و الحنفی مذهباً و النقش بندی طریقه.

۳. للفقیر عالم بن السید سلطان محمد، ذی القعدة ۱۱۳۱هـ مع مهر «المحمد مظفر».

★ $\frac{75}{3}$ - نستعلیق، میرزا کامل بن قاضی ملک شریف سمرقندی، ربیع الثانی ۱۲۳۵هـ، ۲۹۰گ، در آغاز فهرست مطالب آمده است و نویسنده آن را فهرس «نورالمردین» نوشته است.
آغاز این نسخه: الحمد لله القاهر القوی الملک الغنی الأول الازلی.

[8144] شرح رباعیات جامی

متن و شرح از: عبدالرحمان جامی (۸۱۷-۸۹۸هـ).
آغاز:

حمداً لاله هو بالحمد حقیق

در بحر نوالش همه ذرات غریق

[8147] شمایل الاتقیاء

از: خواجه رکن‌الدین بن عمادالدین دبیر کاشانی (د: ۵۷۳۲/۱۳۳۱م).
مشترک، ۱۶۶۶/۳.

★ 246 - نستعلیق، نور محمد (ولد میان محمد) ۲ صفر ۱۳۲۸هـ، در مجموعه شماره چهارم از برگ ۳۴ تا ۷۴. آغاز: بیان ششم نقل از شمایل الاتقیاء از تصنیف بندگی حضرت شیخ رکن‌الدین دبیر در بیان کیفیت و ماهیت و اوصاف.

[8148] شمس العارفین: مشکل گشای حضورنا

از: حضرت سلطان باهو.

در ۷ «باب».

آغاز: الحمد لله الذي نور قلوب العارفين بالهداية و العرفان و شرح صدور الصادقين.
موزه، ۲۳۷؛ مشترک، ۱۶۶۸/۳.

★ 83 - A - نستعلیق، غلام نبی پسر مولوی محمد اشرف، ۲ ماه ذی‌الحجه ۱۲۷۰هـ، ۲۳۵.

[8149] صبح وصال

از: محمد قمرالدین نوری پاکپتنی ملتانی بن حکیم محمدعلی که این یکی در ۱۲۴۸/۱۸۳۲م وفات یافت. قمرالدین در پاک‌پتن زاده شده. سپس به ملتان رفت. در سال ۱۲۵۳/۱۸۳۸م به حج رفته و در ۱۲۶۶/۱۸۵۰م این رساله را مرتب کرد. نام نگارنده در دیباچه و نام کتاب در درون نسخه و در خاتمه آمده است. به نثر آمیخته به نظم. به پیروی خواجه عبدالله انصاری هروی.

آغاز: الهی به حرمت آن معجزه که قمر را کرده قربان. مشترک، ۱۶۷۴/۳ همین نسخه.

★ 28 - شکسته زیبا، به خط مؤلف، ۷ ذیحجه ۱۲۶۷/۱۹ اسوج ۱۹۰۸ بکرمی در ملتان، ۳۳ص. در مجموعه پس از کلمات خواجه عبدالله انصاری.

[8150] طرب المجالس

از: امیر حسینی هروی. همان نگارنده: نزهة الارواح. آغاز: حمد و ثناء مر خدای را جل جلاله و عم نواله آن صائعی که ذره خاک کثیف.
مشترک، ۱۶۸۱/۳.

★ 69 - A - نستعلیق، ق ۱۲، مجدول، ۵۰۳ص.

[8151] طبیبات للطیبین، رساله

از: میر محمد حسینی سمرقندی نقشبندی حنفی (دیباچه).

آغاز: الحمد لله الذي له ما في السموات وما في الأرض و له الحمد... اما بعد احقر عباد الله الاحد... میر محمد حسینی نسباً و السمرقندی موطناً... مشهود رای از باب فطانت و اصحاب دیانت.

★ $\frac{19}{22-3}$ - نستعلیق، ق ۱۲ - ۱۳، ۴۴گ.

[8152] عین الفقر

از: حضرت سلطان باهو.

در ۱۰۵۵/۱۶۴۵م نگاشته است.

آغاز: الحمد لله رب العالمین لم یزل و لا یزال.

مشترک، ۱۷۱۰/۳.

★ 25 - نستعلیق، عبدالحکیم ولد مولوی غلام محمد ولد میان بیاره، سکنه موضع خانپور، وقت ظهر به روز چهارشنبه ۷ رمضان ۱۲۴۸هـ، عنوان‌ها سرخ، مجدول، ۹۳گ.

[8153] فتح الاسرار

از: نورالله قادری الجشتی الکلانوری لاهوری.

تألیف در پنج «فصل» در ۱۱۴۷هـ. مؤلف در ابتدا حال مرید محمد رضاء قادری چشتی نقشبندی دهلوی بود.

آغاز:

بسم آن که او نامی ندارد

به هر نامی که خوانی سر برآرد

مشترک، ۱۷۲۳/۳.

فوائد اسماء الحسنی: شرح اسماء الحسنی

[8157, 8156] فوائد الفوائد

از: خواجه نجم الحسن امیر حسن علاء سجزی.
ملفوظات خواجه نظام‌الدین اولیاء دهلوی است.
آغاز: این جواهر غیبی و زواهر لاریبی.
مشترک، ۱۷۶۹/۳.

★ 81 - نستعلیق خوش، فقیر خدا بخش ۲۷ شوال
۱۳۰۷هـ، عنوان‌ها سرخ، مسجدول طلای، جلد
بسیار زیبا، روی صفحه اول آیه قرآن «الا ان اولیاء
الله لا خوف علیهم و لاهم یحزنون» به خط نسخ
خیلی خوش به طلا نوشته شده است. صفحه اول و
دوم منقش طلای، ۲۲۲گ.

★ 32 - نستعلیق پخته، ۲۲ ذی الحجه ۲۳ جلوس
(۵) به روز سه شنبه به وقت ظهر، عنوان‌ها
شنگرف، ۱۴۳گ.

[8158] قلوب العارفين

از: ناشناخته

آغاز: الحمد لله الذي اليس قلوب العارفين نام
نهاده‌اند، از این کتاب بهره کامل و ثمره شامل برد روی
نماید از دون حق تعالی بیزار گردد. [چنین است عبارات،
مغشوش].

★ A - 50 - نستعلیق شکسته‌آمیز خوش، ق ۱۳هـ،
در مجموعه شماره دوم برگ ۳۱ - ۴۰.

[8159] کتاب عرفانی

کتابی است ناقص الطرفین ناشناخته شامل «باب»ها،
که از کتاب‌های ترغیب الصلوة، شرح امداد، بستان
الریاحین، طوابع الشموس و بستان العارفين و جز آن‌ها در
ضمن مأخذ ذکر کرده است.

باب‌ها: ۳. در معرفت نفس ۴. در بیان عشق ۵. در
بیان احتیاج به شیخ در تربیت انسان و سلوک راه ۶. در
بیان مقام شیخی و شرایط و صفات ۷. شرایط و صفات
مرید و آداب آن ۸. در بیان ذکر حق سبحانه ۹. در بیان

★ 95 - نستعلیق، ۷ ربیع‌الاول ۱۱۴۶هـ، برای
خاطر میردرویش محمدن الذی هو جامع الاوصاف
و الکلمات الدینیة، عنوان‌ها شنگرف، ۱۴۲گ.

[8154] فقرات

از: خواجه عیبدالله احرار نقشبندی (۸۰۶-۸۹۵هـ/
۱۴۰۲-۱۴۹۰م).
آغاز: الهی خداوند اعزت آن که به فردانیت ذات
متفردی و بوجدانیت صفات متصفی استحقاق عبادت و
عبودیت.
مشترک، ۱۷۴۷/۳.

★ $\frac{70}{3}$ - نستعلیق، کریم‌بخش، ۲۴ شوال (۱۳۱۳ق)،
مجدول، عنوان‌ها شنگرف، ۶۴گ.

ترقیمه: تم کتاب المستطاب المسمی بالفقرات من
کلام مولانا حجة الابرار حضرت خواجه عیبدالله
احرار قدسنا الله بصره الاقدس و وفقنا المتابعة
بطريقة اهل الحق و اليقين و هداانا على متابعة شرع
سید المرسلین و حشرنا من متابعه يوم الدين يوم
الاربعاء عشرين من الشوال المكرم الذي هو من
شهور السنة الثالثة من العشرة العاشر من المائة الثالث
عشرة من هجرة سيد الحرمين الشريقين و امام
القبليتين و رسول الثقيلين عليه و على آله و اصحابه
و اشياعه افضل الصلوات و اكمل التحيات من يد
الفقير الى رب العرش كريم بخش ستر الله عيوبه و
غفر ذنوبه....

[8155] فقرنامه: آداب درویشی

از: ناشناخته.

آغاز: روایت رسول صلی الله علیه و آله و سلم فرمود
هر که درویشی که چهار کلمه و چهار مقام خیر ندارد او
مناقق است و لباس درویشی بر وی حرام است.
موزه، ۲۴۹؛ مشترک، ۱۷۵۸/۳ به شماره ۹۴۷۴.

★ 297 - نستعلیق، محمد بخش نجار، ۶گ، قطع
جیبی، در آخر نسخه شجره منظوم سلسله قادریه
عالیه.

آغاز: ربنا آتنا من لدنک رحمة و هیء لنا من امرنا
رشدأ. الحمد لله الذي كشف الاولياء بواطن ملکوته.
مشترک، ۱۷۹۵/۳.

★ 38 - نستعلیق، ق ۱۳، ۱۰۲ گ.

★ 77 - نستعلیق خوش، روز دوشنبه، ربیع‌الاول
۷۶۱ هـ، چنین است در نسخه، اما وضع نسخه
قدامت را تأیید نمی‌کند. ۲۴۰ گ، مجدول، کمند
بندی.

★ B - 23 - نستعلیق معمولی، ق ۱۳، ۱۶۳ گ.
آغاز این نسخه: الحمد لله الذي مَنَّ علی كافة
المؤمنین... قال علی بن عثمان. یا یادداشت ملکیت
عظیم‌الدین ابن میان نجیب‌الله ابن شیخ شاه مراد
لعلپوری.

[8165] کشکول کلیمی

از: حضرت شاه کلیم الله جهان‌آبادی.
آغاز: الحمد منه به الیه و الصلوة علی من لیدیه علیه
کشکولی که لقماتش لطیفه ربانیه را قوت بخشد و نفس
ناطقه را قوت دهد.
مشترک، ۱۸۰۰/۳.

★ 185 - نستعلیق، ۹ محرم الحرام ۱۳۰۵ هـ، به
روز چهارشنبه، ۴۵ گ با یادداشت مطالعه سید
شریف احمد شرافت نوشاهی مورخ ۵ جمادی
الاولی ۱۴۰۰ هـ با امضای آن.

[8166] کلمات خواجه عبدالله: مناجات خواجه عبدالله

از: خواجه عبدالله انصاری هروی (د: ۴۸۱ هـ/
۱۰۸۹ م).

آغاز: هو الاول و الآخر هو الظاهر و الباطن... ای
زدرت بیدلان را بوی درمان آمده.
مشترک، ۲۴۱۱/۴.

★ 28 - شکسته خوش، محمد قمرالدین نوری
پاکیتی، ۱۲۶۷ هـ، ۷۹ ص.

کیفیت ذکر گفتن و شرایط و آداب آن ۱۰. در بیان احتیاج
مرید ۱۱. در بیان عزلت و خلوت ۱۵. در آمدن به اربعین و
کیفیت آن ۲۳. در بیان سماع.

★ 249 - نستعلیق، ق ۱۳، عنوان‌ها شنگرف،
۴۲۲ گ. آغاز (افتاده):... و بعد از مدتی از آن توبه
کرد و بخدای تعالی جارست و باعمال صالحه
مشغول گشت.

[8166] کشف الحقایق

از: عزیز نفی.
در جمادی الاولی ۶۸۰ هـ به انجام رسانده است.
مشترک، ۱۷۹۲/۳.

★ 71 - A - نستعلیق، ۸۲۰ هـ، آغاز (افتاده): در
چهارصد پاره دفتر از صفار و کبار جمع کرده‌ام.
۷۵ گ.

[8161] کشف القلوب

از: شیخ شهاب قدس سره (ترقیمه).
نام کتاب در ترقیمه و دیباچه آمده است.
آغاز: العذر عند کرام الناس مقبول.
سهو و خطای بنده گرت نیست اعتبار
معنی عفو مرحمت کردگار چیست
مستور و مست هر دو چو از یک قبیله‌اند
ما دل به عشوه که دهیم اختیار چیست
ای معرزان یا درایت و روایت و ای مقویان دین
حمایت از احتساب... رساله کشف القلوب بخود پسندی و
خود بینی لا یعنی بسا معنی منسوب مطالب صوری و
معنوی.

★ 178 - نستعلیق، جوهر مرید کمترین از مرید
مریدان آن حضرت، یکم ربیع‌الاول ۱۰۹۷ هـ،
محتی، ۱۸ گ، در مجموعه شماره دوم.

[8164, 8163, 8162] کشف المحجوب

از: حضرت سید علی هجویری معروف به داتا
گنج‌بخش.

... اما بعد بر رأی منیر محققان آگاه و مدققان صاحب
انتباه...

انجام:

چو شد شگفته دل از لسمه لوانح آن
چنانکه غنچه گشاید زلف باغ بهار
به نوک کلک بیان بهر نام و تاریخش

دبیر عقل رقم زد «مکاشفات الاسرار»
۹۳۳ هـ

★ 179 - نستعلیق شکسته آمیز، طالب بخش در
مدرسه استاد خود موسوی محمد کامل ملتانی، در
شهر بهاولپور، روز شنبه ۱۰ ماه رجب ۱۲۳۶ هـ،
۳۸ گ. در آغاز این رساله سه برگ نقل از رساله
«اثبات الاحدیة» از شیخ امان یانی بی.

[8173] مرآة المحققین

از: ناشناخته.

آغاز: الحمد لله على نعمایه الشاملة و على الآيه
الكاملة.

مشترک، ۱۸۹۶/۳.

★ 61 - A - نستعلیق خوش، ق ۱۳، ۱۹ گ.

[8174] مراد العارفين

از: صوفی الله یار بن الله قلی نقشبندی.

آغاز: الحمد لله الذي اوجب الاضحية على أهلها من
المؤمنين والمؤمنات و عنها عبادة شريفة في أيام المعلوم.

مشترک، ۱۹۰۵/۳.

★ 91 - نستعلیق، نیاز قل، ليله يوم الاحد، ماه
رجب المرجب ۱۱۸۳ هـ، ۲۳۳ گ.

[8175] مراقبات

از: محمدحسین بن امام محمد رضا نقشبندی مجددی
نوحانی ناگوری.

آغاز: حامداً و مصلياً. بدان که این فقیر محمد حسین
بن امام المشایخ مولانا فقیر صاحب شیخ امام محمد رضا.
مشترک، ۱۹۰۶/۳ همین نسخه.

[8167] گنج نامه

از: خواجه عبدالله انصاری هروی (د: ۴۸۱/۵۸۹ م).
آغاز: حمد بیحد الهی را و ثنای بیعد پادشاهی راکه
برداشت از دیده دل ها رمد.
مشترک، ۱۸۳۱/۳.

★ $\frac{10}{22-3-94}$ - نستعلیق، عبدالرحمان ابن ملا خلیل
گازرگاهی، یوم پنجشنبه، ۱۵ جمادی الاول
۱۱۲۸ هـ، مجدول، ۶۶۶ ص.

[8171-8168] لوابیح

از: عبدالرحمان جامی (۸۱۷-۸۹۸ هـ).
آغاز: لا احصى ثناء عليك.
موزه: ۲۶۲؛ مشترک، ۱۸۵۲/۳.

★ 23 - نستعلیق خوش، کرامت الله حسب
فرمایش خان صاحب برهان خان جیو، ۱۶ شوال
۱۱۸۳ هـ، به روز چهارشنبه در مقام پیلی بهیت،
عنوانها سرخ، ۱۹ گ.

★ $\frac{114}{3}$ - نستعلیق زیبا، ۱۰ محرم ۱۲۶۳ هـ، ۲۷ گ،
سپس از رساله ای به زبان عربی درباره وحدت
وجود و وحدت شهود، به خامه همین کاتب، شامل
چهار صفحه.

★ 204 - نستعلیق ۱۶ محرم ۱۳۰۵ هـ، سه روز
منگل [سهشنبه]، ۲۲ گ، با مهر «محکم الدین».
★ 259 - نستعلیق، ق ۱۳، ۵۶ ص به مهر «سید
علی رضا ۱۲۸۰».

[8172] مکاشفات الاسرار: شرح لوابیح جامی

از: عبدالله المهدی الحسینی الکرمانی.
در ۹۳۴ هـ (= مکاشفات الاسرار) نگاشته است.
مشترک، ۱۸۶۰/۳، نام مؤلف «عبدالمهتدی
الحسینی الکرمانی».

آغاز:

ای لاته جمالته از عالم غیب با شوق و طرب
برده ز دل اهل طلب ریب بی رنج و تعب

[8181] مغفرت الامان

نام نگارنده در خاتمه چنین آمده است:

نام بنده گر برآید بر زبان کلک دوست

از جناب حضرت شام بس است این ملتس شامل «فصل»ها است. ۱. در بیان حلقه حق و مطلبی دیگر. ۲. در بیان حقیقت حق ذکر قلبی که به عرفان پیوندد. ۳. در بیان شریعت و طریقت. ۴. ذکر جهر و قلبی. ۵. صفت سالکان جهری و قلبی. ۶. در بیان طالب. ۷. در بیان طالب صادق سست معنی. ۸. در بیان عابدان خودبین. ۹. در بیان رحمت بیکران حق. ۱۰. شناختن خلاصه احسان حق سبحانه و تعالی. ۱۵. در بیان شروع شرط نماز. آغاز:

هر که بر کرم حق اعتماد کند

رحمت بسر مقصد امید کند

اضعف‌ترین بندگان امیدوار مغفرت پروردگار غفار.

★ 210 - نستعلیق، ق ۵۱۳، عنوان و نشان‌ها

شنگرف، ص ۱ - ۴۴ در مجموعه.

[8182] مفتاح الدقایق

از: خواجه عبدالله برکات (ترقیمه) ملقب به حاجی

بهادر نقشبندی کوهاتی (۱۶ رجب ۹۸۹ - ۱۰۹۹ هـ / ۱۵۸۱ - ۱۶۸۷ م).

آغاز: الحمد لله رب العالمین بی نهایت مهدی هادیان و فضل ضلایات اوست... بدان که الف و میم باعتبار معنی یک است و مقصود هر دو حرف یکی است.

مشترک، ۱۹۶۱/۳.

★ 11 - نستعلیق، محمد حلیم، برای پاس خاطر

والدجسی آخوند پنجو مسمی به صاحبزاده

احمدالدین، به روز جمعه در قریه غراهکه، ق ۵۱۳،

مجدول، عنوان‌ها شنگرف، ۱۸ گ.

[8183] مفتاح فتوح - شرح فتوح الغیب

از: شیخ عبدالحق محدث دهلوی.

در ۱۰۲۳ هـ (= مفتاح فتوح) نگاشته است. شرح فتوح

★ 194 - نستعلیق، ق ۵۱۳، در مجموعه شماره

دوم، ۲۳ ص، قطع جیبی.

[8177, 8178] موج البحرین و جامع الطریقین

از: شیخ عبدالحق محدث دهلوی.

آغاز: الحمد لله... اما بعد... عبدالحق ابن سیف‌الدین الدهلوی قادری این رساله ایست مسمی به موج البحرین و جامع الطریقین.

موزه، ۲۶۷؛ مشترک، ۱۹۰۸/۳.

★ 124 - نستعلیق، ملک حیدر، ق ۵۱۳، ۳۹ گ،

در مجموعه رساله آخر.

★ 182 - نستعلیق، گل حسن ولد نوراحمد ابن

قادر بخش قوم صباغ، ۸ جمادی الثانی ۱۳۰۳ هـ،

۴۳ ص.

[8178] موقع کلیمی

از: شاه کلیم الله جهان‌آبادی.

آغاز: یا کل کل کل بک الکل و منک الکل و الیک الکل

صل علی... اما بعد این هر فائده که مسطور درین اوراق است.

مشترک، ۱۹۱۳/۳.

★ 184 - نستعلیق، ۲ ذیحجه ۱۳۰۳ هـ، به روز

یکشنبه، ۱۴۲ ص.

[8180, 8179] معرفت الله، رساله

از: نورالله بن حافظ احمد حسن.

در ۷ «فصل» نگاشته است.

آغاز: الحمد لله... اما بعد بدان ارشدک الله تعالی فی

الدارین این رساله ایست معرفت الله در بیان اسرار الله از گفتار...

مشترک، ۱۹۵۲/۳.

★ 246 - نستعلیق، نورمحمد ابن میان محمد ولد

میان عظیم، ۱۳۲۸ هـ، در مجموعه شماره یکم،

۴۴ ص.

★ 81 - A - نستعلیق خوش، ق ۵۱۳، ۹ گ.

★ 186 - نستعلیق، ۲۸ صفر ۱۲۰۴هـ، در مجموعه پس از ثمرات الحیات از ص ۸۹ تا ۱۰۰.

[8188] مکتوبات منیری: مکتوبات صدی

از: شرف‌الدین احمد یحیی منیری (د: ۷۸۲هـ).
 آغاز: سپاس بی پایان و ستایش فراوان مر حضرت پاک خداوندی را که دل‌های عاشقان را به انوار.
 موزه، ۲۷۵؛ مشترک، ۲۰۱۱/۳.

★ A - 55 - نستعلیق، ق ۱۳هـ، سرلوح، مجدول، ۵۷۰ ص.

[8189] مکتوب خواجه معین‌الدین چشتی

آغاز: مکتوب حضرت خواجه معین‌الدین چشتی که به حضرت خواجه قطب‌الدین بختیار کاکي نوشتند. آغاز: دوست همراز اهل یقین برادرم خواجه قطب‌الدین دهلوی.
 مشترک، ۱۹۸۳/۳.

★ 39 - نستعلیق، ق ۱۳هـ، ۸گ، پس از رقعات کلیم الله.

[8190] مکتوبات عبدالحکیم

از: همان کسی که ملفوظات مولانا عبدالحکیم را نیز جمع کرده است.
 در خاتمه می‌گوید: آنچه مولانا عبدالحکیم از میان عبدالفقور پیشاوری کسب کرده است، ... آنچه از سید لعل بن قاسم کسب کرده است.
 آغاز: الحمد لله... بدان که ای طالب اگر چنانچه طالب به صدق دل پیش مرشد بیاید.
 مشترک، ۲۰۲۰/۳.

★ 318 - نستعلیق خفی، ق ۱۱هـ، مجدول، ۱۷گ.

[8191] ملفوظات حضرت شیخ علاء الحق والدین

★ 75 - نستعلیق، روز عید رمضان المبارک ۴۹ (۵) ق ۱۲هـ، ۱۱۶گ. آغاز (افتاده): در ملا رعایت آداب سلطنت ادا می‌نمودم و در خلا... بودم و پیش از ملک شش سال.

الغیب شیخ عبدالقادر جیلانی است. در آن می‌سراید:

این شرح که مفتاح فتوح الغیب است

از غیب است این، ازان بری از عیب است
 مفتاح فتوح نام و تاریخ افتاد
 در خاطر آن که مظهر لاریب است
 (خاتمه)

موزه، ۲۴۴.

★ A - 52 - نستعلیق خوش، ق ۱۲هـ عناوین و نشان‌ها شنگرف، شماره یکم در مجموعه ص ۱ - ۲۱۸. آغاز (یک صفحه از دیباجه افتاده): و جن و انس و حیوانات و نباتات و جمادات و افراد انسانی که هر یک عالمیست.

مکاشفات رضوی: شرح مثنوی معنوی در بخش منظومه

[8184, 8185, 8186] مکتوبات امام ربانی

مکتوبات احمد سرهندی المعروف مجدد الف ثانی.
 موزه، ۲۷۳؛ مشترک، ۲۰۰۱/۳.

★ 106 - نستعلیق، محمد مصوم، ۴ شوال ۱۱۰۷هـ، مطابق ۴۱ جلوس عالمگیر، عنوان‌ها شنگرف، دفتر دوم، ۱۶۹گ.

★ 178 - نستعلیق، ق ۱۳هـ، شماره یکم در مجموعه، ۶۰گ. آغاز (دفتر اول): الحمد لله رب العالمین اضاف ما حمده جمیع خلقه و کما یحب ربنا و یرضی.

★ B - 33 - نستعلیق، ق ۱۳هـ، عنوان‌ها شنگرف، ۹۶گ، ناقص الطرفین، دارای مکتوب ۲۴ تا ۱۲۲. آغاز (افتاده): یرتو تجلی آفتاب است و استعداد نفس تجلی آفتاب نیست.

مکتوبات صدی: مکتوبات منیری

[8187] مکتوبات غوث الاعظم

جسماً ۱۱ مکتوب از شیخ عبدالقادر جیلانی، گردآوری شیخ علی متقی (د: ۹۷۵هـ). مشترک، ۱۹۹۳/۳.

ملفوظات علاءالدوله سمنانی: چهل مجلس

[8192، 8193] نافع السالکین

ملفوظات حضرت خواجه محمد سلیمان تونسوی (د):
۱۲۶۷هـ)، گردآوری امام‌الدین بن میان تاج محمود ابن
حافظ شرف‌الدین متوطن شاه اعظم.

آغاز: الحمد لله... بعد از این می‌گوید فقیر حقیر امام
الدین.

مشترک، ۲۰۵۲/۳.

★ ۳/۴ - نستعلیق، محمد بخش متوطن سنگهر علاقه
دیره غازی خان، ساکن و مولدش شهر تونسه
شریف، از مریدان و فدویان حضرت خواجه محمد
سلیمان قدس سره العزیز، ۱۲۸۸هـ، ۱۴۷گ. ۲۱
سال پس از مرگ صاحب ملفوظات نوشته شده،
نسخه مهم.

★ 195 - نستعلیق تحریر آمیز، گل حسن بن میان
نور احمد قوم صباغ، ۳۰ جمادی الثانی ۱۳۰۹هـ،
۲۲۶ص.

[8197-8194] نزهة الارواح

از: امیر حسینی هروی.

در سال ۷۱۱/۱۵۰۶-۱۵۰۵م نگاشته است.

آغاز: الحمد لله رب العالمین علی کل حال و فی کل
حال... بتوفیقش چو روشن دیدم آواز.
مشترک، ۲۰۵۶/۳؛ موزه، ۲۷۹.

★ 27 - B - نستعلیق خوش، صادق، ۲۱ ذیقعدہ
۱۱۵۱هـ، سسرلوح، مجدول طلایی، کمنبدی،
۱۳۲گ.

★ 260 - نستعلیق خوش، ق ۱۲هـ، عنوان‌ها
شنگرف، ۱۳۰گ.

★ 96 - نستعلیق پخته، قریان محمد بدخشانی، یوم
القطر ۱۲۱۱هـ، در بلده یارکند، مجدول، عنوان‌ها
شنگرف، ۲۸۸گ. در آخر نسخه دو قطعه به
صنعت مربع، با مهرهای: «اسحاق خان ابن ابراهیم
خان».

★ 188 - نستعلیق غلام نبی پسر مولوی محمد
اشرف سکنه بهاولپور، عنوان و نشان‌ها شنگرف در
مجموعه ص ۱ - ۱۵۸. کتاب نسخه در ترقیمه
خود نام مؤلف را شیخ صدرالدین ولد شیخ کبیر
بهاء‌الدین زکریا ملتانی نوشته است.
★ 48 - A - نستعلیق خوش، ق ۱۳هـ، ۶۰گ.

[8198] نشاط العشق

از: عبدالله بن حسن بن علی مکی حسینی جیلانی.
آغاز: سپاس و ستایش مر آن واجب الوجودی را که
احدیت را در وحدت منزوی و مستولی و مقسوی گردانیده.
مشترک، ۲۰۶۷/۳.

★ 52 - A - نستعلیق خوش، ق ۱۲هـ، شماره دوم
در مجموعه ۲۱۸ - ۲۳۸.

[8199] نور وحدت

منسوب به شیخ نصیرالدین چراغ دهلوی (ترقیمه).
در ترقیمه آمده است که برای مرید صادق از همه فایق
سید محمد گیسو دراز نگاشته است.

آغاز: الحمد لله... که حقیقت از آفتاب روشن تر است و
جمال وحدت از مرآت کثرت به همه حال در نظر.
مشترک، ۲۰۸۳/۳ همین نسخه.

★ 29 - نستعلیق، خدابخش، ۲۹ رمضان ۱۲۸۰هـ،
۳۲ص. در آخر نسخه نظم فارسی درج است.
آغاز:

ز شر نفس اماره نگاهم‌دار یا الله
هوای غیر خود کلی ز من بردار یا الله
مقطع:

شکسته دل همی نال‌دبدرگامت نصیرالدین
برو رحمت فراوان کن کرم بسیار یا الله

[8200] وجودیه

از حضرت شاه بدیع‌الدین زنده شاه مدار.
آغاز: بعد از حمد الهی و نعمت رسالت پناهی این رساله
وجودیه از حضرت شاه بدیع‌الدین...

آغاز: الحمد لله المحمود بجمع الاوصاف و الاسماء
الممدوح بانواع الكرم و النعماء... باب الالف: ا - آلاء شجرة
الواحدة.

★ $\frac{102}{3}$ - نسخ خوش، ق ۱۱ - ۱۲ هـ، ۲۱۲ گ، با
مهر «احمد یار ۱۱۳۷ هـ».

[8205] طبع گشایش

نصاب اردو - فارسی است.

آغاز:

گویم بیعد حمد خدا را

رزق دهنده بسید پا را

بسعد از حمد، درود الوف

از پی طفلان چند حروف

کردهم انشاء نفع عمیم

دارم چشم دعاء تمیم

«طبع گشایش» کردم نام

زین غم خوردم دارم کام

...

واحد ایک پالن هار

جن و انس کا مرجن هار

★ B - 36 - نستعلیق، ق ۱۳، ۴۲ ص.

[8206] فرهنگ رشیدی

از: عبدالرشید بن عبدالغفور حسینی مدنی تنوی (د):
۱۰۷۷ هـ.

آغاز: ستایشی که آرایش سرنامہ سخن و پیرایش
دیباچه هر نو و کهن.

مشترک، ۲۰۸/۱۴.

★ $\frac{67}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۲ هـ، واژه‌ها شنگرف،

۴۶۵ گ، از آخر یک برگ افتاده، از واژه «یون»

ختم می‌شود، با مهر «عبدالخالق ۱۱۱۸ هـ» و با

یسادداشت خریداری و ملکیت کتاب مورخ

۱۲۹۹ هـ، نسخه خوب و پاکیزه است.

★ 315 - نستعلیق، اشرف علی، ذیقعدہ ۱۲۶۱ هـ /
نوامبر ۱۸۴۵ م، شماره سوم در مجموعه، ۲۳۰ گ.

[8201] وجودیه

منسوب به خواجه معین‌الدین چشتی.

در دانستن حقیقت وجود. باب اول در دانستن رگها.

مشترک، ۲۱۰/۳.

★ 315 - نستعلیق، اشرف علی، ذیقعدہ ۱۲۶۱ هـ /
۱۸۴۵ م، در مجموعه ص ۱۵۸ - ۱۶۷.

[8202] وحدت وجود

از عبدالله لیبیب بن عبدالحکیم سیالکوتی (د): ۱۰۹۳ هـ /
۱۶۸۲ هـ.

آغاز: هذا منک نحوکن من الله العزیز... چون در
خاطر قدسی مناظر خلیفه الله فی الآفاق.

مشترک، ۲۱۰۵/۳.

★ 194 - نستعلیق، ق ۱۳ هـ، شماره ۳ در مجموعه.

۳۶ ص، قطع جیبی.

[8203] هدایت الاعمی

از فقیر حسین خباز کشمیری (دیباچه).

آغاز: الحمد لله الذى خلق السموات و الارض و جعل
الظلمات و النور الذى اذهب عنان الحزن ان ربنا لغفور
شکور.

موزه، ۲۸۴؛ مشترک، ۲۱۱۳/۳.

★ 71 - نستعلیق خوش، ق ۱۳ هـ، عناوین

شنگرف، ۱۰۸ گ.

◆ فرهنگ نامه‌ها ◆

[8204] تاج الاسامی

نام کتاب در کلفون تاج اسامین نوشته شده است. نام
نگارنده را در نسخه نیافتیم. باب‌ها به ترتیب حروف تهجی.

شطاریان شین اشاره به شد است که هم ذات را به سختی کشد. شا: مختصر شاد است چنانچه گویند شاپاش و شاه در عربی گوسپند را گویند.

[8216-8212] منتخب اللغات شاهجهانی

از: عبدالرشید بن عبدالغفور حسینی مدنی تنوی (د): ۱۰۷۷هـ.

در سال ۱۰۴۶هـ/۱۶۳۶م نگاشته است.

آغاز: ستایش و سپاس مالک الملکی که تذکار آلائی بی احصای و نمایی بی‌منتهايش در تعداد. موزه، ۳۴۵؛ مشترک، ۲۵۸/۱۴.

★ 75 - A - نستعلیق، ۱۱۳۶هـ، ۲۶۵گ، کرم خورده.

★ $\frac{107}{3}$ - نستعلیق، امام‌الدین ابن ملا قلندر ساکن چمکنی، یوم الخمیس، ماه رجب ۱۲۵۷هـ، واژه‌ها شنگرف، ۲۷۱گ، نسخه کامل.

★ 145 - نستعلیق، میر عبدالله ولد میر حسن فی بلده تاش قورغان (اسم قدیم جوزجان من توابع بلخ)، ۱۶ شهر جوزا ۱۲۷۱هـ (۲) واژه‌ها شنگرف، نسخه کامل.

★ $\frac{103}{3}$ - نستعلیق خوش، ق ۱۲هـ، ناقص الآخر از واژه «ناظم»، واژه‌ها شنگرف، ۳۰۵گ.

★ 141 - نستعلیق، محمد صدیق بدخشی به فرمان محمد امان خان، غرة ربیع‌الاول ۱۲۹۲هـ، ۳۳۶گ. آغاز (بدون دیباچه) بعد چنین گوید بنده احقر و ذرة افقر عبدالرشید... این کتابی است در تحقیق بیان لغات کثیره ضروریه، بر حاشیه این نسخه مثنوی گلشن راز از برگ یکم تا برگ ۲۶، به خط نستعلیق مورخ ۱۳ رجب ۱۲۹۶هـ، در آخر این نسخه اوراد فتحیه از میر سید علی همدانی به خط نسخ، ۵گ.

[8219, 8218, 8217] مؤید الفضلا

از: محمد لاد دهلوی.
در سال ۹۲۵هـ تألیف کرد.

[8207] فرهنگ فارسی

از: ناشناخته. ناقص الطرفین.

آغاز: لغت منه قرآء مرد پارسا و قد بقرا ای تنسک و الجمع قرآوان و قرآء ایضا جمع قاری مثل کافر و کفار قرآء بالکسر مثل قرعه.

انجام: فصل الخاء: تخبیس. غنیمت یافتن و جای غنیمت خنابیس بالنون زشت دیدار.

★ 67 - نسخ به دو خامه، ق ۱۰هـ، در آخر نسخه نوشته است: «تمام شد یا آخر الف (کذا) در سنه ۸۶۱هـ در هرات نوشتم»، ۲۹۹گ.

[8209, 8208] فرهنگ فارسی ناشناخته

نسخه‌های زیر یکی نیستند. فرهنگ عربی به فارسی.

★ 34 - A - نستعلیق، ق ۱۳هـ، واژه‌ها و عنوان‌ها شنگرف، ۱۲۰گ، ناقص الطرفین، آغاز: تنمیق النون، ابرون به مد و فتح اول و سکون ثانی و ضم را مد و سکون واو نون ع حی العالم.

★ $\frac{14}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۲ - ۱۳هـ، ۱۴۸گ، ناقص الطرفین، انجام از باب الواو افتاده، آغاز: وابل، باران تند و بزرگ قطره، واقت، استواء اعتماد کننده.

[8211, 8210] کشف اللغات والاصطلاحات

از: شیخ عبدالرحیم بن احمد سور بهاری هندی.

در حدود ۹۵۰هـ/۱۵۴۳م نگاشته است.

آغاز: الحمد لله... اما بعد حمد و صلوة می‌گویند اضعف العباد... که این فقیر اگر چه قابلیت و استعداد.

موزه، ۳۴۰؛ مشترک، ۲۳۰/۱۴.

★ $\frac{118}{3}$ - نستعلیق، واژه‌ها به شنگرف، ق ۱۲هـ، در آغاز سه برگ پاره شده و مرمت شده است. با مهر «بنده اخلاص قلی ۱۱۱۱هـ»، نسخه پاکیزه.

★ $\frac{104}{3}$ - نستعلیق، واژه‌ها شنگرف، ۱۵ ذیقعد، روز سه شنبه، ق ۱۲هـ، در بلده جهانگیر نگر، ۶۸۰گ، قطع بزرگ، آغاز (افتاده از حرف ش): قافیه و به حساب ابجد سیصد باشد و در اصطلاح

★ 321 - نستعلیق، ق ۱۲، عنوان‌ها شنگرف،
۱۰۰گ.

[8222] منافع المبتدی: حل ترکیب: شرح مائة عامل

متن مائة عامل از: ابوبکر عبدالقاهر جرجانی (د):
۴۷۱هـ). گزارش از: شیخ احمد بن فتح محمد قریشی.

آغاز: حمد بیحد مر قادر بیچون را که رفع سماوات و
نصب سیارات به نحوی نموده که عقول فهول و افهام
نحاریر در تصور مثلش مجرور بحرانیست.
مشترک، ۲۵۳۹/۱۳.

★ 32 - B - نستعلیق، امام بخش ولد نور محمد
چمن شاهی، یکم ذیقعدہ ۱۲۹۲هـ، ۹۸گ.

[8223] شرح مائة عامل: عوامل فی النحو

متن از: عبدالقاهر بن عبدالرحمان جرجانی.
آغاز: بعد از حمد نامحدود به آن پادشاه نامحدود و
صلوة بی غایت به آن مرسل از معبود و به آن شمع مجلس
هدایت... این بی بضاعت و فقیر بی استطاعت به خدمت
یاران... قال العوامل فی النحو، بحث. مصنف چرا ترک
اسلوب سابقه بین مصنفین کرده‌اند، زیرا که اسلوب
مصنفین ایراد تحمید است بعد از تسمیه، جواب بر دو وجه.
وجه اول آن که ایراد به تحمید سه قسم است.

گنج بخش، ۱۱۳۵/۳.

★ 149 - نستعلیق، ۱۲۸۲هـ، عنوان و نشان‌ها
شنگرف، شماره ۳ در مجموعه برگ ۳۶۵-۳۹۴.

[8224] شرح صرف بهائی

متن از: بهاء‌الدین عاملی.

گزارش از صدیق محمد.

★ 31 - B - نستعلیق، عمر ولد عبداللطیف،
۱۱۹۰هـ، ۱۲گ.

[8225] [صرف منظوم]

از: ناشناخته.

آغاز: محامد متوافره و مدایح متکاثره مر دادار دانا و
توانگری توانا را.

موزه، ۳۴۶؛ مشترک، ۲۶۷/۱۴.

★ 112 - نستعلیق، غره جمادی الاول ۱۰۵۰هـ،
۳۶۹گ.

[8220] نصاب الصبیان

از: ابو نصر فراهی (د: ۵۶۴۰/۱۲۴۲م).

جامع الصغیر شیبانی را در سال ۶۱۲ یا ۶۱۷هـ نظم
کرده است.

آغاز:

ز بعد حمد و توحید الهی

همی گوید ابونصر فراهی

موزه، ۳۴۷؛ مشترک، ۲۷۵/۱۴.

★ 12 - نستعلیق، ق ۱۲، عنوان‌ها شنگرف،
۷۸گ، با مہرا: «علی رضا» و «الداعی بالخیر سید
شاه ۱۱۳۶هـ».

★ 2 - نستعلیق، عبدالرحیم، یوم الاثنین شهر
رجب المرجب ۱۲۷۱هـ، ۵۹گ.

★ 67 - A - نستعلیق، ق ۱۳، ۵۶گ.

آغاز (افتاده):

اصحاب‌اند یاران آل اهل بیت

که اسلام دین است زیشان بیای

❖ دستور زبان ❖

دستور العمل هانسوی: قواعد فارسی

[8221] شرح زرادتی - نفزک

شرح از محمد مسعود ابن محمد یعقوب.

آغاز: ثنای بی انتهای و محامد خارج از احصای سر
حضرت کارسازی را که تصریف احوال در ماضی و
استقبال و ایسته به امر و تقدیر اوست.
موزه، ۳۶۰.

آغاز:

بعد حمد خدا و نعت نبی

مدح اولاد چهار یار تقی

علم تصریف چند قاعده هست

علم دین را ازین فایده هست

★ $\frac{30}{3}$ - نستعلیق، ۱۱۳۷ ق، ۶ ص، پس از آن

برگ‌های متفرق عربی و فارسی.

عوامل فی النحو: شرح مائة عامل

- شامل مقدمه و ده «باب».
- مقدمه: حساب علم‌یست که دریافت می‌شود از آن بر آوردن مجهولات عددیه.
- باب‌ها:
۱. در حساب صحاح، شامل ۷ فصل.
 ۲. در حساب کسور، شامل مقدمه و ۷ فصل.
 ۳. در استخراج مجهولات.
 ۵. در آنچه تابع مساحت است.
 ۶. در استخراج مجهولات جبر و مقابله، شامل مقدمه و ۵ فصل.

[8226] قواعد فارسی: دستور العمل هانسوی

از: عبدالواسع هانسوی (زنده در ق ۱۱-۱۲ه).

آغاز: رب اغفر و ارحم... این رساله چند ورقی است

معدود و مشتمل بر قواعد و ضوابط.

موزه، ۳۶۷.

★ 115 - نستعلیق، ۱۲۴۱ه، عنوان‌ها شنگرف،

گ.۸۶

[8227] هدایت الصوف

از: نبی بخش.

آغاز: سپاس ستایش نامحدود مر خدای را که

پروردگار عالمیان اوست... اما بعد می‌گوید... خاک پای

بهترین عباد الله نیاز نقش نبی بخش.

مشترک، ۲۶۲۳/۱۳.

★ $\frac{10}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۳ه، در متن وهامش، گ.۶۵.

❖ ریاضی ❖

[8228] مختصر الحساب

از: سید احمد قندهاری.

برای فرزندان امیر عبدالرحمان خان، والی افغانستان

نگاشته است (دیباچه).

مشترک، ۱۹۵/۱ حاشیه و شرح خلاصه الحساب
شیخ بهایی.

★ $\frac{2}{3}$ - نستعلیق خوش، یوم چهارشنبه، ۱۶

ربیع‌الاول ۱۳۱۱ه، عنوان‌ها شنگرف.

[8229] هیئت السیاق

از: غلام رسول معروف به خلیفه.

در حدود ۱۱۹۱ه نگاشته است. شامل دو «فصل».

۱. در بعضی حساب قاعده کلیه و برآورده‌ها و

جنتری‌ها و دیگر قواعد.

۲. در سیاق. و آن مشتمل است بر سه دفتر (۱). دفتر

دیوانی، ۲. بیوتات، ۳. دفتر بخش‌گیری).

آغاز: سپاس افزون از قیاس حساب مر ذات مبدعی

را سزد که نسخه موجودات را به نام نامی و اسم گرمی

نسخه شامله حضرت روح‌الروح.

مشترک، ۲۲۰/۱.

فهرستواره، ۴: ۲۸۳۸ «تاریخ جدید اکبرشاهی».
 ★ 78 - نستعلیق، (عبدالقادر خاندیسی)، ق ۱۲ -
 ۱۳، در مجموعه، برگ ۱ تا ۲۶.

★ بی شماره - نستعلیق شکسته آمیز، ق ۱۳،
 عنوان‌ها شنگرف، ۷۶ گ.

[8232] سی فصل

از: خواجه نصیرالدین طوسی.
 در سال ۵۸/۱۶۶۰م تألیف کرد. در تقویم و
 اصطلاحات و ستاره‌شناسی و سعد و نحس، در ۳۰ فصل.
 آغاز: الحمد لله... این مختصریست در معرفت تقویم و
 کیفیت آنست که استاد الخلیق خواجه نصیرالدین
 طوسی... تألیف کرده است از برای طالبان این علم مشتمل
 بر سی فصل.
 موزه، ۴۸ - مشترک، ۱/۲۸۲.
 ★ 78 - نستعلیق به دو خامه، ۲ جمادی الآخر
 ۱۰۸۱ هـ، ۲۱ گ.

[8233] سراج الارض: بهون دیبک

از: ناشناخته.
 نام کتاب در دیبچه آمده است. نک: آغاز.
 شامل ۳۶ «باب»:
 ۱. در بیان خانه‌های ستارگان،
 ۲. شرف هبوط،
 ۳. در دوستی و دشمنی کواکب،
 ۴. شرف و هبوط رأس به اتفاق منجمان و خانه او به
 قول پدم (پدرم؟) پیر لهو سوره (کذا) صاحب این کتاب،
 ۵. در بیان جایی که ذنب باشد و کیفیت آن،
 ۶. در بیان منسوبات کواکب و رنگ ایشان،
 ۷. در بیان دلایل دوازده خانه،
 ۸. آب هشت کال یعنی در استخراج طاسات گذشته و
 باقی مانده از روز تا وقت سؤال از سایه مقیاسی که آن را به
 هفت قسمت کرده‌اند،
 ۹. در بیان کیفیت طالع وقت و آنچه از او معلوم گردد و
 دانسته شود،
 ۱۰. کره و نُشْت یعنی ضعف و نحوست کواکب، ۱۵.
 در بیان وقت وضع حمل در مدت قریب باشد به ایام وضع

☆ نجوم (ستاره‌شناسی) ☆

[8230] احکام العلانیة من احکام السماویة:

اختیارات علانی

منسوب به فخر رازی. شامل دو مقاله: ۱. در کلیات
 در نه فصل، ۲. در اختیارات در ۸۱ باب.
 فهرستواره، ۴/۲۷۸۴.

★ 78 - نستعلیق، (عبدالقادر خاندیسی)، ق ۱۲ -
 ۱۳، در مجموعه برگ ۲۷ تا ۷۷، عنوان‌ها
 شنگرف. آغاز (از دیبچه افتاده): ایشان در
 کتب‌های خود بی نظم و نثر آورده بودند، آن را به
 ترتیب مرتب کردم و سخنان مکرر بینداختم.

بهون دیبک: سراج الارض

[8231] تاریخ الهی، رساله در بیان...

از: عبدالمجید بن محمد قطب‌الدین.
 به روزگار اکبر پادشاه نگاشته است.
 در آن می‌سراید:
 خسرو دور زمان اکبر شاه جهان
 که باوصاف جلالش نرسد وهم و گمان
 شامل چهار فصل و خاتمه. هر فصل در چند مقاله:
 فصل‌ها:
 ۱- در بیان همه عالم سفلی.
 ۲- در بیان هیئت عالم علوی.
 ۳- در بیان تاریخ و ماه و سال.
 ۴- در بیان اختیارات بعضی احکام نجوم.
 آغاز: حمد بسیار و ثنای بی‌شمار درگاه پارگاه پادشاه
 شاهنشاهی که بساط بسیط زمین با فسحت و وسعت را
 فرش قدرت بر کمال و آراسته.

آغاز: الحمد لله... صفت شمس و این عمل از سعد زمان است که خود را به علم مشهور کرده بود.

★ 104 - A - نستعلیق، ق ۱۳، عنوان‌ها شنگرف، ۹۲ ص.

حمل یعنی در ماه نهم و یا دهم کدام روز و چند آن ماه بچه تولد شود.

۲۰. در بیان بهادا انت کت کره بجاتا یعنی احکام بودن ستارگان در آخر خانه از خانه‌های دوازده گانه.

۳۰. در بیان کیفیت کشتی و احوال زحمتی و خلاصی محبوس.

طبیعیات

۳۶. در بیان کره‌بھی اَشْمَنْ کِهْوُشْت یعنی زن حامله سؤال کند از حمل خویش که من پسر خواهم زاد یا دختر. والله اعلم.

[8235] جواهر نامه

از: ناشناخته.

شامل ۱۲ «باب».

آغاز: الحمد لله... اما بعد این رساله ایست منتخب از جواهر نامه اصله مشتمل بر دوازده باب است.

موزه، ۵۸.

★ 148 - نستعلیق، ماه ربیع الثانی ۱۲۸۱ هـ، در مجموعه ص ۲۴۷ تا ۲۸۱.

آغاز: بدان که مصنف این کتاب بعد پرستیدن فرشته که غلو بدو منسوب است و نور او محوکننده ظلمت جهلست چنین می‌گوید که این کتاب را در احکام دلایل نجوم به سبب نفع عامه تصنیف کردم و خلاصه اصول و فروع این قسم را بر سبیل ایجاز و اختصار در صد و شصت انشورلوک یعنی بیت منسلک گردانیدم و بنای این مختصر بر سی شش ادهیای یعنی باب کردم و نام این کتاب بهون دیبک یعنی «سراج الارض» نهادم تا طالب زودتر بر سر مقصود رسد.

[8236] جواهر نامه: تنسوقنامه ایلخانی

از: خواجه نصیرالدین طوسی.

نام کتاب در مقدمه تنسوقنامه ایلخانی و در خاتمه و ترقیمه جواهر نامه آمده است. در مقدمه می‌نویسد: «سبب تحریر این کتاب آنست که از پادشاه جهان بعد از آن که بنده کمینه را در سلک دیگر بندگان درگاه جهان پناه آورده بود، فرمان رسید که در شرح حال جواهر و معدن و قیمت و خاصیت هر یک و دیگر تنسوقنامه طرایفها و چیزهای غریب آنچه ترا معلوم است».

شامل چهار «باب».

۱. در جواهر و دیگر سنگ پاره‌های کانی.
 ۲. و درین باب ده جنس آورده شود، اول روغن بلسان.
 ۳. در عطرها و درین باب هشت چیز آورده.
 ۴. در احوال ذکر.
- آغاز: منت خدای تعالی را که همه جهان از آفتاب برآمد تا آفتاب فرو شد.

در منابع در دسترس نامی از این کتاب پیدا نشد.

★ 78 - نستعلیق، عبدالقادر خاندیسی، ۲۲ محرم ۱۱۸۸ (۲)، ق ۱۲ - ۱۳، در مجموعه، برگ ۷۸ تا ۱۰۳.

کیمیا

[8234] رساله اکسیر

نام نگارنده و نام کتاب در دیباچه نیامده است. با عنوان‌های: صفت عمل شمس، آغاز عمل مذکور، عمل قمری، تکلیس، در بیان زعفران الحدید گوید، عمل فولاد... (پس از آن): باب چهارم در بیان گیاهی کیمیابندی، طریق خلاص کردن طلا از مس، باب پنجم در بیان اشکال مجامعت، باب ششم در بیان چیزها که مجامعت را قوت دهد.

★ A - 30 - نستعلیق خوش، ۱۱۵۸هـ، سرلوح،
مجدول طلائی، کمند بندی، با مهرهای کتابخانه
امیر عبدالرحمان والی افغانستان و کتابخانه ملی
افغانستان، نسخه بسیار زیبا و ارزنده.

❖ علوم غریبه ❖
(تعبیر خواب، رمل، جفر، فالنامه)

[8238, 8237] مجمع الغرایب

[8239] باغچه قادریه

از: سلطان محمد بن درویش محمد المفتی البلسخی
(دیباچه).

از: شیخ احمد بن شیخ فتح محمد ابن یوسف القریشی
الحنفی القادری.

در آن شاهنشاه شهر بلخ پیر محمدخان را وصف کرده
است. شامل ۱۸ «باب» و خاتمه.

آغاز: الحمد لله الذي صور الأشكال و قدر الأعمال و
نور الأحوال و الصلوة و السلام على الرسول صاحب
الجلال و الكمال و الجمال جامع الأولين و الآخرين... أما
بعد می گوید بنده... شیخ احمد... که چون علم قواعد جفر
و وفق و تکسیرات اشرف العلوم است.

۱. در غرایب و عجایب که در افلاک واقع است.
۲. ذکر انسب و غرایب معجزات و شمایل انبیاء و
فضائل خلفا.

مشتک، ۳۲۵/۱

۳. در بیان تعین بلاد و عجایبی که در آن جا واقع است.
۴. در عجایب آدمیان.

★ 325 - نستعلیق، ق ۱۴، ۱۳۰ ص.

۵. در عجایب حیوانات.

[8240] تحفة خانی

۱۰. در عجایب کنایر و مقابر.

از: علی بن حسین الواعظ الکاشفی مشتهر به صفی
(دیباچه).

۱۸. در ذکر بعضی از تواریخ غریبه عالم از هبوط
آدم عليه السلام تا این دم.

رساله پدر خود اسرار قاسمی را انتخاب و شرح
کرده است.

خاتمه: در ذکر اعمار طویله انسان و حیوان.

شامل مقدمه و دو «مقصد».

آغاز: سبحانک لا علم الا ما علمتنا...

مقصد اول در علوم غریبه.

اعجوبه نگار عالم بوقلمون... از صنع بدیع زیر این
سقف نگون... مجمع الغرایب اوراق اطباق نگارخانه
بوقلمون.

مقصد دوم در ذکر بعضی از اعمال ربیعا، شامل دوازده
باب.

مشتک، ۱۴/۱۰.

★ B - 27 - نستعلیق، ۱۲۵۷هـ، ۱۳۴گ.

آغاز: الحمد لولیه و الصلوة علی النبی الوصی فقیر
حقیر... علی ابن حسین الواعظ... که خدمت والدی
مرحومی مفزوری علیه الرحمه و الفران به التماس یکی
ازین حساب سادات و تقبا صاحب سعادات رساله تصنیف
کرده اند و نسخه تألیف کرده اند مسمی باسرار قاسمی.
موزه، ۱۲۸.

★ $\frac{20}{3}$ - نستعلیق، ۱۲۵۷هـ، عنوان و نشانها
شنگرف، ۲۱۲ ص.

آغاز (از دیباچه افتاده): و فواید صلوات صلوات
نامیات و جراید مواید تحیات زاکیات هدیه روضه
منوره آن سلطان اصفیاء.

★ 262 - نستعلیق، ق ۱۲، ۱۱گ.

★ 139 - نستعلیق خوش، محمد غوث در شهر پشاور، ۱۱ محرم ۱۲۷۲ هـ روز شنبه (ترقیمه جواهر خمسه)، ۲۳۴ گ، با جواهر خمسه، هر دو نسخه با هم مخلوط شده است.

[8244] جفر جامع: جفر مبارک

از: ناشناخته.
آغاز: از جفر جامع که موسوم است به جفر مبارک احوال افراد انسانی را از ماضی و حال و مستقبل و حال می‌توان دانست.
موزه، ۸۹۲.
★ 192 - نستعلیق، ق ۵۱۲، عنوان‌ها شنگرف، ۱۲۲ ص.

[8245] خیرالرحم: سرخاب

از: خیرالدین.
آغاز: حمد اکمل و شکر اجمل بعدد ذرات رمل لایق فردیست که اشیاء را ازواج آفرید.
موزه، ۸۹۳؛ مشترک، ۱/۳۴۳.
★ 324 - نستعلیق خفی خوش، شیخ فرخ احمد بن فیض محمد عرف قریشی صدیقی اولاد شیخ سرری ساکن موضع جیوونجل پرگنه گجرات، به مقام بلده وزیرآباد در سلطنت انگریزان، به روز شنبه، ۱۳ شعبان ۱۲۸۵ هـ، عنوان‌ها شنگرف، ۵۴ گ، با یادداشت ملکیت حکیم نور احمد پدر حکیم نذیر احمد و بشیر احمد بیگو واله ضلع سیالکوٹ مورخ ۱۰ اکتبر ۱۹۳۵ م.

[8246] راحت القلب و اربعه جواهر

از: «بنده درگاه حضرت غوث محبوب سبحانی... مرید سید اورنگ ولد سید زنده علی، ابن سید نورمحمد حسنی الحسینی بدری الباگری» (دیبیاچه).
شامل چهار باب و چهار علم و هر باب به چند فصل، در بیان دانستن علم کیمیا و سیمیا و ریمیا.
آغاز: الحمد لله... مالک القدیم العلیم الکریم الحکیم

[8241] [تعبیر نامه]

از: ناشناخته.
شامل ۴ «باب»:
۱. دیدن خدای تعالی.
۲. زرو نقره و سیم و مروارید و جواهر.
۳. آلات جنگی.
۴. دیدن غله.
آغاز (بدون دیبیاچه): باب اول. اول در بیان دیدن خدای تعالی و دیدن پیغمبر و پادشاهان و بانگ نماز و اقامت و نماز گذاردن.
موزه، ۸۹۰.
★ 149 - نستعلیق، (۱۳۰۰ هـ) در مجموعه شماره ۶، برگ ۴۲۰ تا ۴۲۱.

[8242] تعبیر نامه

از: ناشناخته.
★ 312 - نستعلیق خوش، ق ۱۲ هـ، مجدول، عنوان‌ها شنگرف، ۸۴ گ. آغاز (افتاده): و لوتر یوم الاتین رسول علیه الصلوة والسلام زاده شد در روز دوشنبه هر حاجتی که دارد خدای تبارک و تعالی روا کند.

[8243] جواهر الاسرار

از: محمود ابن محمد دهدار.
شامل فاتحه و پنج فصل و خاتمه. فصل‌ها: ۱. در قواعد تکسیرات و خواص آن. ۲. در قوانین بسط حروفات. ۳. در ذکر بعضی از کیفیات حروف و خواص آن. ۴. در استخراج اسماء الهی و اسماء روحانی از اعمال. ۵. در ضابطه اسماء الهی از اسم شخص معین به طریق جفر جامع. خاتمه در رموز کیفیت اعداد.
آغاز: بدان که ایدک الله تعالی که آنچه درین نسخه نفیسه که مسما به جواهر الاسرار است و از جمله تألیفات این کمینه بی مقدار ابن محمد...
مشترک، ۱/۲۳۷.

سرخاب: خیر الرمل

[8250] فالنامه

منسوب به حضرت علی کرم الله وجهه (کلفون).

آغاز: حساب ابجد بطریق جمله صفر اینست: اب ج د ه و ز... طالع هر کس که جمل باشد و درین طالع تولد شود باید که میان قد و قامت.

★ $\frac{116}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۳، در مجموعه، برگ ۲۳ تا ۴۶.

[8251] فواید سعدیه

بخشی از کتاب فواید سعدیه، مقاله چهارم آن است که شامل ۸ باب است.
باب‌ها:

۱. در عجایب و صنعت‌ها.
۲. در علم شعبده و اخفا.
۳. در داروهای بیهوشی.
۴. در غرایب منجمین.
۵. در انواع کتابت عزیزه.
۶. در افسون‌ها.
۷. در خضاب‌ها.
۸. در ترکیبات حذاق اطبا.

آغاز: مقاله چهارم از فواید سعدیه در بیان عجایب و غرایب حکماء و اطبا و این رساله مشتمل بر هشت باب. مشترک، ۱۴۲۸/۳.

★ 262 - نستعلیق، ق ۱۲، در مجموعه شماره دوم، ۷گ.

[8252] کشف الاسرار

از: ناشناخته.

نام کتاب در دیباچه آمده است.

شامل ۱۲ «باب»:

۱. در شرافت این علم و معرفت عناصر و تولد اشکال و معرفت دواترها.
۲. دانستن خانه‌های رمل.

است. قل هو الله احد... که در روز میثاق گفتیم بلی. لا الله الا الله... و درود بیحد و صلوات بی‌عدد بر محمد سید المرسلین.
★ 326 - نستعلیق شکسته آمیز، ق ۱۳، ۹۲ص.

[8247, 8248] رمل، رساله در علم...

از: ناشناخته.

شامل مقدمه و دو «مقاله»

مقدمه در بیان احوال این علم از تولد اشکال و منسویات بیوت و اشکال و سکینات.
مقاله ۱. در اصول علم و احکام ۲. در علم متفرقه المقدم.

آغاز: الحمد لله... اما بعد این رساله ایست در علم رمل که انتخاب کرده شد از کتابی چند که استادان بدان اعتماد نموده‌اند.

★ $\frac{119}{3}$ - شکسته نستعلیق، محمد قاسم ولد محمد کاظم خوانساری، ق ۱۲، ۳۵گ.
★ 189 - نستعلیق خفی، محمد قاسم ولد محمد کاظم الخوانساری، ق ۱۲، در مجموعه شماره یکم، برگ ۱ تا ۲۹.

[8249] رمل ناشناخته

بدون دیباچه، باب در مسائل متفرقه شامل

«فصل»ها:

۱. در معرفت اشکال.
۲. اختلاف احکام.
۳. در بیان شواهد.
۴. اگر چنانچه صورتی...،
۵. بدان که مهر شکلی،
۶. در میزان هشت شکلی،
۷. در عدد اشکال.

آغاز: باب در مسائل متفرقه و درین چند فصل. فصل اول در معرفت اشکال.

★ 189 - نستعلیق خفی، (محمد قاسم ولد محمد کاظم الخوانساری)، ق ۱۲، شماره دوم در مجموعه، ۱۳گ.

۳. دانستن سعادت و نحوست و نسبت اشکال.
 ۴. در سیر نقطه دانستن مراکز.
 ۵. دانستن بسط اشکال و حل و عقد.
 ۱۰. در ضمایر و خیابا و اسامی.
 ۱۲. در انقلاب رمل.

★ $\frac{98}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۱۳، صفحهٔ اول از کتاب
 دیگر ملحق شده‌است. ناقص الآخر، ۵۴گ. آغاز

از: حضرت خواجه نور محمد ساکن ماچک شریف
 ضلع بیت کیچ نواح جلال پور پیروالا، خلیفهٔ حضرت
 خواجه محمد فضل علی شاه ساکن مسکین پور شریف شه
 سلطان موسی زئی.

نسخه‌های پزشکی است.
 ★ 281 - A - شکسته، ق ۱۱۳، ۶گ.

[8257] بیاض پزشکی

از: ناشناخته.
 نسخه‌های پزشکی شامل «باب»ها.

باب‌ها:

۴. ادویة الانف

۵. ادویة الشفت

۶. ادویة الاسنان

۷. ادویة الفم و اللسان و الحلق

۸. ادویة الخناق

۹. ادویة... الریة و المری

۱۰. ادویة الریة و الصدر و الحجب

ترکیب شنگرف از وزیر شاه فقیر. و جز آن‌ها.

★ 74 - نستعلیق شکسته‌آمیز، ق ۱۱۲، عنوان‌ها

شنگرف، مجدول، ناقص الطرفین، ۱۵۹گ.

[8258] بیاض پزشکی (کتاب منتخب)

از: ناشناخته.

در ترقیمه نام کتاب کتاب منتخب آمده‌است.

بدون دیباچه، نسخه‌های پزشکی، نامیوب.

آغاز: بقدر ۵ ماشه سوف سازد، بالا آب گرم بنوشد.

چند روز مداومت نماید، نل دفع شود بامرالله تعالی.

★ $\frac{98}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۱۳، صفحهٔ اول از کتاب

دیگر ملحق شده‌است. ناقص الآخر، ۵۴گ. آغاز

(یک برگ از دیباچه افتاده)؛ و میروند از یکی سؤال

کردم که این بزرگوار کیست.

[8253] مرآت المقاصد

از: هدایت الله المشهور به منجم شیرازی.

در ۱۰۱۳هـ در دارالسلطنت آگره تألیف کرده‌است.

شامل دو مقاله: ۱. در بیان استخراج نقاط اربعه و این

مقاله شامل ۱۰ باب. ۲. در بیان ضمیر بیرون آوردن و

دانستن شواهد رمل، در ۱۰ باب.

آغاز: سزای حمد و ثناء ملکی ست که مملکت دل را

سیاحت استرواج از موانست سیاس وی ست.

★ 278 - تحریر، ق ۱۱۴، ۱۳۸گ.

[8254] مقدمهٔ انموذج

از: ناشناخته، بدون دیباچه.

آغاز: در شرایط پُر کردن شکل‌ها، کاتب شکل‌ها را

اول باید که اربعین کشد.

★ 314 - نستعلیق و نسخ پخته، (محمد رحیم

میرانی)، ۱۳۱۴هـ، در مجموعه ص ۱۰۶ تا ۲۰۷.

❖ پزشکی ❖

[8255] الفاظ الادویة (شاید شفاه العلیل)

این نسخه ناقص الطرفین است، از آغاز فصل سیزدهم

از مقالهٔ دهم و انجام تا فصل دویم از مقاله شانزدهم است.

فرهنگ و لغات ادویه است.

محمد حسین قوم خیر المعروف به مجاور محمود شهید، ۱۲۵۲هـ. عنوان و نشان‌ها شنگرف، مجدول، ۱۱۶گ. آغاز (افتاده): قسم ثانی در دستورات جامع موسوم به تحفة المومنین که مشتمل است بر تشخیصات و دستورات.

★ 86 - نستعلیق، محمد حسن عرف جویه در قلعه دیرا، ۲۴ ربیع‌الاول ۱۲۶۵هـ. عنوان و نشان‌ها شنگرف، در ابتدای نسخه برگه چند از لغات الادویه، ۱۷۴گ. آغاز (افتاده): اخذ ادویه آنست که هر حیوانی بوده باشد از حیوان صحیح الجسم جوان در فصل بهار.

[8266] تحفة المجریات

از: محمد یار بن لقمان.
آغاز: حمد و ثنا مر خالق بی‌نیاز را که اول و آخر همه اوست.
موزه، ۸۰ - مشترک، ۵۱۹/۱.

★ 27 - نستعلیق، حفیظ احمد خادم خدام اعلی حضرت حضور سجاده‌نشین چیلواهن شریف، به تممیل ارشاد حکیم محمد عبدالقادر جهندی، بروز جمعه، ۶ صفر ۱۳۶۲هـ. عنوان‌ها سرخ، ۳۶۲ ص. با یادداشت بر صفحه اول «نقل بیاض مجربات طی حضرت میان صاحب غلام میران صاحب جد امجد حکیم میان عبدالقادر متوطن موضع بستی جهندی نیازی والا ضلع جهنگ (الکون در ضلع وهاری)». در همین مجموعه «مرزالفریب» و رساله «طب و جفر» عربی و فارسی شامل است.

تحفة المجریات: مجمع المجریات

[8267] رساله کوک از کتاب تحفة الهند: کوک شاستر

نام کتاب در خاتمه چنین آمده است: «رساله کوک از کتاب تحفة الهند». شامل پنج فصل.
آغاز: در بیان علم کوک یعنی معرفت اقسام زن و مرد وصحبت داشتن و مباشرت کردن.

★ 76 - نستعلیق، صالح ولد معظم قوم کاتهه ساکن موضع ککی، علاقه شور کوت، ۲۲گ.

[8259] بیاض پزشکی

از: ناشناخته.
نسخه‌های پزشکی برای قوه باه، در باره زنان، طریق مجامعت و جز آن‌ها.
★ 270 - شکسته، ق ۱۳ - ۱۴، ۹۹گ.

[8260] تحفة غوثیه: لغات الادویه

از: محمد غوث بخش بن محمد بخش.
آغاز: بسمله... معرب شاه آلو است و آن آلوئیست جبلی که به یونانی آن را اینشوق گویند.
موزه، ۸۰.

★ 72 - نستعلیق، محمد حسن عرف جویه، در قلعه دیرا، بروز جمعه ۱۲ شعبان المعظم ۱۲۶۷هـ، ۹۶گ.

[8265-8261] تحفة المؤمنین

از: محمد مؤمن حسنی.
آغاز: سبحانک اللهم یا قدوس و یا طیب النفوس.
مشترک، ۵۲۱/۱.

★ 55 - نستعلیق خوش، فقیه محمد متین‌الدین، ۱۲۲۷هـ، یوم الجمعه، غره شهر رمضان المبارک، عنوان و نشان‌ها شنگرف، مجدول، ۲۸۰گ.

★ 63 - نستعلیق خوش، حافظ محمد بدرالدین، شوال ۱۲۲۸هـ، تاریخ کتابت در آخر نسخه به نظم آورده، عنوان‌ها شنگرف، مجدول، ۴۰۱گ، آغاز (افتاده): تشخیص چهارم در تداوی مسموم. فصل در تدبیر دفع سموم.

★ 70 - نستعلیق، واحد بخش ولد شیخ موسی بن منان عمر بن میان ابراهیم، قوم آوان، ساکن ملتان، ۱۲ ذیقعد ۱۲۴۵هـ، با یادداشت سال مرگ کاتب (میان واحد بخش) مورخ ۱۲۵۹هـ، ۲۴۶گ.
★ 56 - نستعلیق، فقیر حسین ولد غلام محمد ابن

۱. اخلاط اربعه...
 ۲. در بیان حفظ صحت.
 ۳. در بیان حمیات.
 ۴. در بیان حصبه و جدری.
 ۵. در بیان احوال دماغ از ترکیب و وضع و مزاج و غیره.

۶. در بیان احوال چشم.
 ۷. در بیان احوال گوش.
 ۸. در بیان احوال بینی.
 ۹. در بیان احوال دهان.
 ۱۰. احوال حلق.
 ۲۰. در بیان امراض مقعد.
 ۲۸. در بیان بعضی الفاظ غریبه که متعارف اطیاست.
 آغاز: حمد بلا اخصی حکیمی را که بکمال حکمت و وفور عنایت قدرت ماهیت اشرف انسانی را از خزانه جود خلعت وجود پوشانید... اما بعد چنین معروض می‌دارد
 خادم فقراء الملت بهاءالدوله.
 مشترک، ۵۵۲/۱.

- ★ B - 15 - نستعلیق، جین مل ولد ناکمل عرف نندن، بفرمایش میر غازی جیو، ۲۸ رجب المرجب ۹ جلوس والا، ۱۱۱۶هـ، در دو جلد صحافی شده، ۸۲۵ص.

[8274, 8273] دستورالعلاج

- از: سلطان علی طیب خراسانی.
 در سال ۹۳۰هـ / ۱۵۲۴م در یک مقدمه و دو مقاله نگاشته است.
 آغاز: جواهر حمد ثنای خدای را عزوجل که حکیم حاذق است.
 موزه، ۹۱؛ مشترک، ۵۶۴/۱.

- ★ 57 - نستعلیق شکسته‌آمیز، سید محسن ابن میر مختار الجعفری الحسنی الاردستانی، ۲۶ صفر ۱۱۰۳هـ، موافق ۲۵ جلوس عالمگیری، به وقت نماز ظهر به روز یکشنبه در بلده شاهجهان‌آباد، عنوان و نشان‌ها سنگرف، ۳۳۶گ.

- ★ 68 - نستعلیق خوش، ق ۱۳هـ، عنوان‌ها سرخ، اندکی کرم خورده، ۲۱ ص، همراه کتاب کفایه مجاهدیه، پس ازو، در همان مجلد صحافی شده و در همان شماره.

[8270, 8269, 8268] جامع الفوائد: طب اکبر

- از: حکیم محمد اکبر ارزانی.
 آغاز: صحیح‌ترین کلامی که مشام ناطقه دانش آئین.
 موزه، ۱۰۱؛ مشترک، ۱۷/۱.

- ★ 154 - نستعلیق خوش، شیخ عبدالرحمن ولد شیخ جان محمد عرف شون ساکن عیسی خیل نیازی، در ماه ربیع‌الاول که چند روز بعد از روزه هزار سالی و گویند وفات سرور کائنات مفخر موجودات محمد مصطفی گذشته بود که تحریر یافت، ۲۲ ربیع‌الاول ۱۲۴۶هـ، ۳۱۴گ.

- ★ $\frac{113}{3}$ - نستعلیق خوش، غلام‌النبی ساکن لاهور، سرلوح، مجدول، کمندندی، ۴۵۹گ.

- ★ 52 - نستعلیق، ق ۱۳هـ، عنوان و نشان‌ها سنگرف، ۲۳۵گ.

[8271] جامع الفوائد: طب یوسفی: شرح علاج الامراض

- از: یوسفی ابن محمد یوسف (د: ۹۵۰هـ / ۴ - ۱۵۴۳م).
 آغاز: حمد نامحدود حکیمی را که بقانون حکمت و کامل‌الصناعت.

مشترک، ۵۳۶/۱.

- ★ B - 25 - نستعلیق، ق ۱۳ - ۱۴هـ، عنوان‌ها سنگرف، ۷۷گ.

[8272] خلاصة التجارب

- از: بهاء‌الدوله نوربخشی رازی ترشتی (د: ۹۲۶هـ / ۱۵۲۰م).

- در ۹۰۷هـ در ۲۸ باب نگاشته است (دییابچه).
 باب‌ها: ۱. در بیان آنچه دانستن آن موقوف علیه حفظ صحت و دفع مرض بر وجه کلی چون طبیعت و مزاج و علامات امزجه طبیعت حاصله و تغییر و تبدیل المزاج و

★ 62 - نستعلیق، حافظ عبدالوهاب خوکوانی، ۵ ماه صفر ۱۲۴۲، عنوان‌ها شنگرف، ۶۲گ.

سریع التشخیص: مجمع المجربات

[8278] شفاء العلیل

از: عبدالله بن یوسف علی کحّال در ۹۷۵هـ (= کتاب شفاء علیل).

شامل ۲۵ «باب» و ۱۶۰ «فصل» (دیبیچه).
آغاز: حمد و سیاست بقیاس مر خالقی را که خلقت
اولاد آدم را بر جمله مخلوقات.
موزه، ۹۹؛ مشترک، ۶۰۶/۱
★ $\frac{99}{3}$ - نستعلیق، ۲۴ رجب ۱۰۴۳هـ.

طب اکبر: جامع الفوائد

[8279, 8280, 8281] طب ناشناخته

نسخه‌ها یکی نیستند.

★ $\frac{116}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۳، برگ ۴۷ تا ۳۶۱،
ناقص الطرفین. آغاز: باب در امراض کلیه یعنی
گروه، فصل در سوء مزاج گروه، ودی اگر حار
باشد.

★ $\frac{59}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۳ - ۱۴، ۱۸۸گ. نام مؤلف
و کتاب در دیبچه یا خاتمه نیامده است. در آغاز
سه صفحه منظوم و پس از آن به نثر است. آغاز:
ز برداشت قلمم دلم سوی جلیل

او داروی امراض کلهم علیل

★ 275 - نستعلیق، ق ۱۳، ۴۶گ. نسافص
الطرفین. آغاز (افتاده): صفت مجنون نجاج هلیله
سیاه پوست هلیله کابلی پوست هلیله و آمله از هر
یک پنج درم.

[8282] فرهنگ پزشکی: لغات الادویه

نسخه بدون دیبچه و خاتمه است. نام کتاب و نگارنده
در نسخه نیامده است. فرهنگ واژه‌های پزشکی به ترتیب
الفبایی. فرهنگ فارسی به فارسی، بین السطور ترجمه به
خط شنگرف.

[8275] دستور العمل

از: محمد تقی بن سید سلطان.
شامل مقدمه و دو فن و خاتمه.
مقدمه در بیان ماهیت طب و موضوع طب و غرض او.
فن اول: در بیان علم نظری و آن شامل هفت مقاله.
فن دوم: در بیان علم عملی و آن نیز شامل هفت مقاله.
خاتمه در بیان مسایل متفرقه در ۱۲ فصل.
آغاز: سیاست بقیاس مر حکیمی را مغمومان الم
عصیان را شفا بدوای رحمت بخشید.
موزه، ۳۰۵.

★ 53 - نستعلیق، حکیم الهی الصمد الاحد،
۱۱۵۱هـ، مجدول، عنوان‌ها شنگرف، پس از آن
برگی چند شامل نسخه‌های پزشکی.

[8276] ذخیره خوارزمشاهی (کتاب ششم)

آغاز: سباب اول اندر قرانیطس. بیاید دانست که
قرانیطس به لغت یونان سرسام نیز گویند.
موزه، ۹۳؛ مشترک، ۵۷۸/۱.

★ 84 - A - نستعلیق خوش، شیخ سعدالله و شیخ
عبدالصمد، ذیحجه ۱۰۸۶هـ، عنوان‌ها شنگرف،
مجدول، ۱۰۷۴ ص.

[8277] رساله بقراط، ترجمه

ترجمه از محمد عطاءالله ابن حکیم محمد یوسف خان
(مقدمه).

در آن می‌نویسد: «رساله قلیل الحجم و کثیر المعنی از
مصنفه امام همام بقراط که از طبقات اطبای یونانین است.»
آغاز: الحمد لله الذي علمنا علم الطب لحفظ الصحة و
الابدان و ازالة المرض بقدر الامكان... می‌گوید احقر عباد
الله محمد عطاءالله....

★ $\frac{116}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۳، برگ ۱۶ تا ۲۲ در
مجموعه.

★ 70 - A - نستعلیق تحریر، ق ۱۴هـ، با تقریظ حکیم محمد جمیل‌الدین نگیونی شاگرد سند یافته زبده الاطبا حکیم محمد عبدالمجید خان، به خط امیر علی، ۷۴گ.

[8287, 8288, 8289] کفایه مجاهدیه: کفایه منصورى

از: منصور بن محمد بن احمد شیرازی.
در حدود ۷۸۰هـ / ۷۹-۱۳۷۸م تألیف کرده است.
در دو فن: نظری و عملی، در ادویه مفرده و مرکبه.
آغاز: شکر و سپاس مر خالقى را که در خلقت انسان دقایق حکمت او بی‌پایان است.
موزه، ۱۱۳؛ مشترک، ۶۹۵/۱.

★ 68 - نستعلیق، محمد بخش جراح، ۴ ذیقعدہ ۱۲۴۲هـ، عنوان‌ها سرخ، ۲۴۹ ص.

★ $\frac{108}{3}$ - نستعلیق، ابراهیم، برای پاس‌خاطر برخوردار رجب علی، ۲۰ رجب دوشنبه ۱۲۴۳هـ، ۲۰۴گ.

★ 114 - A - نستعلیق، محمد خان ساکن قلعه تکرى، ۱۲۶۷هـ، برای نور الابصار محمد اکبر خان و محمد اعظم خان، ۲۴۰گ.

[8290] لذت النساء

از: ضیاء‌الدین نخشبى دهلوى (د: ۵۷۰ یا ۵۷۱هـ).
آغاز: حمد بسیار سزاوار مر آن حکیم آفریدگار را.
موزه، ۱۱۵؛ مشترک، ۷۰۴/۱.

★ 61 - نستعلیق شکسته‌آمیز، ۹۲هـ (؟) ق ۱۲هـ، مجدول، ۳۶گ.

[8291] لذت النساء

از: ناشناخته.
سال تألیف: ۹۶۱هـ. در ۲۲ «باب».
آغاز: الحمد لله... بدان که این رساله برای پادشاه ساخته بودند نیکنامى سخاوت و شجاعت و بزرگى او در اطراف و اکناف عالم.
مشترک، ۷۰۶/۱ تا ۷۰۹.

آغاز: آبکامه، آصف، ارغیس، آبار، آبنوس، ابقر، ابل، این عرس... (ترجمه): هرکانچی، بیخ کبراست، پوست بیخ زرشک، سرب سوخته، درخت معروف، شوره، شتر.

★ $\frac{116}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۳هـ، در مجموعه، برگ ۱ تا ۹.

[8283] قرابادین شفایى

از: مظفر بن محمد الحسینی الشفایى.
لغت ادویه به ترتیب الفبایى.
آغاز: الحمد لله الحکیم و الصلوة و السلام علی من اوتى الحکمه و الكتاب الکرم.
مشترک، ۶۸۱/۱.

★ $\frac{109}{3}$ - نستعلیق خوش، ق ۱۲هـ، نام داروها شنکرف، ۲۱۲گ.

[8285, 8284] قرابادین قادری

از: حکیم محمد اکبر ارزانی.
در ۱۱۲۶هـ به نام شیخ عبدالقادر جیلانی نگاشته است.
آغاز: ثنای که شایان جناب مستطاب حضرت الهی.
موزه، ۱۱۰؛ مشترک، ۶۸۵/۱.

★ 54 - نستعلیق، ق ۱۳هـ، عنوان و نشان شنکرف، ۴۱۱گ. با مهرهای: «محمد حسن ۱۲۵۶هـ» - «بود نور چشم محمد حسن ۱۲۶۱هـ». در آغاز فهرست مطالب هم آمده است.

★ 73 - نستعلیق، ق ۱۳هـ، عنوان‌ها شنکرف، ۲۹۱گ. با مهر: «عبد محمد ۱۲۷۱هـ».

[8286] گشت‌زار

از: حکیم وارث علی خان دهلوی.
شامل پنج «گشت‌زار» - گشت‌زار اول در بیان علل از تارک سر تا چیز گردن متضمن به شانزده مزرع.
آغاز: حمد بی‌حد صانعى را... سر دفتر مقاصد حمد حضرت شافى حقیقى است.
فهرستواره: ۳۶۵/۱۵.

آغاز: الحمد لله الذي جعل شفا علل المذنبين في المسلمين.

★ 101 - نستعلیق خوش، ۴ شعبان ۱۸۹۰ بکرمی، عنوانها شنکرف، ۱۷۸گ.

[8292] لغات الادویه

فرهنگ پزشکی است.

★ 271 - نستعلیق خوش، ق ۱۳، واژه‌ها شنکرف، ناقص الطرفین، ۱۷۴گ. آغاز: چسپانند... را بند سازد و اگر آن را ابهام صاحب تب آویزند تب را دور سازد و در جمیع اقسام پنیر مایه را ترقاتیه بسیار است.

[8295، 8296] مجمع المجربات: سریع التشخیص:

تحفة المجربات

از: حکیم اله دین لاهوری (کلفون).

شامل یک مقدمه، سه مقاله و خاتمه.

مقدمه در بیان مزاج معتدل حقیقی و معتدل فرضی طبی و اعتدال عضوی.

لغات الادویه: تحفه غوثیه

مقاله اول: در بیان اسباب ضروری و غیر ضروری و دیگر اسباب و این مقاله شامل هفت فصل.

مقاله دوم: در بیان علامات مزاج اصلی و عارضی و غیره و این مقاله متضمن است بر نه باب و هر باب شامل چند اقسام.

[8293] ما بال، ترجمه... رساله سؤال و جواب طبیه

مترجم: اصغر حسین بن غلام غوث.

در دیباچه می‌گوید: «رساله ارسطو طالیس فیلسوف راکه در زبان یونانی سؤالاتی چند در علم طبیعی و طب است و ترجمه آن رساله موسوم به ما بال درلسان عربی گردیده است. به زبان فارسی ترجمه ساختم...» «درین ترجمه اقتدای صاحب ما بال نکرده‌ام آنچه در رساله اصل که به زبان گریک یعنی یونانی است، یافتم، ترجمه نمودم». آغاز: الحمد لله القریب برحمته و البعید بعزته و الصلوة علی نبیه الداعی الی توحیده... اما بعد غبار نعلین اصغر حسین.

مقاله سوم: در معالجه سوء مزاج مرضی و بیان اخلاط اریبه و این مقاله مشتمل است بر ۱۷ فصل.

آغاز: حمد وافر و ثنای متکثر مر حکیمی راکه مفرح حیوة نفوس و صحة اجسام از دواخانه کمال خویش به ضعفای اطاعت و به خفای ارادت عطا فرموده.

★ 94 - نستعلیق، ق ۱۳، عنوان و نشان شنکرف، ۱۲گ از ابتدا شامل فهرست مطالب، مجدول، کمتنبندی، ۴۰۴گ، این جلد اول است.

مشترک، ۸۲۹/۱.

★ 92 - نستعلیق، ق ۱۳، مجدول، ناقص الآخر، برگ‌های پراکنده، ۳۷۳گ، جلد دوم از آن است. آغاز: الحمد لله الذي علمنا علم الطب لحفظ صحة الابدان و ازالة المرض... این رساله ایست مختصر در معالجات امراض کثیر الوقوع عجاله بقلم آمده.

★ $\frac{116}{3}$ - نستعلیق، نقل از نسخه چایی مطبع مصطفائی لکهنو، ۲۰ ربیع الاول ۱۲۶۰هـ، در مجموعه برگ ۱۱ تا ۱۵.

[8294] مجربات صفدری

[8297، 8298] مفتاح الحکمت

از: غلام صفدر خان بن غلام حیدر خان بن غلام محی‌الدین متوطن شاهجهان آباد. در سال ۱۲۵۳هـ تألیف کرد (دیباچه). باب اول در امراض سر، شامل بیست فصل.

از: حکیم درویش ایمن آبادی.

آغاز: حمد نامعدود و ثناء نامحدود مر حکیمی راکه به قانون حکمت مبالغه و صفت کامله.

- موزه، ۱۲۱؛ مشترک، ۱/ ۷۴۰.
۳. در صرع و مالیخولیا و عشق و تشنج عضو...
۴. در نزله و زکام و بینش.
۵. در رمذ چشم و ناخنه و ظفره.
۶. در گوش.
۷. در بینی.
۸. فی وجع السن ای درد دندان و آماس.
۹. امراض الفم یعنی زحمت دهن.
۱۰. امراض حلق.
۲۰. قروح ذکر و آماس ذکر.
۳۰. در آماس که در بن ناخن پدید آمد.
۴۰. در گشادن مرد بسته.
۵۲. در منافع غله‌ها و گوشت‌های جانوران.

آغاز: حمد و ثنای مرخالی راسزدکه وجود انسان را بر جمیع موجودات مشرف ساخته و واقف اسرار الوهیت گردانیده.

مشترک، ۱/ ۶۰۵ نامش در ضمن «شفاء الخیر».

- ★ 273 - نستعلیق خوش، ق ۱۲، ه. انجام افتاده از باب ۴۹، عنوان‌ها شنگرف، ۱۴۲گ.

❖ نثر ادبی ❖

[8313-8302] گلستان

از: سعدی شیرازی.

آغاز: مَنّت مر خدای را.

- ★ B - 18 - نستعلیق، عیسی ولد مرحوم ابراهیم عرف عصار، ساکن موضع کند یاره عمله پرگنه سرکار بهکر، نسخه کامل.
- ★ بی شماره - نستعلیق پخته، ۲ صفر ۱۱۳۴ ه. بر حاشیه آن بوستان سعدی است، در بلدة ویلور، ۱۳۸گ.

- ★ 235 - نستعلیق، ۱۱ شوال ۱۲۱۶ ه. به روز شنبه، نور شاه، مجدول، کمندندی، ۱۱۷گ، آغاز (افتاده): در حالت نویمیدی به زبانی که داشت.

- ★ 165 - نستعلیق، ۱۴ ربیع‌الاول ۸۲۳ ه (نو نویس، حتماً جعل است)، ۲۲گ اوراق پراکنده بی ترتیب.
- ★ 76 - نستعلیق، ق ۱۲، ناقص الآخر، ۵۶گ.

[8299] میزان الطب

از: حکیم محمد اکبر ارزانی.

در سال ۱۱۱۲ ه / ۱۷۰۱ م نگاشته است.

آغاز: الحمد لله... اما بعد العبد الجانی محمد ارزانی المسمی به محمد اکبر می‌گوید.

مشترک، ۱/ ۷۵۳.

- ★ $\frac{106}{3}$ - نستعلیق، عاصی صاحب مرزا، ۱۲۶۴ ه.، ۱۰۲گ.

[8300] نافع الخلق

از: حکیم عبدالله تمکین.

مشترک، ۱/ ۷۶۰.

- ★ 76 - نستعلیق، پیر بخش المعروف به پیر محمد ابن فقیر محمد ساکن موضع ماری الاجسی خان متعلقه بهاولپور، ۱۵ محرم الحرام ۱۲۷۰ ه در ملتان، محشی، مجدول، ۱۴۴گ، با مهرها: «خادم العلماء پیر محمد» «عبیده محمد ۱۲۷۹». آغاز (افتاده):... وانمود باو ندا کرد که ای موسی میخواهی که.

[8301] هدایت‌الشفاء

از: هدایت‌الله ولد میان عمر ابن زکریا صباغ، ساکن موضع دروهر واهن، عمله پرگنه فتح پور، سرکار صوبه ملتان. به تاریخ ۲۵ رمضان ۱۱۲۲ ه تألیف کرد، در ۵۵ «باب». (مقدمه) اما در فهرست ۵۲ باب را ذکر کرده است. باب‌ها:

۱. در صداع و شقیقه و بدبویی سر و سرسام... کل امراض.
۲. در فالج و لقوه و سکنه و خفتن و بی‌خبر شدن...

★ بی شماره - نستعلیق، ظاهراً به خامه نگارنده،
ق ۱۳، با مهر: «حلال مشکلات حسن را بود
علی»، ۱۵گ.

◆ انشاء ◆

(نامه‌نگاری و دستور نامه‌نگاری)

ارشاد الطالبین: انشای هرکرن
انشای ابوالفضل: مکاتبات علامی

[8315] انشای خادمی

از: نظام‌الدین متخلص به «خادم» و «خادمی». ساکن
کوت بهوانی داس بخش گوجرانواله.
در ۱۸۱۱/۵۱۲۲۶م در پنج «باب» نگاشته است.
آغاز: بعد از ستایش آفریننده زمین و زمان.
مشترک، ۳۸۴/۵.
★ 29 - نستعلیق، ق ۱۳ ناقص الآخر، ۳۳گ.

انشای خلیفه: جامع القوانين

[8316] انشای کرمانی، ترجمه

از: حسن علی ابن محمد اسماعیل خان ساکن بلده
محمدآباد بیدر، به تاریخ ۲۰ ربیع‌الثانی ۱۲۵۸هـ / غره ماه
جون ۱۸۴۳م انشای کرمانی را از هندی به فارسی ترجمه
کرده است. تحفة الانشاء و دیوان هندی هم نگاشته اوست.
آغاز: سخن ستایش سخن آفرین را سزاست که زبان
را در دهان و سخن را بر زبان آفرید.
★ نستعلیق شکسته‌آمیز، ق ۱۳، ۱۷گ.

[8317] انشاء المبتدی

از: محمد عظیم دامانی.

★ 62 - A - نستعلیق، شاه باز ولد ملا چار گل در
بلده قندهار احمد شاهی، ۱۷ شوال ۱۲۶۳هـ،
عنوان‌ها شنگرف، ۱۰۲گ.

★ $\frac{82}{3}$ - نستعلیق... بن پریم داس... (برای
پاس‌خاطر) میان نصرت‌الدین بلوچ در موضع
پهلوان، ۲۳ ماه کتک ۱۸۷۸ بکرمی، نسخه کامل.

★ $\frac{1}{22.3.98}$ - نستعلیق، قاضی زمان شاه ساکن
پهلور، برای خان والاشان غلمان خان، عناوین
شنگرف، مجدول، نسخه کامل.

★ 245 - نستعلیق طلبگی معمولی، ق ۱۳،
عنوان‌ها سرخ، محشی، ناقص‌الطرفین، ۱۰۷گ،
آغاز: دشمنان امیر آمد و سپاه و رعیت آن طرف
جملگی مطلع شدند.

★ 234 - نستعلیق، ق ۱۳، مجدول، عنوان‌ها
شنگرف، ۱۱۶گ.

★ 236 - نستعلیق، ق ۱۳، ۱۰۳گ، صفحه اول
نو نویس.

★ 237 - نستعلیق، ق ۱۳، عنوان‌ها شنگرف،
آغاز (افتاده): خدا آورد ورنه... کس نتواند که بجا
آورد، ۱۴۹گ.

★ $\frac{33}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۳ - ۱۴، ناقص‌الطرفین،
بین‌السطور ترجمه اردو به خط شنگرف، ۱۱۴گ،
آغاز (افتاده): و چراغ پیش آفتاب پرتوی ندارد،
(اور چراغ آگهی آفتاب کی سایه نهین رکھتا).

★ 252 - نستعلیق، ق ۱۳ - ۱۴، عنوان‌ها
شنگرف، ۵۵گ.

[8314] شرح گلستان سعدی

از: حسن علی مزاج ابن محمد اسماعیل خان ساکن
بلده محمدآباد بیدر، ریاست حیدرآباد دکن.
در سال ۱۲۵۴هـ تألیف کرد.

آغاز: چمن چمن شکر و سپاس و گلشن گلشن حمد و
ثنا خاص چمن آرای حقیقی و گلشن پیرای تحقیقی.
مشترک، ۱۴۸/۱۴، «شمع انجمن» از همین مؤلف.

انشای یوسفی: بدایع الانشاء

[8327-8322] بدایع الانشاء: انشای یوسفی

از: یوسفی هروی (د: ۹۵۰هـ/ ۱۵۴۳م).
آغاز: زینت عنوان هر نامه نامی که زیور دیباچه هر
صحیفه.

مشترک، ۳۰/۵، موزه، ۳۸۶.

★ 20 - نستعلیق، بهجک لعل، برای پاس خاطر
قاضی محمد علی خان، ۲۷ ماه رجب ۱۲۲۱هـ،
۵۱گ.

★ 11 - A - نستعلیق، ق ۱۳هـ، ۱۰۴گ.

★ 72 - A - نستعلیق، تیمور ولد الله دادخان، به
روز پنج شنبه ۸ ذوالحجه ۱۲۶۸هـ، عنوان‌ها
شنگرف، گرم خورده، کاتب بی‌سواد است، در آخر
نسخه فرهنگ واژه‌های بوستان سعدی. ۱۰۳گ.
آغاز (افتاده): مهر سپهر عفت و ایالت ماه آسمان
عفت.

★ 168 - نستعلیق، سعدالله خلف میان عطاءالله، ۵
صفر ۱۲۸۰هـ، عنوان‌ها شنگرف، ۱۰۴گ.

★ 170 - نستعلیق شکسته‌آمیز، ق ۱۳هـ، ۲۵گ.

★ 162 - نستعلیق، ق ۱۳هـ، ۱۰۲گ.

[8328] تحفة الانشاء

از: حسن علی ابن محمد اسماعیل خان.
آغاز: شکر و سپاس خالقی را که کون و مکان را در
حرف کن وجود گردانید.

★ نستعلیق شکسته‌آمیز، ق ۱۳هـ، ۶گ.

[8332-8329] جامع القوانین: انشای خلیفه

از: خلیفه شاه محمد قنوجی.
آغاز: ستایش و نیایش مراددی را که کاتب فصاحت
بیان.

موزه، ۳۸۸، مشترک، ۱۹۸/۵.

★ 164 - نستعلیق شکسته‌آمیز، جمعیت رای خلف

ملک ایرن رام قوم کهتری متوطن قصبه تلنبه

در ۱۲۸۶هـ (= مرغوب ولد) نگاشته است.

چو بهر کودکان این خمام گویم

ز «مرغوب ولد» تاریخ جویم

(دیباچه)

نامیوب، یا عنوان‌های: به طرف مرشد، به طرف مرید،
به طرف استاد، به طرف شاگرد، به طرف فرزند خود و
جواب به طرف او، به طرف مامون (دائی) صاحب، جواب
به طرف خواهر زاده، به طرف برادر کلان، جواب برادر
خرد، به طرف عمه صاحب، جواب به طرف برادر زاده، به
طرف خواهر کلان، جواب به طرف خواهر خرد، به طرف
دختر، جواب به طرف مادر، به طرف شوهر زن، جواب از
شوهر به منکوحه...

آغاز: حمد کثیر احدی را که احدی قابل انشای
عظمتش کماهی نبوده و نعمت و فیر احمدی را که حامدی
قابل املای رفعتش کما یبغی نشده.

★ 171 - نستعلیق، ۹ رمضان ۱۳۲۰هـ عنوان‌ها
سرخ، ۱۴گ.

[8318] انشای ناشناخته

با سر بندهای «عبارت»، نامیوب.

آغاز: مکاتبه مسرت طراز مراغیه بهجت افراز که از
راه مهربانی ارسال داشته بودند در حین بهین وارد شد از
مطالعه آن فرحت عام و عشرت تام بدرجه حصول
پیوست.

★ 254 - شکسته، ق ۱۳ - ۱۴هـ، ۹گ.

[8321-8319] انشای هرکرن: ارشاد الطالبین

از: هرکرن ولد متها داس کنبو ملتانی. از منشیان
روزگار جهانگیر پادشاه (۱۰۱۴-۱۰۳۷هـ).
آغاز: بعد از حمد و ثنای مر حضرت ایزد متعال.
مشترک، ۹۳/۵.

★ نستعلیق، ق ۱۳هـ، ناقص الآخر، ۴گ.

★ 17 - B - نستعلیق خوش، ق ۱۳هـ، ناقص
الآخر، ۵۰گ.

★ 167 - نستعلیق، ق ۱۳هـ، ۲۶گ.

★ 114 - نستعلیق، ۱۹۰۳ ب، ۱۲۰ گ. آغاز (افتاده): تفصیل آن بر چهار فصل مفصل ساخت. فصل اول در عرض عرایض. فصل دوم در ترقیم توقیعات. سوم در مکاتبات محاورات. فصل چهارم در تشریح و نایق و خاتمه انشاء و قواعد سیاق و غیره.

[8336-8334] مکاتبات علامی: انشای ابوالفضل

از: ابوالفضل بن مبارک معروف به علامی (د: ۱۰۱۱/۱۶۰۲ م). گرد آوری از عبدالصمد بن افضل محمد.

آغاز: گوناگون نیایش مر داوری را سزد.

موزه، ۴۱۵؛ مشترک، ۴۷/۵.

★ $\frac{4}{4}$ - نستعلیق، نور محمد، ۹ شعبان المعظم ۱۸ جلوس همایون (۹)، عنوانها شنگرف، مسجود، ۳۱۰ گ، نسخه قدیم و مهم، محشی، با مهر «محمد صدیق ۱۱۶۱ ه».

★ $\frac{88}{3}$ - نستعلیق به دو خامه، ق ۱۳ ه، ۱۸۰ گ. آغاز (افتاده): آن سرور کائنات و آن فخر بشر.

★ 172 - نستعلیق، امام بخش، ۱۸۳۶ م، ۹۴ گ. دفتر سوم، آغاز: یا فاتح ابواب علوم و حکم.

◆ داستان

[8345-8337] بهار دانش

از: شیخ عنایت الله کنیو لاهوری (۱۰۱۷-۱۰۸۲ ه). در سال ۱۰۶۱ ه/۱۶۵۱ م نگاشته است. آغاز: فاتحه کتاب مستطاب آفرینش و پیرایه صحیفه دانش.

مشترک، ۱۰۰۷/۶.

★ 66 - A - نستعلیق، ق ۱۲ ه، سرلوح زیبا، مسجود، ۲۲۹ گ.

★ 140 - نستعلیق خوش، ق ۱۲ ه بسیار کرم

سرکار و صوبه ملتان، ۱۲۰۴ ه، در موضع گوته قائم رئیس داود پوتره، ۴۹ گ.

★ $\frac{91}{3}$ - نستعلیق، شاه محمد، ۹ ماه عید ۱۲۶۲ ه، عنوانها شنگرف، ۵۵ گ.

★ 151 - نستعلیق، ضیاءالدین المعروف به متو بن قایمالدین جیو قوم قریشی هاشمی به پاس خاطر میان محمد عظیم، ق ۱۳ ه، عنوانها شنگرف، ۱۵۶ ص.

★ 111 - نستعلیق شکسته آمیز، ق ۱۳ ه، برای حضرت پیر محمد ساکن خانیور، شماره یکم در مجموعه، ۷۱ گ.

[8331, 8330] رقععات جامی

از: عبدالرحمان جامی (د: ۸۹۸ ه).

آغاز: بعد از انشاء صحایف ثنا و محمדת لله الذی انزل علی عبده.

موزه، ۳۹۸؛ مشترک، ۱۸/۵.

★ 169 - نستعلیق، غوث بخش چشتی، به روز چهارشنبه، ۱۲۵۸ ه، ۹۱ گ.

آغاز (افتاده): سعادت صوری و معنوی ست میرود چه ظاهر است که این نیازمند مخلص را به جز ظل عاطفت.

★ 173 - نستعلیق، ق ۱۳ ه، ۹۱ گ.

[8332] رقععات نظامی

از: سید نظامالدین علی خان. منشی محمد شاه پادشاه (۱۱۳۱-۱۱۶۱ ه).

آغاز: الحمد لله که این رقععه چند به عبارت واضح. موزه، ۴۰۶؛ مشترک، ۳۰۳/۵.

★ 286 - نستعلیق تحریر، ق ۱۳ ه، ۸۶ گ.

[8333] مجمع القوانین: منشآت منشی

از: منشی گنیش داس بدهره قانونگوی گجرات، نام کتاب در خاتمه آمده است.

مشترک، ۴۱۴/۵.

حصه صحافی شده. آغاز (افتاده): اعتماد
مهربانی‌ها پادشاه از دل بندگان در حق فرزندان
خود زایل خواهد شد.

[8348] حکایت‌ها

از: ناشناخته.
شامل ۲۰ حکایت.
۱. از فیما بین آهو و اسد.
۲. از فیما بین خرگوش و شیر.
۳. از فیما بین زن و بط.
۴. از فیما بین مرد و مرگ.
۵. از فیما بین باخه و خرگوش.
۶. از مرد نادان سیاه‌فام.
۷. از فیما بین شیر و گاو.
۸. از آهوی مریض.
۹. از طفل و مرد.
۱۰. از گوزن.
۲۰. بکله و گلچین.

آغاز: حکایت اول فیما بین آهو و اسد و غیره. وقتی
که شخصی صیاد جلادت نهاد در شکارگاه رفته.

★ 148 - نستعلیق، محرم ۱۲۸۲ هـ. عنوان‌ها
شنگرف، در مجموعه ص ۳۶۰ - ۳۸۴.

داستان احمد جام: داستان شاه سراندیپ و درویش

[8349] داستان امیر حمزه

آغاز: الحمد لله... راویان اخبار و ناقلان آثار و خوشه
چینان مرغزار چنین روایت کرده‌اند که این قصه ایست
معروف و مشهور عرب و عجم مروی صحیح که
امیرالمؤمنین عباس (رض) که او برادر امیر المؤمنین حمزه
بود.

مشترک، ۹۳۳/۶.

★ 89 - نستعلیق خوش، خواجه شیرین ولد
خواجه عبدالرشید ابن خواجه عبدالرحمان بن

خورده غیر قابل استفاده. ۲۹۰ گ.

★ 134 - نستعلیق شکسته‌آمیز، شیخ ایزد بخش
محمد شیخ محمد کلهن، ۱۴ شعبان ۱۲۱۰ فصل،
۴۵ جلوس والا، مطابق ۱۲۱۷ هـ، ۳۹۲ گ. آغاز
(افتاده): بخردی به غایت بعید است.

★ 135 - نستعلیق خوش، ق ۱۲ - ۱۳ هـ، مجدول،
کمند بندی، عنوان‌ها شنگرف، سرلوح، ۲۳۰ گ.
★ 87 - نستعلیق، میان محمد ولد میان غلام محمد
بن حافظ عطاءالله، به وقت عصر، به تاریخ ۳۰
ربیع‌الآخر ۱۲۶۶ هـ، عنوان‌ها شنگرف، مجدول،
۱۷۲ گ.

★ 102 - A - نستعلیق خوش، یوم شنبه ۴ شعبان
۱۲۷۳ هـ، ۴۴۱ ص.

★ $\frac{42}{3}$ - نستعلیق به دو خامه، ق ۱۳ هـ، عنوان‌ها
شنگرف، ۳۱۶ گ.

★ $\frac{85}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۳ هـ، مجدول، محشّن،
عنوان‌ها شنگرف، ۳۰۲ گ.

★ 174 - نستعلیق، ق ۱۳ - ۱۴ هـ، ۱۱۴ گ.

[8346] ترجمه بنات النعش: حسن آرا

مولوی محمد نذیر احمد خان در سال ۱۹۰۷ م این
کتاب را به زبان اردو تألیف کرد و عبدالجبار جبار خیل در
سال ۱۳۳۶ هـ به روزگار غازی امان الله والی افغانستان به
فارسی در آورد. مترجم به روزگار غازی امان الله به سمت
مترجم کتاب‌های اردو مأمور بود (دیباچه).

آغاز: محامد و افره به آن قادر یکتا که نوع انسان را از
سایر کائنات به حلیه عقل و علم امتیاز داده.

★ 103 - نستعلیق خوش، ۱۳۳۶ هـ، مطالعه و
تصحیح کرده آقای عبدالله، یکشنبه ۸ سنبله،
۳۲۷ ص.

[8347] حاتم نامه: داستان حاتم

از: ناشناخته.

موزه، ۸۲۸؛ مشترک، ۱۰۸۸/۶.

★ 303 - نستعلیق، ق ۱۲ هـ، ۶۰ + ۳۷ گ، در دو

★ ۳۶ - نستعلیق، ق ۱۳، در مجموعه ص ۹۱ تا ۱۳۳، آغاز: مَنّت خدای را که در صدق دیده بحر آثار سبحان دیده گوهر بار در اشک بی شمار.

[8354, 8355] طوطی نامه

از: ضیاء الدین نخشی.
آغاز: مناجات به حضرت رازق النعمات.
گنج بخش، ۳/۱۳۷۴، ۱۳۷۸؛ مشترک، ۶/۹۵۱.
★ 317 - نستعلیق شکسته آمیز، به روز جمعه ۲۱ شعبان ۱۲۸۱هـ، مجدول، عنوانها شنگرف، ۲۱۶گ. صفحه اول از کتاب دیگر پیوست شده است. آغاز (افتاده): زن او را دل در عشق مبتلا شد و آن در شوق آن.
★ 109 - نستعلیق، ق ۱۳، عنوانها شنگرف، ۱۸۸گ. آغاز برابر نمونه.

قصه اسکندر و دخمه: دخمه عبرت نامه

[8356] قصه اصحاب کهف و دقیانوس

به روایت حضرت علی رضی الله عنه.
آغاز: روایت است از امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه که جهت دانستن از محمد مصطفی صلی الله علیه و آله پرسیدند که اصحاب کهف چند کس بودند.
مشترک، ۶/۱۱۲۲.
★ 148 - نستعلیق، ۱۵ ربیع الثانی ۱۲۸۱هـ، شماره سوم در مجموعه از ص ۱۹۸ تا ۲۴۵.

[8357] قصه تحفه مغنه (منظوم)

از: ناشناخته.
داستان «تحفه»، به عنوانهای: قصه تحفه مغنه، خریدن تاجر تحفه را و به خانه بردن و جذب رسیدن وی را، رسیدن شیخ بزرگوار سری سقطی قدس سره به سر وقت تحفه و آگاهی یافتن از حال وی، به هم رسیدن شیخ سری سقطی و تاجر و خریداری کردن شیخ تحفه را.

بندگی شیخ نظام بن شیخ عبدالشکور تهنائیری، نقل از کتاب عمرخان ولد جوجهاری خان، به روز دوشنبه ۹ محرم الحرام، ۱۰ جلوس محمد شاه پادشاه [۱۱۲۰ هـ] در شاهجهان آباد، ۴۰۳گ.

داستان حاتم: حاتم نامه

[8350] داستان شاه سراندیپ و درویش:

داستان احمد جام

از: ناشناخته.
آغاز: اما راویان اخبار و ناقلان آثار و محدثان داستان کهن و خوشه چینان خرم سخن.
مشترک، ۶/۱۱۳۴.
★ 22 - A - نستعلیق، ق ۱۳، ۱۹۸ص.

[8351] داستان میرزا همدم و مولوی:

قصه میرزا همدم و مولوی

از: ناشناخته.
آغاز: اما راویان اخبار و ناقلان آثار محدثان داستان کهن و خوشه چینان خرم سخن روایت می کند که روز از روزها حضرت مولوی در سرای خود نشسته بود.
مشترک، ۶/۱۱۹۲.
★ 149 - نستعلیق، ۱۲۴۹هـ، در مدرسه الوغ بیگ، ناقص الآخر، در مجموعه شماره ۴، از برگ ۳۹۵ تا ۴۱۶.

[8352, 8353] دخمه عبرت نامه: قصه ملک اسکندر

مشترک، ۶/۱۱۵۳.

★ 148 - نستعلیق، ۱۲۸۲هـ در شهر محرم الحرام در وقتی که امیر شیر علی خان به سمت احمد رهایی بالای سردار محمد امین خان رفته بود. در مجموعه ص ۳۲۰ تا ۳۹۵، آغاز: راویان اخبار و ناقلان آثار و محدثان داستان بوستان گلستان کهن و خوشه چینان خرم سخن.

در باب رفتن شاهزاده به سمت شهر ذاق و گرفتار شدن به دست پریان.

رسیدن شاهزاده به شهر ذاق و نمودن دوستی با وزیر. در باب رفتن شاهزاده به وسیله وزیر و مشرف شدن به حضور پادشاه.

در باب رفتن شاهزاده به شهر چین از زندان شهر ذاق. داستان جواب سوال مهرافروز.

آغاز: حاکیمان اخبار و شاعران اسما را چنین آورده‌اند که پادشاهی بود در ملک هندوستان جنت نشان که حرف ظلم و بیداد از صحیفه هستی... دو پسر داشت یکی را دانش و دومی را بینش می‌نامند.

★ 148 - نستعلیق، ۱۲۸۵ هـ. عنوان‌ها شنگرف، در مجموعه ص ۳۸۵ - ۴۲۷.

آغاز:

تاجری می‌گذشت در بغداد

ره گذارش بجان برده فتاد

★ A-47 - نستعلیق، ق ۱۲ هـ. عنوان شنگرف، ۷ گ.

[8358] قصه تمیم انصاری

از: ناشناخته.

آغاز: اما راویان اخبار و ناقلان آثار چنین روایت کرده‌اند که محمد صادق که در عهد... و روایت می‌کند که یک روز حضرت عمر با یاران.

مشترک، ۱۰۸۱/۶ تمیم انصاری.

★ 148 - نستعلیق، محرم ۱۲۸۲ هـ. در مجموعه ص ۲۸۳ تا ۳۱۷.

[8361] قصه قضا و قدر:

قصه سیمرغ و دختر پادشاه مغرب

نام نگارنده در نسخه نیامده است.

در ترقیمه نام کتاب «قصه قضا و قدر» آمده است و در آغاز نام کتاب قصه سیمرغ... نوشته شده است، نک: آغاز.

آغاز: [قصه سیمرغ و دختر پادشاه مغرب و عاشق شدن به بچه پادشاه مشرق]. سلطان المخلقین و قطب الاولیا شیخ حسن بصری روایت می‌کند که روزی سرور عالمیان و صفوت آدمیان محمد مصطفی صلی الله علیه و آله بر مسند رسالت پناهی نشسته بودند.

★ 148 - نستعلیق، شب جمعه در شهر جمادی

الآخر ۱۲۸۰ هـ، شماره دوم در مجموعه از ص

۱۴۴ - ۱۹۷.

قصه ملک اسکندر: دخمه عبرت نامه

◆ بلاغت ◆

[8362] مجمع الصنایع

از: نظام‌الدین بن محمد صالح صدیقی.

[8359] قصه سلطان محمود غزنوی

از: ناشناخته.

آغاز: قصه حضرت سلطان محمود غزنوی رحمة الله علیه که پادشاه عادل و درویش بود و معدن جود و سخا و همیشه به تلاوت قرآن مجید مداومت داشت. چنین آورده‌اند که روزی در دل سلطان گذشت.

مشترک، ۱۱۲۸/۶.

★ 277 - نستعلیق خوش، سید محمد، ق ۱۲ هـ، با

قصاید خاقانی، ۵ گ. با مهر «بنده درگاه محمد میر

اسحق ۱۱۳۹ هـ».

[8360] قصه شاهزاده بینش

از: ناشناخته.

با عنوان‌های:

آغاز قصه دل‌آویز شاهزاده بینش و غیره.

در باب ملاقات کردن شاهزاده و درویش و شنیدن

عهد مهرافروز.

در باب رفتن شاهزاده دانش جهت پرداختن جواب و

سؤال دختر.

در باب رفتن شاهزاده بینش برای گرفتن داد برادر

خود از مهرافروز.

۱۱۴۱ هـ، ۱۲۳ گ. آغاز: خدایا جهان پادشاهی تراست.

★ 203 - نستعلیق پخته، ق ۱۲ هـ، عنوان‌ها شنگرف، مجدول، ناقص الطرفین، ۱۲۵ گ. آغاز: (افتاده)؛ همه بود راحت از و ناگزیر.

★ 199 - نستعلیق خوش، ق ۱۲ هـ، سرلوح، عناوین شنگرف، مجدول، برگ ۲ و ۳ و آخر نو نویس، ۲۲۰ گ. آغاز: خدایا جهان پادشاهی...

★ $\frac{49}{3}$ - نستعلیق، ۱۲۴۰ هـ، مجدول، ۲۳۵ گ، آغاز: خدایا جهان پادشاهی...

★ 205 - نستعلیق، ق ۱۳ هـ، مجدول شنگرف دو راه، ناقص الطرفین، ۱۶۶ گ، آغاز (افتاده)؛... برافروخت باغ از.../... که دنیا بدو داده خواهد کلید.

★ 30 - نستعلیق خفی، ق ۱۲ - ۱۳ هـ، ناقص الطرفین، ۳۸۵ گ.

آغاز (افتاده):

پلنگر که او بود سالار رنگ

بدانست کامد ز دریا نهنگ

★ 65 - ۸ - نستعلیق، ق ۱۳ هـ، ناقص الآخر، ۱۸۸ گ. آغاز: خدایا جهان پادشاهی...

★ 209 - نستعلیق، ق ۱۳ هـ، به تاریخ غره محرم الحرام ۴۶ هـ (۱۲۴۶ هـ؟) با مهر «جهان روشن است ز نور محمد»، آغاز: خدایا جهان...

★ 157 - نستعلیق، ق ۱۳ هـ، آتش دیده، ۳۵۰ گ.

★ 200 - نستعلیق معمولی، ق ۱۲ - ۱۳ هـ، محشی، ۲۳۵ گ.

★ 208 - نستعلیق، فرید درویش ولد شیخ حسام الدین قریشی عباسی ساکن چینی، در حاجی پور بلوچان، ۱۵ ماه کاتک روز چهارشنبه، ق ۱۳ هـ، ۱۲۲ گ. آغاز: خرد هر کجا گنجی آرد پدید.

★ $\frac{73}{3}$ - نستعلیق، در عمل راجه گلاب سنگه، ۱۰ ماه چتر ۱۹۲۰ ب، یوم یکشنبه. آغاز: خدایا جهان پادشاهی... در مجموعه شماره چهارم.

در ۱۰۶۰ هـ / ۱۶۵۰ م در بدایع و صنایع در چهار «فصل» نگاشته است.

آغاز: الحمد لله الذی انعم علینا و هدانا الی الاسلام و میزنا عن طبقات الانام و الصلوة و السلام سید محمد خیر الانام و آله الکرام و صحبه العظام شکر زیاده از آنچه در تحریر و تقریر بگنجد.

موزه، ۴۵۵؛ مشترک، ۲۴۰۹/۱۳.

★ $\frac{1}{4}$ - نستعلیق خوش، ق ۱۲ هـ، عنوان‌ها شنگرف، مجدول، ۱۵۵ گ.

[8363] منبع البحرین

از: محمد تاج الدین متخلص به «بهجت».

شامل دو بحر و هر یک شامل مقدمه و چند «نهر».

آغاز: نحمده و نصلی علی محمد و آله و صحبه سنجیدگی اجناس حمد کامل و ثنای وافر شایان بارگاه سخن آفرین که زبان فصاحی بلاغت عنوان.

مشترک، ۱۰۶/۱۴ «چمنستان شرح گلستان» از همین مشترک، ۲۵۰۷/۳ «تاج القواعد» از مؤلف.

★ نستعلیق، ق ۱۲ - ۱۴ هـ، عنوان و نشان‌ها شنگرف، ۱۰۹ گ.

◆ منظومه‌ها

[8376-8364] اسکندر نامه؛ اقبال نامه؛ شرف نامه

از: نظامی گنجوی (متوفی میان ۶۰۷-۶۱۵ هـ).

موزه، ۵۴۳؛ مشترک، ۱۰۰/۷.

★ $\frac{12}{22-3-98}$ - نستعلیق، به روز یکشنبه ۲۷

جمادی‌الثانی ۱۰۸۸ هـ، در قصبه سادهوره.

۱۴۵ گ. آغاز:

خرد هر کجا گنجی آرد پدید

ز نام خدا سازد آنرا کلید

★ $\frac{89}{3}$ - نستعلیق، شیخ محمد، در لاهور، ۲۲ صفر

ضروری و مقامات لایب‌دی به جهت حوصله ناقص درین مختصر جمع آورد».

از همین نگارنده است شرح گلستان سعدی در همین فهرست.

آغاز: بنده درگاه حضرت قادر لم یزلی عاصی منشی غلام حسن علی المتخلص مزاج برای انصاف پیرای داندگان مدق و خوانندگان محقق.

★ نستعلیق، ق ۱۳، با مهر مؤلف «حلال مشکلات حسن را بود علی». ظاهراً به خط مؤلف، ۱۶۸گ.

★ 115 - نستعلیق تحریر، ق ۱۳ - ۱۴، ۸گ.

[8382] شرح اسکندرنامه: شرح شرفنامه

متن از: نظامی گنجوی.

شرح از: محمد نصیر بن سلطان سفیانی.

آغاز: حمد و سپاس متواتره و ثنای و تحیت متکثره مر خالق را که از ظلمت کده... چنین گوید شیرازه بند دفتر پریشانی محمد نصیر...
مشترک، ۱۳۲/۷.

★ $\frac{44}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۳، ۱۹۵گ. ناقص الآخر.

[8383] شرح اسکندرنامه

نام شارح نامعلوم.

آغاز: خدایا جهان پادشاهی تراست... بدان که در خدایا الف برای ندا است یعنی ای خدا.
موزه، ۵۳۱.

★ 207 - نستعلیق، محمدعلی رضا بن سید شاه در

قریه حسن خان، ۱۲۷۹، ۱۱۲گ، با مهر «سید علی رضا».

[8384] فواید علیشیری: شرح شرفنامه

از: محیی‌الدین بن نظام‌الدین.

آغاز: سپاس بی‌قیاس مردانای کونین را که میزان اشعار نامادر در لسان و رموز شعراء، تبعیت فرمود.
موزه، ۵۹۵؛ مشترک، ۱۳۰/۷.

[8377] خرد پناه: خودنگاه: خود آگاه:

شرح اسکندرنامه نظامی

از: محمد سلطان بن اله داد ساکن خوشاب.

آغاز: حمد بی‌شمار نثار بارگاه هادی را که بالویه عالیه ذوالقرنین شریعت احمدی.
مشترک، ۱۴۴/۷.

★ 104 - نستعلیق، ۱۲۷۲، محش، ۱۷۸گ، با مهر «محمد فضل».

[8378] شرح اسکندرنامه: شرح شرفنامه

از: محمد اکرم ملتانی بن عبدالرزاق.

آغاز: ...بی‌قیاس مر خداوندی را که سقف آسمان برین بی‌ستون افزاشته اوست... خدایا جهان... پس جهان پادشاهی به قلب اضافت به معنی سلطنت عالم است.
موزه، ۵۹۳؛ مشترک، ۱۳۹/۷.

★ 198 - نستعلیق، ق ۱۲، ۵۱۲، بر الفاظ متن خط شنکرگف کشیده، ۲۷۶گ. با مهر «حافظ خدابخش».

[8379] شرح اسکندرنامه

از: خیرالله بن محمد خوشحال.

مشترک، ۱۴۹/۷.

★ A - 85 - نستعلیق، ق ۱۲ - ۱۳، ۱۱۲گ، کرم خورده. آغاز (افتاده): یعنی من خاک و گردام یا خواه گرد بکاف تازی به معنی خواهش کرد.

[8381، 8380] شرح اسکندرنامه: حل مشکل اسکندرنامه

از: منشی غلام حسن متخلص به «مزاج».

در ۱۲۵۶هـ تألیف کرد (دیباچه). نام کتاب در کلفون «حل مشکل اسکندرنامه» آمده است. نگارنده در دیباچه می‌گوید:

«این عاصی بنا بر تفهیم مبتدی... از هر شرح قدیم اسکندرنامه و دفاتر ضخیم و فرهنگات عظیم و حاشیه‌های مستقیم استنباط کرده فقط قدر مشکلات

★ نستعلیق، ق ۱۲، به دو خامه، ناقص الآخر، ۴۷گ.

★ 309 - نستعلیق، ق ۱۲، مجدول، ۱۷گ. آغاز (افتاده):

نهاده پدر جنگ در نای خویش

پسر جنگی و نای آورد پیش

ناقص الطرفین.

★ 222 - نستعلیق معمولی، ق ۱۲، ۱۵۷گ.

★ 283 - نستعلیق پخته، ق ۱۲، عنوان‌ها شنگرف، ناقص الطرفین، ۸۶گ. آغاز (افتاده): که بار دگر دل نهد بر هلاک.

★ 284 - نستعلیق، ق ۱۳، ناقص الطرفین، ۳۹گ. آغاز (افتاده):

که گلگون خمر یاقوت نام

بشستن نمی‌شد ز روی رخام

★ A - 24 - نستعلیق، شمس‌الدین و شاگردش لاله شتاب رای، به پاس خاطر مهر الهی و ابوالحسن و محمد خورشید، ۲۴ جمادی الثانی ۱۲۴۷هـ در مکتب جهانیه، ۱۴۴گ.

★ 223 - نستعلیق خوش، بخشه فقیر، رمضان المبارک ۱۲۴۹هـ، با یادداشت ملکیت خدابخش ولد میان محمد مدر قوم جعفر، سکنه تونس، آغاز (افتاده):

شبی برنشست از فلک برگذشت

بتمکین و جاه از ملک در گذشت

۱۳۳برگ.

★ 232 - نستعلیق، ۲۰ شوال ۱۲۸۱هـ، مجدول، به پاس خاطر میان احمد بخش، عنوان‌ها شنگرف، ۱۱۲گ.

★ 233 - نستعلیق، ق ۱۳، برای نور چشمان غلام احمد و فضل احمد و غلام قادر، عنوانات شنگرف، ۱۶۳گ. مهر «صاحبقران شاه عالم پادشاه غازی».

★ $\frac{50}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۳، عنوانین شنگرف، محشی، ۱۳۶گ.

★ $\frac{77}{3}$ - نستعلیق، محمود ولد بهرام ساکن نورو علاقه سدم طلع پشاور، به روز شنبه ۸ جمادی الاول ۱۲۹۲هـ، عنوان‌ها شنگرف، ۱۵۷گ.

[8385] فرهنگ اسکندرنامه نظامی

از: ناشناخته.

★ $\frac{9}{22 \cdot 3 \cdot 98}$ - نستعلیق، واژه‌ها شنگرف، ق ۱۳، ۲۲۰گ. آغاز (افتاده): تحقیق کرده باصلاح قلم دانند.

[8386] انتخاب اشعار عارفان: بیاض

از: ناشناخته.

نام بیاض در ترقیمه آمده است. دارای اشعار و غزلیات و پند و نصایح به عنوان‌های: حمد، نعت، مناجات، پند و نصایح، غزلیات و جز آنها. از کلام سرایندگانی: مولوی، حافظ شیرازی، ابن یمن، امیرحسین، امیر خسرو، عماد، شیخ سعدی، اوحدی، عطار، عراقی، نظامی. آغاز: در وصف ذات ذوالجلال... / سبحان قادری که گشاید بهر شی / از روی... فلک نیلگون عطا.

★ 242 - نستعلیق معمولی، ۱۸ ذیحجه ۱۲۵۷هـ، عنوان‌های شنگرف، مجدول، ۱۲۱گ.

[8398-8387] بوستان: سعدی نامه

از: سعدی شیرازی (د: ۵۶۹۱/۱۲۹۲م).

آغاز:

به نام جهاندار جان آفرین

حکیم سخن بر زبان آفرین

مشترک، ۲۶۲/۷.

★ نستعلیق خوش، ۲ صفر ۱۱۳۴هـ، بر حاشیه گلستان، ۱۳۸گ.

★ $\frac{78}{7}$ - نستعلیق، ق ۱۲، ناقص الطرفین، کرم خورده، ۱۵۶گ. آغاز (افتاده):

دل زنده هرگز نگردد هلاک

تن مرده دل گر بمیرد چه باک

- ★ 267 - نستعلیق، کریم بخش ولد فتح محمد، ق ۱۳، ۱۳۴ گ. با یادداشت ملکیت حامد ولد جند ودا، آغاز (افتاده): تا تو باشی در زمانه دادگر.
- ★ 263 - نستعلیق، ق ۱۳، شماره سوم در مجموعه برگ ۱۷ - ۳۱.
- ★ 251 - نستعلیق، ق ۱۳، شماره چهارم در مجموعه برگ ۲۲ - ۶۰.
- ★ B - 21 - نستعلیق، رسول ولد عبدالمجید علی زنی ساکن قریهٔ نوبان، ۱۴ شعبان ۱۲۷۱ هـ، عنوان و نشان‌ها شنکرف، ۲۳ گ.
- ★ $\frac{29}{3}$ - نستعلیق، محمد یوسف، ۱۲۷۵ هـ، شماره پنجم در مجموعه.

[8411, 8410] تحفة الاحرار

- از: عبدالرحمان جامی،
آغاز: حامداً لمن جعل جنان...
هست صلاى سر خوان کریم
بسم الله الرحمن الرحيم
موزه، ۵۵۶؛ مشترک، ۵۳۵/۷.
- ★ 230 - نستعلیق، معروف قریشی ابن نورمحمد قریشی، ۲۷ ربیع الآخر ۱۰۶۹ هـ، برگ‌ها آب دیده، ۶۵ گ.
- ★ 211 - نستعلیق، ق ۱۳، ۶۱ گ. با یادداشت ملکیت خیر محمد ولد میان یارمحمد، نیز یادداشتی دیگر وفات میان خیرمحمد ۲۳ رمضان ۱۲۸۴ هـ، و مرگ مائی جنت خاتون جدّه نویسنده مورخ ۲۸ ذیحجه ۱۲۸۸ هـ، آغاز افتاده: ... آتش سودای عقل.

تحفه نصایح از یوسف گدا. در بخش فقه خواهد آمد.

[8412] ترجمه قصیده بانث سعاد

- مثن از: کعب بن زهیر، مترجم نامعلوم.
آغاز: بانث سعادت قلبی... جدائی اختیار کرد سعاد

[8399, 8400, 8401] شرح بوستان سعدی

- از: عبدالواسع هانسوی معاصر عالمگیر پادشاه (۱۰۶۸-۱۱۱۸ هـ).
- آغاز: رینا لا تو اخذنا ان نسینا او اخطانا... می‌گوید معترف به عجز و نادانانی در فهم الفاظ و درک معانی.
موزه، ۵۴۹؛ مشترک، ۲۸۴/۷.
- ★ A - 51 - نستعلیق، ق ۱۲، شماره اول در مجموعه، ۹۶ گ.
- ★ A - 59 - نستعلیق معمولی، ق ۱۳، ۳۸ گ. آغاز برابر نمونه.
- ★ B - 11 - نستعلیق، شمس‌الدین، ق ۱۳، ۳۸ گ.

[8402] بیسرنامه

- از: عطار تونی، از سرایندگان سدهٔ نهم هجری.
آغاز:
من به غیر تو نه بینم در جهان
قادرا، پروردگارا، جاودان
موزه، ۵۵۲؛ مشترک، ۶۰۹/۷.
- ★ 99 - نستعلیق بخته، غلام محی‌الدین کشمیری، ۱۲۲۵ هـ، برگی از ترقیمه الهی نامه باقی مانده است، سرلوح، مجدول طلائی، ۲۴۱ گ.

[8403-8409] پندنامه

- از: عطار نیشابوری.
آغاز:
حمد بی حد سر خدای پاک را
آن که ایمان داد مشت خاک را
موزه، ۵۵۵؛ مشترک، ۱۷۰/۷.
- ★ 276 - نستعلیق، ق ۱۲، ۲۶ گ آغاز (افتاده):
فقر خود را پیش کس پیدا مکن
سخت امروز را فردا مکن
- ★ 243 - نستعلیق، ق ۱۳، در مجموعه شماره ۴، برگ ۲۵ تا ۴۶.

بنا بر این دل من این زمان بیمار و زار شد.

★ $\frac{16}{22 \cdot 3 \cdot 98}$ - نستعلیق، ق ۱۲، ۱۱۴ گ.

[8413] جَنگ

انتخاب از کلام سرایندگان معروف، از آن جمله:
عاشق الله بهرام سقا، کلیم، ملازگسی، امیر خسرو، طالب
آملی، بقا، فغانی، ابن یمن، جامی، نظامی.

آغاز:

پا ز سر کرده براه طلبش حیرانم

که من قطره کجا و هوس عمانم

★ $\frac{9}{4}$ - نستعلیق خوش به دو خامه، ق ۱۳،

مجدول، کمندبندی، ۱۷۴ گ.

[8414] جَنگ

غزل‌های فارسی از سرایندگان معروف جمع شده
است. از آن جمله: حافظ، شریف، بیدل، حسرت، صایب،
سعدی، جامی، هلالی، کمال، املا و جز آن‌ها.

آغاز:

بدست تست یا فتاح درد دلها [کذا]

بکن یا رب بفتاح عنایت حل مشکله

★ $\frac{36}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۳، ۸۹ ص.

[8415] جَنگ

دارای غزلیات به ترتیب ردیف از سرایندگان: جامی،
قاسم انوار، قلندر، کمال، نویدی، نطقی، شمس، سعدی،
حافظ، خسرو، فخری، وحشی، معلوم، عصمت، آصفی،
بابر، سلمان ساوجی، صرفی، واقفی، آهی، عالمی، ضیائی،
طالب، فروغی، صبوری، ابن یمن، محمد توفیق، ناصر
علی، صایب، اسیر، سالیلی، صرفی، کاتبی، فیضی،
مخلص، عاشق، جمیل، عبیدی، و جز آن‌ها.

★ $\frac{93}{3}$ - نستعلیق چلیپا، ق ۱۳، ۲۵۷ گ.

[8416] جَنگ

دارای غزلیات و اشعار از شرای نامی، از آن جمله:
نظیری، ظهوری، عطار، کلیم، اهلی شیرازی، عالی،

مشفق، وصفی، نصرت، مشتاق، عمر خان، فروغی، بیدل،
استاد، طاهری، هلالی، عاشق، جمالی، جامی، عارف،
محتشم، فغانی، نثاری، نصرت، خسرو، حافظ، قانع،
حسن، خادم و جز آن‌ها.

غزلیات و شعرها با ترتیب ردیف و هم قافیه.

آغاز:...

توان فهمید از خاموشی من داستانی را

که بر یاد دهان تنگ رو بستم دهانی را

★ $\frac{55}{3}$ - نستعلیق خوش چلیپا، ق ۱۳، سرخ و

آبی و سیاه، مجدول، ۸۹ گ.

[8417] جَنگ

گردآوری غزل‌ها و شعرها بر حسب موضوع از کلام
سرایندگان نامی. هر صفحه این نسخه به طریق جداگانه
نوشته است.

اسمای سرایندگان: جامی، سعدی، حافظ، صائب،
انوری، خواجوی کرمانی، کلیم، سلمان، شقایب، محتشم،
عرفی، غنی، ولی، قاضی، واصل، شاه شجاع، فروغی،
عاشق، یقما، مشتاق، حزین، اظهر، طرزی، بیدل، برهن،
مهر دل، آصفی، طالب، رفیق، صیدی، اسیری، محب،
سیری، اسیر، بنائی، بیخود، توفیق، شاه رونق، خاشع،
خرم، زاهد، راقم، شوکت، شهید، شعری، قیلان، معلوم،
جاوید، طوفان، ظهری، غیاث‌الدین، صورت، گوهری،
کامی، ناصر علی، وحید، همایون، همت، هلالی، نظامی،
هجری، ندیم، سید، راغب، سنائی، حسن، مرزا، کمال، آزر،
فطرت، بینش، رفیع، غنیمت، عشرت، محمد، نیاز، نزار،
عماد، هماد، عصمت، فیضی، حالی، نصیر، صافی، رامی،
طاهری، فایز، اصلی، طوسی، مخفی، ابن یمن، واقف،
صادق، سامی، معدوم، زمانی، فرحت، عیشی، الفت، قاسم،
منعم، فغانی، نثاری، غریب، انسی، آفرین، خسرو، حیدر،
نظام، زرگر، نرگسی، محبوب، عارفی... و جز آن‌ها.

در آخر چندین حکایت در نثر آورده.

آغاز: غزل جامی

یا من بدا جمالک فی کل ما بدا

بادا هزار جان مقدس ترا فدا

- ★ 80 - نستعلیق خوش زیبا، ق ۱۳هـ، عناوین
سرخ، ۴۷۴گ. نسخه خیلی ارزنده است.
- [8418] قصه چهار درویش
- از: ناشناخته.
موزه، ۶۷۶؛ مشترک، ۹۵۰ / ۶.
- ★ $\frac{83}{3}$ - نستعلیق شکسته‌آمیز، ۲۷ ذیقعدہ ۲۴
جلوس شاه عالم غازی، [۱۱۹۷ هـ]، ۱۵۱گ. آغاز
(افتاده):
- فلک قدری عطارد دستگاهی
جوهر بخش هزارن از سپاهی
- حافظیه: نام حق، نک: بخش فقه
- [8420, 8419] حدیقه الحقیقه
- [8422] خاوران نامه: خاورنامه
- از: ابن حسام، محمد بن حسام‌الدین خوسفی قاینی
(د: ۸۷۵ / ۴۷۰ م).
آغاز:
نخستین بدین نامه دلگشای
سخن نقش بستم به نام خدای
مشترک، ۴۸۷ / ۷.
- ★ $\frac{19}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۲ - ۱۳هـ، عنوان‌ها سنگرف،
مجدول، چهار ستون، ۲۵۸گ.
- [8424, 8423] خسرو و شیرین
- از: نظامی گنجوی.
آغاز:
خداندا در توفیق بگشای
نظامی راه تحقیق بنمای
مشترک، ۸۸ / ۷.
- ★ 84 - نستعلیق، ق ۱۳هـ، سرلوح رنگین،
۱۲۰گ.
- ★ $\frac{73}{3}$ - نستعلیق، در عمل راجه گلاب سنگه، ۱۰
ماه چتر ۱۹۲۰ بکرمی، یکشنبه، ش ۱ در مجموعه.
- از: ابوالمجد مجدود بن آدم متخلص به «سنائی»
(ح ۴۷۳ - ۵۲۵هـ).
آغاز (پس از دیباچه):
از درون پرور برون آرائی
ای خرد بخش، بی خرد بخشایی
موزه، ۵۶۳؛ مشترک، ۲۵ / ۷.
- ★ A - 15 - نستعلیق، ق ۱۳هـ، مجدول،
کمندبندی، ۳۹۲گ.
- ★ 158 - نستعلیق خوش، غلام صدیق ولد حاجی
سلطان محمد قوم تاجک ساکن شهر غزنی، به روز
جمعه، ذیقعدہ ۱۳۹۷هـ، ۲۰ میزان ۱۳۵۱ خ، در
بلده غزنی، ۲۵۸گ.
- [8421] حکایت (منظوم)
- نام سراینده معلوم نشد.
در حکایتی که به روز قیامت همه مردمان پیش
حضرت آدم علیه السلام و پیمبران دیگر خواهند رفت که شفاعت
کنند، اما همه پیمبران عذر خواهند کرد. پس از آن به
خدمت پیمبر اسلام خواهند رفت و از سفارش ایشان
شفاعت خواهد شد.

تحریر و تقریر این نسخه گردیدن.
 - مراتب حسن اطوار عالیجاه شرافت پناه معظم الیه که در روزگار به خلق نیکو گذرانیده.
 - در خصوص آرزوی مدینه منوره شریف که از روی... گفته شد.
 - آفرختن چراغان خیال به نور نعمت لازم الصلوة حضرت نبوی ﷺ.
 - در خصوص چراغان که در آن مقام شریف به نور و طراوت بود.
 - در خصوص نسیم عنبر شمیم آن مقام فرح فزا.
 - در مقدمه شب معراج که ذات اشرف کائنات رفته بودند قلمی شد و به وصف مکان شریف با جمله اسباب و اشیاء که در آن جا است.
 - در مقدمه شب معراج که به کیفیت تمام طراوات بخش و نورانی بود.
 - در وصف حضرت جبرئیل علیه السلام.
 - در آمدن حضرت جبرئیل علیه السلام.
 - صفت و القاب چهار یار.
 - در خصوص حکمت الهی که چنین ذات شریف جهان پناه را در پرده ضعیف عنکبوتی داشته.
 - در خصوص حضرت عمر، در خصوص حضرت عثمان.
 - در خصوص حضرت علی کرم الله وجهه.
 - خلق حضرت علی کرم الله وجهه که از روی ترحیم بر مخالفان نرمی می نمود.
 - در خصوص امام حسن و امام حسین علیهم السلام.
 - در خصوص صفاکاری دل که خیال نموده شد.
 - طلب احوالات از درگاه قاضی الحاجات.
 - ریشه دوانیدن اندیشه از روی حیرت به حکمت از بی شکرگزاری نمودن به حضرت باری.
 - در میان خوف و رجا بودن گفته شد.
 - اظهار این معنی که بجز امداد و استعانت پروردگار هیچ امید کارگر نیست.
 - در خصوص شگفتن دل.
 - طلب اعانت از حضرت باری.

[8425] داستان «سمر» و «قنده»: ثمرقند

از: قطب الدین احمد بن شیخ سعدالدین احمد کابلی
 متخلص به «شور عشق» (د: ۱۲۲۵هـ / ۱۸۱۰م).
 در آن می‌سراید:
 «سمن اولاد سعدالدین احمد
 ز فیض عام او گردید سرمد»
 (ص ۴۳)
 آغاز:

الهی مشکلم را کن تو آسان
 به نور عشق روشن کن تو ایمان
 چنانم از می‌وحدت بکن مست
 که اندر نیستی باشد مرا هست

انجام:

ز تصنیفات او سی و چهار است

به شور عشق نامش آشکار است

مشرک، ۱۲۶۹/۸.

★ 21 - A - نستعلیق، یوم سه شنبه ۲۴ صفر
 المظفر ۱۲۹۳هـ، در مجموعه برگ ۱ تا ۴۴.

[8426] زیارت نامه، مثنوی

از: منشی.

در سال ۱۱۹۸هـ سروده است. در آن می‌سراید:

بجستم سال تاریخش مقالش
 رسد برگوش هر نائل سوالش
 مرا پیر خرد گفتا به صد ناز
 بر بین «اخلاص منشی عبد» شد باز
 نام کتاب چنین سروده است:
 ۱۱۹۸هـ
 شدم ناظم نما در بحر تقریر
 «زیارت نامه» ای کردیم تحریر
 بحمد الله «زیارت نامه» ام شد
 مداد جود از آن بر خامه‌ام شد
 با عنوان‌های:

- یاس قایل سخن از راه غربت و نومیدی و به خلق
 عمیم عالیجاه معظم الیه رغبت به اشعار نمودن و باعث بر

[8429] سبحة الابرار

از: عبدالرحمان جامی.

آغاز:

المنة لله که به خون بگرفتیم

یک چند چون غنچه عاقبت بشگفتیم

مشترک، ۷/ ۵۵۰.

★ 116 - نستعلیق، محمد شریف ولد محمد ولد

ابابکر ساکن بلده سودهره، ۱۰۶۰هـ، عنوان‌ها

شنگرف، محشی، ۱۰۵گ.

★ 26 - A - نستعلیق بخته، ق ۱۱، مجدول،

سرلوح، ۱۰۴گ.

[8432, 8431, 8430] سلسله الذهب

از: عبدالرحمان جامی.

آغاز (مقدمه): حمد الرب الجلیل من عبد ذلیل و

سلاماً علی حبیب فایق.

آغاز (متن):

لله الحمد قبل کل کلام

بصفات الجلال و الاکرام

مشترک، ۷/ ۵۲۸.

★ $\frac{72}{3}$ - نستعلیق، محمد طاهر فی باب بستان

السلطان، یوم التلت به تاریخ ۴ صفر ۱۰۹۹هـ،

۴۷۲ص.

★ $\frac{3}{22 \cdot 3 \cdot 98}$ - نستعلیق، ۱۵ ذیحجه ۱۱۲۰هـ

(ترقیمه دفتر اول) هر سه دفتر، ۱۳۵ + ۵۷ + ۳۲۷گ.

★ $\frac{4}{22 \cdot 3 \cdot 98}$ - نستعلیق خوش، ق ۱۲، ۱۱۲هـ، عناوین

شنگرف، ۲۳۲گ.

سی حرفی (منظوم)، از میان گل محمد مشهور به میان

کنگال قادری. نک: بخش عرفان.

[8433] سیف الملوک و بدیع الجمال

از: صالح ابن حمید؟

در آن می‌سراید:

- طلب آگاهی از غفلت بسیار و غیره. در آن

می‌سراید:

الهی منشی پر تقصیر و عاصی است

ز تو یک ذره الطاف کافی است

تو ای منشی سخن برگو خلاصه

گذشت عبرت بفکر دیگ و کاسه

★ 26 - نستعلیق، عنوان‌ها شنگرف، ق ۱۲هـ،

همراه دیوان منشی. ۹۷گ. آغاز (افتاده):

همی گفتند به سر باشد ز ایجاد

بایند هر دو روز ست بنیاد

[8427] ساقی نامه

از: نورالدین محمد ظهوری، ترشیزی (۱۰۲۵ یا

۱۰۲۶هـ).

آغاز:

شناها همه ایزد پاک را

نریا بده طارم خاک را

مشترک، ۷/ ۷۹۴.

★ 95 - نستعلیق، غلام محمد ولد غلام خان قلندر

زانی، در دار السلطنه کابل حسب الفرمایش سردار

محمد صدیق خان فرزند سردار محمد اعظم خان

بارک زانی، ۱۳ جمادی الاول ۱۲۸۳هـ، ۱۵۳گ.

در خاتمه ساقی نامه از کاتب به جهت سردار محمد

صدیق خان، شامل ۸۰ شعر. آغاز:

بیا ساقی ای بحر جود و کرم

بده می‌که از خود کند مخبرم

[8428] سام نامه

از: ابوالعطا کمال‌الدین محمد بن علی مستخلص به

«خواجه» کرمانی (۶۸۹-۷۵۳هـ / ۱۲۹۰-۱۳۲۵م).

آغاز:

کنون باز کردم بفرجام کار

سوی نامه نامور شهریار

مشترک، ۷/ ۴۰۲.

★ 48 - نستعلیق شکسته آمیز، ق ۱۱، ۱۱۰گ.

داشت فردوس نام، و پدر فردوسی باغبان آن مزرعه بود و چون بر فردوس حاکم طوس ظلم کرد استغاثه به شاه غزنوی آورد.

★ 121 - نستعلیق، ق ۱۲هـ، عنوان و نشان‌ها شنکرف، در آخر نسخه فرهنگ واژه‌های شاهنامه، ۱۲۹گ. آغاز (افتاده): فتنه اشتراک املا بود عجب از بعضی نظام که گفته‌اند فتنه صوری رفت و نزاع باطنی بالا شد.

شرف‌نامه: اسکندر نامه

[8437] عرفان‌العاشقین

از: عبدالقادر بیدل عظیم‌آبادی (د: ۱۱۳۳هـ/ ۱۷۲۰م).
آغاز:

عشق از مشت خاک آدم ریخت

آنقدر خون که رنگ عالم ریخت
گنج‌بخش، ۱۶۷۰؛ مشترک، ۱۰۳۱/۸.
★ 93 - نستعلیق، محمد عادل ابن ملا عبدالرزاق صیادی، ۱۲۳۹هـ، ۲۵۰گ.

[8438] عشق بلال (مثنوی)

از: مولوی محمد قمرالدین مستخلص به «خاکی» (تقریظ در خاتمه کتاب).
در آن می‌سراید:

«خاکی» تو یکن تمام این را
بسر تو خدای عالمین را
نام کتاب در خاتمه چنین آورده است:
این نامه چو من تمام کردم
به «عشق بلال» نام کردم

در سال ۱۳۱۰هـ (= غریق) سروده است.

در خاتمه می‌سراید:

در فکر شدم برای تاریخ
آمد به دلم صدای تاریخ

چو شاه یمن روی دختر بدید

چنین گفت با صالح ابن حمید

آغاز:

بنام جهاندار پروردگار

خداوند روزی ده مور و مار

انجام:

بنام خدا قصه کردم تمام

سخن هم برین ختم شد والتسلام

بخواند هر آنکس بگوید دعا

پس از فاتحه نیز اخلاص را

هزاران درود و هزاران سلام

زما بر محمد علیه السلام

موزه، ۵۸۷.

★ 244 - نستعلیق شکسته‌آمیز، به روز جمعه، دوم ربیع‌الآخر، ۱۱۸۱هـ، عنوان‌ها سرخ، ۶۲گ.

[8435, 8434] شاهنامه فردوسی

از: حکیم ابوالقاسم فردوسی طوسی (د: ۴۱۱ یا ۴۱۶هـ).

آغاز:

به نام خداوند جان و خرد

کزین برتر اندیشه بر نگذرد

موزه، ۵۸۸؛ مشترک، ۳/۷.

★ $\frac{60}{3}$ - نستعلیق، ۷ ذبیحجه ۱۰۲۷هـ، چهار ستون، مجدول، جای عناوین و تصاویر خالی مانده است، ۵۰۵گ.

★ 59 - نستعلیق خوش، سلخ محرم الحرام ۱۲۱۸هـ، عناوین سفید، چهار ستون، مجدول، طلایی، ۶۱۸گ، با یادداشت ملکیت میر فتح علی تاپر والی سند با امضای او.

[8436] شرح شاهنامه فردوسی

شرح از ناشناخته.

برای نمونه (پس از چهار برگ): بسی رنج بردم درین سال سی... و او از ده‌های طوس بوده، کاریزی و چهارباغ

★ - نستعلیق، ۲۹ ربیع‌الاول ۱۲۹۷هـ/ ۱۱ مارچ ۱۸۸۰م. ۱۲۵گ.

★ $\frac{5}{22-3-98}$ - نستعلیق، ق ۱۳، ۱۲۴گ، ناقص
الطرفین. آغاز: و این جا مطلق ابتدا و آغاز مراد
است و الا بزرگ به قدر و جاه به معنی بلندی.

[8442] قصاید ناشناخته

نام سراینده نامعلوم.

در آن وصف شاهجهان کرده است.

در آن می‌سراید:

وجود حضرت شاه جهان که ظل خداست

سکندرست که آینه‌اش دل داناست

روز و شب بهر دعای حضرت شاه جهان

سر بسوی آسمان ست از گیاهش تا خیار

نیز وصف فیض آباد کرده است:

تبارک الله از آب و هوای فیض آباد

که آن به جسم حیاتست وین به جان همزاد

★ 332 - نستعلیق خوش، ق ۱۱، مجدول طلائی،

۳۸گ. آغاز:... از تابش شرار کتون مضطرب شود.

قصیده بوده:

[8443] ترجمه قصیده بوده شریف

متن از: بوصیری.

ترجمه لفظ به لفظ است.

آغاز: امن تذکر... ذی سلم. یا به یاد آوردن از یاد

کردن جمع جار نام موضعی است.

★ 280 - نسخ و نستعلیق، ق ۱۲، ۲۵گ، قطع

جیبی.

[8444] شرح قصیده بوده شریف

از: ناشناخته.

آغاز: امن تذکر... آیا از یاد کردن یا به یاد آوردن

همسایه‌ها در موضعی که او را ذی سلم.

موزه، ۶۱۰.

کاین قصه به درد و غم رفیق است

بهرش که به بحر غم «غریق» است

با عنوان‌های: حمد، نعت، سبب تألیف، تعریف عشق و

جنون، آغاز قصه عشق، دیدن حضرت ابوبکر صدیق،

حال پر ملال بلال و نصیحتش کردن و اظهار کردن پیش

سرور کائنات علیه الصلوات.

خریدن حضرت ابوبکر آن در یکتای و گوهر بی بها

یعنی بلال راه، رهایی یافتن بلال از دست ظالمان بد حال.

آغاز:

ای وصف تو زندگی دلها

توحید تو جان آب و گلها

سوز تو به سینه‌های مشتاق

شعله زن همچو حرق حراق

★ $\frac{1}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۴، ظاهرأ به خامه نگارنده،

با تقریف فقیر محب النبی عبدالغنی چشتی نظامی

سیالکوتی متخلص به «گنمام»، ۵۳ ص.

[8439] عقل نامه

از: سنایی غزنوی.

آغاز:

ابتدا می‌کنم به نام خدا

آنکه هست از صفات نقص جدا

مشترک، ۳۲/۷.

★ $\frac{6}{4}$ - نستعلیق خوش، ق ۱۱-۱۲، در مجموعه.

[8441, 8440] شرح قرآن السعدین: نورالعیون

متن از امیر خسرو دهلوی، شرح از نور محمد المدعو

به نورالحق مشرقی ابن شیخ عبدالحق محدث دهلوی. در

ماه رمضان ۲۳ جلوس محمد شاه غازی مطابق ۱۱۵۳هـ به

انجام رسانده است.

آغاز: خطبه کبریا و جلال مر پادشاهی راکه پادشاهی

اورا.

آغاز (شرح): شکر گویم... شکر کاری کردن که از

روی تعظیم نعمت.

مشترک، ۳۴۴/۷.

آغاز:
به نام آنکه جان را فکرت آموخت
چراغ دل به نور جان برافروخت
مشترک، ۳۷۷/۷
★ $\frac{38}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۳هـ، عنوانها شنگرف،
۱۴۴۸گ.

[8450] مفاتیح الاعجاز: شرح گلشن راز

از: شمس‌الدین محمد بن یحیی بن علی الجیلانی
لاهیجی نوربخشی (د: ۹۱۲هـ / ۱۵۰۶م).
در ۸۷۷هـ / ۱۴۷۲م نگاشته است.
آغاز: رب تمم و یسر یا کریم. باسمک الاعظم الشامل
فیضه المقدس.
موزه، ۶۲۰.

★ A - 43 - نستعلیق خوش، مصطفی ابن آقا
رسول قزوینی ساکن کاشان حسب فرمایش میرزا
عبدالباقی خلف حاجی سید رضا کاشانی به تاریخ
چهارشنبه ۷ شعبان ۱۲۳۱هـ، عنوان و نشانها
شنگرف، ۲۵۹گ، خیلی خوش خط و زیبا، با
یادداشتی مورخ ۱۲۶۲هـ با مهر «سلام قولاً من
رب رحیم».

[8451] گل و خسرو: خسرو و گل: خسرو نامه: گل و هرمز

منسوب به عطار.
مشترک، ۱۹۰/۷.
★ A - 54 - نستعلیق خوش، ق ۱۲هـ، مجدول
طلایی، ۲۱گ.
آغاز: (افتاده):
زمانی شمع بالینت فروزم
زمانی شمع با نیت بسوزم

[8452] لیلی و مجنون

از: نظامی گنجوی.

★ A - 18 - نستعلیق، محمد صادق ابن حسن
قلی، غره شهر ربیع الاول ۱۰۷۷هـ، با مهر «فتح
خان ۱۲۴۷»، ۴۳گ.

[8445] شرح قصیده برده شریف

از: ناشناخته.
آغاز: الحمد لله ناصر العباد بقدرته و جلاله. القادر
المحمود فی کل فعاله... اما بعد بدان نصرک الله تعالی که
قصیده برده مشتمل است بر صد و شصت بیت... امن
تذکر... و در شب معرض حضرت رسالت رسانید.
★ 299 - نستعلیق معمولی، ق ۱۲هـ، ۲۳گ.

[8446] کارنامه بلخ: مطایبه نامه

از: ابوالمجد محدود بن آدم متخلص به «سنایی»
غزنوی.
آغاز:

ویحک ای نقشبند بی‌خامه
قاصد رایگان بی‌نامه

مشترک، ۳۵/۷.
★ $\frac{6}{4}$ - نستعلیق خوش، ق ۱۱-۱۲هـ، در مجموعه.

[8447, 8448] کریمیا

منسوب به سعدی شیرازی.
آغاز:

کریمیا به بخشای بر حال ما

که هستم اسیر کمند هوا
مشترک، ۲۹۶/۷.

★ 243 - نستعلیق، ق ۱۳هـ، در مجموعه برگ ۱ تا
۱۰.

★ 251 - نستعلیق، ق ۱۳هـ، شماره یکم در
مجموعه برگ ۱-۷.

[8449] گلشن راز، مثنوی

از: محمود شبستری.

آغاز:

مشترک، ۲۱۱/۷.

★ نستعلیق خوش، ق ۱۱ - ۱۲هـ، عنوان‌ها
شنگرف، با یادداشت ملکیت محمد اکرم‌الدین ابن
شیخ محی‌الدین. با مهرهای: «سیف‌الله»، «ابوالفتح
محمد اکرم‌الدین»، «ابو البقا ارحم‌الدین محمود
۱۱۱۱هـ» فقط دفتر دوم است.
★ 35 - نستعلیق خوش، ق ۱۲هـ، چهار ستون،
۱۳۱گ. دفتر سوم. آغاز: ای ضیاء الحق حسام
الدین بیار.

ای نام تو بهترین سرآغاز
بی نام تو نامه کی کنم باز

مشترک، ۸۲/۷.

★ $\frac{73}{3}$ - نستعلیق، در عمل راجه گلاب سنگه، ۱۰
چیتر ۱۹۲۰ بکر می، یوم یک شنبه، در مجموعه
شماره دوم.

[8453] مثنویات نظامی گنجوی

۱. خسرو و شیرین؛ ۲. لیلی و مجنون؛ ۳. هفت پیکر؛
۴. اسکندرنامه.

هر یک در جای خود معرفی شده است.

★ $\frac{73}{3}$ - نستعلیق، در عمل راجه گلاب سنگه، ۱۰
ماه چیتر ۱۹۲۰ بکر می، یوم یک شنبه، ۲۴۰گ.

[8454] مثنوی احمد

از: سراینده‌ای که «احمد» تخلص دارد:

گر احمد نه دیدی در ین راه رنج

چون من مفلسی را نبردی به کنج

به دنیا نه افگند احمد نظر

نیفکند از ین نفع در دین نظر

مثنوی در توصیف و سیرت و نعت پیامبر اسلام ﷺ
است.

★ $\frac{8}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۳هـ، عنوان‌ها شنگرف،
مجدول طلای، در متن و هامش، ۴۷گ. آغاز
(افتاده):

چو آتش به روشن دلی سر مکش

چو باد از خودی رفت برتر مکش

[8455-8466] مثنوی معنوی

از: جلال‌الدین محمد معروف به مولوی بلخی (۶۰۴-
۶۷۷هـ).

آغاز:

بشنو از نی چون حکایت می‌کند

وز جسدائسی‌ها شکایت می‌کند

[8467] شرح: جواهر الاسرار و زواهر الانوار:

شرح مثنوی معنوی

از: کمال‌الدین حسین بن حسن خوارزمی.

آغاز: الحمد لله الذی جعل القلوب العارقیین... و بعد

[8472] مکاشفات رضوی: شرح مثنوی معنوی

شرح از: محمدرضا ملتانی لاهوری بن محمد اکرم.
در سال ۱۰۸۴/۱۶۷۳م تألیف کرده است.
آغاز: نه هر حمدی سزاوار آفریدگار جهان و جهانیان
است نه هر حامدی کاشف اسرار قرآن است، نه هر مثنوی
خوانی مثنوی دان است.

مشترک، ۱۶۴۲/۳.

★ 3 - نستعلیق، ق ۵۱۳، مجدول، محشی،
عنوان‌ها شنکرف، در آغاز نسخه فهرست مطالب،
۳۱۷گ، با یادداشت: «تحریر به دست مولانا
صدیق صاحب کابلی محله مندی افغانستان
۱۲۷۰ه». گویا کاتب نسخه نیز بوده است.

[8473] محیط اعظم

از: میرزا عبدالقادر بیدل عظیم آبادی.
آغاز: حمد نشاء آفرینی را که میخانه حقیقت انسانی
از نشاء و تقدیر منابنی آدم علو مفاخرت بخشید.
موزه، ۶۴۳.

★ 93 - نستعلیق، میرزا محمد ابن محمد خان،
۱۲۲۹ه، ۶۶گ.

مخارج حروف: قواعد قراء

نک: بخش علوم قرآنی و تجوید.

[8474، 8475] مخزن الاسرار

از: نظامی گنجوی.

آغاز:

هست کلید در گنج حکیم

بسم الله الرحمن الرحيم

موزه، ۶۴۰.

★ 206 - نستعلیق، ق ۱۲، ۵۱گ.

★ $\frac{9}{3}$ - نستعلیق خوش، عنوان‌ها نانویس مانده،

ق ۱۳، ۶۸گ.

بدان که حضرت مولوی را در نظم جواهر مثنوی که زواهر
ابنای معنوی است.

مشترک، ۱۶۳۲/۳.

★ 35 - A - نستعلیق خوش، ۹۸۹ه، سرلوح،

مجدول، ۲۷۴گ، دفتر دوم و سوم.

[8468] گزیده: لمب لباب مثنوی

از: حسین کاشفی (د: ۹۱۰/۱۵۰۵م).

در ۱۷۵۰/۷۱ - ۱۴۷۰م در سه «عین» گزیده است.

آغاز: بعد از تقدیم وظائف شای حضرت واجب

الوجود.

موزه، ۶۳۶.

★ 25 - A - نستعلیق پخته خوش، ق ۵۱۱،

عنوانین شنکرف، مجدول، ۳۷۳ ص، با مهر «محمد

سمیع».

[8471-8469] لطایف اللغات: فرهنگ مثنوی معنوی

از: عبداللطیف ابن عبدالله عباسی گجراتی (د:

۱۰۴۸ه).

در سال ۱۰۳۱ه تألیف کرده است.

فرهنگ و اژه‌های مثنوی معنوی است.

آغاز: این فرهنگی ست مشتمل بر جل لغات عربیه و

الفاظ عجیبه مثنوی معنوی که به یمن تأیید لطف خبیر که

فرهنگ بخش هر صغیر و کبیر است.

موزه، ۶۳۹.

★ 111 - نستعلیق، نصرالدین، آخر ماه شعبان

۱۰۸۷ه، به وقت بانگ فجر، ۱۶۵گ، با مهر

«شرف یافت نام ز نام محمد»، در مجموعه شماره

دوم، آغاز: چمن چهارمین مینی بر نعم موفور و در

مثنور.

★ $\frac{5}{22-3-98}$ - نستعلیق، يوم السبت، ۱۴ رجب

المرجب ۴۲ جلوس والا، ۱۱۰۹ه، واژه‌ها و

عنوانین شنکرف، ۱۷۵گ.

★ 110 - نستعلیق، ۱۷ محرم ۱۰ه (۲) ق ۱۲ه،

واژه‌ها شنکرف، ۲۷۴گ.

شنبه ۱۷ شوال ۱۲۷۳هـ، شماره دوم در مجموعه از
ص ۱۲۱ تا ۱۳۴، آغاز: الحمد لله... بدان که این
کتاب مرغوب القلوب.
★ 136 - نسخ و نستعلیق، فضل احمد، ق ۱۳هـ، در
مجموعه برگ ۱ تا ۱۴.

مسلك المتقين نك: بخش فقه.
مطایبه نامه: کارنامه بلخ

[8483, 8482] مطلع الانوار

از: امیر خسرو.

آغاز:

بسم الله الرحمن الرحيم

خطبة قدس است به ملك قدیم

موزه، ۶۴۹: منزوی ۳۲۰۹/۴.

★ 82 - نستعلیق خوش، جان محمد کاتب خلف
الصدق محمد خان‌ترین، در احمد شاهی در محله
بردوانی، به تاریخ سلخ محرم الحرام ۱۱۸۱هـ،
عنوان‌ها شنگرف، ۱۳۵گ، نسخه زیبا و ارزنده.
★ 34 - نستعلیق، ق ۱۲هـ، عنوانات شنگرف،
مجدول، چهار ستون، ۵۲گ.

نافع المسلمین نك: بخش فقه.

نجات المسلمین نك: بخش فقه.

نصاب الصبیان از ابو نصر فراهی. نك: بخش فرهنگ‌نامه.

[8484] نیرنگ عشق، مثنوی

از: محمد اکرم غنیمت کنجاهی. یکی از ارادتمندان
سلسله نوشاهی بود.
مشترک، ۱۰۱۷/۸.

★ 166 - نستعلیق، ق ۱۳هـ، ۶۰گ، برگ‌ها
پراکنده. آغاز (افتاده از دیباچه):
دلی ده همچو گل در خون نشسته
ولی چون خاطر بلبل شکسته

[8477, 8476] شرح مخزن الاسرار

شرح از: قاضی ابراهیم تتوی.

آغاز (بدون دیباچه):

هست کلید در گنج حکیم...

مراد از گنج حکیم کتاب حمید است و قرآن مجید که
گنج لطایف جواهر.
موزه، ۶۴۵.

★ 248 - نستعلیق، ق ۱۲هـ، برگ‌ها از قسمت
بالایی آب دیده، ناقص الطرفین، آغاز (افتاده)...
بعد از شوق به سمع می‌آید راسخ و مستقر.
★ 202 - نستعلیق معمولی، (نام کاتب محو شده) ۲
ذوالحجه ۱۲۴۵هـ، ۱۳۰گ.

[8478] مرآة المعانی

از: جمالی دهلوی.

آغاز:

نامه آغازم به نام ذوالجلال

آن که بیرون ذاتش از وهم و خیال

★ B - 26 - نستعلیق خوش، (۱۱۵۱هـ)، سرلوح،

۱۹گ.

[8481, 8480, 8479] مرغوب القلوب

از: شمس‌الدین تبریزی (غیر از شمس تبریزی، کشته

۶۴۵هـ).

در ۷۵۷/۵۱۳۵۶م در ۱۰ فصل سروده است.

مثنوی عرفانی.

آغاز:

بگویم حمد رب العالمین را

عطا کو کرد بر ما عقل و دین را

مشترک، ۴۰۹/۷؛ موزه، ۶۴۷.

★ A - 20 - نستعلیق، ۲۳ رمضان المبارک
۱۰۸۶هـ، پس از آن برگی چند از روضة الاحباب
است در همان مجموعه.

★ A - 74 - نستعلیق، نوروز علی شاه، به روز پنج

شیخ عثمان به روز سه شنبه بعد از ظهر ۳
ذی‌الحجه ۱۲۴۹هـ، مجدول، عنوان‌ها شنگرف،
ک. ۲۵۹.

★ 225 - نستعلیق، ۱۲۵۵هـ، عنوان‌ها شنگرف،
ک. ۱۴۶.

★ 224 - نستعلیق، به روز جمعه ۱۰ رجب
۱۲۸۲هـ، عنوانین شنگرف، مجدول، ۱۲۵
ک.

★ 238 - نستعلیق، سید کرم علی ولد مولوی سید
فضل علی ساکن علی گنج‌آباد، ۱۲۸۶هـ، ۱۵۶ک.

★ 25 - نستعلیق، ۸ محرم الحرام ۱۲۹۲هـ،
ک. ۱۸۳.

★ 229 - نستعلیق خوش، عبدالواحد ملتانی،
بجهت میان بلوچ خان، ۱۹۰۴ بکرمی، مجدول،
عنوانین شنگرف، سرلوح، ۱۹۱ک.

★ 227 - نستعلیق، ق ۱۳، ناقص‌الطرفین، آغاز
(افتاده): ز ناله چنگ محنت ساز کردی، آب دیده،
ک. ۸۲.

[8497] فرهنگ یوسف وزلیخا جامی

از: محمد باقی ابن سلطان احمد ابن خواجه ابراهیم
سیوهنجی. در سال ۱۰۰۸هـ نگاشته است (دیباچه).

آغاز: سرآغاز نامه امیدواری اکرام عزیزی را شاید که
اشک نیاز زلیخا را به حسن قبول یوسفی اقبال نماید.

★ A - 51 - نستعلیق، ق ۱۲، شماره دوم در
مجموعه، ۲۰ک.

[8500, 8499, 8498] یوسف وزلیخا

از: فرخ حسین ناظم هروی (د: ۱۰۸۱هـ).
در ۷۲-۵۸/۱۰۶۲-۶۲م سروده است.

آغاز:

الهی چون سپهرم سینه بگشای

دلم طسوطی کن و آئینه بنمای

موزه، ۶۷۰؛ نسخه‌ها ۳۳۴۴/۴؛ مشترک، ۹۲۲/۷.

★ 87 - نستعلیق، میرزا محمد صالح کهسی، به
فرمان امیرکبیر عدالت‌پذیر میرزا سلیمان خان، یوم

[8485] ورقه و گلشاه

آغاز:

نمای قادری بیچون اکبر

جمع گمراهان را هست رهبر

مشترک، ۱۵۳۸/۸.

★ $\frac{14}{3}$ - نستعلیق، میر سید غلام ابن میر سید امیر

صاحب، یوم شنبه ۴ شعبان ۱۲۸۷هـ، عنوان‌ها
شنگرف، مجدول، کمند بندی، ۷۶ک.

[8486] هفت پیکر

از: نظامی گنجوی.

آغاز:

ای جهان‌دیده بود خویش از تو

هیچ بودی نبود پیش از تو

مشترک، ۹۴/۷.

★ $\frac{73}{3}$ - نستعلیق، در عمل راجه گلاب سنگه، ۱۰

ماه چیترا ۱۹۲۰ بکرمی، یوم یک شنبه شماره سوم
در مجموعه.

[8496-8487] یوسف وزلیخا

از: عبدالرحمان جامی.

آغاز:

الهی غنچه امید بگشای

کلی از روضه جاوید بنمای

موزه، ۳۴۵، ۵۱۶؛ مشترک، ۵۵۶/۷.

★ $\frac{92}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۲، محشی، مجدول،
ک. ۱۳۹.

★ 226 - نستعلیق خوش، ق ۱۲، عنوان‌ها سرخ،
ک. ۱۳۲.

★ 228 - نستعلیق خوش، ق ۱۲، عنوانین
شنگرف، ناقص‌الطرفین، ۴۶ک. آغاز:

از آن گلرخ به لاله راز گفتی

ز داغ دل سخن‌ها باز گفتی.

★ 201 - نستعلیق خوش، فقیر شیخ محمد ولد

چهارشنبه، ۱۴ جمادی‌الاولی ۱۱۲۹هـ، مجدول
 طلائی، کمند بندی، صفحه اول و دوم و آخر منقش
 زیبا، جلد هم خیلی زیبا، ۲۳۴گ. با مهر «میرزا
 سلیمان خان».

★ 86 - A - نستعلیق خوش، رجب المرجب
 ۱۲۶۶هـ، عنوان‌ها شنگرف، نسخه خیلی زیبا،
 ۱۸۶گ، با یادداشت خرید کتاب مورخ ۱۲۸۴ هـ.
 ★ 32 - A - نستعلیق، میرزا محمد حسن ابن ملا
 غور محمد فیض‌آبادی، یوم چهارشنبه، غره شهر
 جمادی‌الاولی ۱۳۰۱هـ، مجدول، سرلوح، ۱۸۷گ.

[8503] دیوان افغان

از: گل محمد متخلص به «افغان». ازوست:
 بگلشنی که من از هجر او کنم فریاد
 اثر زنه افغان بلبلان مطلب
 صبح در گلشن چون بنم نوگلی را تازه رو
 سر کتم افغان گویم عارض عادل کجاست
 از بس بزخم تیغ جفای تو مرده‌ام
 افغان من بلند کند از غبار تست
 آغاز:

الهی مصدر الفاظ رنگین کن دهانم را
 کلید گنج معنی ساز تحریک زبانم را
 مشترک، ۹: ۱۷۰۹.
 ★ $\frac{46}{3}$ - نستعلیق شکسته‌آمیز، ق ۱۲، ۲۶۷گ.

[8504] دیوان انوری

از: حکیم اوحدالدین انوری ابیوردی.
 آغاز:
 نصر فراینده و ناصر دین را
 ناصر دین خواجه زمان و زمن را
 مشترک، ۷/ ۴۰.
 ★ $\frac{18}{22-3-98}$ - نستعلیق، ق ۱۱، ۳۲۶گ. دارای:
 قصاید، غزلیات و قطعات.

[8505-8516] دیوان بیدل

از: میرزا عبدالقادر بیدل عظیم‌آبادی (۱۰۵۴ -
 ۱۱۳۳هـ).

◇ دیوان‌ها ◇

[8501] دیوان ابوسعید: رباعیات ابوسعید ابوالخیر

از: فضل الله بن ابوالخیر معروف به ابوسعید ابوالخیر
 (۲۵۷ - ۴۴۰هـ). گردآوری از ناشناخته.
 آغاز: بدان ایدک الله تعالی که این رباعیات حضرت
 سلطان السالکین و مرشد العارفین قطب الاقطاب شیخ
 ابوسعید ابوالخیر خراسانی قدس سره گوگرد احمر است و
 بسیار عزیز و در وصول به سعادات... درین رباعیات
 استخراج اسم اعظم کرده و هر یک از این ابیات را جهت
 مهمی و مدعای خاص ترتیب داده... (ص ۳).
 حق تعالی که مالک ملک است

لیس فی الملک غیره مالک
 مشترک، ۷: ۱۳.

★ 17 - B - نستعلیق خوش، غلام حسین، حسب
 الخواش سید محبوب خان، رجب المرجب
 ۱۳۲۶هـ، ۲۹گ، شماره دوم در مجموعه.

[8502] دیوان اسیری

ازوست:
 میخواره و زاهد چون اسیری نتوان یافت
 در صومعه و میکده و دیر و خرابات

آغاز:

در نسخه به عنوان «کلیات بیدل» آمده است.

[8517-8518] دیوان پیام

از: میر شرف‌الدین علی خان پیام اکبرآبادی (د):
 ۱۱۶۶/هـ (۱۷۵۳م) از سرایندگان روزگار محمد شاه
 (۱۱۳۱-۱۱۶۱هـ).

ازوست:

بیم جان باشد بلای شاه را بنگر پیام

با پیاده میشود در عرصه جنگ آشنا

سوال بوسه پیام از تو کرد در طلبت

چو قاصدی که بود ذکر او جواب جواب

مشترک، ۱۱۱۹/۸.

★ 9 - A - نستعلیق خوش، ق ۱۲، مجدول،

سرلوح طلایی و رنگین با یادداشتی ملکیتی میر
 مراد علی خان تالپور والی سند و پسرش محمد
 نصیرخان تالپور، ۲۸گ، نسخه مهم و نادر. آغاز:

ای کرد روان فضل تو دریای کرم را

برداشت زو جزر و مد لا و نعم را

★ 13 - A - نستعلیق خوش، ق ۱۲، مجدول

سرلوح، دارای: غزلیات و قطعات، ۲۰۳گ، با مهر
 «بنده مرضی مراد علی» و با یادداشت او، نسخه
 مهم است، ۲۰۳گ. آغاز:

الهی آبرو بخش جواهرکن بیانم را

مرصع قبضه گردان از سخن تیغ زینانم را

[8523-8519] دیوان جامی

از: عبدالرحمان جامی (د: ۸۹۸هـ).

موزه، ۴۸۳؛ مشترک، ۱۷۷۱/۹.

★ $\frac{43}{3}$ - نستعلیق، ۱۰۶۳، ۱۴۶گ، صفحه اول از
 کتابی دیگر است که در آن شعرهای ترکی نوشته
 شده است.

آغاز (افتاده):

چون از دل کرم من بگذشت خدنگ تو

از بسوسه بیگانانش شد آبله‌ام لبها

★ 44 - A - نستعلیق خوش، ق ۱۱، مجدول

به اوج کبریا کز پهلوی عجز است راه آنجا

سر سوی گر اینجا خم شوی بشکن کلاه آنجا

موزه، ۴۷۹؛ نیز ملاحظه شود مقدمه دکتر عارف

نوشاهی بر چاپ کلیات بیدل، اسلام‌آباد، ۱۳۹۸هـ.

★ $\frac{31}{3}$ - شکسته، ملا اسماعیل ابن ملا دولت آخند،

سه شنبه ۳ جمادی الآخر، عشرين و ثلث مائة و

الف (۱۱۲۳هـ).

۱۷۸گ.

★ 5 - شکسته، ق ۱۲، ناقص الآخر، ۴۹۰ ص.

★ 156 - نستعلیق شکسته‌آمیز، میرعظیم ابن میر

فاضل، ۱۲۲۳هـ، ۲۳۵گ.

★ 56 - A - نستعلیق خوش، مجدول ۱۲۴۱هـ،

۲۷۰گ.

★ 60 - نستعلیق خوش، پخته، ۱۲۴۲هـ، عنوان‌ها

شنگرف، مجدول مطلا، کمندبندی، در متن و
 هامش، صفحه اول و دوم مطلا و مذئب، صفحه
 آخر منقش رنگین، ۵۲۸گ.

★ $\frac{74}{3}$ - شکسته، ۱۲۶۰هـ، ۲۶۶گ.

★ 47 - شکسته، ۱۲۷۸هـ، مجدول طلایی،

کمندبندی، در متن و هامش، ۲۷۹گ.

★ 6 - نستعلیق، ۱۲۸۵هـ، مجدول، سرلوح،

عنوان‌ها شنگرف، ۴۴۶ ص.

★ 96 - شکسته، ق ۱۲ - ۱۳، ناقص

الطرفین.

★ $\frac{15}{22-3-98}$ - شکسته خوش، ق ۱۲ - ۱۳،

سرلوح رنگین، ۸۶گ.

★ $\frac{47}{3}$ - نستعلیق خوش شکسته‌آمیز، ق ۱۳،

عنوانین شنگرف، ۹۱گ. دارای غزلیات و قصاید،
 آغاز:

در حریم خاک ما راموی پیری رهبر است

خانه احرام مرگ شعله‌ها خاک‌کستر است

★ 46 - A - نستعلیق، ق ۱۳، ۶۸گ، آغاز:

زیس رشته دستگاهش... است

ازل تا ایسد مد آه صداست

- سرلوح طلایی، ۶۲۱ ص. آغاز:
بسم الله الرحمن الرحيم
اعظم اسمای علیم حکیم
★ A - 19 - نستعلیق، ق ۱۲، ۱۶۴گ. آغاز
(افتاده):
یا من بدها جمالك فی كل ما بدها
... هزار جان مقدس ترا فدا
★ $\frac{17}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۳، مجدول، ۳۸۰ ص.
آغاز:
بسم الله الرحمن الرحيم
اعظم اسمای علیم و حکیم
★ B - 2 - نستعلیق خوش، ۸ ذیحجه ۱۲۵۴هـ،
سرلوح، مجدول، ۵۳۰ ص.

[8533-8524] دیوان حافظ

از: حافظ شیرازی.
آغاز:

الا یا ایها الساتی ادر کاساً و ناولها

که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکل‌ها
موزه، ۴۸۳؛ مشترک، ۴۴۷/۷.

★ B - 3 - نستعلیق خوش، ق ۱۰ - ۱۱، چند

برگ در آغاز نو نویسی، ناقص الآخر.

★ $\frac{81}{3}$ - نستعلیق خوش، ۱۱۳۵هـ، سرلوح رنگین،
قطع جیبی، ۱۸۳گ.

★ 292 - نستعلیق، ق ۱۲، مقطع هر غزل

شنگرف، مجدول، ۱۷۷گ.

★ $\frac{8}{22-3-98}$ - نستعلیق، ۱۲۴۱هـ، ۱۶۴گ. آغاز
(افتاده):

از نثار مژه چون زلف تو در در گیرم

قاصد کو که سلام برساند بر ما

★ $\frac{22}{3}$ - نستعلیق، ۹ شعبان ۱۲۴۸هـ، ۲۲۲گ. آغاز
(افتاده):

ای باد اگر به گلشن احباب بگذری

ز بهار عرضه ده بر جانان پیام ما

[8534] دیوان حزین

از: شیخ محمدعلی حزین لاهیجی (۱۱۰۳-۱۱۸۱هـ/
۱۶۹۱-۱۷۶۸م).

آغاز:

سخن صریح سرائیم عشق پنهان را

به خون دیده طرازیم لوح دیوان را

موزه، ۴۸۹؛ مشترک، ۱۱۲۸/۸.

★ 45 - نستعلیق شکسته آمیز، ق ۱۲، ۳۵گ.

[8535] دیوان خاقانی: تصاید خاقانی

از: خاقانی شروانی.

آغاز:

زد نفس سر به مهر صبح ملمع نقاب

خیمه روحانیون گشت... طناب

مشترک، ۵۲/۷.

★ 277 - شکسته به دو خامه، ق ۱۲، ناقص

آخر، در مجموعه شماره یکم برگ ۱ تا ۱۹.

[8536] دیوان خلالی: دیوان عشق: چمن عاشقی

از: سید جعفر المشهور به ایشان پیر صاحب متخلص به «خلالی» فرزند سید عبدالصمد خواجه رستاقی بدخشانی.

در ۱۳۱۶ هـ سروده است (= بیان عشق بنمودی خلالی) (خاتمه).

ازوست:

این خلالی همه دم شمع صفت می‌سوزد

زخم ناصور بشد سینه از غم ریشم

لایق دیدار او این دم نبود است جان من

ای خلالی تا به کی با جان خود افسون کنم

آغاز:

الهی تو نور کن ز نور خود دل و جان را

به جز انوار ذات تو نه بینم رنگ اشکان را

دارای: غزلیات، نامطبوعات، مخمسات، مستزاد،

ترکیب بند، ترجیع بند، ساقی نامه، مشنویات، قطعات، رباعیات.

★ $\frac{26}{3}$ - نستعلیق خوش، پادشاه خواجه ابن میر

رحمت الله خواجه خرمی فی بلدة کابل ربیع الاول

۱۳۱۶ هـ، تاریخ نگارش از سراینده و نویسنده و

سید افضل غلام صاحب دیوان، با فرهنگ واژه‌های

دیوان، مجدول طلایی، چهار ستون، نسخه مهم و

ارزنده، ۴۴۲ ص، قطع بیرونی ۲۹×۵۱ سم و

درونی ۲۰×۳۸ سم.

[8537] دیوان سروری

از: سید سعیدالدین رفاعی المعروف حاجی سیاح

مخدوم سروری متخلص به «سروری».

ازوست:

تا سروری از نور رخت دیده برافروخت

دید آئینه حسن تو انوار جانها

در خلوت خیال چو شد سروری مقیم

مرآت حسن چهره دلدار روپو است

آغاز:

ای شد شکر آلوده ز نام تو زبان‌ها

تاب رخ تو ماه فروزنده جان‌ها

★ $\frac{16}{3}$ - نستعلیق خوش، محمد امام‌الدین قندهاری،

۲۸ رجب ۱۳۲۲ هـ، به فرمایش محمد امیر حمزه

قندهاری نائب سر رشته‌دار محکمه نظامت پته

خانجات. ۲۷ گ، محمد قطب‌الدین و گیلوری این

نسخه را بر کاتب خواند و او نوشته خود را تصحیح

کرد.

[8538] دیوان سعدی

از: شیخ سعدی شیرازی.

آغاز:

سپاس حمد بی‌پایان خدا را

که صنعمش در وجود آورد ما را

مشترک، ۲۵۸/۷.

★ $\frac{112}{3}$ - نستعلیق خوش، ق ۱۱ هـ، مجدول طلایی،

۱۱۴ ص.

[8539] دیوان شمس تبریزی: دیوان مولوی

از: جلال‌الدین محمد بلخی.

آغاز:

ای به گفته بر دلم اسرارها

وی برای بنده پخته کارها

موزه، ۵۰۳؛ مشترک، ۲۰۷/۷.

★ 100 - نستعلیق پخته خوش، ق ۱۱ - ۱۲ هـ،

مجدول، با مهرهای: «ذوالفقار خان بهادر نصرت

جنگ»، «غلام علی ابراهیم».

[8540] دیوان شور عشق: کلیات شور عشق

از: مولانا شیخ سعدالدین احمد کابلی متخلص به

«شور عشق»، شیخ سعدالدین، شیخ قدوس، هر سه

تخلص به کار برده است (د: ۱۲۲۵ هـ / ۱۸۱۰ م).

[8542] دیوان ظهوری

از: ظهوری ترضیزی.

مشترک، ۷/۷۹۲.

★ $\frac{21}{3}$ - نستعلیق، ۱۲۲۳ هـ، ۲۷۱ گ. آغاز:

شمع خاموش انتظار تو ایم

کرد... رنگ ماست نگاه

[8543] دیوان عرفی

از: عرفی شیرازی.

مشترک، ۷/۷۰۷.

★ $\frac{17}{22 \cdot 3 \cdot 98}$ - نستعلیق شکسته آمیز خوش،

ق ۱۱ - ۱۲ هـ، سرلوح، مجدول، ۱۱۰ گ. آغاز:

تحفهٔ مرهم نگیرد خاطر افکار ما

سایه گل بر تابد گوشهٔ دستار ما

[8544] دیوان عزیز

از: سردار محمد عزیز خان ابن سردار شمس‌الدین
خان غازی محمد زانی. در سال ۱۲۸۶ هـ حسب خواهش
سردار محمد علم خان سروده است.

ازوست:

چند نالی در فراقش کس ندیده همچو تو

ای عزیزا بلبلی در جمله گلزار زار

عزیز خسته جان دارد ز لب رحمی به دشنامی

که عمر جاودان حرفی ست از لعل شکر خایت

آغاز:

ای صفات ذات پاکت مطلع دیوان ما

مَد بسم الله تاج سر خط عنوان ما

دارای: غزلیات، مدحیات، نامه‌ها، قطعات تاریخ.

★ 192 - A - نستعلیق بسیار زیبا، صفدر علی ابن

محمد خان بیگ، ۱۲۹۴ هـ، ۲۲۰ گ، نسخه‌ای که ده

سال پس از تألیف نوشته شده است.

دارای دیوان غزلیات، حکایت در هدایت آفرینش
عالم از سوال داود علیه السلام و معنی حدیث کنت کنزاً مخفياً،
حکایت به مضمون حدیث در مدح خلفای راشدین،
حکایت بر سبیل موعظه، معجزه حکایت ثعلبه انصاری که
او را با سعید بن عبدالرحمان مؤاخات بود، ترجیع‌بند، در
مدح قلم گفته شده، مرثیه در مصیبت نافهمیدن سخن،
مثنویات، مثنوی آخر کتاب در یاب حقیقت این حقایق،
غزلیات قدسیات که در شیخ قدوس تخلص آورده است.
پس از خاتمه شمولات نثر به عنوان: چند کلمه در بیان
مدح و اوصاف شعر و شاعری و در آن از این بزرگان استناد
کرده است: حضرت فاطمه الزهرا علیها السلام، حضرت علی علیه السلام،
حسان بن ثابت، خزیمه بن ثابت، ابو حنیفه کوفی، امام
شافعی، حضرت بلال و اسامه بن زید و جز آن‌ها.
آغاز (مقدمه):

حمدی که ورا نهایت و حد نبود

یعنی که جز او شهود و شاهد نبود

آغاز (متن):

اول به نام آن که بهر ذره نام داد

سرمایه وجود به هر خاص و عام داد

موزه، ۵۰۳؛ مشترک، ۸/۱۲۱۳.

★ 1 - نستعلیق، ق ۱۳، عناوین شنگرف،

مجدول، کمند بندی، سرلوح، دو رساله آخر با

سرلوح رنگین و مطلا، ۷۲۰ ص.

[8541] دیوان صالح

ازوست:

دعای وصل تو گوید به روز و شب صالح

به جز دعا چه برآید فقیر را از دست

صالح از مقصود خود بگذرد که در راه طلب

طالب را اول از مطلوب غافل می‌کنند

★ $\frac{12}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۳، ۹ گ، ناقص الطرفین.

آغاز (افتاده):

غیر آن شوخ که در جان و دلم پنهان است

واقعه آه شب و ناله پنهان کیست

غنی چو صحن چمن در بهار رنگین است
ز شیشه خامه نقاش می‌شود جاروب

آغاز:

جنونی کو از قید خرد بیرون کشم پا را
کنم زنجیر پای خویشتن دامن صحرا را
★ $\frac{13}{22-3-98}$ - نستعلیق، ۷ شوال ۴ جلوس شاه
بهادر پادشاه غازی، ۵۶ هـ.گ.

[8548] دیوان غیثی

از: شاه غیاث‌الدین غیثی بخارائی. تخلص‌های
«غیثی»، «غیاث» و «غیاث‌الدین» به کار برده است.

ازوست:

گرده وصال دوست میسر غیاث
با شرط ایکه از خودی دیگر نهان شدی
ای پسر گوش کن و پسند غیثی بشنو
دولت هر دو جهان گر ز خدا می‌خواهی
موزه، ۵۱۶؛ مشترک، ۱۱۶۴/۸.

شامل حمد، نعت، غزلیات، مثنویات، مناجات، در
بیان ذکر خفیه، در بیان سلسله بزرگان، شرح بیت مثنوی
مولوی، در صفت روضه... شاه غلام محمد معصوم، در بیان
کیفیت ولادت... حضرت مجدد الف ثانی، خوارق و جز
آن‌ها.

★ 98 - نستعلیق، ق ۱۲، عنوان‌ها شنگرف،
۱۱۲ گ، همان مؤلف تحفة المعصوم، در مجموعه
شماره اول.

[8549] دیوان فغانی

از: بابا فغانی شیرانی (۹۲۵/۱۵۱۹ م).

آغاز:

ای سر نامه نام تو، عقل گره گشای را
ذکر تو مطلع غزل، عشق سخن سرای را
موزه، ۵۱۹؛ مشترک، ۶۴۵/۷.

★ A - 17 - نستعلیق پخته، شمس‌الدین محمد
ملتان، ۲۵ جمادی‌الاول ۱۰۸۴ هـ، ۷۸ گ، با مهر
«عبدالغفور». بیشتر این نسخه متعلق به دانشگاه

[8545] دیوان علی همدانی: چهل اسرار

از: میر سید علی همدانی متخلص به «علی»، «علاتی».
نام سراینده و نام کتاب در ترقیمه آمده است. شامل
۴۰ غزل.

ازوست:

در تمنای خیالت شد علایی جان قشان
تا چه خواهد دید آخر زین تمنای محال
علی چون همت عالی ننداری
ترا کامی به کویش لاجرم نیست

آغاز:

ای گرفتاران عشقت فارغ از مال و منال
والهان حضرتت را از خود جنت ملال
منزوی ۲۴۴۹/۳.

★ 136 - نستعلیق جلیبا، غلام محیی‌الدین، ۲۰
ربیع‌الثانی ۱۲۸۰ هـ، در مجموعه شماره سوم،
۱۸ گ.

[8546] دیوان علی

ازوست:

هر که بوی وصل آن دلبر شمید
چون علی از بی‌خودی مستانه شد
چون علی از زهد در میخانه شد
مردمان گویند به میخواری فتاد

آغاز:

به نام خداوند ارض و سما

خداوند دارندۀ رهنما

★ $\frac{8}{3}$ - نستعلیق خوش پخته و زیبا، ق ۱۱-۱۲ هـ،
یک برگ از انجام افتاده، در مجموعه شماره یکم،
۵۲ گ.

[8547] دیوان غنی

از: ملا محمد طاهر غنی کشمیری (۱۰۷۹/۱۶۶۹ م).
مشترک، ۸۹۷/۷.
ازوست:

کابل بوده است و پس از تجاوز روسیه به افغانستان (۱۹۷۹م) از آن‌جا خارج شده است.

[8550] دیوان فیضی

از: ابوالفیض بن مبارک دکنی متخلص به «فیضی» (د): ۱۰۰۴هـ). ازوست:
ما را همه خوانند در ین میکده فیضی

از سبدها فیاض همین بس لقب ما

آغاز:

مستانه سخن می‌رسد از دل به لب ما

عشق است که بر بسته زبان ادب ما

موزه، ۵۱۹؛ مشترک، ۷/۷۲۹.

★ A-1 - نستعلیق خوش، ق ۱۱، ۱۱، سرلوح مطلا و مذهب، مجدول، کمندبندی، در دو جلد صحافی شده، ۲۲۲ + ۱۶۲گ.

[8551, 8552] دیوان قاسم

از: قاسم انوار (۷۵۷-۸۳۷).

آغاز:

بس که افتاد از غمت سوزندگی در کار ما

بر سر ما خود به خود می‌شود دستار ما

مشترک، ۷/۴۹۵.

★ $\frac{48}{3}$ - نستعلیق، مرزا محمد، شعبان ۱۱۰۹هـ، ۱۸۰گ. آغاز:

من بیچاره سودا زده سرگردانم

که به اوصاف خداوند سخن چون رانم

★ $\frac{18}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۳، ۱۱۳، سرلوح رنگین، با یادداشت ملکیت ملا حقداد آخند ۱۳۰۹هـ، ناقص

آخر از ردیف «ن»، ۱۴۵ ص.

[8553] دیوان مجنون تروشیزی

ازوست:

سرا شاعران نام مجنون کنند

ز مسوره شعر بیرون کنند

(ص ۱۲)

آغاز:

ستایش مر آنرا که چرخ بلند

به انجم بیاراست بسی چون و چند

مشترک، ۱۸۸۶/۹.

شامل غزلیات، مثنویات، هجویات.

★ A-10 - نستعلیق، ق ۱۳، عنوان‌ها شنگرف،

۲۵۵ ص.

[8554, 8555, 8556] دیوان محمود: محمود نامه

از: محمود لاهوری.

آغاز:

ای داغ بر دل از غم خال تو لاله را

موزه، ۵۲۶.

★ 243 - نستعلیق، ق ۱۳، در مجموعه شماره

۱۷ تا ۲۵.

★ 263 - نستعلیق، ق ۱۳، شماره دوم در

مجموعه، برگ ۸ - ۱۷.

★ 251 - نستعلیق، ق ۱۳، شماره سوم در

مجموعه، برگ ۱۳ - ۲۲.

[8557] دیوان محیی

ازوست:

محیی عاشق باش دایم زانکه عشق

مرد را بالاتر از بالا کشید

بسی رضای دوست محیی دم مزن

تا نگریدی در قیامت متهم

★ 11 - نستعلیق، ق ۱۲۲۴، ۲۰۴گ. آغاز

(افتاده):

مهر هم آئینه را صیقل جو از... ما

[8558] دیوان مسرور

از: مسرور، غزل‌های مصنوع گفته است.

ازوست:

بر سر بالین بیا و نیم دم مسرور کن

جان به ابید وصلت شادمان داریم ما

خواهد که کند شکوهٔ بیداد تو سرور

لیکن ز ادب پاس حیا داشته باشد

آغاز:

کشم از مدّ بسم الله رقم حمد الهی را

نهم بر فرق خاقانِ سخن این تاج شاهی را

★ 27 - نستعلیق خوش، ق ۱۲، هـ، عنوان و نشان و

تخلص شنگرف، ۲۰۰ گ. شمار غزلیات به ترتیب

ردیف: در ردیف الف: ۳۳، ب: ۱۰، ت: ۲۷، ث: ۵،

ج: ۱۰، ح: ۶، ج: ۵، خ: ۹،

د: ۳۶، ذ: ۳، ر: ۱۱، ز: ۱۳، س: ۱۱، ش: ۱۱، ص:

۴، ض: ۶، ط: ۶، ظ: ۸، ع: ۵، غ: ۹، ف: ۸، ق: ۱۵،

ک: ۱۰،

ل: ۱۵، م: ۳۱، ن: ۳۴، و: ۱۱، ه: ۲۱، ی: ۱۱.

[8559] دیوان منشی

از: منشی که در سال ۱۱۹۸ هـ مثنوی زیارت نامه (نک:

همین فهرست) را نظم کرده است.

شامل دیوان غزلیات و مثنوی زیارت نامه و مماغها.

ازوست:

منشی چو خضر سبزه دمد از قدوم ما

چو ابر نوبهار به هر جا گریستم

باش منشی امیدوار از عفو

زان که اسمش رحیم غفار است

آغاز (دیوان):

الهی قول ما حالی ز حل و عقد مشکل‌ها

بکن گنجینهٔ معنی و مفتاح در دل‌ها

★ 26 - نستعلیق، عنوان‌ها شنگرف، ق ۱۲، هـ،

برگ‌های دیوان و مثنوی زیارت نامه با هم مخلوط

شده‌اند، بی ترتیب صحافی شده، ۹۷ گ.

[8560] دیوان میرزا ملتانی

از: میرزا ملتانی، ممدوحش نواب اعظم خان ناظم

ملتان بوده است. دارای قصاید، غزلیات، قطعات تاریخ،

مستزاده، مخمسات.

ازوست:

دستگاهی به ازین نیست به محشر میرزا

باش مدحت‌گر سلطان حقیقی و مجاز

گنج معنی ریخت میرزا کم نشد جوش سخن

سطوع اول کهن شد رفت دل دنبال تو

میرزا چو گوش رحمت حق بر صدای ماست

عذر گناه خورد به گناه دگر کنیم

آغاز: (قصاید):

به نام آن که ساقی باشدش نام

چه ساقی خود می و خود شیشه، خود جام

آغاز (دیوان غزلیات برگ ۱۰۲):

از پی یک جلوه دادن مدّ بسم الله را

عمرها از دود دل کردیم رنگین آه را

انجام:

میرزا چه نشسته به باغ ملتان

بی برگ خزان صحبت خان زمان

هر چیز که دیده تماشایی ماست

مشنق بهار دیدن اعظم خان

★ 143 - شکسته (شاید به خط سراینده) در سر

کار بهکر، متعلقه صوبه دارالامان ملتان، ۲۹۳ گ.

[8561] دیوان نویدی

ازوست:

در دفتر شعر خود نویدی

صد نکتهٔ جان فزا تو داری

جدا فتاد نریمدی ز آستانهٔ تو

ز دست طالع بد از جفای بخت سیاه

از حال خود مگوی نویدی حکایتی

شاید که بار بار جفا و ستم کند

آغاز:

صد شکر که شد دولت وصل تو میسر

گردید چو خورشید رخت ماه منور

موزه، ۵۳۳؛ مشترک، ۱۴۵۸/۸.

★ 37 - نستعلیق شکسته‌آمین، منشی مهدی بخش

عرف راجبوت ساکن قصبه پتی، بجهت پاس خاطر

قادر بخش، ۹ گ.

[8562] دیوان نیاز (فارسی و اردو)

از: شاه نیاز احمد بریلوی.

ازوست:

چشم ادراک خرد را بهره‌ای نبود نیاز

از تماشای که بیند دیدهٔ حیران عشق

نیاز از من سجو از بهر درد یار درمانی

که نبود هیچ شی جز درد یار اندر دهار من

آغاز:

ای غنی ذات تو از اقرار و از انکار ما

بی‌نیاز از ما و از پیدای و از اظهار ما

مشترک، ۱۲۴۷/۸.

★ - نستعلیق، حسین علی ولدسید غوث

علی، ۱۲ ذیقعدہ ۱۲۷۷هـ، به مقام ستاریور، ۹۳

ص. سپس دیوان اردو به خط همان کاتب مورخ

۱۸ رمضان ۱۲۷۸هـ، ۳۸گ.

آغاز (دیوان اردو):

گر کون و مکان مظهر نیرنگ نه هوتا

هر آن پس اس کا نیا دهنگ نه هوتا

[8563] دیوان واقف

از: نورالعین واقف لاهوری.

آغاز:

مبارکست به نام افتتاح کلام

تبارک اسمک یا ذوالجلال و الاکرام

مشترک، ۹۳۶/۷.

★ - نستعلیق، ۱۲۴۶هـ، در دو جلد صحافی

شده، ۱۵۸ + ۱۴۷گ.

[8564] دیوان هلالی

از: هلالی جفتایی (کشته ۹۳۹هـ/۱۵۳۲م).

موزه، ۵۲۷؛ مشترک، ۶۵۹/۷.

★ - نستعلیق شکسته آمیز، ق ۱۲هـ، ناقص

الطرفین، ۷۱گ. آغاز (افتاده): سعی کردم که شود

یار ز اغیار جدا

[8565] دیوان یار

از: کسی که تخلص «یار» و اعتقاد به نظریهٔ «همه

اوست» دارد.

در آن می‌سراید:

یار این گفت و گو نه خورد کردست

که درون و بیرون تن همه اوست

ازوست:

هست غلام نیاز محتسب یار یار

شهرهٔ آفاق دان مهدی هادی خطاب

آغاز:

آیا که داد جلوه به هر چار سو مرا

بنموده حسن خویش بهر ذره رو مرا

انجام:

این قدر یار گفت از سر صدق

دیدهٔ قدس را ضیای تو

★ - نستعلیق شکسته آمیز، ق ۱۳هـ، ۷گ.

نویسنده کم سواد است.

◇ جغرافیا ◇

[8566] تاریخ مزار حضرت علی (ع)

از: ناشناخته.

در این رساله نوشته شده است که مزار حضرت

علی (ع) در بلخ به فاصلهٔ تیم فرسخ است. بروزگار سلطان

سنجر ماضی، او را امر شد که تابوت از نجف اشرف بیار و

این جا دفن بکن. در سال ۸۸۵ یا ۸۸۶هـ شمس‌الدین

محمد که زنجیرهٔ نسبش به حضرت بایزید بسطامی

می‌رسد، از غزنین به بلخ آمد و به میرزا بایقرا والی بلخ

کتاب سلطان حسین پیش کش کرد که به روزگار سلطان

سنجر ماضی تألیف شده بود. در آن کتاب نوشته بود که قبر

حضرت علی (ع) در بلخ در قریهٔ خواجه خیران در جای

فلانی واقع است. میرزا بایقرا همراه علما و مشایخ و

❖ سفرنامه ❖

[8569] بدایع الوقایع

از: زین الدین محمود بن عبدالجلیل واصفی هروی که در موقع خروج شاه اسماعیل صفوی و فتنه‌های شیعه و سنی در سال‌های ۹۱۲ تا ۹۱۶/۵۹۱۶ تا ۱۵۰۶/۱۵۱۰م به ماوراءالنهر مهاجرت کرده بود. سفرنامه اوست تا سال ۵۹۴۰/۱۵۳۲م.

موزه، ۶۹۱؛ مشترک، ۵۶/۱۰.

★ 16 - ۸ - نستعلیق، ق ۱۲، عنوان‌ها شنگرف، ۲۶۸گ، آغاز (از دیباچه افتاده): صنایع صدق و مؤدت هند به جائزه قبول وسیله مطالعه جتاپ مبدع البدایع مخترع الروایع. صفحه اول به خط تازه نوشته شده است که متعلق به بدایع الوقایع نیست.

سوانح سفر حجاز: نان و حلوا

[8570] سیرنامه

از: مخدوم جهانیان جهان‌گشت اوچی (د: ۷۸۵ه). گزارش سفر او به سرزمین‌های اسلامی است. به عقیده محققان این سفرنامه ساختگی است. موزه، ۶۹۲؛ مشترک، ۱۹۱۸/۳.

★ 333 - نستعلیق، گل حسن، ۲۱ صفر ۱۳۱۷ه، ۲۸گ، آغاز (افتاده): روزه افطار کردیم، بعد از آن به جانب بغداد حکم شد که حضرت غوث الثقلین خواجه اویس قرنی.

[8571] نان و حلوا: سوانح سفر حجاز

از: بهاء‌الدین محمد شیخ بهایی (د: ۱۰۳۰ه/ ۱۷۱۸م).

آغاز: اما بعد حمد الله علی افضاله و الصلاة علی... موزه، ۶۵۶؛ مشترک، ۸۰۲/۷، ۵۷/۱۰.

★ 78 - ۸ - نستعلیق و نسخ، ۱۲۶۷ه، ۴۱گ.

سادات آن جا رفت، و آن جای را کندید، از آن جا صندوقی بر آمد که در آن جسد مبارک حضرت علی علیه السلام را همه شناختند، و بعد از آن با اعزاز و اکرام دوباره دفن کردند و روی آن قبر کتیبه یادگار نصب کردند (ملخص از دیباچه). آغاز: در بیان تاریخ حضرت علی کرم الله وجهه و جمله آسودگان این ساعت مشهد منور حضرت شاه اولیاء و قبله اتقیا ابوالحسن علی المرتضی کرم الله وجهه.

★ 148 - نستعلیق، ربیع الاول ۱۲۹۰ه، در مجموعه ص ۴۲۸ - ۴۴۲. واقعه منقوله بالا اول به نثر است و سپس همان واقعه را به نظم آورده است، و آن نظم منسوب به عبدالرحمان جامی است. آغاز نظم:

چو شد قنبدیل زرگردان به اوج قلعه مینا
شعاع شمع کافوری مه‌گردیده پیدا
انجام:

درون خلوت او دوش بودم معتکف جامی
به گوش جان من آمد ندا از عالم بالا
برو برهان مجو دیگر گواهی من ازین بهتر
هزاران گنگ و کور و کر که صحت یابند اینجا

[8568، 8567] جذب القلوب الی دیار المحبوب

از: شیخ عبدالحق محدث دهلوی. در جغرافیای مدینه منوره است. آغاز:

صد شکر که از تشنگی غم رستم
چون قطره به دریای کرم پیوستم
... الحمد لله و سلام علی عباده الذین اصطفی... حمدی
که سزای جناب الهی آید و شکری که ادای حق نعم نامتناهی.

مشترک، ۱۷/۱۰.

★ 288 - نستعلیق، گل حسن ولد میان نور محمد، ۱۳ رمضان ۱۲۰۳ه، ۱۸۶گ.

★ 124 - نستعلیق، (نام کتاب محو شده)، ق ۱۲ ه، در مجموعه شماره دوم، ۱۶۲گ.

[8575، 8576] قصص الانبياء

از: محمد بن اسمعیل بن ابراهیم بن آزر بخاری
کلابادی.

آغاز: الحمد لله... بلغنا عن محمد بن اسمعیل بن ابراهیم بخاری رحمهم الله استاد صحیح عن جعفر بن محمد بن محمد صادق عن ابیه زین العابدین و هو عن ابیه حسین بن علی بن ابی طالب کرم الله وجهه. قال گفت بین یدی رسول الله ﷺ اذا دخل جابر بن عبدالله انصاری.

★ 90 - A - نسخ و ثلث خوش، اسماعیل بن سماءالدین بن عثمان بن سید ارزانی، ۱۲ رمضان ۱۰۱۹هـ، ۲۵۴گ.

★ 247 - نستعلیق طلبگی، گل حسن ولد میان نور احمد ابن میان قادریخس قوم صباغ، ۸ شعبان ۱۲۶۶هـ، ۲۷۲گ.

قصه معراج: ریاض الناصحین

[8577] قصه یوسف علیه السلام

از: ناشناخته.

آغاز: حمدی که غایت آن در حوصله فهم فکرت چالاک نگنجد و ثنای که نهایت آن در اطوار غفلت در تن راه نیاید.

مشترک، ۱۱۵۰/۶.

★ 298 - نستعلیق، ق ۱۳هـ، ۹گ، ناقص الآخر.

[8578-8580] مطالع الانوار فی ترجمه الآثار

از: عقیف نورکاشانی.

آغاز: الحمد لله... اما بعد ضعیف‌ترین بندگان حضرت ربانی عقیف نورکاشانی.

گنج‌بخش، ۲۰۰۳/۴؛ موزه، ۷۵۹؛ مشترک، ۱۰/۲۰۹.

★ 94 - نستعلیق، عبدالکریم ولد عنایت ساکن شیرگره، ۳ ذیحجه ق ۱۲هـ، عنوان‌ها شنگرف.

❖ قصه‌های پیامبران

❖ و سیره حضرت محمد (ص)

[8572] جنگنامه محمد مصطفی

از: ناشناخته، نام نگارنده در نسخه نیامده است. نک: آغاز.

آغاز: آغاز جنگنامه محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم. چنین آورده‌اند که روزی سلطان الانبیاء بر تخت شریعت و پیرهان پایه حقیقت شمس العالمین محمد رسول ﷺ در مسجد مدینه...
مشترک، ۱۰۸۸/۶.

★ 316 - نستعلیق خوش، ق ۱۲هـ، عنوان‌ها شنگرف، ۲۳۶گ.

[8573] ریاض الناصحین: قصه معراج

ماخوذ از ریاض الناصحین.

آغاز: فصل سوم. در بیان معراج رسول صلی الله علیه وسلم و این کار تعلق به اعتقاد اهل سنت و جماعت می‌دان.
گنج‌بخش، ۲۲۳۶/۴.

★ 291 - نستعلیق خوش، ۱۲ جمادی‌الآخره، ۱۲۹۸هـ، محشّی، ۱۶گ. بر حاشیه آن غزل‌های

جامی و اشعار فارسی و پنجابی در نعت نبی کریم ﷺ.

[8574] شواهد النبوة لتقوية اهل الفتوة

از: عبدالرحمان جامی.

موزه، ۷۵۸؛ مشترک، ۲۲۳/۱۰.

★ 90 - نستعلیق خوش، سید مصطفی، ۱۰۷۷هـ، عنوان‌ها شنگرف، آغاز (افتاده)؛ تصدیق به مضمون

آن و آن مشتمل بر دو امر است. یکی اقرار به وحدانیت حق سبحانه و تعالی. ۲۵۸گ. برگ اول این نسخه از کتاب دیگر پیوست شده است.

لاجورد، عنوان‌ها و نشان‌ها شنگرف، رکن سیوم، ۱۱۱گ.

★ $\frac{110}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۳، عنوان و نشان‌ها شنگرف، ۴۶۶گ. آغاز رکن اول در ایجاد نور محمدیه.

★ 138 - نستعلیق خوش، محمد حسین ولد مرزا احمد لاری خرافی، عربی‌ها به خط نسخ، نسخه خیلی خوش خط و جالب است، ۵۰۵گ. آغاز (از دیباجه یک برگ افتاده): تبشر و تکریم منطیق عیسی و کلام کلیم مذکور بود.

★ A - 6 - نستعلیق خوش، خواجه ابن قاضی جمال گویاموی، صفحه اول و دوم منقش طلا و لاجورد و شنگرف، سرلوح زیبا، ۸۸۸ص، ۲۷س، با مهر «کتابخانه امیر عبدالرحمن» (والی افغانستان).

★ $\frac{9}{4}$ - نستعلیق خوش، ق ۱۲ - ۱۳، سرلوح، مجدول، عنوان‌ها شنگرف، ۹۲۲گ.

[8590] وفات نامه حضرت احمد مجتبی (ص)

از: ناشناخته.

آغاز: آورده‌اند که روزی پیغمبر صلی الله علیه و آله از مکه قصد مدینه کرد.

★ $\frac{39}{3}$ - نستعلیق، سید اشرف قادری، ق ۱۴، ۱۸گ.

◇ زندگی نامه بزرگان دین ◇

[8591] بهجة المباحج

از: ابو سعید الحسن بن الحسین الشیعی السبزواری. کتاب مباحج المهج تصنیف محمد بن الحسین بن الحسن الکیدری را خلاصه کرده است (دیباجه).

آغاز: حمد بیحد و ثنای بیعد آن خدای راکه ایوان معلق آسمان بیافریده و برداشته.

مشترک، ۴۷۶/۷.

۱۲۸گ، آغاز (از دیباجه افتاده): در فتح قبایل ایشان، فصل سیزدهم در کیفیت جنگ، فتح خیبر که اهل کتاب توریت بودند.

★ 295 - نستعلیق، گل حسن ولد میان نور احمد ابن میان قادر بخش عرف صباغ، ۱۱ رجب ۱۳۰۱، یا یادداشت صحافی از شرف‌الدین، ۱۳۰۲.

★ 310 - نستعلیق، ق ۱۳، فقط باب اول دارد، ۱۲گ.

[8589-8581] معارج النبوة

از: معین مسکین فراهی.

در سال ۱۴۸۶/۵۸۹۱م نگاشته است. این کتاب مشتمل است بر یک مقدمه و چهار رکن و یک خاتمه.

آغاز: ربنا آتانا من لدنک...

موزه، ۷۶۰؛ مشترک، ۲۳۵/۱۰.

★ $\frac{79}{3}$ - نسخ، محمد قابل ابن تیمور تاش، آخر شهر ربیع‌الاول ۱۰۴۰، مجدول، عنوان‌ها شنگرف، ۱۸۸گ. آغاز: رکن چهارم در ذکر هجرت آن حضرت صلی الله علیه و آله از مکه متبرکه به مدینه سکنه.

★ $\frac{105}{3}$ - نستعلیق، عبدالله بن صوفی عبدالغنی در بلده کابل، روز سه شنبه، به وقت عصر ۱۱۳۰هـ، عنوان‌ها شنگرف، مجدول، ۱۰۱۷ص، نسخه کامل و خوب است.

★ $\frac{54}{3}$ - نسخ، ق ۱۱ - ۱۲، عنوان‌ها شنگرف، مجدول، ۲۰۲گ. آغاز: در وقایعی که از سال چهارم از مولود حضرت رسالت صلی الله علیه و آله به ظهور پیوست.

★ 58 - نستعلیق خوش، ق ۱۲، عنوان‌ها شنگرف، ۲۹۳گ. آغاز: رکن سیوم در وقایعی که از سال چهارم از مولود حضرت رسالت صلی الله علیه و آله به ظهور پیوست.

★ 65 - نستعلیق خوش، محمد صادق ابن میرزا مسعود الکاتب، ق ۱۲، سرلوح زیبا مطلا و

- مشترک، ۱۳۴۱/۳.
- ★ 98 - نستعلیق، ق ۱۳هـ، در مجموعه با «دیوان غیائی»، ناقص الطرفین، ۴۳گ. آغاز (از دیباجه افتاده): شدید القوی شمع چراغ سبیل راه بر جزو کل سوار رسل پیش رو انبیاء.
-
- [8592] تحفة القادریه
- از: شاه ابوالمعالی قادری لاهوری (۹۶۰-۱۰۲۴)، زندگی‌نامه شیخ عبدالقادر گیلانی است.
- آغاز:
هاتفم گفنا بگو وصف کریم
قلت بسم الله الرحمن الرحیم
- موزه، ۷۷۰.
-
- [8594] تذکرة الابرار والاشرار
- از: آخوند درویزه تنگرهاری.
در ۱۰۲۱هـ/۱۶۱۲م نگاشته است.
موزه، ۷۷۰.
- ★ A - 23 - نستعلیق، میر محمد شریف، فی یوم الجمعه ۱۷ جمادی‌الاول، ۷ جلوس والا (محمد شاه)، ۱۱۳۷هـ، عنوان‌ها شنکرف، ۲۱۳گ. آغاز (افتاده): لقول من قال. بیت:
گر نیاید به گوش رغبت کس
بر رسولان بلاغ باشد و بس
-
- [8595] تذکرة ابونصر سامانی
- این نسخه از باب ششم شروع می‌شود، روی صفحه عنوان نام کتاب «تذکره» و کتاب عقاید چهار عباسی.
- آغاز: باب ششم در تذکره احوال و تفسیر اوضاع و ذکر اطوار بیان اقوال و کرامات و مقامات حضرت مظهر سبحانی... خواجه ابو نصر سامانی.
- ★ A - 37 - نستعلیق، ق ۱۳هـ، ۷۳گ، پس از آن کتاب فقه منظوم.
-
- [8596, 8598, 8599] تذکرة الاولیاء
- از: فریدالدین عطار نیشابوری.
- آغاز: الحمد لله الجواد بأفضل أنواع النعمان المنان بأشرف أصناف العطاء المحمود في أعالي ذوي العزة والكبرياء المعبود.
- موزه، ۷۷۱؛ مشترک، ۷۸۵/۱۱.
- ★ A - 25 - نستعلیق زیبا، غلام علی ساکن بیت الله العالی، ۹۹۱هـ، سرلوح رنگین، ۳۲۹گ، با یادداشت ملکیت سلطان محمد قطب شاه دار
- ★ A - 26 - نستعلیق خوش، نظام محمد امین الشریف، یوم الخميس، ۱۰ صفر ۱۰۶۶هـ، مجدول طلائی، سرلوح، ۲۶۴گ.
-
- [8593] تحفة المعصوم
- از: غیاث‌الدین غیائی بن مراکسی (در مشترک، ۳/۱۳۴۱ «میرک») الجرمی الیدخشی.
- در احوال شاه غلام محمد معصوم نقشبندی شامل ده «تحفه».
۱. تیمنا و تبرکاً در بیان اظهار کمالات و کرامات اجداد حضرت ایشان قدس سره که این فقیر را از هزاران هزار خوارق... اظهار می‌نماید.
 ۲. در بیان کیفیت و بشارت ولادت حضرت ایشان که اجداد بزرگوارش بشارت داده بودند.
 ۳. در بیان ارادت و بیعت و خرقة خلافت یسافتن حضرت ایشان از بزرگوار.
 ۴. در بیان توبه دادن مریدان را در بیان سلوک و طریقه.
 ۵. در بیان کلمات قدسیه حضرت ایشان و اظهار حقایق و معارف و موعظه از برای مریدان پیر کامل را شناختن و از پیر کاذب اجتناب نمودن.
 ۱۰. در بیان احوالات و واردات که این فقیر را در راه حرمین شریفین زادهم الله تعظیماً و تکریماً به ظهور آمده است.

ترجمه حکایات حسنیه: حسنیه فی فضایل ائمه

[8601] حسنیه فی فضایل ائمه: ترجمه حکایات حسنیه

از: ابراهیم استرآبادی.
در ۹۵۸ هـ نگاشته است.
آغاز: الحمد لله الذي من علينا برحمة و معرفة الانبياء
و الائمه المعصومين... اما بعد چنین گوید... ابراهیم
استرآبادی الملقب به گرگین که چون این ذره بی مقدار.
مشترک، ۱۰۸۷/۲.

★ $\frac{51}{3}$ - نستعلیق خفی، اسماعیل بن ملا محمد
حسن، یوم دوشنبه به وقت عصر، ۱۴ ذیقعدہ
۱۲۵۷ هـ.

[8602, 8603] حمله حیدری (منظوم)

از: میرزا محمدریف باذل مشهدی (د: ۱۱۲۳ یا
۱۱۲۴ هـ / ۱۷۱۱ یا ۱۷۱۲ م).
آغاز:

به نام خداوند بسیار بخش
خرد بخش و دین بخش دینار بخش
مشترک، ۱۰۰۵/۸.

★ $\frac{57}{3}$ - نستعلیق، ق ۵۱۲، عنوانها شنگرف، چهار
ستون، ۷۱۶ ص، ناقص الآخر.

★ A-5 - نستعلیق، ق ۵۱۲، همراه تکلمه حمله
حیدری، ۱۸۵ گ.

[8604] حمله حیدری، تکلمه

از: میرزا رجمند آزاد کشمیری همدانی.
آغاز:

ثنای که سر دفتر نامهست
خداوند لوح و قلم را سزاست
مشترک، ۱۰۱۰/۸.

★ A-50 - نستعلیق خوش، با سرلوح زیبا، ق
۱۲ - ۱۳ هـ، عنوانها شنگرف، در دو جلد صحافی
شده، با حمله حیدری باذل، ۷۵ + ۱۸۵ گ.

السلطنة حیدرآباد به تاریخ اوایل شهر ربیع الاول
۱۰۲۷ هـ، نسخه مهم است.

★ 331 - نستعلیق خوش، ق ۵۱۱، مجدول،
صفحه اول از کتاب دیگر همراه این نسخه صحافی
شده، آغاز (افتاده): ذکر جعفر صادق (رض) آن
سلطان ملت مصطفوی آن برهان حجت نبوی آن
عامل صدیق آن عالم تحقیق.
★ $\frac{2}{4}$ - نستعلیق، ۱۲۱۰ هـ، عنوانها شنگرف،
۲۰۷ گ، آغاز براین نمونه.

[8599] تذکرة الائمه

از: محمدباقر بن محمد تقی لاهیجی.
در ۱۰۸۵ هـ / ۱۶۷۳ م نگاشته است.

در سرگذشت چهارده امام علیهم السلام شامل مقدمه و ۱۴
«باب» و خاتمه.

آغاز: الحمد لله الذي جعل النبيين لسان صدق في
الآخريين و صبر الائمة المعصومين... اما بعد چنین گوید...
محمد باقر ابن محمد تقی.
مشترک، ۲۸۰ / ۱۰.

★ $\frac{51}{3}$ - نستعلیق خفی، اسماعیل بن ملا محمد
حسن، در ارض اقدس امام ثامن، ۲۵ رمضان
۱۲۵۷ هـ، نسخه کامل.

[8600] تذکرة نوشاهی

از: حافظ محمد بیات نوشاهی (د: ۱۱۷۳ هـ) نبیره
حاجی محمد نوشته گنج بخش سرسلسله نوشاهی، در
۱۱۴۶ هـ.

او نسخه احوالات و مقالات نوشته گنج بخش نگاشته
میرزا احمد بیگ لاهوری را به دست آورد که از آغاز و
انجام ناقص بود، او را تکمیل کرد و اطلاعات نوین بر آن تا
روزگار خود افزود.

آغاز: الحمد لله الذي تفرد بالالوهية الابدية.
مشترک، ۹۵۲ / ۱۱.

★ نستعلیق، نور المصطفی روشن شاهی، با مهر او
مورخ ۱۱۴۹ هـ ۱۶۰ گ.

[8605] خلاصة الاحباب

از: محمد افضل.

در ۱۱۶۶ (= خلاصة الاحباب) مرتب ساخت

(دیباچه).

آغاز: الحمد لله رب العالمين الذي خلق السموات والارض في ستة ايام وجعل الشمس ضياء والقمر... اما بعد مي‌گويد اضعف العباد اميدوار فضل و رحمت قادر لم يزل بنده درگاه محمد افضل.

★ A - 80 - نستعليق، ق ۱۱۳، ۸۳۹ گ.

[8607, 8606] رشحات عين الحيات

از: فخرالدين علي متخلص به «صفي» بن حسين بن علي كاشفي.

در سال ۹۰۹ هـ (= رشحات) نگاشته است.

آغاز: الحمد لمن رشحات الحقايق والحكم علي قلوب العارفين.

موزه، ۷۷۷؛ مشترک، ۸۳۶/۱۱.

★ $\frac{87}{3}$ - نستعليق، محمد علي بن سيد علي

البيخاري، غره شهر رجب ۹۸۳ هـ، ۳۴۸ گ، با يادداشتي: «بر ضمير منير احباب پوشيده و مخفي نماند که این کتاب شريف را مقابله کرده شد به نسخه شريفه که متعلق است به عاليجاه سيادت پناه ولايت دستگاه عارف کامل المخصوص بعنايت

الملك الجليل مخدومنا حضرت ملا مير سلمه الله و ابقاه که آن نسخه شريفه مقابله کرده شده است به آن کتاب که خط مصنف کتاب مذکور است که آن مصنف ولايت پناه ارشاد دستگاه قدوسي مرتبت هدايت منزلت العامل الكامل و مولانا الفاضل كاشف معضلات المسائل... الفضائل و دقايق المعالي مولانا فخرالدين علي نور الله مضجعه است که نسبت رابطه آن حضرت بي واسطه به حضرت قطب فلک حقيقت مرکز دائرة طريقت غوث الاسلام و المسلمين مرجع العرفاء الكاملين صاحب سرير کنت کنزاً مخفياً ناصر الحق و الحقيقه و الدنيا و

الدين خواجه عبيد الله احرار طيب ثراه و جعل

الجنة مثواه مي‌رسد.»

★ A - 3 - نستعليق، ۹ ذيقعدہ ۱۰۰۴ هـ، نسخه کامل.

[8608] روضة الاولياء

از: محمد حسين بن شيخ محمدرضا نقشبندی ساکن زکوری، ضلع ديره اسماعيل خان. در احوال پيامبر اسلام ﷺ و بزرگان نقشبنديان نگاشته است.

آغاز: الحمد لله... اما بعد پس مي‌گويد احقر عباد الله العظيم الباري محمد حسين بن شيخ محمدرضا نقشبندی الزکوری... اين رساله است مسمی به روضة الاولياء در بيان شمه‌ای از احوال و اخلاق و معجزات حضرت سرور کائنات.

مشترک، ۲۲۴۳/۱۲.

★ $\frac{37}{3}$ - نستعليق، ۲۹ ذیحجه ۱۳۱۵ هـ، عنوان‌ها

شنگرف، ۱۳۳ گ.

[8610, 8609, 8611] روضة الشهداء

از: کمال‌الدين حسين كاشفي بيهقي (د: ۹۱۰ هـ/ ۱۵۰۵ م) نگارنده مواهب عليه. اين کتاب را در ۹۰۸ هـ/ ۱۵۰۲ م در ده «باب» و یک خاتمه نگاشته است.

آغاز:

ای شربت تو دوای دل ما

آشوب بلای تو عطای دل ما

موزه، ۷۷۹؛ مشترک، ۲۴۸/۱۰.

★ 282 - نستعليق، ق ۱۲ هـ، ناقص الطرفين،

۸۹ گ، آغاز: در شواهد النبوة آورده که وی امام سوم.

★ $\frac{5}{4}$ - نستعليق، ق ۱۲ - ۱۳ هـ، ۳۶۸ گ، ناقص

الطرفين، آغاز: الخوف به چیزی از ترس که آن.

★ 319 - نستعليق، در محمد، ق ۱۳ هـ، ۱۹۳ گ.

آغاز (افتاده): قال الله تبارک و تعالی جل جلاله عم

الله احد به وحدانیت ذاتش دلیلست روشن و آن که طاق است و نیست او را جفت. نه مکان دارد و نه خورد و نه جفت.

★ $\frac{28}{3}$ - نستعلیق، فاطمی ابن قلندر، سلخ جمادی الاول ۱۴۱ (کذا) ۲، ق ۱۴، عنوان‌ها شنگرف، ۲۵۵گ.

[8615] قَصَّة شهادت امام حسین (ع)

از متن عربی صواعق محرقه و محب طبری، با ترجمه فارسی.

آغاز: الحمد لله الذي رفع مراتب الشهداء... ترجمه المکرمین... این قصه شریفه که در صواعق محرقه و محب طبری مذکور است، برای ترجمه تکلیف فرمودند زیرا که این طریق اسهل و اسلم است.

★ $\frac{22}{3}$ - نسخ، احمد یار ولد محمد اسحق، روز خمیس ۸ ذی القعدة ۱۲۱۹ه، عربی‌ها معرب و خط کشیده، ترجمه به فارسی، ۱۵گ، ۲۹س.

[8616, 8617, 8618] مقامات داودی

از: عبدالباقی بن جان محمد جمعی قادری.
در سال ۱۰۵۶ه / ۱۶۴۷م تألیف کرده است.
در شرح حال شیخ داود کرمانی قادری.
شامل ۷ «مقام»:
۱. ذکر اسامی ایامی گرامی آن حضرت و سبب انتقال از خطنه کرمان به قصبه داود حال.
۲. ذکر ولادت حضرت و سبب هجرت از قصبه مذکور بصوب سترکه و دیپال پور.
۳. در تحصیل علوم و سکونت دار السلطنة لاهور و رسیدن جذبه پر زور...
۴. در ظهور و نور غوث الصمدانی اشارت بیعت به حضرت مخدوم شیخ حامد گیلانی.
۵. در تربیت تلقین و گرفتن و قانون و ارشاد و هدایت بستن.

نواله ان الله اصطفى آدم و نوحا و آل ابراهيم و آل عمران علی...

[8612, 8613] سیر العارفين

از: حامد بن فضل الله متخلص به «جمالی» دهلوی (د: ۹۴۲ه / ۱۵۳۶م).

در مدت ۴۱-۹۳۸/۳۵-۱۵۳۱م نگاشته است.

موزه، ۷۸۲؛ مشترک، ۸۴۴/۱۱.

★ 43 - نستعلیق، ق ۱۱ - ۱۲ه، ناقص الطرفین، ۱۸۲گ.

آغاز (افتاده): کم یا بیش در مدینه مبارک در حرم رسول علیه السلام در موضع معین که راستای قبه رسول ﷺ.

★ 293 - نستعلیق، ق ۱۳ - ۱۴، ۱۹۴گ، با یادداشت حضرت سید شرافت نوشاهی که این نسخه را دیده بود، در آخر نسخه اشعاری پنجابی از خواجه فرید. آغاز (افتاده): و آدم بین الماء و الطین نشان بر پشت اوست... اما بعد می‌گوید... حامد بن فضل.

[8614] طرایق الحقایق

از: نائب الصدر حاج میرزا معصوم علی شاه نعمت اللہی.
شامل «طریق‌ها»:
۱. طلب پیر کامل است.
۲. اعتقاد است.
۳. هر سالکی که قدم ارادت به شاه راه طریقت نهاد.
در مقدمه می‌نویسد: «آن کلمات شوق طراز بر صحیفه راز افتاد و قرعه نامش بر تحفه دقایق به اشکال «طریق الحقایق» افتاد. بیت:
تعالی الله چه نام و نامه است این
بیان حرف شوق خامه است این
حقایق نامه ارباب حال است
رسوز حالت اهل کمال است.
آغاز: حمد و ثنای بیعد زینده صمدی که بیان قل هو

۶. در ذکر اسامی احوال اصحاب ولایت.
 ۷. ذکر اولاد و امجاد و احفاد و الاعقار.
 آغاز: سیاس بی‌قیاس و ستایش قدسی اساس مر
 صاعمی راسزد... اما بعد می‌گوید العبد... عبدالباقی بن جان
 محمد جمعی.

[8629-8624] نفحات الانس من حضرات القدس

- مشترک، ۹۱۳/۱۱ آغاز نسخه ما با آن جدایی دارد.
 * ۸ - 24 - A - نسخ خوش، ق ۱۲، عنوان و
 نشان‌ها شنگرف، ۳۴۰ ص.
 * 102 - نسخ زیبا، ق ۱۳، ۳۴۰ ص.
 * 180 - نستعلیق، ق ۱۳، عنوان‌ها شنگرف،
 ۳۲۰ گ. آغاز (افتاده): حقایق قدوه مقربان
 حضرت قادریه واسطه العقد سلسله علیه.

[8623-8619] مناقب غوثیه

- از: محمد صادق شهابی سعدی قادری.
 در مناقب شیخ عبدالقادر جیلانی در ۹۰ منقبت و
 کیفیت صلات الاسرار در خاتمه نگاشته است.
 آغاز: الحمد لله الذي جعل كرامات الولي تمة خوارق
 النبي ومعجزات.
 موزه، ۷۹۳؛ مشترک، ۲۳۱۶/۴.
 * $\frac{32}{3}$ - نستعلیق، محمد کاظم چشتی القادری نیره
 سلطان السالکین حضرت شاه کاکو چشتی از
 فرزندان حضرت شیخ فریدالدین گنج شکر، ۲۷
 ربیع الاول، ۲۳ جلوس مطابق ۱۱۵۳، ۱۲۲ گ، ده
 برگ از آغاز افتاده است اما از نسخه دیگر فتوکپی
 گرفته این نسخه مکمل کرده شده است.
 * $\frac{8}{4}$ - نستعلیق، ق ۱۲، نسخه کامل، آغاز برابر
 نمونه.
 * 20 - نستعلیق، شیخ غلام احمد مفتی، ۲۵
 ذی‌الحجه ۱۲۶۳ ه، مجدول، عنوان‌ها شنگرف،
 ۲۰۱ ص.
 * 187 - نستعلیق، عبدالله ساکن تنگ‌هار، ۱۳۱۵
 ه، ۱۳۳ ص، آغاز برابر نمونه، در آغاز این نسخه
 ۳۲ گ درباره مسائل فقه به طریق سوال و جواب.
- از: عبدالرحمان جامی.
 تاریخ تألیف: ۸۸۳/۱۴۷۸ م.
 آغاز: الحمد لله الذي جعل مرآة قلوب اوليائه مجال
 جمال.
 موزه، ۷۹۵؛ مشترک، ۸۲۰/۱۱.
 * $\frac{28}{3}$ - نسخ، ۱۰ شعبان ۱۰۲۰ ه، در آغاز و انجام
 برگی چند به خط نستعلیق، ۳۴۵ گ، آغاز برابر
 نمونه.
 * $\frac{5}{3}$ - نستعلیق پخته، ق ۱۱، عنوان‌ها شنگرف،
 ۲۹۸ گ، آغاز برابر نمونه.
 * 13 - نستعلیق، ۹ محرم ۱۱۲۰ ه، عنوان‌ها
 شنگرف، سرلوح، مجدول، مع حاشیه عبدالغفور
 لاری، ۲۵۹ + ۲۵ گ، آغاز برابر نمونه.
 * 24 - نستعلیق، ق ۱۳، از آغاز تا احوال
 ابوهاشم صوفی، فقط ۱۵ گ، آغاز برابر نمونه.
 * 8 - نستعلیق خفی، سید جلال بن امیر یادگار،
 شهر رجب (؟) ق ۱۳، با حاشیه و تکلمه از
 عبدالغفور لاری، آغاز تکلمه: تیمنا یذکره الصلک
 الاعلیٰ و حمد الله تبارک و تعالیٰ... بعد چون تسوید
 این اوراق به توفیق علیم خلاق به سر حد اتمام
 رسید.
 بر حاشیه خاتمه این رباعی از امیر علی شیر نوایی
 درج شده است.
 انصاف بده ای فلک نیلی فام
 زین هر دو کدام خویشتر کرد خرام
 خورشید جهان تاب تو از جانب صبح
 یا مهر جهانگرد من از جانب شام
 با یادداشت «صاحب و مالک عبدالجلیل ابن محمد
 امین طرفانی»، از برگ یکم تا ۳۱۱ نفحات الانس

آغاز: الله اكبر چه دریافتی است ژرف و شناختی شگرف که حقیقت پذیران دقیقه رس و روشن ضمیران صبح نفس.

مشترک، ۴۰۲/۱۰.

★ $\frac{101}{3}$ - نستعلیق شکسته‌آمیز، میر برهنه علی عاصی ساکن قصبه همکنده، ۶ ذیقعدہ ۱۲۵۳ هـ، حسب الامر میر غلام علی، ۲۶۰ گ، فهرست مطالب در آخر نسخه آمده است.

[8632] [پادشاه نامه]: تاریخ افغانستان

از: احمد.

ازوست:

به احمد که یک چاکر بینواست

نوازش ببین پرورش تا کجاست

نام کتاب را در نسخه نیافتم، سراینده وصف امان الله خان والی افغانستان [۴۸ - ۱۳۳۷ هـ] کرده است. در آن می‌سرایید:

امان الله آن کو بود پور شاه

که یا رب بود در امان الله

(ص ۱۰۵)

با عنوان‌هایی: حمد، نعت، مناقب حضرت خلفای کرام، مدح پادشاه اسلام پناه، سبب تألیف، گفتار بعضی از حالات هند و تقریر برخی از فراریان و اشارتی به شرح حدیث، بیان یکی از فراریان و خلاصی یافتن دو نفر زنان به توجه پادشاه گیتی ستان، بیان توجه شایگانه تعمیر یتیم‌خانه، اصطلاح مروجه ملک در باب یتیم‌خانه، بیان عزم حضرت ظل الهی برآبادی جای سکونت حجاج در مکه معظمه مبارکه و بمبئی، در بیان امداد و خیراتی که از حضور والا در حق بیوه‌زنان و یتیمان شده، در بیان ترتیب مجلس اجلاس محبوسین و رهایی یافتن هندیان به فرمان پادشاه عدالت آئین، در بیان عفو و بخشش بساقیات‌های گذشته، در بیان غمخواری شهریار والا در سال قحط و غله، در بیان انتظام کار سواران ملکی و خاصه‌دار اعلی حضرت والا به طریق اخفا به شخصی سقا.

و پس از آن تاگ ۳۳۷ تکمله نفعات از عبدالقفور لاری، سرلوح، مجدول، عنوان‌ها شنگرف، با مهرهای:

۱. «امین بیگ صاحب قرآن قبله‌گاو

عطا یافت او رنگ زیب از اله» (خاتمه نسخه).

۲. «سید خواجه امین بیگ ابن خواجه اخون نیاز، ناد علیا مظهر العجايب تجده... (نادعلی کامل)... یا علی یا علی یا علی».

★ 64- A - نستعلیق خوش، به دو خامه، ق ۱۳ هـ، صفحه اول و دوم منقش زر افشان، مجدول، ۲۸۹ گ.

◇ زندگی‌نامه سرایندگان ◇

[8630] آتشکده آذر

از: لطف علی بیگ آذر اصفهانی (۱۱۳۴ هـ - ۱۱۹۵ هـ).
آغاز:

در طوف حرم دیدم دی منبجه‌ای می‌گفت
کاین خانه به این خوبی آتشکده بایستی
فروغ آتشکده دل و زبانه اخگر زبان سیاس بی‌قیاس.
مشترک، ۷۴۷/۱۱.

★ $\frac{69}{3}$ - نستعلیق، یوم الاحد، ۲۸ ذیقعدہ ۱۲۲۳ هـ، در کابل، عنوان‌ها شنگرف، ۲۸۰ گ، نسخه کامل و خوب و پاکیزه.

◇ تاریخ ◇

[8631] اکبر نامه

از: ابوالفضل علامی (۹۵۷ - ۱۰۱۱ هـ).
تاریخ روزگار اکبر پادشاه هند است.

آغاز:

به نام شهی کو به شاهی سزاست
شهان را شه و بندگان را خداست

انجام:

که با شیر گر ترک تازی کنم
ولی با شما خاک بازی کنم
★ A - 4 - نستعلیق خوش، ق ۱۴، عنوان‌ها
شنکرف، سرلوح رنگین، مجدول، ۲۰۱ ص.

[8635-8633] تاریخ شمشیرخانی: شاه‌نامه منشور

از: میرزا توکل بیگ بن تولک بیگ حسینی.

در ۱۶۵۳/۱۰۶۳م شاه‌نامه فردوسی را به نام
شمشیر خان حاکم غزنین به نثر آورده است.

آغاز: حمد بی‌غایت ثنای بی‌نهایت حضرت کبریای
واجب الوجودی را.

موزه، ۷۱۰؛ مشترک، ۱۴۷/۱۰.

★ $\frac{77}{3}$ - نستعلیق، قطب‌الدین ساکن موضع ترکه
تت، به فرمایش چودهری خداداد ولد چودهری
جمیل، ق ۱۲ - ۱۳، ۶۹۰ ص. آغاز: او در مقام
حیرت و فتور و درود نامحدود به افصح عرب و
عجم و سید ملک و آدم احمد مجتبی... اما بعد این
رساله...

★ $\frac{90}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۳، ۲۰۷ ص.

★ 79 - نستعلیق، ق ۱۳، ۳۸۶ گ.

[8636] تاریخ نامه دلگشا: نامه دلگشا (منظوم)

از: هاتفی هروی. ستایش‌کننده امیر شمس‌الدین
محمد نور کمال.

با عنوان‌های: مناجات، نعم‌النسی رحمته، در معراج
حضرت رسالت پناه رحمته، سبب نظم کتاب، تتبع نمودن
کوه پاره مولانا عبدالله هاتفی علیه الرحمة والفرقان، در
مدح آصف جاه مرتبت دستگاه امیر شمس‌الدین محمدنور
کمال، توجه نمودن رایات ظفر نشان به جانب اصفهان و از
آن‌جا متوجه یزد شدن و رفتن محمدکرائی در قلعه یزد و
گرفتن شاه قلعه راه، نامه نوشتن صاحب قران به جانب

گیلان اندر رفتن شاه عالم و عالمیان به جانب شروان و
کشته شدن شاه شروان، توجه نمودن صاحب قران جهان به
حصاری که در حوالی شروان بود، در صفت بهار و
مشورت نمودن صاحب قران با امرای عالیشان، در تخت
به جای پدر، نشستن صاحب قران به پادشاهی، حرب
نمودن صاحب قران و اسکندر دوران با الوند سلطان،
توجه نمودن صاحب قران نامدار به شکار و آمدن به تبریز،
مشورت نمودن شهریار گیتی ستان با امرای عالیشان در
باب یعقوبیان... رسیدن خیر از یک به شاه عالم و عالمیان و
عزیمت نمودن به خراسان... خاتمه.

نام کتاب در خاتمه چنین سروده است:

که نامش ازین «نامه دلگشای»

بود تا قیام قیامت به جای

★ 105 - نستعلیق خوش، ق ۱۲، عنوانین سفید،
مجدول طلائی، کاغذ به رنگ‌های گوناگون، ۹۸ گ،
نسخه بسیار زیبا و مهم است که ذکرش در فهرست
مشترک، نیامده است. آغاز (یک برگ افتاده):

... برو حسن جانان شکیب

که او را دهد صورت دلفریب

[8637-8638] روضة الصفا فی سیرت الانبیاء

و الملوك والخلفاء

از: میرخواند، سید محمد بن امیر برهان‌الدین خاوند
شاه بن کمال‌الدین محمود (۸۳۷-۹۰۳/۱۴۳۳-
۱۴۹۸ م).

آغاز: حمد و ثنای که مسبحان ملای اعلی از ادای
شمه ازان عاجز آیند.

گنج‌بخش، ۱۹۳۷/۴-۲۰۴۴؛ مشترک، ۹۷/۱۰.

★ A - 27 - نستعلیق خوش، ملازاده کتاب
میرزای، يوم الجمعة فی شهر رمضان ۹۷۹، در
بلده آگره، عنوانین شنکرف، ۲۷۱ ص. جلد سوم از
روضه الصفا است، نسخه خیلی زیبا است.

★ $\frac{117}{3}$ - نستعلیق، ق ۱۱ - ۱۲، عنوان‌ها
شنکرف، مقدمه کتاب در آخر نسخه آمده است.

[8639] وقایع محاصره حیدرآباد و گولکنده:

وقایع نعمت خان عالی

از: نعمت خان عالی، نورالدین محمد شیرازی (د: ۱۱۲۱
یا ۱۱۲۲ هـ). مشترک، ۴۷۴/۱۰.

★ $\frac{۹۷}{۳}$ - نستعلیق شکسته آمیز خوش، ق ۱۲ هـ،
۸۹ گ. آغاز (افتاده):

ز صدمه گوش ملایک بر آسمان کر شد

ز بس که نعره شاباش واه واه رسید

آغاز این نسخه: گفتار اندر بیان آنکه اول مخلوقات
چیست و افضل موجودات کیست. این نسخه شامل
جلد اول از آغاز تا ذکر خسرو پرویز است.
۳۷۸ گ.

شاهنامه منشور: تاریخ شمشیرخانی

نامه دلگشا: تاریخ نامه دلگشا

